R 13101 II. C. 9. 1. 17.

Ioan: ba: Bottan. del:

Iac: Bruÿnel. sculp:

K K
LYCEUM
ZU
LAIBACH

BRATOVSKE BVQVICE

S. ROSHEN KRANZA.

V' katerih je ukúp sloshena visha ta Pſalter, ali Roshenkranz s'témi petnaiſtimi skriunoſtmi moliti, inu kokú ſe more enimu Bolniku k' isvelizhanîu pomagati; sravèn samerkanih odpuſtkou zhés ceilu lejtu,

Tu je preloshenu s' Nemſhkiga, Laſhkiga, inu Latinskiga na Crainſko beſſédo skusi

MATTHIA CASTELZA

Chorarja, inu Beneficiata S. Roshenkranza, u' Novim Mèſtu

Stiskanu u' Nemſhkim Gradzu skusi Widmanſtetterske Erbe, u' tèm lejtu 1678.

Vsakladi Joannesa Helma, u' Lublani Buqvìniga Vesnika.

IN: 03000 1292

Visoku Rojeni, Preduhouni,
Gnadlivi
GOSPEI GOSPEI MATERI
JOAN: SUSANI
PARADAISARCI,
Priorci tèga jmenitniga Di-
vizhniga Vellesalskiga Clostra, u'
Gorènski strani, S. Ozheta inu Patriarha
Dominica, k' nîe Gnadlivim
Rokam.
Preduhouna, Gnadliva
Gospá Gospá Mati, inu
Priorza.

Veti Ozha, inu Pa-
triarh Dominicus, u'

tém 1200. lejti je sazhél Vunkai sejati tú shlahtnu sème tega S. Roshenkranza takú delezh, de nèkatera sarnza skusi andohtlive Brate nîegoviga S. Ordna so padla u' nasho Crainsko deshelo, slasti u' Novu Mèstu u' dolènski strani, s' letega sarnza je srassel en velik Garm gartrosh, truje farbe, katere uselei po simi, inu po lejtu lèpú frishnu zvetó, inu dajejo en dobru pèrjeten dúh, narpoprei Sveti Troyci, potém lubi Roshi Divici MARII, Materi Boshy, inu usi Nebeshki Drushini. S' letèga Garma je Bratoushzhina S. Roshenkranza u' Novim Mèstu utargala nekolikain lepú dushezhih

zhih rosh, inu je ſpletla en kranzelz u' letèh Buqvizah, u' kakeſhni vishi ona doparnaſha ſvoje andohtlive molitve. Inu dokler Divice salubu jmajo te roshe, inu nîjm narbulé ſhliſhyo, inu ſe ſpodobyo ti Crancelni: taku pobleunu gori offra, inu zhés dá Gnadlivi Goſpei Materi, *kakòr eni viſoku vrèdni* Priori, *inu* Patroni *u' tem jmenitnim* Velleſſalskim Cloſtru *u' Gorenski ſtrani, polhinim teh Divyz, katerih Gnadliva, inu viſoku vrèdna Goſpá* Mati, *ſo sa eno Preduhouno* Mater *naprei poſtaulena: usamejo tadai letá kranzelz sa dobru, nym od nas zhés dán s' andohtliviga*

*ſerzá; Aku je lih maihen, vi-
nèr je polhen skriunosti Boshyh,
bodemo saguiſhani, de u' nyh
andohtlivih rokah, inu u' nyh
varuvajnu, bode narbolé fri-
ſhan obſtal, inu ohranîen k'
vezhnimu zhaſſu, inu k' ſpomi-
nu.*

Preduhoune, inu Gnad-
live Goſpé Goſpé Matere

*Bratouſhzhina, inu svèſti
Caplan*

MATTHIAS CASTELLEZ,
Canonic. Rudolphsbertenſis,
ibidemque Confr. SS. Roſarij
Præſes.

VISHA, ali SHEGA MOLITI

Ta

S. ROSHENKRANZ,

Lube Divice Matere

MARIE.

Andohtliva Molitou, pred Sazhetkom S. Roshenkranza.

V' Tèm Imeni Bogá Ozheta, † inu Synú † inu S. Duhá. † Amen.

Heſhzhena ſi Krailiza, Mati te milosti, tu shivenîe, ſlatkúſt, inu naſhe Vupanîe, bodi Zheſhzhena. K' tebi ſhrajamo my sapuſhzheni Otroci Eve. K' tebi

sdihujemo my 'shalostni, inu Objokani, u' dolini téh sols. O' Ti nasha pomozhnza, obèrni k' nam tvoje milostive ozhy : inu po letém reunim shivenîu pokashi nam JESVSA ta shegnam sad tvojga Telessa. O' Pohleuna , O' Dobrutliva , O slatka Diviza MARIA.

Pod Tvojo Brambo my pèrbéshimo O' Sveta Boshja Porodniza , u' nashih potrébah , ne saversi nashe proshnîe , temuzh réshi nas Vselei od Vsé nevarnosti. O' Ti zhasti Vrédna , inu shegnana Diviza , nasha Gospá, nasha savètniza, spraui nas s' tuojm Synom, porozhi nas tvojmu Synovi, postavi nas pred tvojga Synova.

℣. Prossi sa nas, O' Sveta Boshja Porodniza.

℟. De postanemo Vrédni Oblúb Christusovih.

MO-

MOLIMO.

O' Milostivi Gospúd Bug, V' shlishi tvojh hlapzou, inu Dékel pohleune molitvice, de Kakòr sinó my u' Bratoulhzhini S. Roshenkranza Matere Boshje Divice MARIE vkúp sbrani, taku skusi nîe proshnîo bi bily od Vsiga slega odlédihovani. Amen.

My Tébe prossimo O' Gospúd, de skusi seshlushenîe S. Josheſa shenina Tvoje Presvete Porodnice MARIE nam pomaganu bode; de kar nashe premoshenîe ne more obdershati, tuistu skusi nîegove proshnîe, shenkanu bode. Kir Ti shivysh, inu rejerash od Vekoma, do Vekoma, Amen.

Aku zhass dopusty, taku se poje ena Peissen, inu se bere ena Epistola, ali pak en Evangelium: kakòr se od spodai naide.

REGINA SACRATISSIMI ROSARII.

Krailiza S. Roshenkranza
Prossi Bogá sa nas.

Sdai se sazhne ta veseli Deil S. Roshenkranza, s' nîegovimi skriunoſtmi, inu se moli, od perviga Dné Adventa, do Poſta.

OPOMINANIE

Tèga

VESSELIGA DEILA.

I.

PEr tém pèrvim ſtuku tèga S. Roshenkranza hozhmo ſpumniti, na tó Veſſelo skriunóſt, kir Angel Gabriel je MARII Divici Osnanoval tu ſpozhetje Synú Boshyga.

Sdai bomo Molili.

OZha naſh, kir ſi u' Nebeſſih. Poſvèzhenu bodi Tuoje Imé.

Pri-

Pridi k' nam Tvoje Kraileſtvu. Isydiſe Tvoja Vola, kakòr na Nebi, taku na semli.

Sdai uſi Bratje, inu Seſtre, andohtlivu, ſglaſno ſtimo odgovoré.

℟. Dai nam danas, naſh uſakdanî kruh. Inu nam odpuſti naſhe dolgé: kakòr my odpuſhzhamo, naſhim dolshnikom. Inu nas ne upelai u' skuſhnîavo. Temuzh nas réſhi od sléga. Amen.

Sdai ſe moli deſſét Zheſhzhenasi Mary.

ZHeſhzhena ſi MARIA, Milosti polna, Goſpúd je ſtabo; shegnana ſi u' mei shenami, inu shegnan je ta ſad Tvojga Teleſſa JESUS CHRISTUS.

I. Kateriga ſi Diviza ſpozhela.

Sdai

Sdai uſi Bratje, inu Seſtre, andohtlivu, sglaſno ſtimo odgovoré.

℟. Sveta MARIA Mati Boshja, proſſi sa nas grèſhnike, sdai, inu na naſho ſmèrtno uro, Amen.

Po téh pèrvih Deſſetih Ave Mariah ſe moli.

MOLITOV.

O' Zhaſtita, inu od vekoma isvolena MARIA Diviza, bodi zheſlhzhena od uſih Nebeshkih Angelzou, s' katerimi vupanîe jmamo Tebe u' Nebeſſih viditi, inu zhaſtiti vekoma. Amen.

Ali pak leta.

O Krailiza uſih zhiſtih Divyz MARIA, skusi tó viſſoko skriunóſt zhlovèſtva, inu ſpozhetja Jesu-

susoviga: Dai nam nîegove dobru te prou sposnati, kir se je vrèden sturil nash Brat imenovan biti, inu Tebe nam K' eni miloshtivi Materi shenkati. Amen.

I I.

PEr tém drugim stuku, hozhmo spumniti, na ponishanîe MARIE Divice, s' katero je Elisabeth svojo Tetto, Jesusa nossleózh, doma obyskala.

Ozha nash, *kakòr osgorai.*

Zheshzhena si MARIA, *kakòr osgorai.*

II. Kateriga si Diviza, u' tém obyskanîu k' Elisabethi, nossila.

Po téh drugih dessetih AVE *Mariah smoli.*

MO

MOLITOV.

O Vissoku Vrèdna Boshja Mati, bodi zhesłhzhena od usih S. Patriarhou, inu Prerokou, inu od usih Svetnikou, s' katerimi vupanîe imamo tebe u' Nebessih viditi, inu zhastiti vekoma. Amen.

Ali pak letá.

O Maria en spègel te pohleunosti, skusi to veliko lubèsan, s' katero si se vrèdna sturila Elisabeth obyskati: Dai de nashe sercé bode obyskanu od Tvojga lubesniviga Synú Jesusa, inu od grèhu ozhisłhzhenu. Amen.

III.

PEr tém Tretym stuku, hozhmo spumniti na tú vesselu Roistvú, kir je Maria Diviza Jesusa pres madesha inu teshave u' shtalici Rodila.

Ozha

Ozha nash, *kakór osgorai.*

Zheshzhena si MARIA, *kakòr osgorai.*

III. Kateriga si Diviza rodila.

Poteh tretyh desetih AVE *Mariah se moli.*

MOLITOV.

O Krailiza Nebésinu semlé, bodi zheshzhena od ushih S. Apostolou, Jogrou Christusovih, Evangelistou, inu Marternikou, s' katerimi vupanîe jmamo Tebe u' Nebessih viditi, inu zhastiti vekoma. Amen.

Ali pak Letá.

O Prezhista Boshja Mati, skusi Divizhnu, inu vesselu Roistvú,

ſtvú, s' katerim ſi Tvojga edinu Rojeniga Synú Jesuſa na taſveit pèrneſla; dodèli de enu zhiſtu Angelsku shivenîe pelamo, inu uſelei od Jesuſove, inu Tvoje miloſti pojemo. Amen.

I V.

PEr tém zhetèrtim ſtuku, hozhmo ſpumniti na tó preglóboko pohleunoſt MARIE Divice s' katero je ona Jesuſa s' Betlehema ú' Jeruſalem neſla inu u' Templi Ozhetu Nebeſhkimu gori offrala.

Ozha naſh, *kakòr osgorai.*

Zheſhzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

IV. Kateriga ſi Diviza u' Templi gori offrala.

Po téh Deſſetih AVE *Mariah, ſe moli.*

MOLITOV.

O MARIA, Pèrbèshanîe téh grèshnikou, bodi zheshzhena od ushih Svetih Duhounih spovidnikou, ushih zhistih Divyz, inu Svetnyz, s' katerimi vupanîe jmamo, Tebe u' Nebessih viditi, inu zhastiti Vekoma. Amen.

Ali pak Letá.

O Prezhudna Diviza, té Pokorshzhine uzheniza, katera si u' Templi Tvojga Gospuda, inu Bogá gori offrala, s' prossi nam od nîega tó gnado, de enaku s' tém Pravizhnim Simeonam, inu S. Anno po nozhi, inu po dnèvi bomo nîega hualili. Amen.

V.

PEr tém petim stuku, hozhmo spumniti, na tu serzhnu Vesselje MARIE Divice, s' katerim je na trety

dan

dan Jesusa sgubleniga, supet u' Templi, u' mei uzheniki neshla.

Ozha nash, *kakòr osgorai.*

Zheshzhena si MARIA, *kakòr osgorai.*

5. Kateriga si Diviza u' Templi neshla.

Po desedih Ave Mariah se moli.

MOLITOV.

O Gospodariza, inu Mati S. Roshenkranza, bodi zheshzhena od Tvoje lubesnive Matere Anne, od usih Svetnikou, inu Svetnyz; tudi na semli od Bratou, inu sestèr S. Roshenkranza, s' katerimi vupanîe jmamo tebe u' Nebessih viditi, inu zhastiti vekoma. Amen.

Ali pak letá.

O MARIA, ena prava Troshtarza usih reshalenih; skusi tu

Veſſelje kir ſi jmèla, kadar ſi bila neſhla u' mei uzheniki Tvojga lubiga Synú Jesuſa: pèrpuſti, de my nîega yſhzhemo, inu na semli naidemo; tudi, de nîega u' Nebeſſih bodemo zhaſtili vekoma. Amen.

H' Konzu tiga S. Roshenkranza ſe molyo try Ave Marie.

Sdai hozhmo skleniti ta S. Roshenkranz ſtreimi Ave Mariami, inu ſto Apoſtolsko vero, inu boſte molili sa mano rekózh. Zheſhzhena ſi Maria.

Tu ſo pak nyh skriunoſti.

JESVS

Kateri nam gmira to pravo vero.
Kateri nam gmira tu gviſhnu vupanîe.
Kateri nam gmira to vèzhno lubèsan.

Sdai

Sdai ſe moli ta Apoſtolska Vera.

IEſt Verujem u' Buga Ozheta uſiga-mogozhiga, ſtvarnika Nebéſ, inu semlé. Inu u' Jesuſa Chriſtuſa Synú nîega Ediniga, Goſpuda naſhiga kir je ſpozhét od S. Duhá. Rojen s' MARIE Divice, Tèrpil pod Poncjom Pilatuſhom krishan, umèrl, u' grob poloshen. Doli je ſhal k' Peklom, na trety dan ſpet gori uſtal od mèrtvih: Gori je ſhal u' Nebeſſa, ſedy na deſnici Bogá Ozheta Vſigamogozhiga, od vunód jma priti, ſoditi te shive, inu mèrtve. Jeſt verujem u' S. Duhá, Eno Sveto Chatolishko Cerkou: Gmaino Svetnikou, Odpushzhanîe grèhou, Vſtajanîe Meſſa: inu Vèzhnu shivenîe. Amen.

MOLITOV PO S. ROSHEN-KRANZI.

MY Tebe Pohleunu sahvalimo vèzhni Bug, sa uſé Tvoje dobrute, inu Gnade, katere ſi nam dal skusi

1. *Te Veſſele Skriunoſti.*
2. *Te Shaloſtne Skriunoſti.*
3. *Te Zhaſtite Skriunoſti.*

S. ROSHENKRANZA.

AH Ti Viſoku vrédna Boshja Mati, usèmi gori letá S. Roshenkranz, kateriga ſmó my sdai na zhaſt Sveti Troyci, Tebi, inu uſi Nebeſhki Gmaini s' molili. Offrai tegaiſtiga Tvojmu lubesnivimu Synovi JESVSV Chriſtuſu, sa en ſrezhèn ſtan, inu povihſhanîe S. Chatoliſhke Cerqve, sa potrenîe uſé kezarie, sa myr, inu pokoi tèh Chriſti-

ſtianskih Firſhtou, sa Brate, inu Seſtre, shive, inu mèrtve, lete S. Bratouſhzhine sa Bolnike, inu Jetnike, inu sa usá shaloſtna ſerza. O vſigamogozhi Bug, u' kateriga rokah, uſá mogozhnoſt, inu kraileſtva ſtojé, pogledai na Tvoje Chriſtianſtvu, satari téga groſovitiga Turka, inu uſé naſhe ſovrashnike, de ſposnajo de nei obeniga mogozhniſhiga kakòr Ti, odrèſhi nas od uſiga hudiga, skusi JESVSA Chriſtuſa. Amen.

Proſſi sa nas ò MARIA, Patrona tèga S. Roshenkranza, de bi my enkrat uſi ukupai mogli shivèti u' tém Nebeſhkim kraileſtvi, inu ſe ſtabo od Vekoma, do Vekoma Veſſeliti. Amen.

O Vſigamogozhi Bug, pogledai na Brate, inu Seſtre tega S. Roshenkranza, de uſim têm, kateri na Tebe savupajo, Gnado, inu Pomúzh

s' ka-

s' kasheſh, inu nas obarujeſh pred kugo, Voisko, lakoto, inu pred tó naglo ſmèrtjo. †

Zheſhzhena, inu hvalena bodi S. Troyza, inu luba Rosha Diviza MARIA, zheſhzhen bodi S. Ozha Dominicus s' uſó Nebeſhko Gmaino. Amen.

Ta Sveti Shegan (*tukai Ta Maſhnik, ſtojézh s' krishzam S. Roshenkranza, ſtury krish zhés* Brate, *inu yh shegna*) Vsigamogozhiga Bogá Ozheta, † Synú, inu S. Duhá, pridi zhés nas, inu oſtani Vſſelei pèr nas. Amen.

Sdai

Sdai se sázhne ta Shaloſtni Deil S. Roshenkranza shnîegovimi skriunoſtmi, Inu se moli od pèrviga Dné Poſta, do Velike Nozhi.

OPOMINANIE

Téga
Shaloſtniga Deila
S. ROSHENKRANZA.

I.

PEr tém pèrvim ſtuku, hozhmo ſpumniti, na tó neisrezheno britkúſt, inu shaloſt Duſhice JESVSOUE, kir je on sa nas u' Vèrtu kèrvavi Put potyl.

Ozha naſh, *kakòr osgorai.*

Zheſhzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

1. Kateri je sa nas kèrvavi put potyl.

Po Deſſetih Ave Mariah se moli.

MOLITOV.

O Diviza vèzh kakòr Martèrniza MARIA, skusi gorezho molitou, katero je Tvoj lubi Syn, k' Ozhetu Nebeſhkimu u' Vèrtu s' ſvojga ſerza ſpuſtil, proſſi sa nas, de naſha saſtopnoſt, Boshji voli vſelei bode podvèrshena. Amen.

II.

PEr tém drugim ſtuku, hozhmo ſpumniti, na tó pregloboko pokorſhzhino JESVSOVO, kir je on sa nas neuſmilenu gaishlan bil.

Ozha naſh, *kakòr osgorai.*

Zheſhzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

2. Kateri je sa nas gaïshlan bil.

Po Deſſettih Ave Mariah ſe moli.

MO-

MOLITOV.

O Mati Synú Boshyga, en nesmankani ſtudenz te potèrpeshlivoſti, se volo téh neuſmilenih shlakou, inu odpertèh Ran, s' Katerimi Tvoj Preſſlatki Syn je bil obdán: Dai nam naſhe nepokoine pozhutke doli trètti, inu s' Mezhom te shaloſti, kateri je Tvojo nedolshno Duſhizo preſunil, uſó perloshnoſt téga grèha, od nas popolnoma odſèkati. Amen.

III.

PEr tèm tretym ſtuku, hozhmo ſpumniti, na tú miloſtivu ponishenîe JESVSA, kir je on sa nas s' tèrnovo krono kronan bil.

Ozha naſh, *kakòr osgorai.*

Zheſhzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

III. Ka-

III. Kateri je sa nas Kronan bil.

Po Dessetih Ave Mariah, se moli.

MOLITOV.

O Mati Vèzhniga Kraila te zhasty, skusi tó tèrnovo krono, katera je Jesvsovo Presveto Glavo, neusmilenu resbodla, resheni s' nashiga Serzá tó Preusetnost, inu na sodnî dán pred usim shpotam nas obari.

I V.

PEr tém zhetèrtem stuku, hozhmo spumniti, na tá preshalostni poot, kir je Jesvs na Gorrò Calvaric sa nas tá teshki krish nessil.

Ozha nash, *kakòr osgorai.*

Zheshzhena si Maria, *kakòr osgorai.*

IV. Ka-

IV. Kateri je sa nas krish nessil.

Po Dessetih Ave Mariah, se moli.

MOLITOV.

O MARIA, en spègel téga potèrplenîa, skusi teshkúst S. Krisha, na katerim Tvoj Syn, inu nash Vsmileni Gospúd, usé grèhe je nèssil: Dai nam eno tako múzh, de krish tèga potèrplenîa sa Christusom do nashe smèrti volnu nossimo. Amen.

V.

PEr tém petim stuku, hozhmo spumniti, na tó serzhno lubèsan, s' katere je JESVS sa nas Krishan bil.

Ozha nash, *kakòr osgorai.*

Zheshzhena si MARIA, *kakòr osgorai.*

V. Ka-

V. Kateri je sa nas Krishan bil.

Po Dessetih Ave Mariah se moli.

MOLITOV.

O Dobrutliva Boshja Mati, raunu kakòr preshlahtni glidi Tvojga Synú na krishu so restegneni bily; sprosi de tudi nashe shèlé u' njegovi shlushbi, inu tu sercé upotèrpeshlivosti restegnenu bode, inu Ti Diviza s' Tvojmi svetimi proshnîami, sadobi Dushizam vèzhnu isvelizhanîe. Amen.

H' Konzu tega S. Roshenkranza se molyo 3. Ave Marie.

Tu so pak nyh skriunosti.

JESVS.

Kateri nam resvèti nasho sastopnost.
Kateri nam napolni nasho volo.
Kateri nam potèrdi nash spomyn.

Sdai

Sdai se moli ta Apoſtolska Vera.
Ieſt Verujem, *kakòr osgorai.*
Inu ta Molitou pò S. Roshenkranzi.
MyTebe sahvalimo, *kakòr osgorai.*

Sdai se sazhne ta zhaſtiti Deil S. Roshenkranza ſvojmi Jkriunoſtmi, Kateri ſe moli, po Veliki Nozhi do Adventa.

OPOMINANIE

Têga

Zhaſtitiga Deila.

I.

PEr tém pèrvim ſtuku, hozhmo ſpumniti, na tu Veliku Veſſelje MARIE Divice, inu Svetih Apoſtolou, kèr je JESVS na trety dan od ſmèrti gori uſtal.

Ozha nath, *kakòr osgorai.*
Zheſthzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

I. Ka-

I. Kateri je od ſmĕrti gori uſtal.

Po Deſſetih Ave Mariah ſe moli.

MOLITOV.

OZhaſtita MARIA Diviza, skusi tu nejsrezhenu Veſſelje, kateru je Tebi JESVS od ſmèrti uſtajejozh pèrneſſel: proſſimo, ne pèrpuſti de naſhe ſercè u' folſh poſvètnih ſkerbah ſe nikár ne resveſſely, temuzh li u' Nebeſhkih dobrutah Myrnu pozhiva. Amen.

I I.

PEr tém drugim ſtuku, hozhmo ſpumniti, na tu zhaſtitù Veſſelje, s' katerim je JESVS u' Nebeſſa ſhàll.

Ozha naſh, *kakòr osgorai.*

Zheſlhzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

II. Ka-

II. Kateri je u' Nebessa tháll.

Po Dessetih Ave Mariah, se moli.

MOLITOV.

O Mati Vèzhniga Bogá, enu potroshitanîe téh Reunih, raunu kakòr Tvoj Syn svojim Apostolnam, u' Nebú gredózh je ta sveti shegèn sa sabo sapustil, taku tudi sturi, de nîega, inu Tuj shegèn pogostu prèmemo, inu po nashi smèrti, bomo tudi na Vissokúst Angelskiga Vesselja pèrpelani. Amen.

III.

PEr tém tretym stuku, hozhmo spumniti, na tó oblubo, inu lubésan JESVSOVO, s' katere je on nam S. Duhá possal.

Ozha nash, *kakòr osgorai,*
Zhelhzhena si MARIA, *kakòr osgorai.*

III. Kateri je Svetiga Duhá poſlal.

Po Deſſetih Ave Mariah, ſe moli.

MOLITOV.

O MARIA, S. Duhá Vrédnu prebivaliſhzhe, kateriga je Tvoj Syn Apoſtolnam poſlal, de bi s' veſſeljam, inu s' Duhounim troſhtam bily obdani, nai nas uzhy on ſam na semli to Riſnizo, de s' dobrim Dianîem pocirani, po potu praviga Isvelizhanîa hodimo. Amen.

I V.

PEr tém zhetèrtim ſtuku, hozhmo ſpumniti, na ta Veſſeli dán, u' katerim je MARIA Diviza u' Nebeſſa bila useta.

Ozha naſh, *kakòr osgorai.*

Zheſhzhena ſi MARIA, *kakòr osgorai.*

IV. Ka-

IV. Kateri je Tebe u' Nebessa usél.

Po Dessetih Ave Mariah, se moli.

MOLITOV.

O MARIA, katera u' Nebessa, taku zhastitu useta, Angelzom, inu zhlovèkom si enu neisrezhenu vesselje sturila: prossi sa nas, de u' pusledni uri, od paklenskiga sovrashnika odleduhovani, u' Nebessa vessèli bomo gori useti. Amen.

V.

Pèr tém pètim stuku, hozhmo spumniti, na preveliko zhast, s' katero je MARIA Diviza od S. Troyce u' Nebessih bila kronana.

Ozha nash, *kakòr osgorai.*

Zhelhzhena si MARIA, *bakòr osgorai.*

V. Kateri je Tebe u' Nebessih kronal.

Po Dessetih Ave Mariah, se moli.

MOLITOV.

O Krailiza usih Chorou Nebeshkih usèmi letá lipú dishezhi krancelz tèga S. Roshenkranza, Jesvsovi, inu h' Tvoji zhasti: Dai o Dobrutliva nasha Gospá, gorezhe shelé, stako zhastyo kronano Tebe u' Nebessih viditi. Amen.

H' konzu téga S. Roshenkranza se moljo. 3. Ave Marie.

Tu so pak nyh skriunosti.

JESVS.

Kateri nashe missli visha
Kateri nashe bessede rejera
Kateri nashe dianîe ohrani.

Sdai

Sdai ſe moli ta Apolſtolska vera.
Ieſt verujem. *Kakòr osgorai.*

Inu ta molitou po S. Roshenkranzu.
My Tebe sahvalimo, *kakòr osgorai.*

BOGÚ ſamimu, MARII Divici, inu vſi Nebeſhki Drushbi, bodi zhaſt, inu hvala na vekoma. Amen,

Ta pèrva Peiſſen od S. Roshenkranza MARIE Divice, ſi uſimi petnaiſtimi skriunoſtmi, zhés to beſſedo.

AVE MARIA.

1.

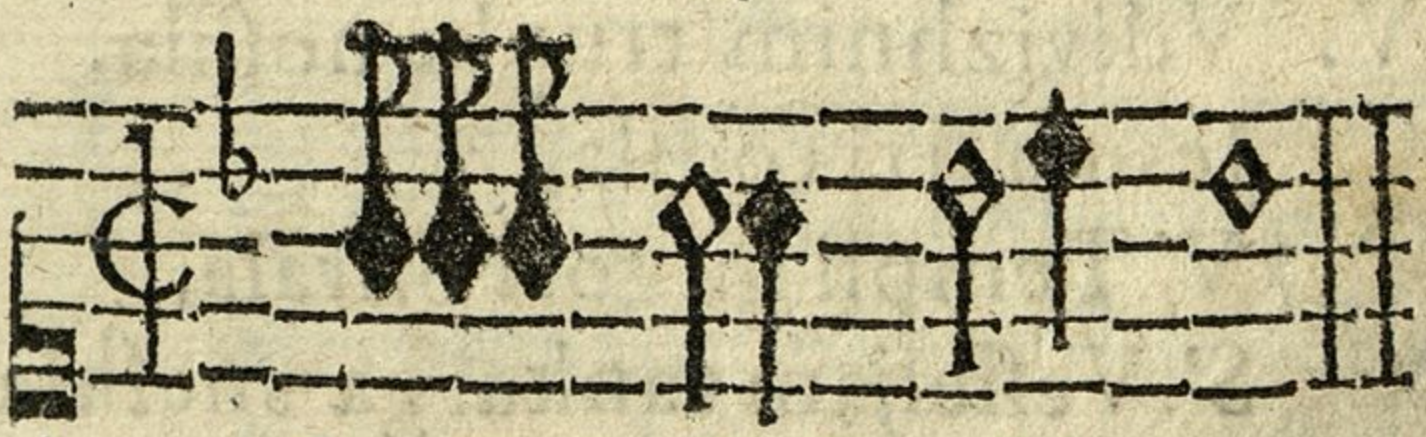

A. Ave preſvitla Maria,
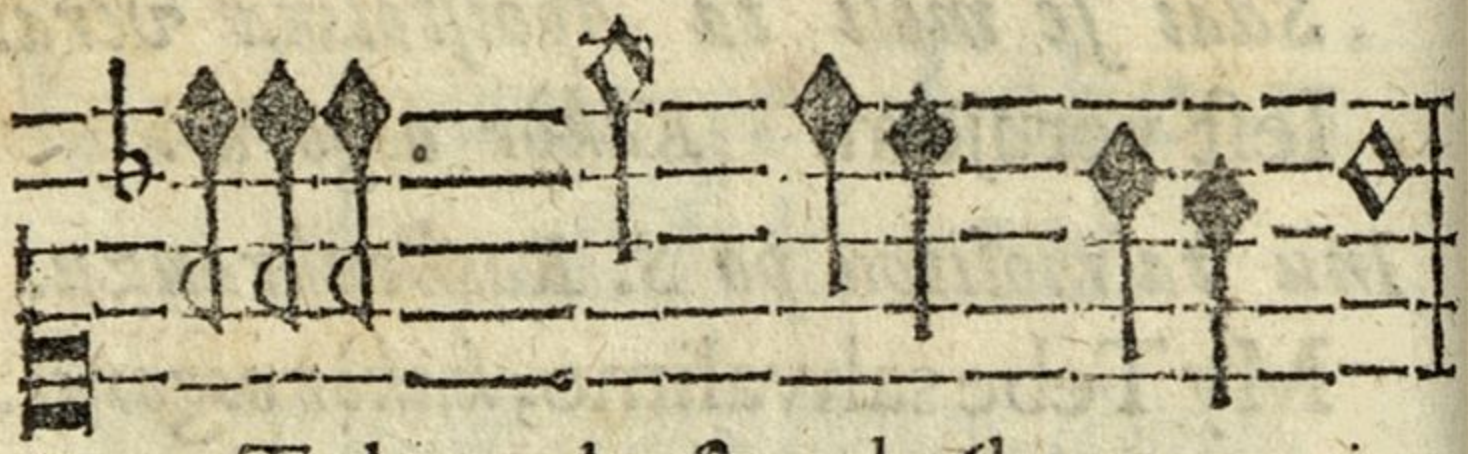
Tebe zhaſty duſha moja,

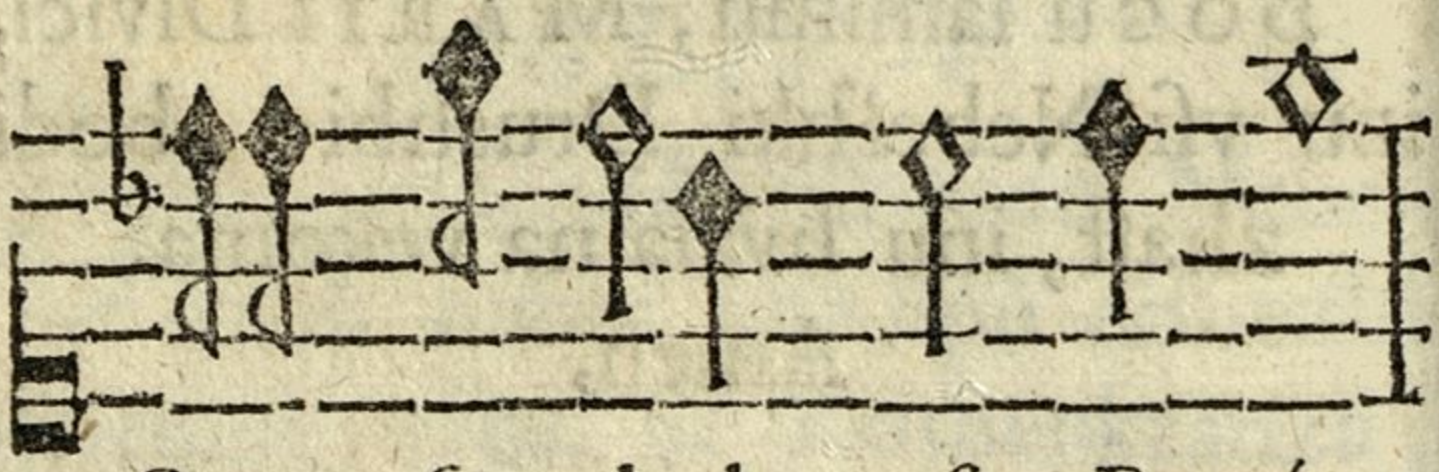

Sama ſpozhela ſi Bogá

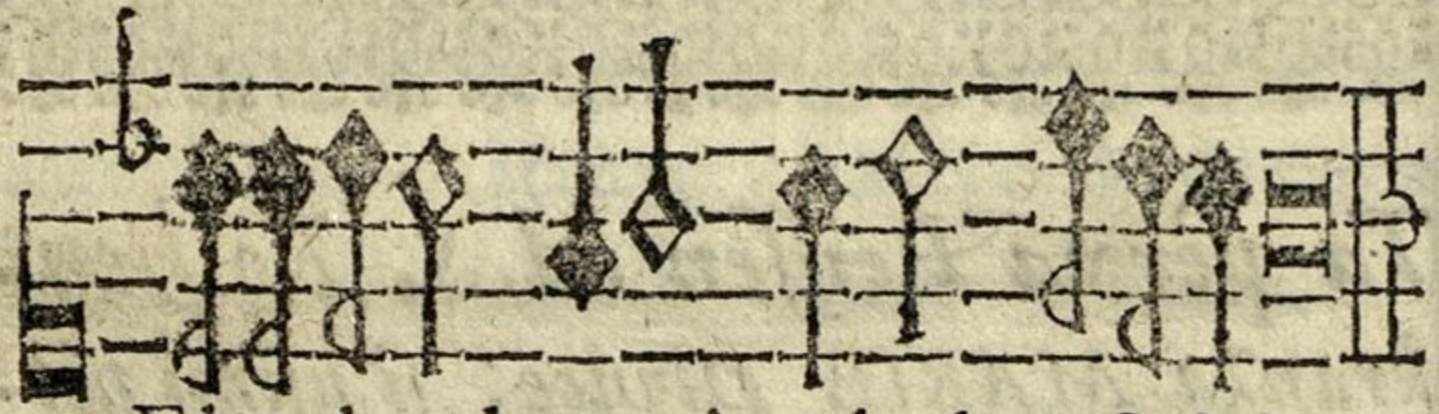

Elisabeth obyskala. O Maria.

2.

V. Vdivizhnim truplu noſſila.
Jesuſa ſi ti rodila,
V' Templi ga gori offrala,
S' Veſſeljam tankai ga sneſhla
O Maria.

3.

E. Eva kar ti ludém sgubysh,
O MARIA supet dobysh:
JESUS se je u' martro spustil,
Kryvavi put sa nas potyl. O M.

4.

M. Mozhy Nebeshke sdilhejo,
Angelci se sazhudjo,
Kèr je Syn Boshy gaishlan bil,
s' Ternasto krono kronan bil.
O Maria.

5.

A. Ah Bratje, Sestre Marie,
Polle JESVS sa nas mèrje,
Teshùst krisha sa nas nossil.
Na taistim je on krishan bil.
O Maria.

6.

R. Resdial je on to vèzhno smèrt,
K' Nebessã usim pokasal poot,
Sterpleniam nas je Bug yskal,
Ker je od smèrti gori ustal.
O Maria.

7.

I. Iogram ſe je perkasoval,
Svelizhanîe osnanoval,
Zhaſtitu je u' Nebeſſa ſhal,
Svojga Duhá nam je poſlal.
O Maria.

8.

A. Angelci ſpètjam pridejo,
Tebe MARIA ſprèmlajo:
Sveta Troyza krona Te,
Dai nam Nebeſhku veſſelje.
O Maria.

Ta druga Peiſſen od S. Roshenkranza.

1.
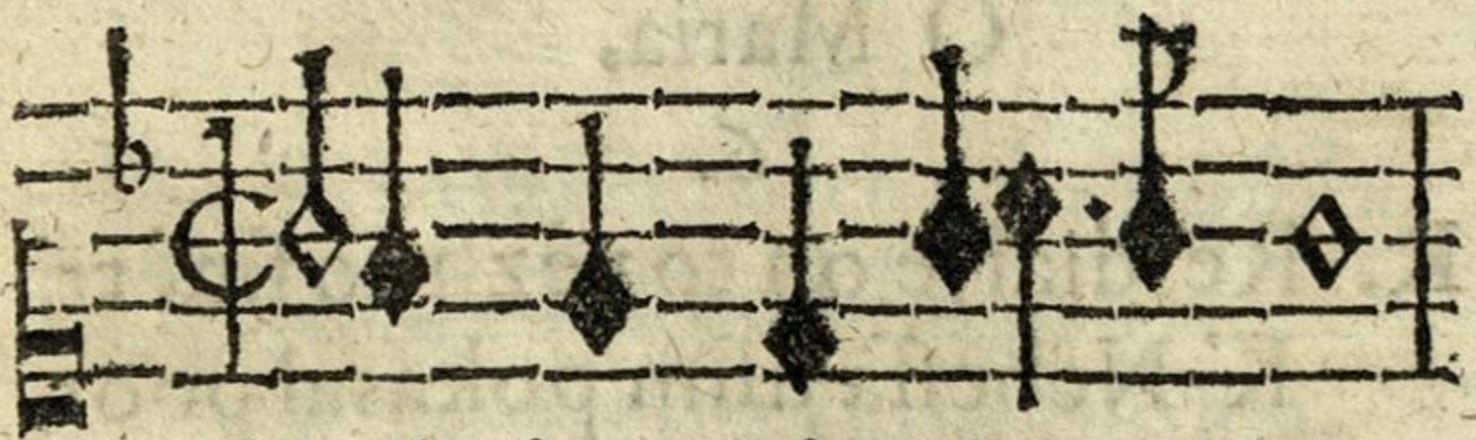
Zheſhzhena ſi Maria Ti,

Na

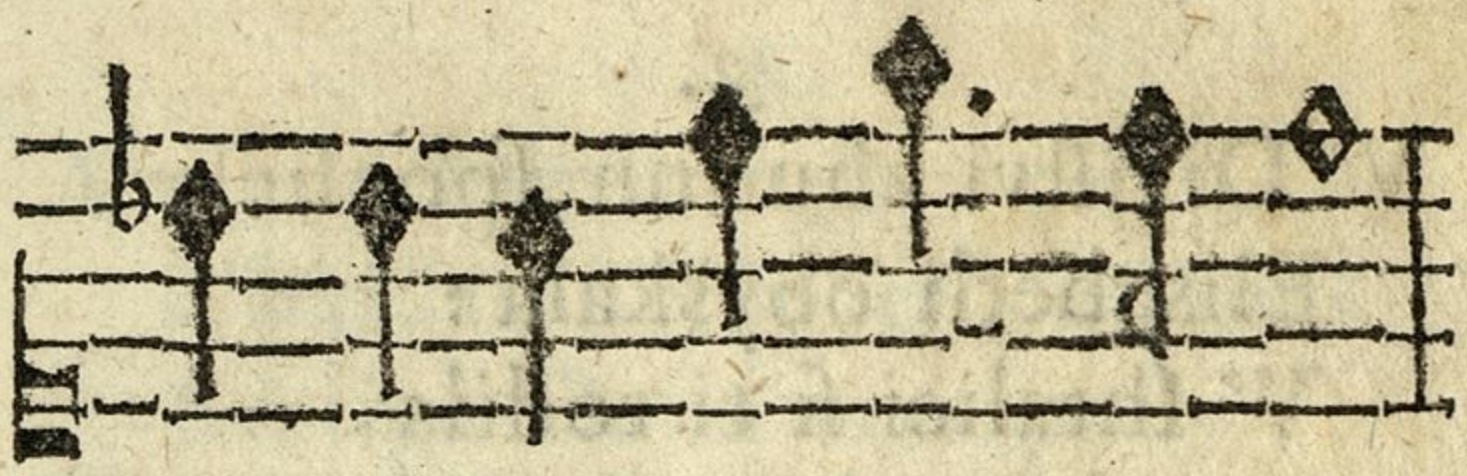

Na semli nu na Nebi,
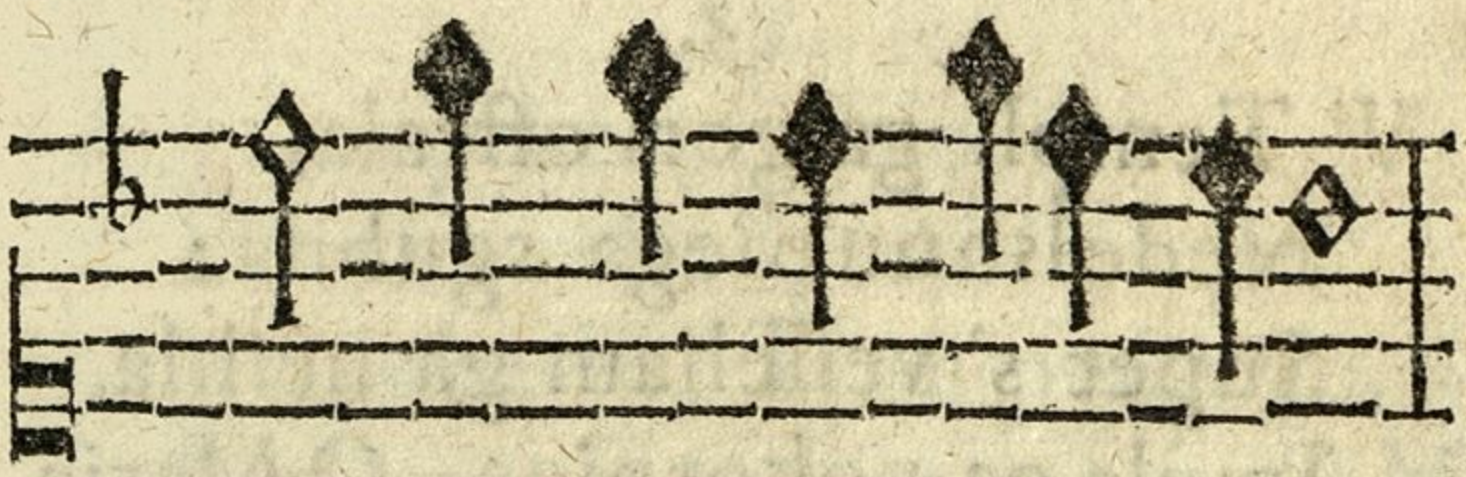
Od vſih Nebeſhkih Angelzu,

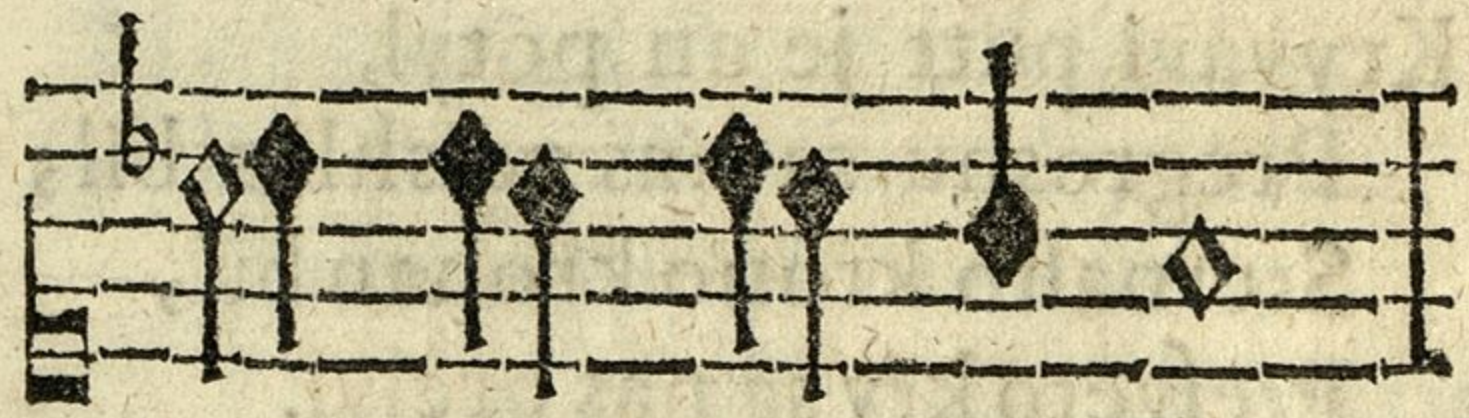

Inu posemelskih ſpolou.

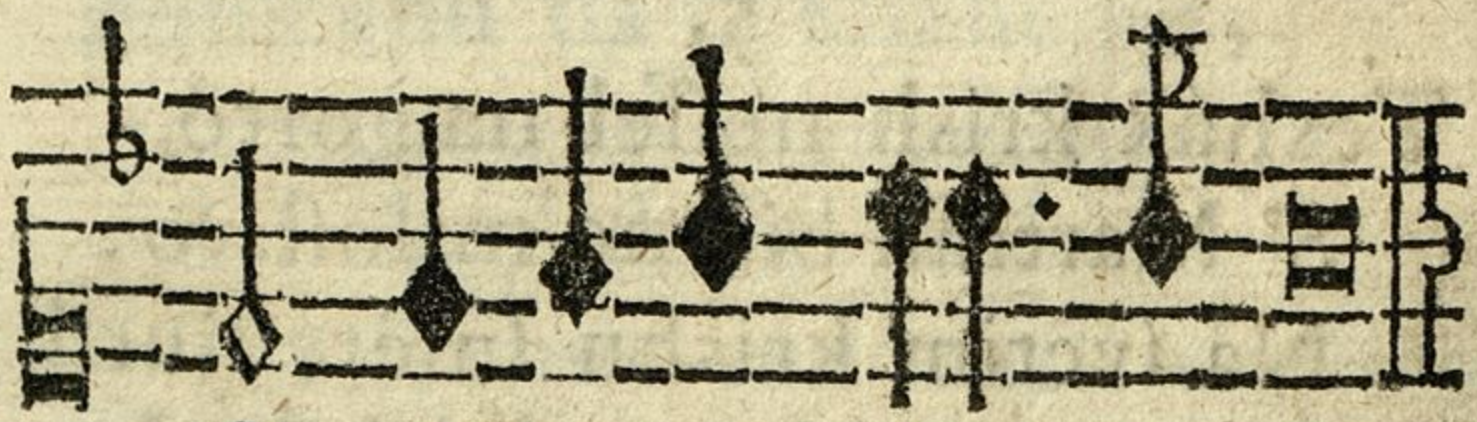

O Maria zheſhzhena ſi.

2.

V' Diviſtvi zhudnu ſpozhela
Elisabeth obyskala:
V' ſhtalici ſi ti rodila,
Jesuſa Synú Boshyga. O Mar.

3.

V' Templi ga gori offrala,
Nedolshnu nîega sgubila:
Supet s' veſſeljam ga neſhla,
Imèla ga pokorniga. O Maria.

4.

Kryvavi putt je an potyl,
Pregrosnu sa nas gaishlan bil;
Sternaſto krono kronan bil,
Preſveto kry sa nas prelyl.
Jesus uſmiliſſe zhês nas.

5.

Teshák krish neſſel na gorrò,
S' Martran bil ne miloſtivo:
Na ſvètim krishu ſmèrt ſturil,
Sveit pogubleni odrèſhil. Jes.

6. Veſ-

6.

Veſſel od ſmèrti gori uſtal,
Zhaſtitu u' Nebeſſa on ſhal.
Svetiga Duhá nam poſlal,
Vèrne Ludy je potroſhtal. O

7.

Aegelci pruti pridejo,
MARIA tebe ſprèmlajo:
V' Nebeſhki Tron poſtavio,
Perſhone Tryte kronajo. O M.

8.

Mati svetiga Roshenkranza,
Reiſhi grèſhnike od pakla:
Duſhici ſproſſi ſueti Rai,
Veſſelitiſe vekomai. O Maria.

9.

Pohleunu na te klizhemo,
Serzhnu h' tebi sdihujemo:
De Bogá ſtabo hvalimo,
Na vèzhnu mu zhaſt dajemo.
O MARIA Veſſeliſſe.
Amen.

Peiſſen MARIE Divice.

MAGNIFICAT.
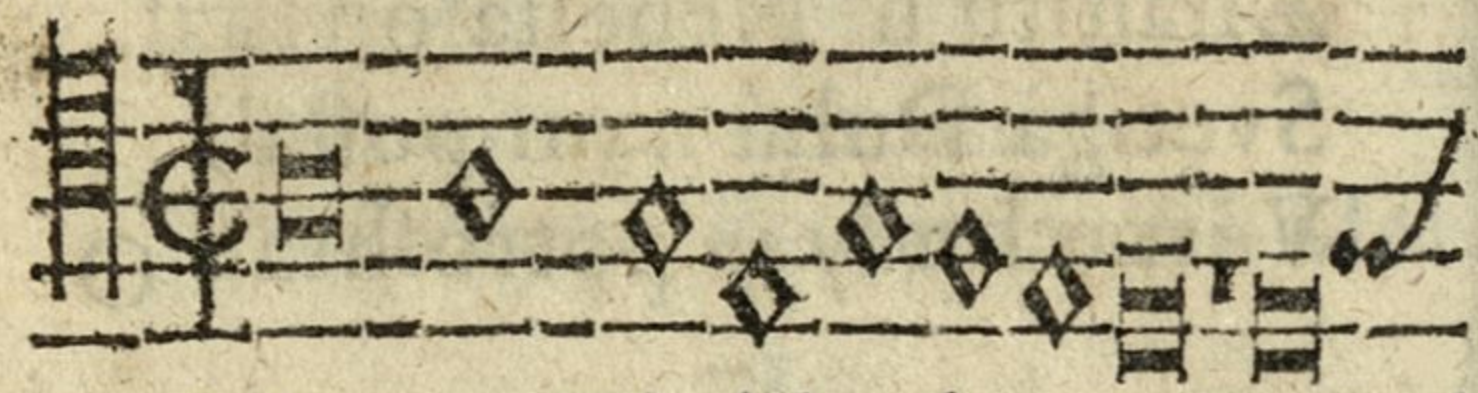
Maria Dèzhla shegnana, od
Bi la moshú sa ro zhe na, ka-

Da vi do ve hi ſhe :/:
kòr namLuke sh pi ſhe.

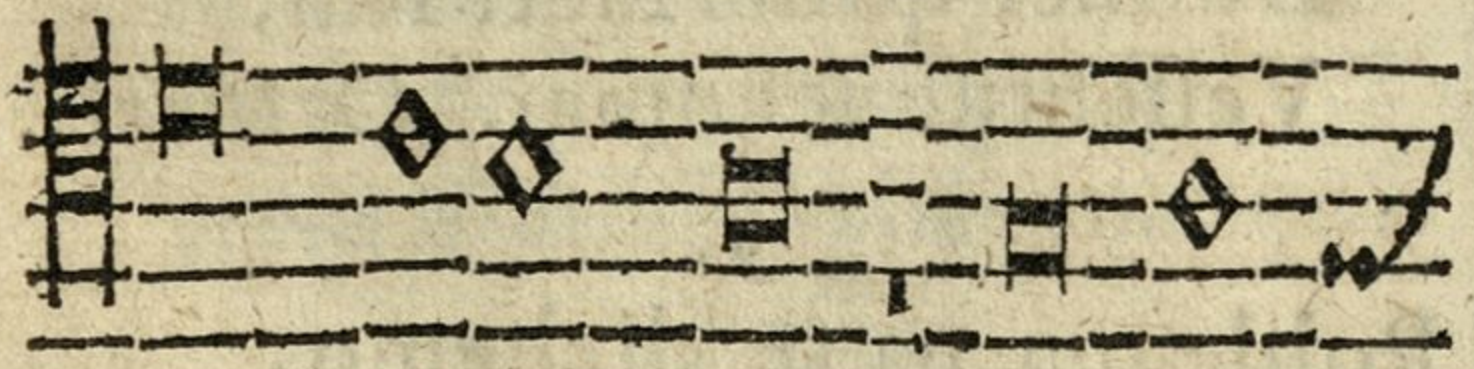

Ie zhaſti la, tar hva-

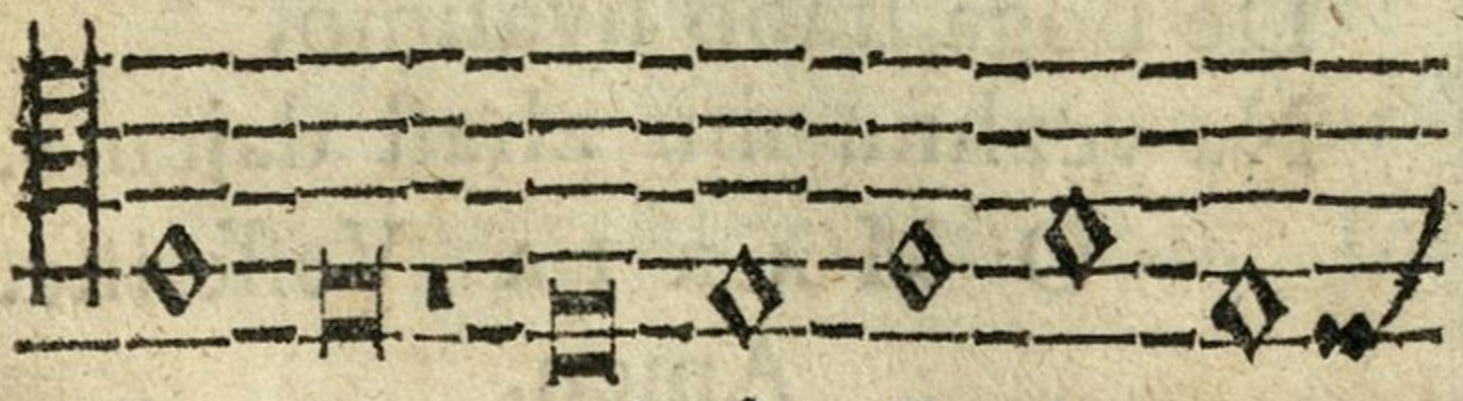

li la, miloſt Boshjo ve-

li-
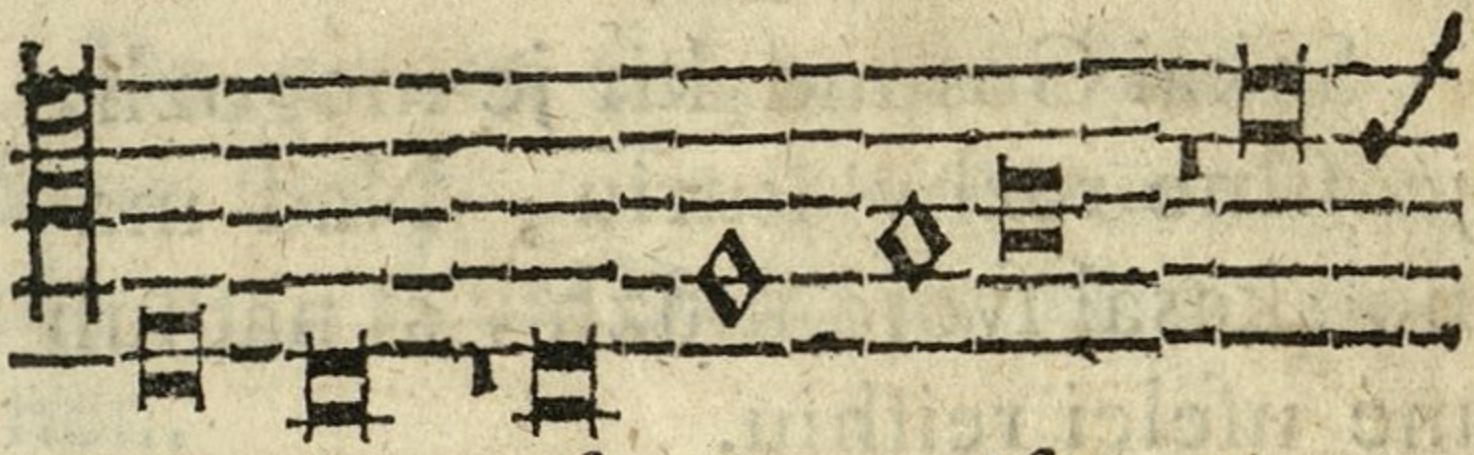
li ko: vſvoji, peiſni, ti
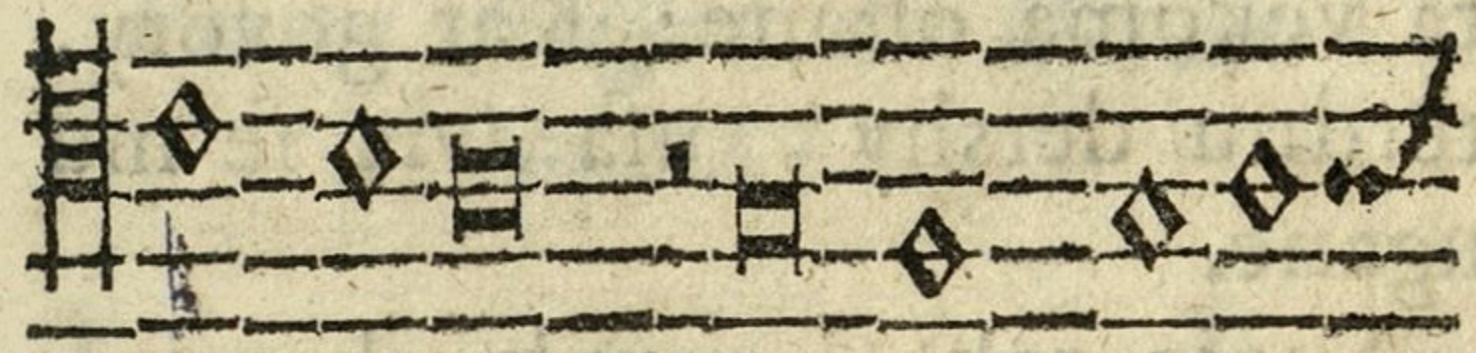
hvaleshni : pejla s' ſhtimo

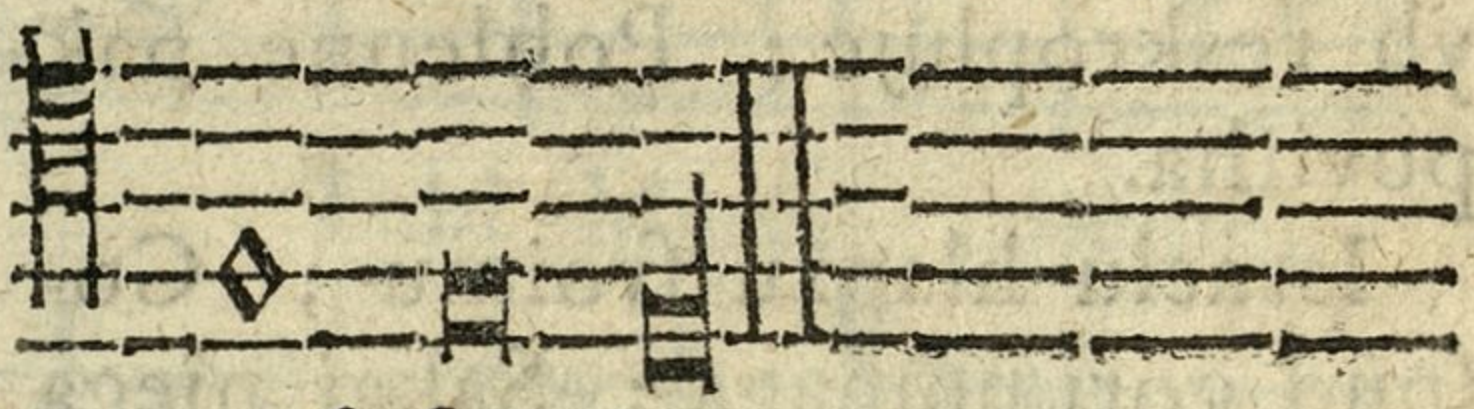

viſ ſo ko.

Duſhiza moja poviſhui, Bogá, kir te je ſtvariu ; Inu ti Duh moj poskakui, u' Bugi kir te je reiſhiu.

Tar dèklin ſtan, slú ponishan, je viſſoku poviſhal : De nîo naprei, bo uſak uſelei, sa svelizhano dèrshal.

Sa-

Sakai Gospúd kir je mogozh, je ſilne rezhy ſturiu ; Nad mano skasal ſvojo muzh , s' nadluh me uſelei reiſhiu.

Nîega miloſt, tar uſmilenoſt, ta vekoma oſtane: Kar govory, tèrdnu dershy , uſa ſyla ſe mu ugane.

Svoje roké , muzh skasuje ; Kèr offertne ponisha: Od ſtola yh reskropluje : Pohleune pak poviſha.

Israelu hlapzu ſvoimu ; Goſpúd gori pomaga : Sakai nîega shene h' tému , niêgova miloſt draga.

Na katero, zhés uſó mèro, je on sdai pomiſſliu: Kakòr je uſim ſtarim lubim, ozhakom bil oblubil.

Zhaſt hvala bodi viſſoku, Bogú Ozhetu u'Nebi : Inu po ſveitu ſhiroku, od uſakiga poſebi.

De

De je nam dal, sa laſt ſhenkal, Synú ſuojga; Ta nas brani, inu ohroni, skusi Duha Suetiga. Amen.

Pèrva Peiſſen od Divice MARIE.

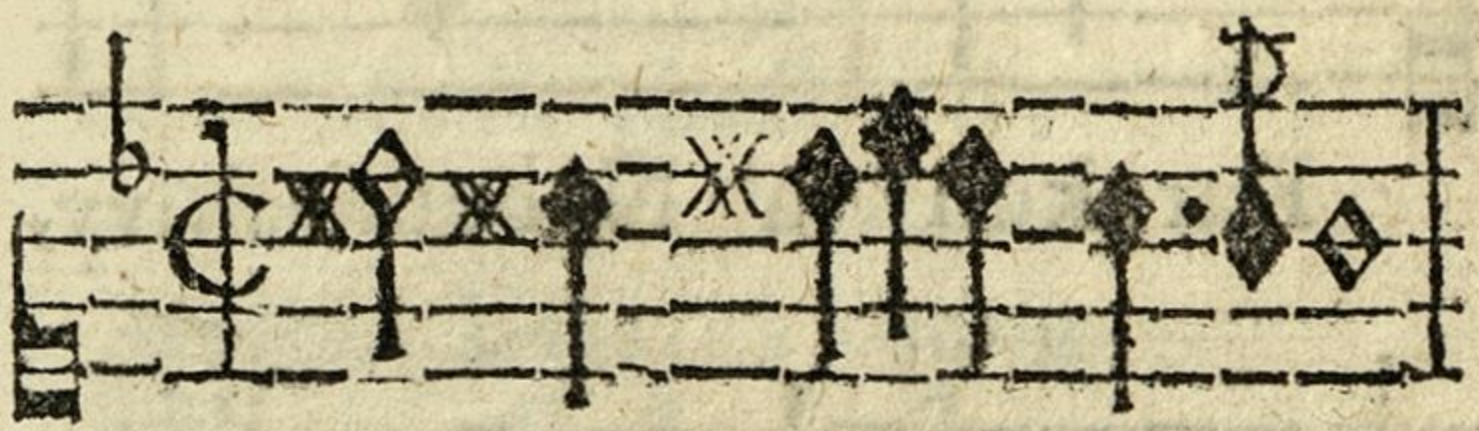

Tebi Maria pojemo,
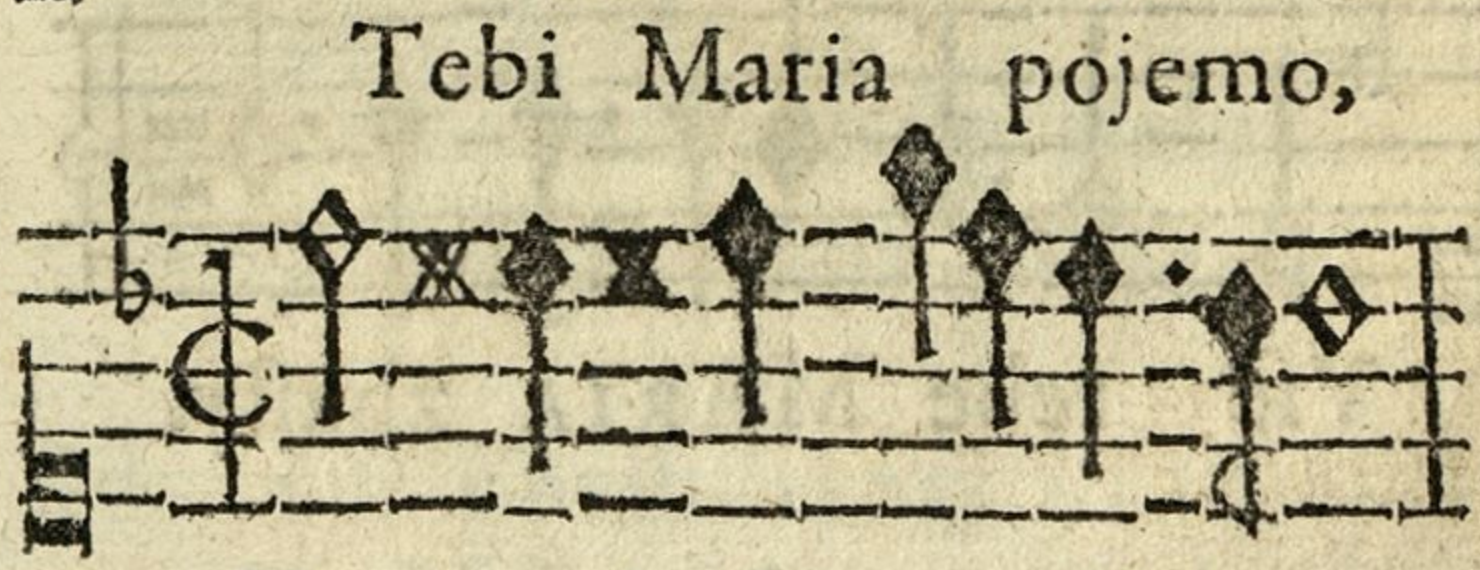
Tvojo zhaſt resodèvamo,

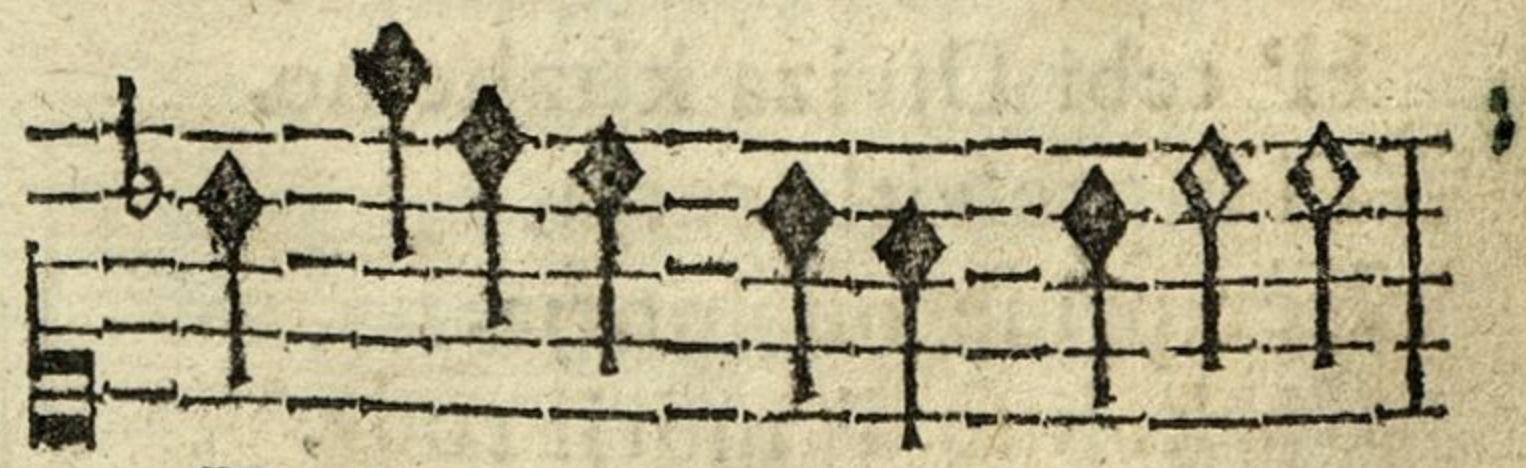

Ti Diviza ſgudna Daniza,

Ne-
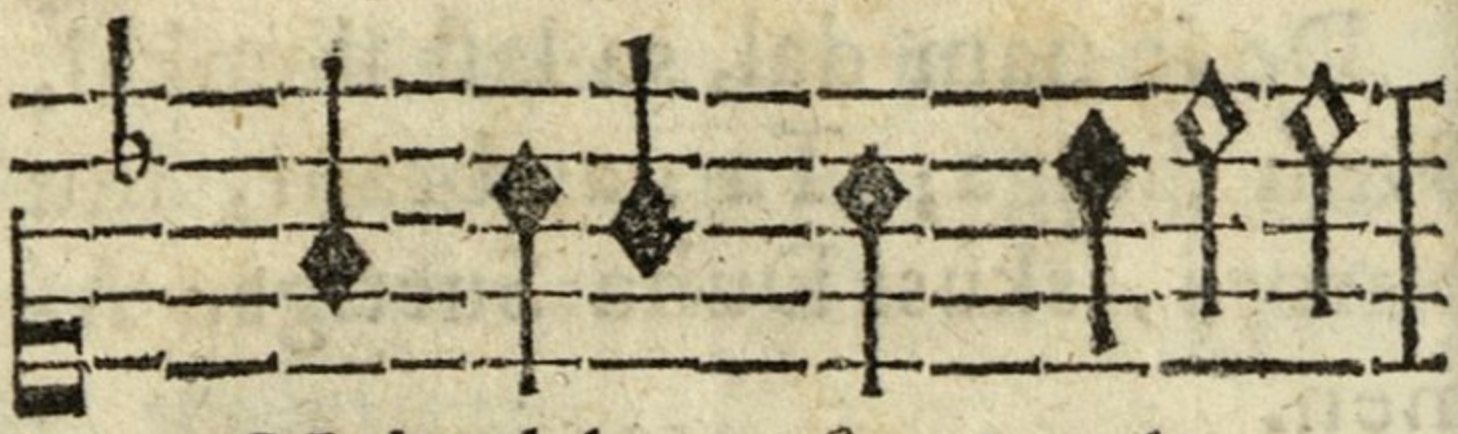
Nebeſhka ſi krailiza,

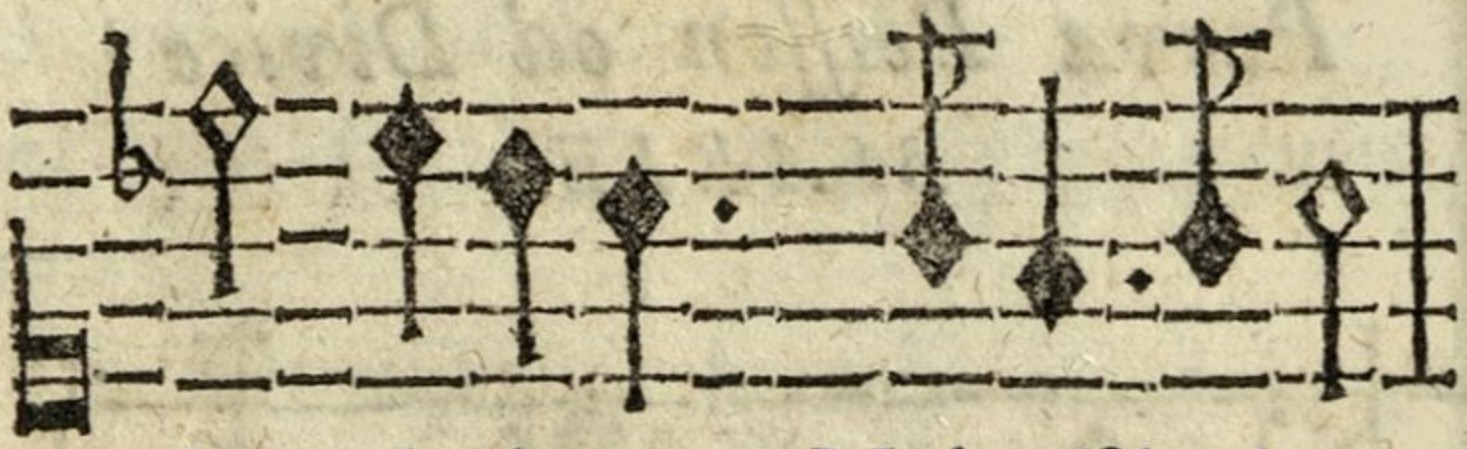

Kar kuli u' Nebeſſih shivy,
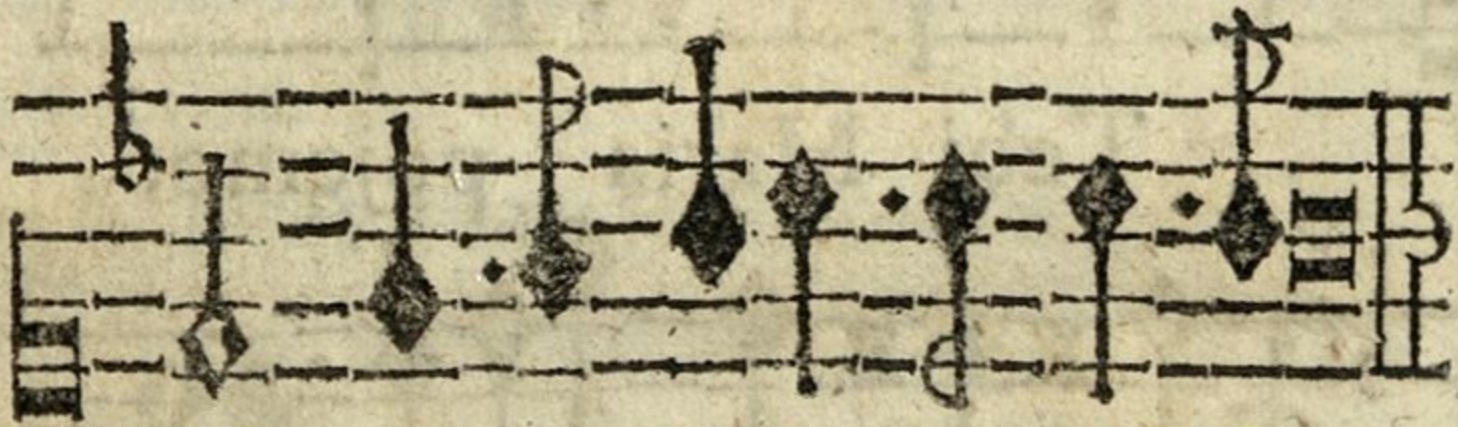
Vſé tebe MARIA zhaſty.

2.

Tebe MARIA yſhzhemo,
H' tebi Diviza klizhemo,
Ti ſi preſvitla sarja,
Kèr pride od morja,
Karkuli ſe u' morji rody,
Vſé tebe Maria zhaſty.

3. H' te-

3.

H' tebi Maria sdishemo,
Tvojo svitlobo yshzhemo:
Svetlim Sonzam si obdana,
Nam vsim h' troshtu dana;
Karkuli se u' Nebessih sveity,
Vsé tu pride h' tvoji zhasti.

4.

Tebe Maria zhastimo,
Tebe Diviza hvalimo;
Mati, Diviza, rodila
Bogá, si doyla.
Karkuli semla naim rody,
Ne doseshe tvoje zhasty.

5.

Maria si povihthana,
Zhés Nebessa pousdignîena;
Kar kuli je na Nebessih,
Inu u' nathih tellessih,
Angelci inu tudi ludé,
Vsi tebe Maria zhasté.

6.

Tebi ſe pèrporozhimo;
K' Materi ſe pèrtozhimo:
Ti nas hrani, nas obari,
Stui nam sdai na ſtrani.
Karkuli ſe s' pakla grosy,
Pred Maryo úſé prozh bèshy.

7.

O Maria isvolena,
S' gnado Boshjo napolnîena,
S' gnado ſe nam Ti iskashi,
Nam uſim jo pèrkashi:
Kadar poidemo ſtega ſvètá
Pèrkashi nam tvojga Synká.

8.

Maria lèp Zier uſih Divyz,
Pomozhniza naſhih Duſhyz:
Gnado, miloſt ym podèli,
V' nyh ſedanîi rèvi:
De kadar od tod poidejo,
H' tebi Maria pridejo.

9. Zhaſt,

9.

Zhaſt, hvala S. Troyci,
Inu Mary Divici:
Tudi uſim lubim Svetnikom,
Naſhim pomozhnikom;
Bug Ozha, Syn, S. Dúh dai
Naſhim Dulhizam Sveti Rai.
Amen.

Piſhe **Pomer: l. 3. de B. Virgine.** *De Chriſtus ſe je bil perkasal S. Joan. Evang. u' tém oroku Patmos, s' ſvojo Materjo Mario, katera ſta pred nim pèrpovèdala, deobena rèzh nyma bolène dopade, ampak kadar eden po goſtu ſpominuje martro Chriſtuſovo, inu to neisrezheno shaloſt Marie Divice.*

Na tu je leta lèpa ſtara Peiſſen.

I.

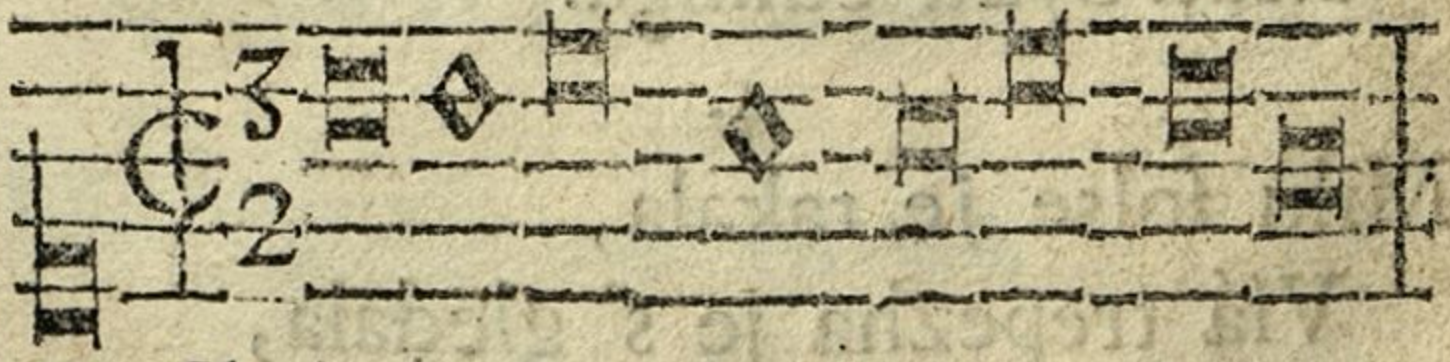

Shaloſtna je Mati ſtala,

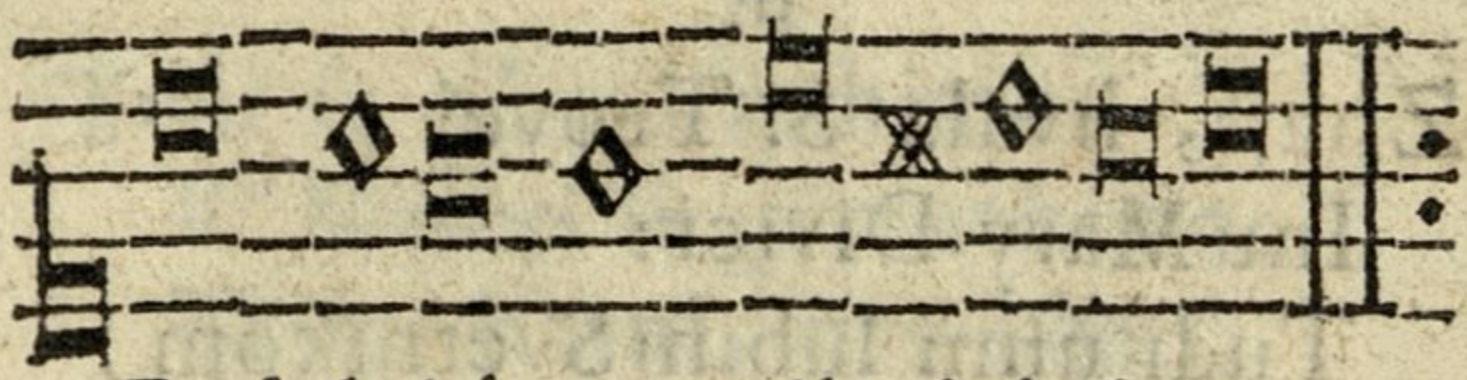

Pod krisham milu jokala,

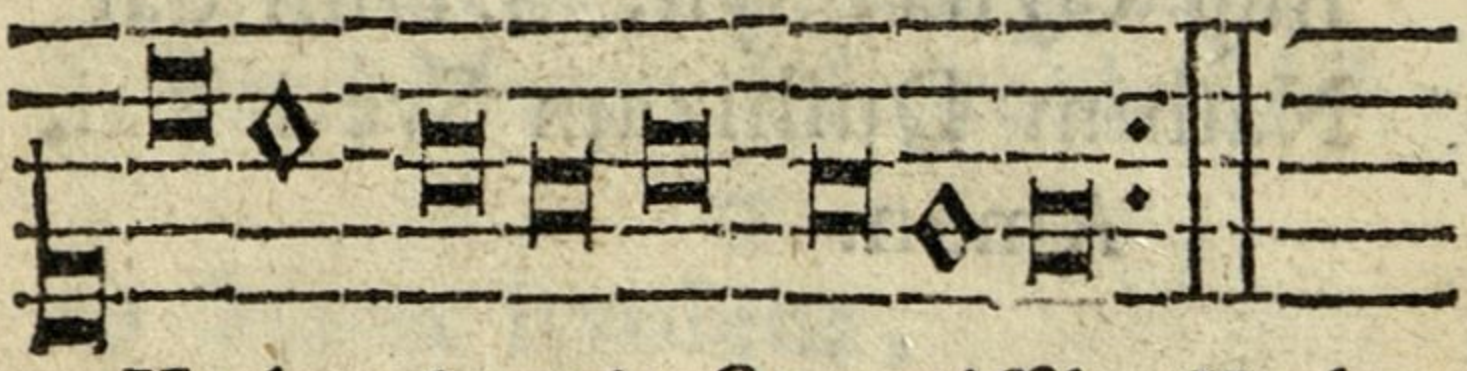

Kadar je nie Syn vissil. Kadar.

2.

Jezhy, sdilhe ta Diviza,
Nîe prezartana Dulhiza,
Shalosten mezh je presunil.
Shalosten.

3.

O koku je bila reuna,
Ta u' mei shenami shegnana,
Mati Synú ediniga.

4.

Milu solse je takala,
Vlá trepezha je s' gledala,
Mati svojga lubiga.

5.

G' Dú je ta kir bi ſe ne ſplakal,
Boshjo Mater ker bi sagledal,
V' takim martri, nu u' slègu.

6.

G' Dú bi ſe nemogel isdihnit,
Ker bi bilu nîemu vidit,
Mater ſilnu shaloſtno.

7.

Sa nalh grèh, sa nalhe dianîc,
Jesuſa vidi u' tèrplènîu,
Krish nu shible je zhutil.

8.

Vidi ſvoje lubu Deite,
Sapulhzhenu ſmèrt tarpèti,
Kadar je Duſho puſtil ; kadar.

9.

Eja preshaloſtna Mati,
Tvojo shaloſt mi hozh dati,
De jeſt ſtabo shalujem ; De jeſt.

10.

Nai ſe ſerce moje vname,

U' Jesvsv, kir je tèrpil same,
Nai jeſt vèzhnu shalujem; Nai jeſt

11.

Sveta Mati, ſturi u' meni
Krishaniga, Ran sedeni
Moymu ſerzu grèſhnimu. Moymu

12.

Tvoje Deite je Ranîenu,
Si shibli, ſulizo prebodenu,
Dai meni en deil pozhutit. Dai.

13.

Dai de ſe bom jeſt ſtabo jokal,
Na krish gledajozh ſe plakal,
Dokler bom na ſvètu shiu. Dokler.

14.

Stabo ſtal pod ſvetim krisham,
V' tvoje druſhtvu ſe podvisham,
Sai ſim jeſt na letém, kriu. Sai ſim.

15.

O Divyz Mati Diviza,
Bodi moja pomozhniza,
Dai de ſtabo klagujem. Daide.

16. De

16.

De Jesuſovo ſmèrt noſſim,
Nîega britko martro, proſſim,
Nu u' moym ſerzu pozhutim. Nu.

17.

De bom grèſhnik ſtabo ranîen,
V' ſvetim krishu vſelei skriven,
V' Boshy lubèsni vushgan. V' Bos.

18.

Taku gorézh; taku vrozhen,
Tebi Mati bom porozhen,
V' ſmèrti, nu na ſodnîi dan; V'

19.

Nai me ſveti krish obaruje,
Take martre mi ſhe daje,
S' Boshjo gnado popolnoma. S'

20.

Kadar tu tellú odmèrje,
Dai de ſe Duſhici daruje,
Sveti Rai, na vekoma. Sveri
Amen.

Molitou od tèrplenîa JESUSA Christusa.

OUsigamogozhi Ozha Nebeshki, pogledai na tvojga lubesniviga Synú, kokú je on tukai na krishu, sa mojo volo umèrl, inu kokú se je ta zhastiti Gospúd pustil, rauno kakòr enu lagne, saklati, inu umoriti; On je tebi sa mojo volo pokoren bil, notar do smèrti: na tigajstiga tvojga Synú, oberni tvoje milostive ozhy, inu ne gledai na moje velike grèhe, inu krivu dianîe; temuzh pusti tvojga lubiga Synú kry, tèrplenîe, inu smèrt, en offer biti sa moje gréhe, inu bodi meni milostiu.

H' Tebi se jest obèrnem, ó dobrutlivi JESUS; kai si ti kriviga sturil, de si ti

bil

bil k'ſmerti obſojen? kai ſi ti nedolshnu Iagne Boshje ſturil, de ſo takú neuſmilenu ſtabo rounali? kai je uſai urshoh tvoje ſmèrti? ó lubesnivi moi JEsus, nyzh neiſi ti kriu, jeſt ſim ta urshoh uſiga tvojga tèrplenîa: jeſt ſim ſe sadolshil, inu ti same plazhujeſh: jeſt ſim grèſhyl, inu ti moreſh moyh grèhou ſhtraffingo noſſiti: Ti pravizhni, sa me krivizhniga tèrpyſh: Ti brumni, sa me hudobníga; Goſpúd, sa hlapza plazhujeſh.

O Dobrutlivi JEsus, gdú hozhe letó tvojo veliko dobruto isrezhi? gdú sná, ali more tebe sa tako tvojo preveliko lubèsan sadoſti sahvaliti? letú jeſt pak tebe proſſim, de hozhes takovu tvoje nedolshnu britku tèrplenîe, inu ſmèrt, umeiſ poſtaviti, umei tvojga Nebeſhkiga Ozheta, inu mene: mene pèr nîemu sagovoriti, mene shnym smy-

riti: s' tvojo S. Reiſhno krijó uſê moje grèhe oprati, inu u' tvoji gnadi mene uſelei dèrshati.

O Dobrutlivi Nebeſhki ozha, pole jeſt sdai tebi offram, inu dam tvojga lubesniviga Synú, s' nîegovo britko martro, inu tèrplenîem, nai bode tojſtu plazhilu, inu sadoſti ſtorjenîe uſih moyh grèhou, de nebóſſh meni téhiſtih nikuli vezh pèrraital: je reis ó Goſpúd, de moji grèhi ſo veliki, inu teshki, ali ena ſama kapliza krij Jesuſove, katero je on sa me na S. Krishu prelyl, je enu obilnu, inu bogatu plazhilu, sa uſé moje, inu uſiga ſvitá grèhe: sa tu jeſt tebe is ſerza proſſim, de hozheſh pogledati, na tvojga lubesniviga Synú odpèrto ſtran, rokè, inu nogé, inu meni uſé moje grèhe odpuſtiti. Vus moi troſht, inu vupanîe ſtoji u' téh ranah tvoiga lubi-

ga

ga Synú, kateri je sa mojo volo veliku trudnih potou ſturil, inu na olski gorri kèrvavi put obilnu potyl; sa mojo volo je bil neuſmilenu gaishlan, inu tepen; inu k' enimu velikimu ſpotu, s' tèrnaſto krono kronan; sa mojo volo je ta teski krish neſſèl na to gorró Calvarie; sa mojo volo je bil, s' velikim martranîem, na krish s' shibli pèrbyen; sa mojo volo je ſvojo S. Reiſhno kry prelil, inu puſtiu ſvojo deſno ſtran s' ſulizo odpreiti; inu takú je rat uolnú ſvoj lebn, sa ſvoje ouzhice gori offral: dai dobrutlivi Ozha meni tvojo gnado, de jeſt bom mogèl moyh grèhou ſe prou ſpovèdati, inu ſpokoriti, po tvji Ozhini voli, inu dopadanîu shivèti, inu u' tvoji dobruti, inu miloſti isvelizhan biti. Amen.

Pèr

Pèrporozhenîe u' S. Rane Chriſtuſove.

ZHeſhzhene bodite od mojga ſerzá te globoke Rane Chriſtuſove, u' tajſte jeſt skrijem uſé mo-

je

je misli, bessceide inu dianîe, tudi mojo dusho inu tellú, inu usé ludy tega Christianstva. Amen.

O moj lubesnivi JESUS, u' to odpèrto Rano tvojga serzá poloshym moje zaglivu, inu shalostnu sercé, de tamkai bode potroshtanu: mojo dusho, inu moj duh sklenem s' tvoym S. Duhom, de s' nym bodem oshivlen, mojo volo, tvoij voli zhés dam, de takú tvoj vèzhnu ostanem. Amen.

O milostivi Gospúd, jest tebe prossim, sa volo tvojh pèt kèrvavih Ran, katere si prejel na snaminîu S. Krisha; vari moyh pèt pozhutku, mojga slabiga shivota, inu dai meni tvojo gnado, inu veliko milost de jest ne umèrjem, pres prave grèvinge inu pokure, pres zhiste spuvidi inu obilnih potrèbnih sols zhès moje grehe, inu pres zartaniga S. Reishniga Telessa. Amen.

Ta pèrva Epiſtola, katera ſe bere pred molitoujo S. Roshenkranza. Eccl. c. 24.

JEſt ſim is vuſt tèga narviſokèſhiga, pred uſimi ſtvarmi ta pèrva vunkai ſhla: jeſt ſim ſturila u' Nebeſſih eno nesmankono ſvitlobo: inu okrogloſt téh Nebéſ ſim ſama obhodila: u' mei uſimi ludmy, inu roduvi li jeſt ſama ta pèrvi ſedesh ſim notèr usela. Vſih téh rizhéh ſim jeſt pozhitèk iskala, inu v' erbſzhini tèga Goſpuda ſim prebivala. Ta zhas je meni sapovèdal ſtvarnik uſih rizhy, kateri je mene ſtvariu, inu je dial k' meni: prebivai u' Jacopovi, inu Israelski erbſzhini, inu u' moyh isvolenih vunkai posheni to koreninizo. Pred sazhetkom tèga ſvitá ſim jeſt ſtvarjena, inu bom vekoma oſtala. Inu u' tém

ſve-

ſvetim prebivaliſzhi ſim jeſt pred tém Goſpudam gori ſtrègla: inu u' Jerusalemi je moja oblaſt. Jeſt ſim ena Mati ene leipe lubèsni, inu ſtrahú, ſposnanîa, inu ſvetiga vupanîa. V' meni je gnada h' tému pravimu potu, inu risnici, u' meni je uſé vupanîe téga shivenîa. Pridite uſi k' meni, kir mene shelifte, inu od mojga Rodú, ali ſvetuſti ſe napolnite: sakai veſſelje mojga ſerzá je pèr zhlovèskih otrocih biti: sa tú isvelizhani ſo ty, kateri moje poti ohranio. Poſhluſhaite navuk, inu bodite modri, inu ga ne saversite. Blagur ſi je tému zhlovèku, kir mene poſhluſha, inu zhuje na moyh vratih uſak dán, inu zhaka pèr podboyh moyh dauri. Kateri mene naide, ta naide tu shivenîe, inu isvelizhanîe od Goſpuda.

Ta Druga Epiſtola. Prov. c. 8.

GOſpúd je mene poſſedil, usa-
zhetku ſvoih potou: preidn je on kai ſturil, od sazhetka, ſpèr-viga ſim jeſt bila. Jeſt ſim od ve-koma poſtaulena, od sazhetka, preidn je semla ſtorjena. Kadar ſhe globozhyn nei bilú, ſim jeſt ushé bila ſpozheta, kèr ſhe ſtudenci neiſo s' vodó svirali: preidn ſo gorré s' ſilno teshavo uſajene. Pred uſimi hrîbmy, poprei ſim jeſt rojena. On ſhe nei bil semlé ſturil, inu teko-zhe vodê, inu tezhaje okuli semlé. Kadar je on veitre ali oblake osgo-rai tèrdiu, inu okuli morja meje ſta-vil, inu vodam poſtavo dal, de kraje ſvoje nejmajo preſtopiti. Kadar je semli ſtan obeiſiu, tu ſim jeſt pér niemu bila, ſim uſé shnym rounala, inu ſim ſe veſſelila uſaki dán. Kate-

ri

ri mene poſhluſha nebode h' ſpotu ſtorjen, inu kateri sa mano hodi ta bó nedolshan oſtal.

Ta tretja Epiſtola. Eccl.

c. 24.

JEſt lubim té, kateri mene lubijo, inu kateri me sgudai yszhejo, ty mene naidejo. Blagú inu zhaſt, je pèr meni, obſtojezha zhaſt, inu praviza. Moi ſad je bolſhi, kakòr slatú. Moi ſpomyn oſtane od eniga rodú do drusiga. Zvétite kakòr beile lilie, inu kakòr ena rosha pèr ſtudenzhinah, ſad poshenite, daite en leip duh od ſebe, kateri mene resglaſujejo. Vèzhnu shivenje doſesnejo.

Na pèrvo Nedèlo meiſza Octob.

Evangeli S. Lukesha na 8. poſtavi.

VUnim iſtim Zhaſſu, kadar je JEsus govuril h' ty mnoshici,

je pèrſhla nîegova Mati, inu Bratje, inu neiſo mogli prèd folkam k' nîemu priti: inu nîemu je bilú poveidanu: pole tvoja Mati, inu tvoji Bratje s' vunai ſtoje. Inu hozhejo tebe viditi: on pak je odgovuril, inu je dial k' nym: gdú je moja Mati, inu moij Bratje, inu on je pogledal okuli nîega ſedeozhe, inu pravi: pole tu je moja Mati, inu moji Bratje. Sakai kateri ſtury Boshjo volo, ta je moi Brat, moja Seſtra, inu moja Mati.

ODPVSTKI BRATOVSZHINE, S. ROSHEN. KRANZA.

H' Pèrvimu Bratje, inu Seſtre doſesheo Popolnoma Odpuſtek, ta dan kèr ſo u' letó S. Bratou-

touſzhino sapiſſani, ſe ſpravo grè-vingo ſpovedajo, mozhnu naprei usamejo ſe pobullhati, ſe vreidnu obhajajo, inu narmanîe ta tretji deil S. Roshenkranza smolio, sa myr karſzhanskih Firſtou, sa potrenîe uſe kezarie, inu sa povihſhanîe S. Catolifhke Cerqve. *Kateri popolnoma odpuſtek, je ſhenkal* Bratom, inu Seſtram S. Roshenkranza *Pius Papesh ta 5. u' lejti 1569. na 17. dan Septembra. Inu Gregorius ta 13. u' leiti 1579.*

I I.

H'Drugimu, *Innocencius ta 8. u' lejti 1488.* Sa en uſak dan, u' katerim Brat, ali Seſtra ta S. Roshenkranz pèr ſebi noſſi, je pèrpuſtiu 2.0. dny odpuſtka.

I I I.

H'Tretymu Odpuſtek *sa té, kateri andohtlivu ta S. Roshen-*

kranz molio. Aku lih nyh veliku Rimskih Papeshu, *kakòr Ioannes ta 22. Alexander ta 6. Vrbanus ta 4. Sixtus ta 4. Innocencius ta 8. Iulius ta 3. Leo ta 10. Adrianus ta 6. Clemens ta 7. Paulus ta 3. inu 4. Pius ta 4 inu ta 5. Gregorius ta 13.* Letó andohtlivo visho tèga S. Roshenkranza, s' velikimi odpuſtki ſo lipú pocirali: slaſti pak letú andohtlivu dopèrnaſhanîe, je gmerou *Paulus ta 3. Rimski Papesh.* De uſi ty, kateri ſo u' leti S. Bratouſzhini sapiſſani, kèr ceil Pſalter, ali uſai en deil bodejo smolili, doſeshejo Popolnoma Odpuſtek.

I V.

H' Zhetèrtimu, kateri Brat, ali Seſtra, na prasnik Osnanenîa Marie Divice, kakòr túdi na druge nie prasnike, ſe bode prou ſpovèdal,

dal, inu obhajal, inu en deil S. Roshenkranza, u' Cerqvi, u' kateri je letá Bratouſzhina gori poſtaulena, andohtlivu smolil, doſheshe Popolnoma Odpuſtek. *Pius ta 5. u' leiti 1566.* Pèrpuſty u' letéh prasnikih, aku bi ſe lih kateri druhdi ſpovèdal, inu obhajal, de li obyzhe Cerkou, u' hateri ſe S. Roshenkranz dershy: inu moli sa povihſthanîe S. Catoliſthke Cerqve, sa myr inu ſpravo karſzhanskih Firſtou, sa potrenîe uſih kezary, doſeshe Popolnoma odpuſtek. Lih letú pèrpuſty *Gregorius ta 13. u' leiti 1576. Sixtus ta 5. u' leiti 1586.*

V.

H' Petimu odpuſtek *tém, kateri obyszhejo Cercou, ali Capellizo S. Roshenkranza.* Vſi sapiſſani u' leto S. Bratouſzhino, na pèrvo Ne-

dèlo eniga ſlèdniga meiſza, kakòr tudi na uſe prasnikè Marie Divice kadar bodejo Altar, ali Capellizo S. Roshenkranza, u' kateri je letá S. Bratouſzhina gori poſtaulena, obyskali: inu na tó vísho, kakòr osgorai, bodejo molili; doſeshejo Popolnoma odpuſtek, letaku je pèrpuſtiu *Gregorius ta 13 u' tém leiti 1577.* Tudi letá Rimski Papesh, nikár li Bratom, inu Seſtram, temuzh tudi uſim vernim karſzhenikom, moshèm, inu shenam, kateri ſe bodejo ſpovèdali, Capellizo, ali Altar S. Roshenkranza na tretji dan Aprila, kakòr tudi na pèrvo Nedèlo Octobra, od pèrvih vezherniz, notar do drusih, uſaku leitu, andohtlivu obyskali, inu tamkai, kakòr osgorai, molili: nym ſhenka Popolnoma odpuſtek.

VI. H'

V I.

H' Shestimu odpustek *sa te, kateri obyszhejo téh 5. Altarjou.* En sleharni Brat, ali Sestra, is leté S. Bratouszhine, kateri obyszhejo 5. Altarjou u' Cerqvi, u' kateri se moli S. Roshenkranz, ali pak tudi u' eni drugi Cerqvi je gori postaulena, kir, more biti, nei 5. Altarjou, de li pak pèr enim smolio 25. ozha nashu, inu tulikain Ave Mary, imajo popolnoma odpustek. Takú je pèrpustiu *Clemens ta 7. Papesh.* Tudi kateri se spovedó, inu obhajajo, ali pak enu dobru naprei usetje jmajo se spovedati, inu sravèn obyszhejo Altar S. Roshenkranza na Prasnike Marie Divice. *Pius ta 5.* shenka Popolnoma odpustek. Kateri pak s' pravizhnih urshohou, bodejo gori sadershani obyskati Altar; glih letá popolnoma odpustek doseshejo, ka-

dar u' domazhi Cerqvi, pred enim pıldom, ali Altarjom Marie Divice, ſvojo molitov dopèrneſſó.

V I I.

H' Sedmimu. Odpuſtek *sa té kateri h' Proceſſiam prıdejo.* Katerikuli verni karſzheniki, na Prasnike zhiſte Marie Divice, kakòr na ſveizhnice, osnanenîe, obyskanîe, na veliki, inu mali ſhenmarin dan, Gori offrovanîe, inu ſpozhetje, ſe bodejo h' Proceſſiam pèrdrushili, sadobé Popolnoma odpuſtek: takú je dal *Pius ta 5.* Lih letá S. Papesh, pèrpuſty uſim vernim karſzhenikom 7. leit odpuſtka, kateri ſe bodejo h' Proceſſij pèrdrushili ob Nedèlah eniga ſlehèrniga meiſza. *Gregorius ta 13. Papesh*, Uſim sapiſſanim Bratom, inu Seſtram, prou ſpovèdanim, inu obhajanim, kateri h' Proceſſij ob

Ne-

Nedèlah eniga uſakateriga meiſza pridejo, thenka Popolnoma odpuſtek, *u' tem leiti 1581 na 5. dan May.*

Letukai samerkajo, kadar kuli ſe u' miſlli jma, Bratje, inu Seſtre ſe jmajo obhajat, saſtopio, de jmajo S. Reſhnu Tellú prejeti pèr Altarju S. Roshenkranza, aku ym je pèrloshnu ; svunai téh , kateri ſo pravizhnu sadèrshani, inu u' Cerkou, ali k' Altarju lahku priti nemorejo. Takú je ſposnal *Pius ta 5.* inu je potèrdil *Gregorius ta 13.*

VIII.

K' Oſmimu. Odpuſtek sa té, *kir nemorejo Cercou, ali 5. Altarjou obyskati.* Kateri is leté Bratouſzhine, na Prasnike Marie Divice, ali ob drugih Nedèlah ; Cercou ali Altar ne bode mogèl obyskati, ali h' Proceſſiam priti, sa volo ene bolèsni, je-

zhe, raishe, pretesłhke słhlusbé, ali sa volo eniga drusiga urshoha: en słèdnî Brat, ali Sestra, aku na en takèłhen dan en ceil Roshenkranz smoli, inu si mozhnu neprei usame, pèr pèrvi pèrloshnosti se spovèdati: sadoby Popolnoma odpustek, nikár drugazhi, ampak kakòr de bi sam u' prizhobil. Letú pèrpusty *Pius ta 5. tudi Sixtus ta 5.*

IX.

H' Devetimu. Odpustek *sa enu słebernu dobru dianîe.* Is leté Bratouszhine Bratje, inu Sestre, karkuli s' enu dobru, andohtlivu deilu sturé, si salhlushio stu leit odpustka: letú perpusty *Gregorius ta 13 u' tém leiti 1579.*

X.

H' Dessetimu. Kateri kuli Brat, ali Sestra, na tu presłatkú Ime Je-

Jesus Maria, s' andohtjo, notri, ali svunai moleniga Roshenkranza klizhejo, inu jmenujejo. *Pius ta 5. Vrbanus ta 4.* Dadó 30. dny odpustka. *Adrianus ta 6. Papesh,* usim Bratom, inu Sestram, kateri to shegnano sveizho, ob zhassu te pusslednîe ure, u' svoyh rokah darshé, dovolhzhi Popolnoma Odpustek : sa tu jmajo letó shegnano sveizho, uselei u' svoji hishi pèrprauleno jmeiti.

Bratje inu Sestre, kateri obyszhejo bolnike leté Bratouszhine, inu tajste opominajo h' poterpeshlivosti, inu h' prejemanîu téh S. Sacramentou: doseshejo stú leit odpustkou. Na pusslednîo uro te simèrti, kateri klizhejo s' vustmi, ali serzam na tu slatku Imé JESVS MARIA. Imajo Popolnoma Odpustek. Vglihi vishi, ker se spovèdajo, inu obhajajo, ob tajstim zhassu: jmajo Popol-

polnoma odpuſtek. *Gregorius ta 13. Paulus ta 3.*

Odpuſtki sa te mèrtve.

DOklèr letá Bratouſzhina, nikar li te shive, ampak tudi te mèrtve gori usame, ſe ſpodobi, de tudi ony, téh odpuſtkou, inu gnad te S. Bratouſzhine delèshni bodejo: inu letú ſe more sgoditi, de kadar ony mèrtvi ne premorejo, taku ty shivi Bratje, inu Seſtre na mèſti nyh doperneſó.

Taku jmajo veiditi, de kateri u' shivenîu neiſo bily sapiſſani u' letó Bratouſzhino, po nyh ſmèrti ſe more letú sgoditi: inu, aku is téh shivih Bratou, ali Seſtèr eden, puſty en ceil Pſalter, ali Roshenkranz, sa té mèrtve sapiſſaneBrate, ali Seſtre smoliti, odrei-

odreiſhi eno duſhizo is vyz. Letú pèrpuſty *Paulus ta 3.*

Vſi Bratje, inu Seſtre, kateri sa te mèrtve sapiſſane Brate, ali Seſtre, puſté eno S. Maſho rezhi od S. Roshenkranza, odreiſhio eno duſhizo is vyz: ali tu saſtopio, de letó S. Maſho od S. Roshenkranza, li ſamim Paterjam Dominicanarjam je perpuſhzhenu brati; ty drugi Maſhniki pak, sadoſti ſtoré kadar od Divice Marie to uſakdanîo S. Maſho, *Salve Sancta Parens*, opravio; takú je tu ſvetu ukúpsbiraliſzhe Gnadlivih Cardinalou sklenilu, *u' tém lejti 1628.* inu *Gregorius ta 13. 1577. Alexander ta 6.*

Katerikuli Brat, ali seſtra, u' katerimkuli dnevi, bode en S. Roshenkranz smoliu, reiſhi eno duſhizo is vyz. *Paulus ta 3.*

Katerikuli, u' osdolai sapiſſanih dne-

dnevih, bode obyskal téh 5. Altarjou u' Cerqvi, kir je Capella S. Roshenkranza, inu bode pred enim slehernim moliu 5. Ozhenaſhu, inu 5. Ave Mary, na tajſti dan reiſhi on eno duſhizo is vyz.

Tajſti dnevi ſo pak lety.

1. Vſako Nedèlo zhes cèllu lejtu.
2. Na Prasnik Ozhiſzhuvanîa Marie Divice, inu na S. Blasha dan.
3. V' Torèk po pèrvi Nedèli u' Poſtu.
4. V' Sabboto po drugi Nedèli u' Poſtu.
5. V' Petèk pred Gluſhnizho Nedèlo, jmenovano Paſſionis
6. V' Sreido, zhetèrtèk, inu Pètèk velikiga tèdna.
7. Na 6. dan Maja mèſza.
8. To pèrvo Sreido po veliki nozhi.
9. V' zhetèrtèk, inu Sabboto po Finkuſtih.

10. Qva-

10. Qvaterno Sabboto Septembra.
11. Na 27. Decembra, inu 27. Januarja mèſza.
12. Od 6. dné Maja mèſza, notar do 6. dné Auguſta, uſak dan je odreiſhenje ene duſhice is vyz.

Vſi lety odpuſtki ſvojo múzh jmajo, inu ſo potèrjeni skusi enu Piſmu Leona tèga X. Rimskiga Papesha.

Karkuli s' eni odpuſtki, uſak dán u' Rimskim meiſti, po Cerqvah ſe vunkai deilé; uſé tajſte odpuſtke, Bratje inu Seſtre, leté S Bratouſzhine sadobé, kadar ony obyſzhejo Cercou, Capellizo, ali Altar S. Roshenkranza.

Tudi, kadar eniga mèrtviga Brata, ali Seſtro, h' pokopanîu na Britof ſpreimio, doſheshejo ſtú dny odpuſtkou, *Gregorius ta 13.*

Sta-

Stationi, ali obyskanîe Cerqvy u' Rinskim meiſtu.

AKu ſe lih u' Rimskim meiſtu, u' katerim ſidy, inu prebiva, ta pravi nemèſtnik Chriſtuſou, inu vunkai deiliviz uſih odpuſtkou, tulikain, inu mnogiterih gnad duhounih, inu Nebeſhkih ſhazou, verni karſzheniki, doſezhi samorejo, taku de ſpodobnu ony od 2. 3. 4. ſtu, ja taushent mil bi mogli potovat, inu na Boshy poot u'Rimsku meiſtu hoditi, de bi s' eniga takuſhniga duhouniga ſhaza kai mogli sadobiti: niſhtèr tém manîe, de bi ta Boshy Nameiſtnik tu ceilu ſercé, inu lubèsan pruti leti S. Bratouſzhini iskasal, taku je on hotel, pres velike muje tèga dolsiga pota, uſim Bratom, inu Seſtram, lih letá odpuſtek podiliti, kateri ſe u' Rimskim meiſtu, u' letéh ſpodai samer-

merkanih Cerqvah, uſak dan, skusi tu ceilu lejtu Popolnoma vunkai deily.

Rimske Cerqvē pak, u' katerih uſak dan je popolnoma odpuſtek ſo leté.

1. Pèr S. Joannesu in Laterano.
2. Pèr S. Petri in Vaticano.
3. Pèr Divici Marij Major.
4. Pèr S. Lovranci pred meiſtom.
5. Pèr S. Sebaſtianu pred meiſtom.
6. Pèr S. Pauli pred meiſtom.
7. Pèr S. Krishu in Jerusalem u' meiſtu.

Tudi je ſhe vézh drusih veliku Rimskih Cerqvy, u' katerih, u' gvilhnih dnevih ſo Popolnoma Odpuſtki, inu odreiſhenîe ene duſhice is vyz.

De pak Bratje, inu Seſtre, uſih leteh Rimskih Cerqvah Popolno-

ma Odpuſtkou ſe bodejo deleishni ſturili, jmajo poprei letê ſhtiri ſhtuke, ali poſtave dershati.

1. Ie potreiba de je eden u' leti Bratouſzhini S. Roshenkranza notri sapiſſan.

2. Ie potreiba de s' enim reſtrenim, inu pohleunim ſerzam, ſi naprei usame, pèr ti pèrvi perloshnoſti, ſvòje grèhe skusi S. Sacramént te pokure doli poloshiti.

3. De u' Cerqvi téh duhounih Paterju Dominicanarjou, ali tudi, v' eni drugi Cerqvi, u' kateri je po ordengi letá S. Bratouſzhina gori poſtaulena, 5. Altarjou obyſzhe; inu pèr enim ſlehernim 5. Ozhanaſhu, inu 5. Ave Mary, sa povihſhanîe S. Catoliske Cerqve, inu sa ozhitne potrèbe tèga karſzhanſtva, kakòr tudi sa po-

potrenîe uſih kezery, andohtlivu ſmoli.

Kadar bi v' eni letaki Bratouski Cerqvi ne bilú 5. Altarjou, ali s' eniga drusiga urshoha volo, ali nepèrloshnoſti, bi eden ne mogèl obyskati 5. Altarjou: sadoſti on ſtury, kadar pred enim ſamim Altarjom 25. Ozhanathu, inu 25. Ave Mary dopèrneſſe.

4. De Bratje, inu Seſtre ſmolio uſak teiden en ceil Pſaltér, ali Roshenkranz.

Tudi v' enim ſlehèrnim meiſci to pèrvo Nedèlo, inu u' téh jmenitniſhih Prasnikih Divice Marie' (*ſe saſtopi, aku ſperloshnoſtjo morejo*) h' Proceſſiam pridejo, inu po dopernesſeni Proceſſij u' tajſtim teidni h' Svetim dèrshanim Maſſam, po mèrtvjh Bratou, inu Seſtèr ſe pomujajo, inu sa nîe molio.

Inu dokler obedn nemore Bogú dopaſti, tudi nikár téh odpuſtkou delèshn biti, kateri s' enim, ali vezh ſmèrtnim grèhom ſvojo veiſt oblosheno jma: taku, sa volo negviſhnoſti naſhiga shivenîa, bomo dolshni uſelei zhiſto veiſt jmèti.

Taku je tedai, ena lèpa, inu ſveta navada gori poſtavlena, de Bratje, inu Seſtre, vezhkrat u' lejti, ſtémprou to pèrvo Nedèlo, eniga ſlèdnîga meiſza, tudi na té vekſhe prasnike Marie Divice, na velikinozhni dan, na u' Nebu hojenîe Chriſtuſovu, na Finkuſtne Prasnike' na S. Reiſhniga Teleſſa dan, na Prasnik S. Roshenkranza, tu je pèrva Nedèla Octobra, na uſih Svetnikou dan, inu na Boshizhne dny, ſvoje grèhe, s' eno pravo grèvengo ſe jmajo ſpovedat, inu S. Reiſhnu Tellú vrèd-

nu

nu prejeti : de takú po poti Boshyh sapuvidi ſtém bolé potekó, inu s' vehſhim sagviſhanîem na Gorró Nebeſhkiga veſſelja pridejo.

Letukai je upraſhanîe, *s' kai s' eno saveso, inu oſtrovino, Bratje, inu Seſtre, k' uſim letém punctam, ali poſtavi ſo savesani?*

Odguvor. Ta S. Ozha, inu Patriarh Dominicus, skusi resodivenîe isvolene Nebeſhke Matere, inu Krailice, je hotel, de letá S. Bratouſzhina, enimu ſlehèrnimu jma nuzna, obenimi pak preteſhka, biti; inu taku ena lahka butora, inu ſladák jarm: ja de bi ona bila ena isvolena pèrloshnoſt, ta veliki ſhaz u' Nebeſſih ukúp ſpraviti: je taku hotel ta S. Ozha poſtavit, de Bratje, inu Seſtre S. Roshenkranza, k' obenimu Duhounimu opravilu, pod

enim ſmèrtnim grèhom, ali s' tó narmanlhi zhaſno ſhtraffingo, kratku inu malu nikár, nejmajo savesani biti: temuz li taku delezh, de kadar bi ony, tu gori poſtaulenu dobru dianìe, dopèrneſti vunkai ſpuſtili, taku sa tajſti zhas, ali teidén, teh odpuſtkou, inu duhouniga ſhaza, obrupani bodejo: oſtanejo ta zhas, kakòr mèrtvi glidje, inu neiſo delèsni dobrih deil téh drusih Bratou, ali ſeſtèr, taku dolgu, de ony vunkai ſpuſté nyh nepreipoſtaulena dobra deila dopèrneſti. Glih letú ſe saſtopi od Carmelitarske, inu drugih Bratouſzhin.

Sdai ſe upralha, *kai je ta Odpuſtek, inu kai s' eno múzh jma?*

Odguvor. Odpuſtek je doli sbriſſanîe te zhaſne ſhtraffinge, katero ſi ludje, sa volo uſakdanìh grèhu salhlushio: Kateru doli sbriſſanîe

ſe

ſe sgody skusi dobru dianje u' Boshy gnadi, doperneſſenu s' vunai S. Sacramentou.

Sim dial h' pèrvimu: Odpuſtek je doli sbriſſanje te zhaſne ſhtraffinge, sakai skusi odpuſtke ta dolg ſe doli ne sbriſlhe, temuzh li ſhtraffinga: dolg pak bo doli sbriſſan skusi to pokuro inu S. Odpuſtke.

G' Drugimu ſim dial, Te zhaſne ſhtraffinge, sakai ta vèzhna, katero ſi my saſhlushimo skusi ta poerbani Adamou grèh, inu skusi te druge ſmèrtne grèhe, bode doli sbriſſana nikár skusi odpuſtek, ampak skusi ta S. Karſt, inu to S. Pokuro. Inu, aku ſi lih tému grèſhniku ta vèzhna ſhtraffinga, skusi Boshjo miloſt, inu gnado bode odpuſhzhena, skusi dopèrneſſeno pokuro, vinèr bode njemu gori naloshena, inu mi oſtane ta zhaſna ſhtraffinga, skusi Bo-

shjo pravizo, katera ſhtraffinga na letèm ſveitu, ali pak notri u' téh vyzah more doli sbriſſana biti.

Od letèga u' ſvetim piſmi jmamo prizhovanja sadoſti.

H' Pèrvimu. *Numer. c. 20. v. 12.* Ie Goſpúd Bug govoril k' Moseſſu, inu Aaronu letè beſſède: *Quia non credidiſtis mihi, ut ſanctificaretis me coram filijs Israel* (ecce culpam) *non introducetis hos populos, in terram, quam dabo eis.* (ecce pœnam)

G' Drugimu. *Numer c. 14. v. 11. Quousq; non credent mihi in omnibus ſignis, quæ feci coram eis?* (ecce culpam propter incredulitatem) *Feriam igitur eos peſtilentia, atq; conſumam.* (ecce pœnam)

Ta pèrvi text S. Piſma *ſe letakú resloshy:* Dokler neiſte meni verovali, de bi vy mene bily poſvezhovali pred Israelskimi Synovi, (*pole*

ta

ta dolg, ali ta gréh) vy nejmate ta folk pelati u' tó deshelo, katero jeſt bom dal nyh otrokam. *(pole ta ſhtraffinga)* Tèga drusiga texta S. Piſma *reslaga je letá*: Kokú dolgu ne bodejo ony meni veruvali uſih téh snaminjah, katere ſim jeſt pred nymi ſturiu? *(pole ta dolg sa volo neovere)* jeſt yh tedai hozhem ſhtraffati skusi kugo, inu yh satrèti. *pole ſhtraffinga)*

H' Tretymu ſe s' kashe, de, aku lih dolg, ali ta grèh, skusi ta S. Absolucion, tèga ſpovidnika, bode prozh odusét, viner ſhtraffinga oſtane to ſto plazhati, na letém, ali pak na vunim ſveitu. *Num. c. 14. v. 22. attamen omnes homines, qui viderunt Majeſtatem meam, & ſigna quæ feci in Ægipto, & in ſolitudine, & tentaverunt me jam per decem vices, nec obedierunt voci meæ:* (ecce

culpam) *non videbunt tẽrram, pro qua juravi Patribus eorum, nec quisquam ex illis, qui detraxit mihi, intuebitur eam.* (ecce pœnam) *Tu je reslaga:* uſi ludje ſo vidili mojo zhaſt, inu zaihne, katere ſim jeſt, ſturiu u' Egiptouski desheli, inu notri u' puſhzhavi, inu ſo mene skuſhali ushé deſſetkrat, inu neiſo hoteili moji ſtimi pokorni biti; (*pole ta dolg*) sa tu ne bodejo vidili to oblubleno deshelo, katero ſim jeſt ſe bil pèrſegal nyh ſtarjm Ozhakom dati, inu obedn is letéh, kateri neiſo meni verovali, ne bo leté frezhne deshele vidiu. (*pole ta ſhtraffinga.*

H' Zhetèrtimu, je Goſpud Bug govoril k' Moseſſu, inu Aaronu. *Numer. c. 14. v. 27. rekózh: Vsquequò multitudo hæc peſſima murmurat contra me? quærelas filiorum Israel au-*

audivi: dic ergo eis, vivo ego, ait Dominus: ſicut locuti eſtis audiente me, ſic faciam vobis. (en peccatum, & culpam scilicet murmurationis) *In ſolitudine hac jacebunt cadavera veſtra, omnes qui numerati eſtis à viginti annis, & ſupra, & murmuraſtis contra me, non intrabitis terram ſupra quam levavi manum meam, ut habitare vos facerem.* (en pœnam) *Islaga po Cràńsku.* Kokú dolgu bode letá hudobni fólk zhés mene mèrmrau? tosbé téh Israelskih otrúk ſim jeſt ſhliſhal: sa tú rezi ti nym: Kakòr jeſt shivym, pravi Goſpúd: Kakór ſte vy govorili de ſim jeſt ſhliſhal, takú tudi vam hozhem jeſt ſtoriti: (*pole dolg*) u' leti puſhzhavi bodejo leshala vaſha mèrtva trupla; vi uſi, kateri ſte ſhtiveni od dvaiſeti leit, inu ſhe osgorai, inu ſte ſupèr mene mèrmrali: neimate u'

tó

tó oblubleno deshelo priti, kakòr ſim ſe jeſt bil pèrſegal, de jmate tamkai prebivati. (*pole ſhtraffinga*)

H' Petimu, preberi ta ceil *77. Pſalm*, u' katerim ſtoji samèrkan dolg téga grèha, inu ſhtraffinga téh Israelskih otrúk: s' kateriga prizhovanîa S. Piſma moremo doli vseti, de po doli sbriſſanîu tega dolgá, ali grèha, inu vèzhne ſhtraffinge, skusi to ſtorjeno pokuro, ſhe zhés oſtane ta zhaſna ſhtraffinga vunkai preſtati, katera skusi dobra deila, inu Popolnoma odpuſtek, nam bode ſhenkana, inu doli sbriſſana, skusi delèshnoſt tèga prevelikiga duhouniga ſhaza, skusi obilnu sadoſti ſtorjenîe Jesuſa Chriſtuſa, Marie Divice, inu téh Svetnikou.

Satorai lih letá nesmankani ſhaz, kateriga my delèshni poſtanemo, skusi ta odpuſtek, nizh drusiga nei, ka-

kakòr en duhouni ſhazh S. Catoliske Cerqve, kateri s' obilnoſti Chriſtuſoviga saſhlushenîa, inu sadoſti ſtorjenîa uſih Svetnikou leſſim pride.

Letá ſhazh vunkai dèliti, li ſam Rimski Papesh oblaſt jma, kakòr en pravi, laſtni Chriſtuſou, inu S. Petra Namèſtnik, h' katerimu je Chriſtus pèr S. Matteushi *na 16. Cap.* govoril: *Tibi dabo*: Tebi jeſt hozhem dati kluzhe Nebeſhkiga kraileſtua, de karkuli bodeſh odveſal na ſemli, tu bode tudi odvesanu u' Nebeſſih; inu karkuli bodeſh savesal, bode tudi savesanu.

Koku ſe saſtopio tulikain taushènt lejt, inu Qvadragenas?

DOkler tu zhlovèsku shivenîe je taku kratku, de uſak dan doli jemle, je upraſhanîe: sa zhés volo,

lo, tulikain ſtú, ja raushent leit ſe odpuſtek vunkai dily, h' katerim lejtam, tu zhlovèsku shivenje ne doſeshe, inu ne pride?

Odguvor: Kar tulikain taushent lejt odpuſtkou, kateri ſe is leté S. Bratouſzhine uſak dan, skusí tu ceilu lejtu, Bratom, inu Seſtram vnkai dilé, antizhe, takú ſe saſtopi: u' sazhetku tega karſzhanſtva, inu ob zhaſſu naſhih pèrvih ſtariſhih, je bila letá navada, de kateri verni karſzhenik, je en ſmèrtni grèh dopèrneſſel, veliko, inu preoſtro ſhtraffingo je mogèl preſtati: sakai, aku ty karſzheniki ſveteiſhi, bolé aifrik, inu andohtliviſhi ſo bily, taku tudi bulé ty Cerqveni Duhouni Paſtirji, k' ſhtraffanju teh grèſhniku, oſtreiſhi ſo shnymi rounali; taku, de sa en ſam uſakateri ſmèrtni grèh, ſedem, ja 12. 13. lejt pokure ſo nym gori na-

lo-

loshili, inu ſhe vezh. Pokura pak, inu ſhraffinga naſhih pèrvih karſzheniku, je u' letém ſtala.

1. De lety greiſhniki vus zhas te pokure, ſo shivèli, ob kruhu, inu vodi.

2. So shimnate gvante noſſili.

3. Na golih tèrdih tlah ſo leshali,

4. Ta vekſhi deil te nozhy ſo vahtali, u' molitvah, inu u' jokanîu, ſo dopèrneſli.

5. Samy ſebe ſo s' ſhibami, inu s' gaishlami mozhnú tepli.

6. Pred Cerqvenimi vrati s' gorezho ſvèzho, vus zhas duhouskiga opravila ſo klezhali, inu ſhe druge pregrosne pokure ſo mogli dopèrnaſhat.

Nèkateri sa volo eniga ſamiga velikiga ſmèrtniga grèha, ſo notar do ſmèrti bily u' puſhzhavo od tèh duhounih Paſtirjou obſojeni.

Do-

Dokler pak letá oſtra gori nalo. shena pokura duhounih Cerquenih Paſtirjou, kakòr tudi ta gorèzha andoht, inu aifer tèh karſzhenikou, u' dopèrnalhanîu te zhaſne ſhtraffinge, je bil dokonza s' zhaſſom ugaſnîen: sa tega volo, uſá letá zhaſna ſhtraffinga, bode gori usdignena, inu odlozhena notar u' tè grosovitne Vyce.

Ie upraſhanîe, *kokú dolgu en grèſhnik notri* u' téh vyzah, sa en ſlèherni ſmèrtni grèh bode ſhtraffan? Odguvor: Risnizhnu je, de dolgu zhaſſa; koliku pak, tu je samimu Vuſigamogozhimu Gospudi Bogú veideozhe.

Sdai ſpremiſlite, kokú u' tém grosovitnim ogni téh vyz, katerimu obena zhaſna ſhtraffinga, inu tèrplenîe ſe nemore pèrglihati, bode ta duſhiza preſilnu, skusi Boshjo pra-

pravizo, martrana. Aku, sa eniga ſamiga ſmèrtniga grèha volo, ta duſha u' vyzah bode shgana, inu veliku leit ſe bodé ona mogla zhiſtit, kuliku tedai vèzh bó terpeila, sa volo tulikain ſtu, ja taushent ſturjenih naglaunih ſmèrtnih grèhou.

Sa tèga volo, kadar je S. Rimſka Catoliska Cercou samerkala to veliko zhlovèsko ſlabúſt, je ona hotla gori odprèti uſim vèrnim karſzhenikom, ta duhouni ſhaz, de bi letá dolg, inu ſhtraffinga, sa ſtorjene grèhe, sa katere neiſo na letém ſveitu sadoſti ſturili, inu na vunim ſveitu bi mogli oſtru plazhati, skusi Popolnoma Odpuſtke doli sbriſſali: inu sa tèga urshoha volo, dokler leta prizhni zhas je te miloſti, u' katerim Goſpúd Bug, na naſho sveſto dobro volo pogleda, raiſhi ſe saſhona, sanaſha, inu odpúſty: na

vunim ſveiti pak, bode zhas te oſtre pravice, ker uſi grèhi, notar do tèga narmanſhiga vinarja, bodejo mogli doli sbriſſani, inu plazheni biti, pres uſiga salhonanîa: aku ſicer skusi proſhnîe, inu pomúzh te mogozhne beſſèdnice Marie Divice, inu téh drugih Svetnikou u' Nebeſſih, kakòr tudi na semli, skusi molitov, poſte, almoshne dajanîe téh shivih; slaſti skusi opravilu téh S. Maſh, témiſtim ne bode pomaganu.

Tukai samerkaimo, de ſe more pèrgoditi, de en grèlhnik tukai na semli, eno veliko, dolgo lhtraffingo, v' enim dnevi, ja v' eni uri more doli sbriſſati, katero ſizer veliku zhaſſa bi mogel notri u' téh vyzah tèrpeiti; kateru ſe more sgoditi skusi martranîe sa karſzhansko Vero, ali pak skusi eno mozhno, pravo neisrezheno, ſerzhno grèvingo inu shaloſt zhés te grèhe:

Se upraſha : kadar en grèſhnik sa volo veliku ubijanîa, tatvine, preſhuſhtva, loternie, ſhentovanîa, pianoſti, offèrti, nevoſhlivoſti, ſèrda, poshrèſhnoſti, linobe, ſovraſhtva, opraulanîa, inu veliku drugih ſmèrtnih grèhou, bi mogèl nikuliku tauſhent leit u' vyzah goreiti. Ker uſái, ta ſveit, more biti, ne bode taku dolgu, kokú je letú saſtopit? *Odguvor.* Raunu kakór u' tém prizhnim ſhivenîu, ſhtraffinga od veliku lejt saſhlushena, sdaci v' eni uri more dopèrneſſena biti, skusi deshelsko Rihtno pravizo, uglihi vishi ſe more sgoditi, de lety, kateri bi jmeili po ſodnîjm dnevi u' vyzah (*aku bi ſtale*) ſhtraffingo tèrpeiti, morejo skusi ukúp ſtisnîeno, preſilno, inu oſtro ſhtraffingo teh vyz, v' enim kratkim zhaſſu doperneſti, inu takú Boshy pravizi sadoſti ſturiti. Sakai taushent lejt pred Boshymi ozhmy, ſo raunu, kakòr ta

u' zhereſnîj dan: pravi Pſalmyſt David.

Goſpúd Bug tedai more ſtoriti, en dolh zhas, kratèk: inu en kratèk dolh, u' tém terplenju: ſa turai ne-katerim duſhizam, ta ſilna ukúp ſti-snîena ſhtraffinga téh vyz, ene ſa-me ure, ſe ym bode takú preoſtra sdeila, raunu kakòr de bi ſtu, ja taushent lejt tamkai bily.

Sa tèga volo, od Rimskih Pape-shou, leti Erzbratouſzhino Svètiga Roshenkranza, (*lih letú ſe saſtopi od drugih Bratouſzhin*) ſe Bratom, inu Seſtram, tulikain taushent lejt, u' gviſhnih dnevih, zhés tu ceilu lej-tu, vunkai dilé: (*saſtopi tulikain lejt doli sbriſſanîa téh vyz*) ja pogoſtu, ob velikih Prasnikih, Popolnoma Odpuſtek, tu je doli sbriſſanîe uſé ſhtraffinge, kadar Bratje, inu Seſtre, uſé naprei poſtaulene ſtuke, Popol-noma, andohtlivu, inu s' enim zhi-ſtim ſerzam bodejo doperneſli.

Sdai

Sdai ó karſzheniki, k' ſerci ſi prou usèmite, de letá velik ſhaz téh odpuſtkou, nebodete samudili, veliku mènîe sanizhovali, ali frahtali.

Je upraſhanje: *koku en zhlovik leteh odpuſtkou ſe more delèshn ſtoriti?*

Odguvor: Dvuje rizhy ſo h' tèmu potrèbne.

1. De je ta zhlovik u° ſtanu te gnade Boshje.

2. De Bratje, inu Seſtre, toiſtu dobru deilu, poſtaulenu od Bratouſzhine, sa sadobiti ta odpuſtek, prou, inu andoltlivu sdianjem dopèrneſſó, kakòr je ta molitou, almoshna, obyskanje téh Alteroju, inu Cerqve, ſpuvid inu obhajilu, ali druga dobra deila.

Letukai tedai obkratkim doli usèmite, kai s' en neisrezheni ſhaz Duhouni, skusi letó Erzbratouſzhino S. Roshenkranza, skorai uſak dan

zhés ceilu leitu ſe more sadobiti, to grosno, inu ſilno ſhtraffingo téh vyz, letukai na semli doli sbriſſati, inu takú pres madesha, skusi Chriſtuſovu salhlushenje, u' Nebelhku krailestvu pred Boshje oblizhje priti.

Opominaîe k' Molitvam.

VSi Bratje, inu Seſtre S. Roshenkranza, tudi uſak karſzhenik je dolshán uſelei, s' molitvami ſe pèrporozhiti Goſpudi Bogu, lubi Divici Marij, inu uſi Nebelhki drushbi, narbolé pak na to sadnjo uro: sa tèga volo, je tukai poſtaulenih, nèkoliku leipih, inu andohtlivih molitviz, k' troſhtu téh Bolnikou, inu nuznih k' vèzhnimu isvelizhanju: pèr obyskanju téh Bolnikou, samèrkai dobru, je li ta bolnyk moſh, ali shena: de pèr napreibranju téli molitviz, bodeſh s' beſſedo vlèkal na moſhku, ali na shensku, pèr uſih molitvah. *Per-*

Pèrva andohtliva molitou, nu-
Zna pred bolnikom moliti.

O Premiloſtivi, dobrutlivi, uſmi-
leni JESVS, jeſt h' tebi pridem,
kakòr bushiz h' bogatimu, kakòr

sheyn *(ali sheina)* h' ſtudenci te miloſti: kakòr mèrtou *(ali mertva)* k' lebnu vezhniga shivenja: pred uſimi, ó miloſtvi JESVS, jeſt tebe lubim, pred tabo ſe jeſt ſpoveim, inu ſposnam, uſó mojo pregrèho: ſpozhét ſim u' grèhih, oprán skusi tvojo prelito kry: ſupet s' vehſhimi grèhi ſim oſmradiu mojo bogo duſhizo: tu pèrvu ſim ſturil, kakòr zhlovik, tu drugu, kakòr grèſhnik, s' moje velike hudobe, kakòr nehvaleshn, posablen, grèſhnik; kir bi bil jmèl objocat mojo ſtorjeno prègrèho: ſim padèl u' prepod Vèzhniga pogublenja, s' kateriga, pres tvoje neisgruntane miloſti, uſtati nemorem: aku neiſi obèrniu tvojga oblizhja od tèh *trinogou*, kateri ſo tebe saplúvali, inu saſpotuvali: taku obèrui k' meni, ó uſmileni JESUS, tvoje miloſtive ozhy, inu me-

ne pognadi u' ſmèrti, inu na ſodni dan: ſim grèſhyl, ò ſlatki Jesus, nejmam szhim plazhati, moje plazhilu je tvoja S. Reiſlhna kry, inu neisrezhena miloſt, katera opere, inu sbriſlhe grèhe uſiga ſvitá. Aku ſim lih grèſlhyl, inu neiſim vreidn, de bi moje ozhy k' Nebeſſam pousdigniu; ali u' ſmileni Jesvs, ti ne shelyſh fèrdamanîa téh mèrtvih, ampák de bi ty mèrtvi vèzhnu shivèli. Ti ſi saſpál, inu umèrl, na S. Krishu, de bi ty grèſlhniki, inu grèſlhnice, skusi tvojo ſmèrt, vèzhnu shiveli. Tebe proſſim miloſtivi Jesus, dai meni to gnado, de jeſt ne umèrjem u' grèhih, dokler ti shivyſh vèzhnu u' Nebeſſih, jeſt pak edini veliki grèſlhnik, bolán, inu ranîen leshym, dai meni to gnado, de jeſt ne umèrjem pres prave ſpuvidi, inu pres S. Reiſlhniga Telleſſa: ſim bolán, ó

Jesvs ti mene osdravi, inu mozhniga ſturi, jeſt ſim tebe sgubil, ó Jesus ti mene k' ſebi poklizhi: jeſt u' grèhih uſako uro, inu minuto umèram, ó Jesus ti mene oshivi, de bodem jeſt ſtabo shivil, sdrau, bolán, mèrtou, inu poſmèrtnim zhaſſu, u' Nebeſhkim kravileſtvi. Amen.

Molitou h' Bogú Ozhetu Nebeſhkimu.

O Vſigamogozhni vèzhni Bug, jeſt ſposnám de ſim viſſoku, inu ſilnu grèſhyl, inu neiſim drusiga vreidn, kakòr pakla, inu vèzhniga ſèrdamanîa: ali ti Goſpúd ſi gnadliu, inu miloſtiu, poln dobrute, inu gnade; tvoja miloſt gré delezh zhés uſé moje grèhe: sa tu, o' Goſpúd Bug, vuoſhzhi meni ubosimu grèſhniku tvojo gnado, ſpumni na tvojo veliko dobruto, katero ſi od sazhet-

ka

ka ſvitá uſim ludém iskasal, inu bodi tudi meni gnadliu, inu miloſtiu: ne obèrni tvojga Ozhiniga oblizhja od mene. Ti uſai n' hozheſh ſmèrti tèga grèſhnika: sa tú podai tudi meni tvojo miloſtivo rokó, isderi mene vunkai is uſih moyh grèhou, de ſe moji ſovrashniki ne bodo zhés mene veſſelili: sa tu ó Goſpúd jeſt beishym pod tvoje peruti, inu ſe podám pod tvojo brambo. O Goſpúd odpri meni vrata tvoje gnade, inu dobrute: negledai na moje grèhe, temuzh na tvojo veliko gnado; usèmi mene ubosiga grèſhnika gori: jeſt uſai n' hozhem nehati klukati, inu proſſiti, dokler ſe ti zhés mene ne uſmiliſh.

O ſtvarnik Nebés, inu semlé, ſpumni de ſim jeſt tvoja ſtvar, ne savèrsi tvoje ſtvari: tvoje roké ſo mene ſtorile, ne pèrpuſti de bi moji grè-

grèhi tú k' nezhemèr ſtorili, kar ſi ti ſtvariu: primi ſa mene s' tvoymi rokami, inu mene k' ſebi gnadlivu pèrpelai. Amen.

Ozha naſh. *kakòr osgorai.*

Druga molitou h' Bogú ozhetu.

OVſigamogozhi Nebeſhki Ozha, ti ſi letú moje truplu, inu dushizo ſtvaril, inu ukúp sdrushil, h' zhaſtnimu lebnu, taku dolgu, dokler bode tebi dopadlu: tudi obadvuje bodeſh narósn reslozhiu, kadar bode tebi dopadlu: h' tému ſim ſe jeſt tvoij S. Vuoli zhés dal, pridi na sadnîo uro, inu me s' letèga reuniga ſvitá reiſhi, akú tebi takú dopade: ſposnai tvojo ſtvar ó Goſpúd, nikár ne pèrpuſti mojo duſhizo sgubleno biti, katero ſi po tvoji podobi ſtvariu, inu je skusi tvojga Synu Jesuſa

sufa Chriſtufa kryvjo poſhkroplena: ne ſpumni na moje mnogoteru pregrèſhenîe, ampák dai meni ushivati tvojo miloſt, na katero jeſt grèſni zhlovek uſe moje savupanje poſtavim: dodeili moji duſhici en ſrezhen poot, s' mojga ſtrohliviga trupla, u' hiſho vèzhniga shivenja, inu nai bode u' tvoje S. Roké pèrporozhena, inu od tebe oskèrblena. Amen.

Molitou k' Synu Boshymu.

O Nardobrutliviſhi Goſpúd Jesus, ti ſi moja múzh, troſht, uſé moje savupanje, inu moi odriſhenyk, jeſt u' tebe savupam, inu verujem, odpri gori vrata vezhniga shivenja, kakòr ſi na krishu k' shaharju dial? danas bodeſh s' mano u' Paradishi, taku pridi k' meni,

ó Mi-

ó Miloſtivi Jesus: pole moje shelé ſo li po tebi, kateriga u' moym ſerci s' veſſeljam noſſim; jeſt tebe ne ſpuſtym taku dolgu, de mene pèrpelaſh u' hitho tvoje zhaſty: pole jeſt tukai ſedym, kakòr en ſleipèz na ceiſti, inu ſhrajam h' tebi: Jesu Syn Davidou, uſmiliſe zhés mene, pomagai, de jeſt pridem u' tvojo vèzhno ſvitlobo. O nesmankana, nevideozha lúzh, pomagai ti meni, taku bode meni pomaganu. O isvolena ura, pridi inu pokashi meni Jesuſa, inu ispelai vunkai mojo duſhizo, s' jezhe tèga reuniga shivenja. Ah de bi jeſt mogèl enkrat priti u' Paradysh mojga Goſpuda; dodeili meni moi Jesus en ſrezhin isvolen poot, inu odpri gori moji duſhi vrata Nebeſhkiga veſſelja: mojo duſho sheya po tebi moym shivim Bogú; kadai jeſt pridem tvoje preſvit-

ſvitlu oblizhje ushivati ? uſhliſhi ó dobrutlivi JESUS, inu pogledai na moje milu sdihovanje, inu odreiſhi mene od savese uſih moyh grèhou, usèmi gori tvojga bosiga sapuſhzhéniga hlabza, s' doline téh ſols, inu me pèrpelai ó JESVS h' tvojmu Ozhetu Nebeſhkimu, usèmime gori, kakór eniga drusiga Lasaruſa: odreiſhi mene is uſiga slèga, inu vishai mene skusi mojga sveiſtiga variha Angelza k' vèzhnimu shivenîu. O pres cila, inu konza vèzhnu Nebeſhku dobrutlivu shivenîe, ó lubesniva deshela vèzhniga Bogá, ó Nebeſhku Meiſtu Jerusalem, ah kai s' ene prezhudne rizhy ſo od tebe piſſane! kai ſe nikár ne govory, inu veruje, od tvoje velike zhaſty! tamkai bode uſé bogaſtvu, tudi tu veſſelje, inu duhouski troſht, kateriga obene ozhy nikuli neiſo vidile, uſhe-

ſa

ſa ſhliſhala, zhlovèsku ſercé nei moglu sapopaſti: sa tèga volo tulikain taushent Marternikou ſo sapuſtili nyh blagú, deshelo, pèrjatele, lebn inu shivot; inu ſo ſvojo kry puſtili preliti. O kai je tu s' enu neisrezhenu veſſelje! ſamiga Boga na vèzhnu gledati! S. Troyzo ſposnati, inu zhaſtiti: to Boshjo Mater Mario viditi, s' Angelci ſe sdrushiti, inu umei uſimi isvolenimi s' veſſeljam vekomai prebivati.

O dobrutlivi Jesvs, pèrpelai, inu poſtavi mojo bogo duſhizo u' Nebeſhku kraileſtvu, sa volo tvoje S. Marrre, inu terplenja, inu tvoje S. Reiſhnje krij prelivanîa, ó Jesus, tebi jeſt shivym, mèrjem inu po ſmèrti mojo duſhizo pèrporozhym: Jesus uſmiliſe zhésme.

Amen.

Dru-

Druga molitou k' Synú Boshymu.

O Lubesnivi JESVS, jeſt ſposnám de ſim ſprave moje hudobe veliku pregrèſhil, ali ti ſi moi Arzat, pomagai meni is moyh grèhou, osdravi, inu isvelizhai ti mene, ſceili ti mene, taku bom ſceilen: pomagai meni, taku mi je pomaganu: na tebe ſe jeſt savupam, ne puſti mene poginit.

O dobrutlivi JESUS, pomagai ti meni, letú jeſt leshym, u' veliki nuij s' grèhi ſilnu obloshen: jeſt ſim tá kir je ranîen od rasboinikou, mimu kateriga uſi gredó, ti lubesnivi Samaritàn ſam moreſh pomagat, ozhiſti moje rane, obèshi, inu me cillú ſceili, inu osdravi: tebi ſe jeſt perporozhym ſplazheozhim ſerzom: sakai od potplatu moyh nug, notèr do mojga tèmena nei niſhtèr

dobriga na meni: jeſt ſim u' grèhih ſpozhét, inu rojen, u' grèhih shivym, leshem, uſtanem, inu s' grèhi ſim napolnîen; bi bil pogublen, kadar s' tvojo S. Reiſlhno kryvjo bi nebil oprán, katero ſi sa me prelyl na S. Krishu: ne povèrni meni po moyh grèhih, ampák pooblaſti ſe ti mene, potvoji veliki gnadi, inu miloſti. Odreiſlhi mene is pakla, inu ſmèrtne file, sa tvojga S. Imena volo, de bom jeſt tebe hvaliu, sa tvojo dobruto, inu zhaſtiú na vèzhne zhaſſe. Amen.

Molitou k' Bogú S. Duhu.

GOſpúd Bug S. Duh, ti ſi en troſlht téh reshalenih ſerz, ohrani mene skusi tvojo S. gnado, de jeſt u' letém puſlllednîm voiskovanîu nikár ne obnemagam, ampak u' uſih skuſlhnîavak, u' pravi Catoliski

ski veri, u' vupanîu, lubesni, inu u' uſih dobrih miſlah, notar do sadnîga zhaſſa obſtonoviten oſtanem: troſhtai, pomagai ó Bug S. Dvh, napolni moje ſercé tvoyh S. Darú, de tebe s' Ozhetam, inu Synam, bodem zhaſtyl, inu hvaliu vekomai. Amen.

Ena Druga molitou k' S. Duhu.

O Ti dobrutlivi S. Duh, en troſhtar uſih, reunih, inu reshalenih; ti nar buile veiſlh, kai naſhe meſſú, inu krij u' reivah, inu u' nedlugah premore, kakú ſe onu cillú uſhibuje, inu kokú sa eno maihino boleisèn, taka nevola, zviblanje, zagovanîe, inu nepoterpeſlivoſt notèr pade, kakòr de bi jmeili cillú sgubleni biti: sa tú bodi ti moj troſht, múzh, ſzit, inu moja bram-

ba: ſturi mene mozhniga skusi tvojo múzh, pomagai meni u' moji veliki shalosti, inu ſhibkusti, inu ſtui meni na ſtrani: Prebudi moje ſercé, inu pamet, de jeſt u' moyh nadlugah sa pomúzh h' tebi klizhem, inu upyem: potèrdi, inu gmerai mojo vero, inu lubèsen, de jeſt bom mogèl u' tèrdnim saneſſenîu, inu savupanîu, pomuzhi, inu gnade od osgorai doli dozhakati: dokler my neveimo, kai je nam k' nuzu, inu k' naſhimu pridu, taku ti sturi notri u' nas, inu snami, po tém, kakór ti veiſh de je tebi dopodajezhe, inu nam k' isvelizkanju. Amen.

Molitou k' S. Troyci.

O Sveta Troyza, try Perſhone, en ſam Bug Ozha, Syn, inu S. Duh, enakiga edinſtva, inu Bogaſtva: jeſt tebe hvalim inu zhaſtym

is

is ſerza, inu risnizhnu verujem, inu ſposnám de ſi en ſam Bug, kir ſi ſtvaril semlo, inu Nebú, inu uſé kar je u' nîjh sepopadenu. Na tebe jeſt klizhem, pridi ti k' meni bosimu grèſhniku h' pomuzhi: jeſt proſſim tebe Ozha, skusi tvojga Synú, jeſt proſſim tebe Syn Boshy, skusi tvojga Ozheta: jeſt poſſim tebe S. Duh, skusi Ozheta, inu Synú, obèrni delezh prozh od mene uſe moje grèhe; obarui mene pred hudizhom, de on nebó mogèl niſhtèr pèr meni opravit: pres tebe nemore nihzhe isvelizhan biti: Tebe zhaſty, inu hvali uſá ſtvar u' Nebeſſih, inu na semli.

O nereslozhéna S. Troyza edini Bug, dai meni to gnado, de tebe moje ſercé, inu jesik uſelei hvali, inu rezhem; Goſpúd, gdú je tebi enák? sakai ti ſi ta edini, ſami, uſi.

gamogozhi, pravi Bug, kateriga mi zhaſtimo, inu molimo, u' trèh Perſhonah, inu u' enim ſamim, edinim Bogaſtvi, kir ſi nas ſtvaril, inu v' gnado uſél: dai nam hvaleshnim biti, sa tako veliko milóſt, inu dodruto: na tebe jeſt klizhem, inu te is ſerza proſſim, gmerai mojo vero, lubèsan, inu vupanîe: zhaſt tebi Bug Ozha, kir ſi nas ſtvariu; zhaſt tebi Bug Syn, kirſi nas odreiſhiu; zhaſt tebi S. Duh, kir ſi nas poſvetiu: jeſt tebe proſſim ó Goſpúd, voſhzhi meni tvojo gnado, de jeſt bom mogèl li tú ſamu miſliti, ſturiti, inu govoriti, kar tebi dobru dopade, inu puſti mene miloſtivu, po letém lebni, u' tvoji gnadi umreiti, inu h' tebi priti.

O Goſpúd Bug, kir ſi skusi tvojo veliko múzh, semlo, inu Nebeſſa ſtvriu, inu s' tvojo modruſtjo regi-

giraſh: O Goſpud Bug, odpri meni vrata tvoje gnade, de bom jeſt mogèl tebe zhaſtiti, inu hvaliti vekomai: pole jeſt klukam s' moym sdihovanîem, proſhnîo, inu molitoujo, na tvoje dauri, kakòr en ubóg potrèbni zhlovik: ne obèrni tvjga Ozhiniga obrasa prozh od mene, inu me ne odpahni prozh u' tvojm ſèrdi, podai meni tvojo rokó, inu me vunkai isderi is uſih moyh nadlúg, osriſe name s' tvojo dobruto, inu ne puſti mene konza useti; ampak vishai, inu pelai mene po pravim poti tvjga krailestva, de tamkai bom Tebe ó S. Troyza vekomai zhaſtyl, inu hvaliu. Amen.

Kokù en Bolnyk jma ſvojo duſhi-
Zo pèrporozhiti Mary Divici.

POd tvojo pomúzh pèrbèshym jeſt grèſhnik ó MARIA Boshja

Porodniza, moje proſhnîe nikár ne saversi, u' moij prizhni potrèbi, temuzh mene odledigui od uſé nevarnoſti: proſſim tebe ó dobrutliva Mati, nikár mene ne savèrsi sa volo moyh grèhu: odpri vrata tvoje miloſti, de od Bogá ob leti uri pognadam bodem, dodeili meni tulikain gnade, de uſelei ned tabo ſe resveſſelym, inu po tém reunim sivenîu, u' Nebeſhkim kraileſtvi tvojo zhaſt bodem vekomai gledal.

Goſpá mogozhna, jmi enu potèrplenîe s' mojo duſhizo, katera po tebi sdihuje: pogledai na me s' tvojmi miloſtivimi ozhmy, inu hitru pridi meni h' pumozhi: gdú bi tebe nikar ne lubil, ó krailiza uſih savuplivih ſerz: Bug hotel, de bi tebi uſi ludje ſhlushili, u' tvoji lubèsni shiveli, inu umèrli. Ieſt u' tebe savupam ó zhaſtita Goſpá, sakai obe-

obeniga savupliviga, svéſtiga tvojga hlapza ti ne sapuſtyſh, nai ſe meni perkashe tvoje isvolenu oblizhje, u' mojî puſlednî uri: resveſſleli, inu potroſhtai mojo duſhizo, prelubesniva Mati, inu toiſto gori offrai, s' tvojmi zhiſtimi rokami, tvojmu lubesnivimu Synovi Jesuſu.

O Maria Boshja Porodniza, ti zhaſtita diviza, inu ena prava troſhtarza uſeh shaloſtnih h' tebi ſhrajajozhih karſzhenikou, potroſhtai mene, inu mi h' pomuzhi pridi, u' moji puſlednî uri, de bodem k' isvelizhanîu poklizan.

O dobrutliva beſſeidniza, bodi tebi pèrporozhena moja dulha, inu tellú, vishai, podvuzhi, inu obari mene uſako uro, inu minuto mojga shivenîa.

O Mogozhna krailiza, isgovori ti mene pred pravizhnim Rihtarjam

Jesuſam, usèmi tè oſtre toshbé, u' tvoje miloſtive roké ; potroſhtai mene, ó pèrbeishanje téh grèſhnikou, u' leti moji sadni uri : odpri tvoje miloſtive pèrſi de obilnu ushyem ſpravo pokuro, tvoje pomuzhi.

O Maria mozhna moja pomozhniza, obèrni k' meni tvoje miloſtive ozhy : inu Jesuſa ta shegnan ſad tvojga Telleſa, po letém shivenîu meni pokashi, ó dobrutliva, ó andohtliva, ó preſlatka Maria Diviza: aku boſh ti meni grèſhniku pomagala, taku jeſt ne bodem poglublèn: nikár mene ne pèrpuſti u' roké moyh ſovrashnikou zhês isdati : inu na dán moje puſlednîe ure ; potèrdi inu mozhno ſturi mojo duſhizo.

O Maria, sa volo zhaſty tvojga S. Imena, nai bode meni gnadliu uſmileni Jesus, nai meni odpre vrata Nebeſhka, de tamkai bodem pe-

il,

il, inu pravil te prezhudne meni ſtorjene rizhy, katerè je meni moj miloſtivi JESUS, sa tvojo volo ſturiu.

O MARIA, jeſt tebi pèrporozhym moje shivenîe, moi cyl, inu konèz, uſe moje savupanîe, troſht duhouni, britkúſt, inu teſhkúſt.

O Diviza mogozhna, sdravje bolnikou, perbeiſhanje tèh grèſhnikou, proſſi same Goſpuda Bogá, bodi moji duſhici ena mozhna loitra, k' Nebeſhkimu kraileſtvu. Isvolena Diviza, bodi moja pomozhniza, sdai, inu ná mojo ſmèrtno uro.

O krailiza S. Roshenkranza, kokú jeſt ſerzhnu shelym tvoi lubesnivi obras vidit! ó zhiſta Diviza, napolni moje shelé, pèrkashi ſe tvojmu nevrèdnimu hlapzu.

O S. MARIA Mati Boshja, proſſi same grèſhnika, sdai, inu na mojo

puſled-

puſlednjo uro, de Chriſtuſa Jesusa mojga isvelizharja, inu tebe Nebeſhko Ceſſarizo, ſi uſimi isvolenimi, bodem mogèl u' Nebeſſih viditi, inu na vek vekomai zhaſtiti. Amen.

Manaſſava Molitov.

GOſpúd uſigamogozhi Bug, naſhih Ozhetou, Abraama, Isaaka, inu Jacopa, inu nyh pravizhniga ſeimena, kir ſi Nebú, inu semló, inu uſé kar je u' nyh, ſturiu. Inu ſi morjé sapezhatil ſtvojo sapuvidjo, inu ſi globozhine sakleniu: h' zhaſti tvojmu ſtrahovitimu, inu zhaſtitimu Imenu, de ſe uſi morajo pred tabo preſtraſhiti, inu ſe tvoje velike mozhy bati. Sakai tvoj ſerd je preteshák, ſkaterim ti gréſhnikom prityſh: ampak tvoja miloſt, katero ti oblubiſh, je neſmaſna, inu ſe nemore is úpraſhati, sakai ti ſi Go-

ſpúd,

ſpúd, ta narvihſhi zhés vus ſveit, velike potèrpeshlivoſti, inu ſilnu gnadliu: inu ne ſhtraffaſh rad ludy, inu ti Goſpúd, ſi po tvoji dobruti oblubil Pokuro k' odpuzhanju grèhou. Kèr ſi ti pak en Bug téh Pravizhnih, sa tú neiſi Pokure poſtaviu tém Pravizhnim Abraamu, Isaaku, inu Jacobu, kateri neiſo supàr tebe grèſhili: Ieſt pak ſim grèſhyl, inu moyh grèhou je vezh kakòr peiſka pèr murji, inu ſim snadlugami svesan, inu nejmam pokoja, sa tú kèr ſim jeſt tvoi ſerd obudiu, inu veliku slú pred tabo ſturiu, ſtém kèr ſim jeſt takove gnuſnobe, inu tulikain pohuiſhanja ſturiu. Sa tu ushe jeſt perpogiblem ta koleina mojga ſerzá, inu proſſim tebe sa gnado. Ah Goſpúd, jeſt ſim grèſhyl, ja jeſt ſim grèſhyl, ìnu ſposnám mojo pregreho: jeſt proſſim, inu molìm, od-

pu-

puſti meni ó Goſpud, odpuſti meni, ne puſti me u' moyh grèhih konza useti ; inu ne puſti té ſhtraffinge vekoma na meni oſtati: temúz pomagai meni nevrednimu, po tvoji veliki miloſti, taku hozhem jeſt tebe, moje shivozhe dny hvaliti. Sakai tebe hvali uſa Nebeſhka voiska, inu ti jmaſh uſelei tàr vekoma zhaſtzhen, inu hvalen biti.

Kokú ta bolnyh ſe jma pèrporozhiti Goſpudi Bogú.

O Sveti, mozhni, miloſtivi Goſpúd Bug, moja pomúzh, inu ſvelizhanje, obrani me pred to vèzhno ſmèrtjo, inu ſhenkai meni tu vèzhnu shivenje. O Miloſtivi Jesus, mojo duſhizo jeſt tebi pèrpozhym, obèrni k' meni tvoje gnadlive ozhy: skusi tvoje britku tèrplenje,

je, inu preteſhko ſmèrt, reiſhime od vèzhniga pogublenja.

O Vſigamogozhi Bug, ne puſti tvoi ſerd zhés mojo duſho priti, varjo, de ta paklenski hudyz je ne popade: ti ſi savupanîe téh reunih, tvoja miloſt bodi moja erbſzhina: obari ti mene, kakòr serklu téh ozhy: ohrani ti mene pod ſènzo tvojh peretnyz, sakai ti ſi moja múzh, inu pèrbeishanje.

O Goſpúd Bug, poſhli s' Nebéſ tvojga Angela, kateri mene obaruje, inu mozhniga ſtury, dai kar moja dulha potrebuje, sderi toiſto s' gerla paklenskih lèvou, de ona bode mogla priti, na tvojo S. gorró vezhniga veſſelja.

Ah Goſpúd, ne ſpúmni na pregrèho moje mladoſti, inu *neumnoſti*, ne pogubi mene ſtémi hudobnimi: uſé moje savupanje, jeſt li u' tebe

po-

poſtavim, taku ne pèrpuſti na vè-zhnu mene h' ſpotu biti, temuzh odpuſti ti meni uſó ſtorjeno hudo-bo mojga ſerzá, tvoja miloſt zhés me pridi, kakòr jeſt savupam, od-ledihai mene is uſé britkuſti, inu re-zhi k' moji duſhici, jeſt ſim tvoje isvelizhanje.

O dobrutlivi moi Bug, uſhliſhi moje reſtrenu, inu reshalenu ſercé, ozhiſti, inu operi toiſtu od gnuſno-be teh grèhu: ne pèrpuſti moyh ſtopèniz, doli ſtopiti, od tvoje S. vole, ti bodi moja muzh, inu troſht. O Krail te zhaſty, kateri od vèzhno-ſti uſé rizhy lèpú vishaſh, odreiſhi mojo duſhizo od rók paklenskih: kadar me prideſh ſoditi, uſmiliſe zhés me, po velikoſti tvoje pres-gruntne miloſti, inu tvojga S. Du-há, nikár ne od usèmi od mene.

O Goſpúd Bug, sbriſhi doli uſé mo-

moje grèhe, inu ſtvari u' meni, enu zhiſtu ſercé, inu dai, meni en nou ſtanovitèn duh: ne savérsi mene is pred tvojga obrasa: troſhtai me ſupet s' tvojo mozhjo, inu dèrshi me gori s' enim volnim duhom, de jeſt, kakòr enu rodovitnu olsku dreuce, u' Paradishi mojga Goſpuda, bodem gori usiet, inu támkai ſe na vèzhnu veſſeliu: ſturi mene isvoleniga, u' tvojm Imeni, poſhli pomúzh od Nebéſ, sakai mojo ſuhotno duſho li po tebi vèzhnim ſtudenci sheija.

O dobruta nesmankana, ó lúzh uſih isvolenih, reſveiti uſé moje osnotranje mozhy, mojo volo inu saſtopnoſt: dai ti meni en ſrezhan poot, is tega reuniga sapelaviga ſvitá, u' tvoi Nebeſhki Paradysh, de nikár u' globokúſt paklenskiga ferdamanja ne padem.

Jeſt ſposnam de ſi ti en pravizhni

Rihtar, povihſhah, inu ponishalh, kakòr ti hózh, ti ſi en ſtralhlivi mozhni Bug, li ti ſam prezhudne rizhy deilaſh: Ti ſi ohranîenyk uſih ſtvari, napitai mene lakotniga, s' kruhom tvojga S. Reiſhniga Telleſſa, s' kruhom Angelskiga veſſelja; de jeſt bom mogèl sapopaſti to osnotranîo ſlatkúſt, katera od tvojga nesapopadeniga Bogaſtva, od vèzhnoſti notri u' saſtopnoſti téh isvelizhanih tèzhy; nai meni ſlabimu grèſhniku, h' pomuzhi pride, tvoja mozhna roka; de jeſt nikuli od tebe prózh ſe ne odvèrshem, temuzh pèrpelán bodem u' veſſelje h' tym pravizhnim, u' Nebeſhko ſvitlobo.

O Bug, nikár ne odverni tvoih miloſtivih ozhy od mene, kadar bodem jeſt ſtiskan, inu skuſhan u' moji sadnî, puſlednî uri, ſpelai vunkai is jezhe, inu ſènce mojo duſhizo,

zo, reſtèrgai uſé ſhtrike moje prègréhe, inu me potèrdi u' tvoji miloſti: jeſt ſim veliku krat seſhàl, kakòr ena sgublena ouzhiza, yszhi ti mene Paſtyr Nebeſhki.

O Guſpúd, h' tebi ſim jeſt moje grèſhne ozhy pousdigniu, kateri u' Nebeſſih prebivaſh: ohrani mojo duſho k' vèzhnimu veſſelju: napolni moja uſta s' veſſeljam, inu moj jesik, h' zhaſti tvojga S. Imena: de jeſt takú s' témi lubimi Angelci, tebe u' veiden hvalìm, inu ſhrajam Svet, Svet, Svet je Goſpúd Bug Sàbaot, u' Nebeſſih, inu na semli, katera je polhina tvoje zhaſty. Inu raunu kakòr ty Nebeſhki Angelci, u' tvojm kraileſtvi, tebe hvalio, inu zhaſté: dodeili, de jeſt tudi s' nymï bodem tvoje S. Imé zhaſtiu, inu hvaliu, na semli, inu u' Nebeſſih: sa tu ó Goſpúd Bug, moja boga du-

lhiza bodi tebi na vèzhnu perporezhena.

O uſiga mogozhi, vèzhni, dobrutlivi Goſpúd Bug uſmiliſe zhés me, sdai, inu uſako minuto, slaſti na mojo ſmèrtno uro, kadar moja boga dulhiza, ſe bode lozhila od mojga grèſhniga telleſſa; dai de hi tebi pride gori u' S. Nebeſſa, skusi Jesuſa Chriſtuſa, sa volo nîegove britke martre, inu tèrplenîa, inu nîega S. Reiſhne kry prelivanîe, ſprolhnîo lubesnive Divice Marie Matere Boshje, inu uſé Nebeſhke drushine. Amen.

Pèrporozhenîe k' Mariji Divici.

NArſvetèſhi Mati Boshja, troſht teh bolnikou, pomúzh pèr umiranîu, jeſt tebi, inu tvoji Materini dobruti, pèrporozhym ta sadnſ dan

dan moje ſmèrti: jeſt tebe proſſim miloſtiva Mati MARIA, skusi tvojga edinu rojeniga Synú Jesuſa Chriſtuſa, de jeſt u' létéh nedlugah, enu troſhtarsku obyskanîe, inu pomúzh od tebe jmam, de shihrèſhi k' tvojmu Synovi Jesuſu pèrſtopim : Tebi kakòr krailici Nebeſhki , zhés dam mojo duſhizo, glih sletem savupanîam, s' katerim je tebi Ozha Nebeſhki ſvojga Synú zhés dal, obari, ohrani tojſto pred grosno toshbó, téh hudih ſovrashnikou, inu ſpreimio k' vezhnimu pokoju, u' tovariſhtvu uſih isvòlenih. O Maria Mati te gnade, Mati te miloſti , branime pred ſovrashnikom, inu na ſmèrtno uro me k' ſebi usèmi. Amen.

Zheſhzhena ſi narſvetèſhi Mati Boshja , krailiza Nebeſhka , vrata Paradisha, uſiga ſvita Goſpá ; ti ſama ſi zhiſta Diviza , ti ſi ſpozheta

pres grèha, ſi ſpozhela Jesuſa pres madesha, inu ſi rodila ſtvarnika, inu isvelizharja tèga ſvitá, u' katerim jeſt nyzh ne zviblam: odreiſhi me od uſiga hudiga, inu proſſi sa moje grèhe, ó dobrutliva, ó miloſtiva Mati, inu moja pomozhniza. Amen.

Molitou k' Svetim Angelzom.

O Goſpúd Jesus Chriſtus, krail téh Angelzou, kadar moja duſha vunkai ſtrupla poide, taku pèrpuſti meni viditi to lubesnivo voiskó uſih Angelzou, tvojo prelubesnivo Mater Mario, drushbó uſih Svetnikou, Patriarhou, inu Prerokou, Apoſtolou, Maternikou, inu uſih isvolenih: tamkai jeſt hozhem peiti Svet, Svet, Svet je Goſpúd Sàbaot; Nebeſſá, inu semla ſo polna nîegove zhaſty. Sveti Michael Ar-

Archangel, ohrani mene u' moym voiskovanju, de ne poginem u' Boshy ſtraſhni ſodbi.

Sveti Gabriel, sveti Rafael, inu uſi Nebeſhki Angelci, hotè meni pèrſtopiti, u' tém moym sadnim sdihovanju, mene potroſhtati, inu mozhniga ſtoriti, kakòr ſo SS. Marternike, u' nyh tèrpleniu mozhne ſtorili, inu potroſhtali; taku bodem jeſt peil Svet, Svet, Svet ó miloſtivi Bug.

Angel Goſpodnî, inu moj svèſti varih, ta mene potroſhtai, u' moji sadnî potrèbi, kakòr je mojga isvelizharja Jesuſa Chriſtuſa, u' nîegovim ſmèrtnim voiskovanju na olski gorri potroſhtal, taku jeſt hozhem s' veſſeljam pruti ſmerti poiti, inu peiti Svet, Svet, Svet ó miloſtivi Jesus.

T'a Angelska Nebeſhka drushba, ta mene ſpreimi k' vèzhnimu poko-

ju, u' ti moji sadnj uri, kakòr Patriarha Jacopo, Israelske ottroke u' pushzhavi, Preroka Elisea, inu Lasarusa u' nerozhei Abrahamou.

O Maria krailiza téh Angelzou, pokashi meni danas Jesusa, ta shegnam sad tvojga svetiga telless̀a, inu prossi sa me sdai, inu na pusledjo uro: taku bom peil svet, svet, svet je Gospúd Sàbaoth.

Jesus Christus, Glavár usih Angelzu, inu ludy: odveshi mene od usih mojh grèhou, kir si teshkúst tèga grèha usiga svitá, na svojm truplu, inu na krishu nossil: taku hozhem peiti svet, svet, svet ó milostivi Gospúd Jesus Christus: obari mene pred tém paklenskim ognjem, kateri si s' svojo predrago krivjó ugasnil vèzhni ogeîn svoih isvolenih.

Jesus Christus ohrani mene pred ve-

vèzhno ſmèrtjo, kir ſi s' eno ſhpotlîvo ſmèrtjo sa me umèrl.

O Jesus ispelai mene, skusi tvoje S. Angelce, is leté ſmèrtne teshkuſti, u' deshelo téh shivih, kir s' Ozhetam, inu S. Duhom edini, pravi Bug na vèzhnu Goſpodujesh, taku jeſt bodem peil svet, svet, svet ſi Goſpud Sàbaoth, Nebeſſa, inu semla ſo polna tvoje zhaſty.

Molitov k' uſim Svetnikom.

O Vy isvoleni Svetniki Boshji, jeſt proſſim vas uſih, skusi múzh te nesgruntane lubèsni, s' katero vy, inu jeſt ſmó svesàni pod eno glavo Chriſtuſa u' enim truplu: de, raunu kakòr Chriſtus s' prave lubèsni, u' vaſhi martri, inu ſmèrti, vas je potroſhtal, inu mozhne ſturil, tudi vaſhe duſhice k' vèku pèrpelal: taku tudi mojo shaloſtno du-

ſhizo, sa volo vaſhiga saſhlushenîa, inu proſhnîe, bi hotel potroſhtati, mozhno ſtoriti, inu po ſmèrti, skusi ſprèmlenîe ſvojh S. Angelzou, u' Nebeſhku tovariſhtvu pèrpelati. Amen.

Molitu k' S. Barbari.

O S. BARBARA, ti isvolena Diviza, inu nevèſta lubesniva, tvojga salubleniga Jesuſa, tebe proſſim: kadar bodem jeſt leshal u' tém sadnîm umiranîu, inu sdihovanîu, de tvoi lubesnivi shenin, ne puſty mojo dushizo ſe lozhiti od trupla, pres prave ſpuvidi, inu pres S. Reiſhniga Telleſſa, de kadar moje Ozhy bodo ottèmneile, moi jesik nebó vézh govoril, saſtopnoſt bo preſhla, pozhutki ſe ne bodo vêzh obrazhali: ta zhas, ti viſſoku hvaleua Diviza, inu marterniza ó S. Barbara, pridi meni h' pomuzhi, nai tvoi lu-

lubesnivi Jesus, reshene od mene uſé hude skuſhnjave, inu paklenske poſhaſti, inu ſpreimi mojo duſhizo u' Nebeſhku kraileſtvu. Amen.

Téh Bolnikou prava grè-vinga.

O Goſpúd Bug, lubèsan moje duſhice, kakú mene sgrèva s' praviga mojga ſerzá, de ſim jeſt te-bi dobrutlivimu Bogú tulikain pre-grèſhil, kateriga ſim jeſt bil dolshán lubiti zhés uſé rizhy, mene grèva-jo uſi moji grèhi, nikár sa volo pa-kla, kateriga ſe jeſt bojim, tudi ni-kár sa volo Nebeſhkiga kraileſtva, kir ſe ga troſhtam, ampak sa volo tvoje nesgruntane dobrute.

Jeſt ſposnam de neiſim vreiden mojh Ozhy h' tebi oberniti, vinèr na te savupam; aku lih ſim zhés

tau-

taushent krat grèſhil, vinèr neiſim nikuli tebe miloſtiviga Bogá satajl.

O Preſlatki moj JESUS, sa me boſiga grèſhnika krishan, jeſt ſe vershem savuplivu u' tvoje S. Roké, na snaminîu S. Krisha sa me reſpete, vlèci h' tebi mojo duſhizo: odpri gori tvoje miloſtive pèrſi, inu tvojh pet kryvavih Ran, u' katere jeſt poloshym, inu skrijem mojo bogo duſhizo, de u' téh iſtih ozhiſhzhena od grèhu, s' tvojo gnado, inu miloſtjo, pride u' Nebeſhku isvelizhanje. Amen.

O miloſtivi Goſpúd Bug, jeſt veim, inu ſposnam, inu ti narbolé veiſh, inu snaſh, de ſim jeſt tebi slú, inu veliku pregrèſhil, sa tu jeſt mozhnu klukam, inu bijem na moje grèſhnu ſercé, inu pravim, s' tém ozhitnim grèſhnikom, ó dobrutlivi

Go-

Goſpúd Bug, bodi miloſtiu, inu gnadliu, meni bosimu grèſhniku. Amen.

Nekateru u' praſhanîe potrèbnu naprei neſti tému Bolniku.

1. MUi lubi Priatel N. Verujete li uſé tu, kar Bug, inu ta S. Catoliska Gmaina, inu Apoſtolska Cercou sapovèda verovati, tudi popolnoma tu cèlu S. Piſmu Boshje? R. Ia.

2. Savèrshete li vy uſé kezerie, smote, neovere, inu zupèrnie, katere od S. Catoliske Cerqve ſo saverſhene? Ia ſpraviga ſerza.

3. Hozhte li radi, inu volnú uſé posemelske rizhy sapuſtiti, inu s' veſſeljam enkrat umrèti, kakòr en glid Jesuſou Chriſtuſou, u' gmaini uſih Svetnikou? Ia.

4. Sposnate de neiſte taku dobru

bru shivèli, kakòr ſte bily dolsni shivèti, inu de ſte vy vaſhiga nardobrutliviſhiga Bogá tulikain krat reshalili? Ia.

5. Ie li vam is ſerza shal, zhés uſé vaſhe grèhe, inu de pèr tém ſte tulikain dobriga, vunkai ſpuſtili, inu Goſpuda Bogá neiſte zhés uſé rizhy sa lubu jmelei, inu de ga proſſiſte sa odpuſhzhanîe uſih vaſhih grèhou? Ia.

6. Imate li enu mozhnu naprei usetjé, inu eno zhiſto volo, vaſhe shivenîe pobulſhati, kadar bi vam Goſpúd Bug odloh dal? Ia.

7. Vam je li veideózha kakerſhna teshava na vaſhi duſhici, katero ſhe hozhte meni savupat? Ia, *ali* ne.

8. Pegerujeſte li od Bogá, de vaſhe ſercé bode reſvitenu, te posablene grèhe ſposnati, inu ſe ſpovèdati: Ia.

9. Ima-

9. Imaſte li enu veliku savupanîè k' Goſpudi Bogú, de vam vaſhi grèhi ſo odpuſhzheni, skusi prelito kry Jesuſa Chriſtuſa, inu skusi kluzhe, inu abſolucion S. Catoliske Cerqve? Ia.

10. Savupate li Popolnoma na presgruntno miloſt Boshjo, na Jesuſovu saſhlushenîe, preteſhko ſmèrt, na proſhnîe viſoku zhaſtite nîegove Matere, uſih Nebeſhkih Angelzou; inu Svetnikou: Ia.

11. Lubite li vy vaſhiga Goſpuda Bogá, is ceiliga vaſhiga ſerzá, is ceile vaſhe duſhe, is ceile vaſhé mozhy, inu vaſhiga blishniga kakòr ſam ſebe? Ia.

12. Odpuſtite li is praviga vaſhiga ſerzá uſim ludém, kateri ſo vas kai reshalili: kakòr Chriſtus Jesus je ſvojm ſovrashnikom odpuſtel? Ia.

13. Pegerujeſte li tudi uglihi vishi,

de

de vam vſi ludje odpuſté sa Boshjo volo? Ia.

14. Vsameſte li gori s' veſſelim ſerzam, inu s' hvaleshnim, od Boshje roké, letó prizhno bolèsan? Ia.

15. Sposnate li, de ſte ſhe vekſho bolèsan, inu ſhtraffingo saſhlushili, sa vaſhih grèhu volo? Ia.

16. Ste li pèrprauleni uſim dolshnikom, inu katerimu ſte kei eno krivizo ſtorili, sadoſti ſturiti? Ia.

17. Pegerujeſte li uſih S. Odpuſtku dèlèshni biti, sdai, inu u' vaſhim puſlednîm zhaſſu? Ia.

18. Shelite li, ſi uſimi svetimi Sacrámenti oskerbleni biti, po poſtavi S. Catoliske Cerqve, kakòr en pravi karſzhenik; Ia.

19. Hoſte li u' sadnî uri od ſebe dati enu riſnizhnu snamenîe te ſerzhne grèvenge, zhes uſé vaſhe grè-

he,

he, inu od nyh odledugovan biti? Ia.

20. Sheliſte li shivèti, inu umrèti u' Catoliski Veri, katerò je sadobyl Chriſtus s' ſvojo S. Roshenfarbaſto kryujo? Ia.

21. Ste li pèrprauleni uſako uro shivèti, inu umrèti po Boshji voli? Ia.

22. Pegerujeſte tudi od Goſpudi Bogá, de uſé andohtlive molitve, almóhne dajanîe, inu S. Maſhe, katere ſó, ali bodejo gori offrane, bodo Bogú perjetne, h' troſhtu, inu isvelizhanîu vaſhe duſhice? Ia.

23. Aku ſe sehvalite pruti Goſpudi Bogú, sa uſé vam skasane dobrute, inu gnade, od mladoſti do ſadanîe ure? Ia.

24. Se resveſſeliſte li de umèrjete u' pravi Catoliski veri, inu de prideſte u' Nebeſſa, nikár skusi va-

ſha dobra deila, ampak sa volo martre, inu tèrplenîa Chriſtuſoviga? Ia.

25. Sposnaſte de ſte doſti krat pregrèſhili, s' miſſeljo, s' beſſeido, s' dianîam, inu samudo veliku dobrih deil? Ia.

26. Vas sgrèva zhés uſé grèhe, nikár sa volo ſtrahú ſmèrti, pakla, ali ſodnîga dné, ampak de ſte dobrutlivimi Bogú pregrèſhili, od kateriga ſte uſé dobrute prejeli? Ia s' práviga ſerzá.

Sdai je dobru dati ta Crucifyx u' roke tému bolniku, inu rezhi.

SAhvaliteſe tedai is ſerza, taku dolgu, dokler duſha u' vas bode: inu poſtavite na to preshlahtno ſmèrt Jesuſa Chriſtuſa, uſé vaſhe savupanîe. S' ſveto Mario Magdaleno pokleknite pod krisham, vaſhiga lu.

biga

biga moiſtra Jesuſa: objemitega s' obèma rokoma, k' ſerzu ga mozhnu pèrtiskaite; proſſite, de is S. Krisha, njegova S. Reiſhna kry vas pomozhi, de kadar ta pravizhni Rihtar pride vas ſoditi, taku recite: nadolsno ſmèrt mojga Goſpuda Jesuſa Chriſtuſa jeſt poſtavim u' mei mano, înu moym Rihtarjam Jesuſam. Dusha Chriſtuſova ta mene poſveti, Tellú Chriſtuſovu mene obari, kry Jesuſova mene napoji, voda njegove gnadlive ſtrani mene opèri, nîegovu neisrezhenu tèrplenîe mene mozhniga ſturi. O dobrutlivi odriſhenyk ulhliſhi mene, ú' tvoje S. Rane pèrkrime. O Goſpúd Bug pomagai meni de jeſt nikuli vézh od tebe odlozhen nebodem: pred hudim paklenskim ſovrasnikom obari ti mene: sdai ó Bug pomagai ti meni, de jeſt tebe

ſi uſimi Nebeſhkimi Angelci bodem u' Nebeſſih mogèl na vèzhnu zhaſtiti. Amen.

Nuznu sdihovanîe enimu bolniku naprei neſti.

SVeta Troyza en ſam Bug uſmiliſe zhés me.

O Goſpúd Bug, pridi meni hitru h' pomuzhi, inu mene nikár ne sapuſti.

Pole Goſpúd Bug meni pomaga, inu je gori uſél mojo duſho.

O Goſpúd Bug ti ſi mui pomozhnyk, sa tu ſe jeſt neboym obeniga ſovrashnika.

O Goſpúd Bug, nikár ne ſpumni na mojo pregrèho, tudi nikár ſe ne maſhzhui ned mano: li hitru naj meni na pruti pride tvoja neisrezhena miloſt.

O Goſpúd, nikár u' tvoji slobnoſti

ſti mene ne pokreigai: inu u' tvoym ſardi me ne ſtraffai.

O Goſpúd Bug, nikár ne ſpumni na pregrèho, inu neumoſt moje mladoſti.

O Goſpúd Bug, nikár prozh neobèrni od mene tvojga obrasa, kir ſim tvoj hlapèz: jeſt reis ſim grèſhil, inu hudu ſturil pred tabo: ali uſmiliſe zhés me: inu aku boſh ſpumnil na moje grèhe ó Goſpúd, Goſpúd gdú bode mogèl obſtati.

Pogledai moj odriſhenyk, na tvojga nevrèdniga klapza, sa kateriga ſi ſe uolnú zhés dál u' roké tvoyh ſovrashnikou, inu volnu preſtál teſhkuſt S. Krisha.

O dobrutlivi JESUS, sa volo tvojga ſvetiga Imena, bodi moj JESUS, inu mene isvelizhai.

Vſi tvoji poti, nizh drusiga neiſo, kakòr li miloſt, inu riſniza: ta ſveit je poln tvoje miloſti.

Pogledai na me, sakai jeſt ſim ratal en bushiz: li pèr tebi ſe snaide, ó Goſpúd Bug, tu isvelizhanîe. Ti ſi dobèr, inu ſladák uſim pohleu-nim grèſhnikom, inu tvoja miloſt je zhés uſá tvoja deila.

O Vſmileni JEsus, sa volo te grenkuſti, katero ſi ti preſtál, sa me bosiga grèſhnika na krishu, kadar je tvoja preſhlahtna Duſhiza, od S. Telleſſa ſe lozhila: uſmiliſe zhés mojo duſhizo, u' nîe puſlednîm zhaſſu, inu jo pèrpelai k' vèzhnimu shiveniu.

O Miloſtivi Goſpúd Bug, nikár ne hodi v' eno teſhko ſodbó s' tvoym nevrèdnim ſhlushabnikom, sakai na takeſhno vjsho, pred tvoym oblizhjam, nemore obedn poſvi, zhen biti.

Meni je dobru ſe s' Bugam sdruſhiti, inu na njega uſe moje savupanje poſtaviti.

Jeſt

Jeſt tebe ó Goſpúd Bug lubim, is ceiliga mojga ſerzá , is ceile moje duſhe , is uſé moje miſli, is ceile moje mozhy, s' pravo terdno vero; u' letém ſposnanju leté zhiſte lubèsni, shelym jeſt shivèti, inu umrèti.

Od leté lubèsni Boshje , me ne bobe odlozhila nikuli, ni ſmèrt , ni ſhivenîe, ni neſrezha, ni Britkúſt, ni preteſhka bolèsan, ni obena múzh hudizhove skuſhnîave.

Ah kaku je dobru, de ſi ti ó Goſpúd Bug, mene sletó prizhno bolèsnjo, inu s' obyskanjam ponishal: tukai sgy, tukai reishi, tukai martrai, tukai grisi , tukai ſtiskai, de tamkai na vèzhnu odpuſtyſh , inu isvelizhaſh.

Kadar bode tvoja vola, ó Goſpúd Bug , ispelai vunkai is jezhe tèga ſtrohliviga trupla, mojo bogo dúſhizo, k' ſpominu tvojga S. Imena.

Reſveiti ó Goſpúd moje ozhy, de jeſt ne ſeſpym u' ſmèrtnim zhaſſu, de neporezhe moj ſovrashnik, jeſt ſim njega premogèl: vleici mene h' tebi, ó ſlatki Jesus, kir ſi ſam dial, kadar jeſt bodem od ſemlé povihſhan, taku uſé sa mano u' Nebeſſa povlèzhem.

O Jesu Chriſte, Syn tèga shiviga Bogá, poſtavi tvoje tèrplenje, krish, inu ſmèrt, u' mej tvojo ſodbó, inu mojo dushо, de jeſt ne zagam, na mojo sadnô uro, sa volo moyh veliku ſtorjenih grèhu: ampak potroſhtai mene s' tvojo S. Gnado, inu miloſtjo, de jeſt ſturym eno ſrezhno ſmèrt, u' tvojm Imeni.

O Dobrutlivi Jesus, sakry mene u' tvoje ſvete Rane: nikár ne puſti mene od tebe odſtopiti, na mojo ſmèrtno uro, poklizhi ti mene, sapovi mene h' tebi priti, po tvoji voli,

li, de ſi S. Angelci, Svetniki, inu isvolenimi, tebe zkaſtym mojga Bogá, na vèzhne zhaſſe.

O Jesus dai ti méni pravo poterpeshlivoſt u' moyh nadlugah, inu bolèsni, skusi proſhnjo tvoje lubesnive Matere Marie: dai de meni obena poſvitna rèzh ne dopade, ampak li Ti, inu tvoja S. Vola.

Sdai ó Goſpúd po tvoji S. vuoli ſturi s' mano, inu saſhafai mojo duſho, inu moi duh pèr myru gori useti. Jeſt lubim cier, inu lipoto tvoje hiſhe, meiſtu, inu prebivaliſhzhe tvoje zhaſty. Jeſt ſe reſveſſelym ned tvojo riſnizhno oblubo, de poidem u' hiſho mojga Goſpuda: inu kadar jeſt tiakai pridem, taku hozhem uſelei zhaſtiti tvoj S. Tron, rekozh: ó kakú je prelipú tvoje prebivaliſhzhe, kamèr moja duſha priti uſelei je shelèla.

O Goſpúd, li u' Nebeſſih bom naſizhen, kadar tvoja zháſt ſe bó pèrkasala: kai hozhem jeſt moymu Goſpudi, sa uſé meni iskasane dobrute poverniti?

Shegnai moja duſha Goſpuda Bogá, inu nikár ne posabi na dobruto njegovo: hvalit hozhem tadai mojga ſtvarnika shiu, bolán, mèrtoû, na semli, inu na Nebeſſih: osdravi, inu isvelizhai ti mene, kateriga ſi po tvoji podobi ſtvaril.

O moi lubesnivi Jesus, ó moje ſerzhne shelé, ó moi isvelizhar, moja zhaſt moje vupanîe, inu moi dobrutlivi Ozha, sa kateriga jeſt shelym, inu hozho rad ſtukrat, ja taushent krat volnu tèrpèti, inu s' veſſeljam umrèti. Jesus Syn Boshy, s' tvojo lubesnivo Materjo Mario ne sapuſti ti mene: u' tvoje S. roké, jeſt pèrporozhym mojo dulhizo.

Mo-

Moja sadnja beſſèdiza, bodi tu ſlatku Ime JESVS, inu MARIA. Amen.

Na sadnîo uro, more ta bolnyk ſhe Crucifyx u' roke useti inu rezhi.

O Dobrutlivi moj odriſhenyk JESUS Chriſtus, pogledai s' ozhima tvoje miloſti, mojo bogo duſhizo, odrèſheno s' tvojo martro, tèrpleníam, inu krivjo, sbriſhi doli dolh inu ſtraffingo uſih moyh grèhou, de taku zhiſt, po moji ſmèrti, ſe bodem ſmél pred tabo pèrkasati: sa tu ſerzhnu klizhem, na tvoje S. Imé JESUS; kakòr me vuzhy S. Paulus, kir pravi: en ſlèdnj, kateri bode klizal na Boshje Imê, ta bode isvelizhan.

O dobrutlivi JESUS, pred tvoje S. Nogé, kakòr S. Maria Magdalena, ſe jeſt vèrshem, inu od nyh ſe ni-

kuli

kuli vézh n' hozhem odlozhiti, taku dolgu de kmeni porezhesh: tebi tvoji grèhi ſo odpuſhzheni.

Tudi ſi govoril pèr Ezehjelu: u' kateri kuli uri, ta grèſhnik bode k' meni sdehnil, taku n' hozhem vézh ſpumnit na nîegovo pregrèho.

O Goſpúd, jeſt ſim grèſhyl ſupèr tvojo vèzhno dobruto, kir ſim bil dolshán tebe uſelei lubiti, sa tu mene slú s' grèvajo uſi mojî grèhi. Jeſt tebi gori offram ietó mojo teſhkúſt, inu bolèsan, k' doli sbriſſanju uſih moyh madeshu.

O lubesnivi moi Jesus, jeſt savupam na tvoje presgruntanu saſhlushenje, aku lih tègaiſtiga neiſim vreidn.

O Jesus obari ti mene, pred paklenskimi ſovrashniki; dai de ony nebodo jmèli obene mozhy mene motiti, inu skuſhati.

O Mi-

O Miloſtivi JESUS, jeſt tebe ponishnu proſſim, skusi to shaloſt, inu britkúſt, katero ſi ti prejel ta zhas, kadar ſo tvoje S. Roké, inu nogé na krysh ne uſmilenu pèrbiali, inu skusi tvojo prelito kry, dai meni tvojo gnado, inu múzh, de jeſt ne umèrjem ú' grèhih: inu dai de pres hudizhovih skuſhnjavah lahku umèrjem, inu ſe s' tèga ſvitá h' tebi odlozhim, s' tvojm S. Shegnam.

O Goſpúd Bug, jeſt ſe pruti tebi na vèzhnu sahvalim, sa tulikain, meni nevrèdnimu, iskasanih gnâd, inu dobrút, tebe viſſoku sahvalim, de ſim jeſt u' karſzhanski veri rojen, de doſihmál obſtonovitnu u' nji ſim shivil, de u' nerózheju ſvete Matere Catoliske Cerqve, tvoje Duhoune Nevèſte jeſt umerjem.

O Moi Bug, mene grosnu grèvajo uſi moji ſtorjeni grèhi zhés

tvo-

tuojo ſveto volo, inu vèzhno zhaſt: jeſt li u' tebe, inu u' tvoje tèrplenîe savupam, bodi meni gnadliu, inu miloſtiu, ó dobrutlivi JESUS.

Sdai jeſt h' tebi pertezhem, ò Maria Mati te gnade, Mati te miloſti, ti mene pred ſovrashnikom obari, inu ob ti uri moje ſmèrti, gori usemi mojo duſho, u' tvoje miloſtive Materine roké, inu jo gori offrai uſigamogozhnjmu, vèzhnimu Bogú. Amen.

Kadar ſe ſvèzha Bolniku u' roke dá, taku reci.

POle moi Perjatel, ta Goſpúd, inu isvelizhar JESUS, je ushé blisu, on hozhe tebe is tèga reuniga ſvitá u' ſvoje Nebeſhku prebivaliſzhe usèti, on mozhnu kluka, puſtiſſe li zhujezhiga, inu perprauleniga snaiti, rad mi odpri, inu s' eno gorezho

zho luzhjo pred njega ſtopi. Jesus ta resveiti tvoje ozhy, de nikár k' vèzhni ſmèrti ne saſpysh, ne puſti u' leti sadnj uri, to ſvitlobo te Vere, inu Boshje lubèsni u' tebi ugaſnit: S. Duh ta tojſto u' tebi ohrani k' vèzhnimu lebnu. Amen.

Molimo.

O Goſpúd Jesus Chriſtus, moje shivenje k' sadnjmu konzu gre, oſtani pèr meni. Ti Nebeſhka lúzh, inu ſvitloba tèga ſvitá Jesvs: Ti ſi ſonce te pravice, u' moym ſèrci, to ſvitlo, gnadlivo lúzh tvojga ſposnanîa, katero ſi ti u' meni od Nebés ushgal; reſveiti moje ozhy, skusi S. Duhá, de jeſt nebodem sapopaden u' tèmnizah, temuzh de skusi ſènzo zhaſne ſmèrti, notèr grém k' vèzhni luzhi, katero obenu mèrtvazhku okú, nemore

vi-

viditi: dai moym rokam to múzh, ó dubrutlivi Bug, de jeſt letó gorezho lúzh, te Catholiſhke Vere, inu lubèsni Boshje, mozhnu dèrshym, inu varnu noſſim; de kei nikár skusi sapelauza téh témnyz, s' folſhio, ali s' mozhjó ugasnîena, ali prozh useta ne bode. Jeſt ſposnam mojo Catholiſhko Vero, na tú ſim jeſt u' krij Jesuſovi karſzhen, inu u' vèzhno, gnadlivo saveso Boshjo gori usét; jeſt oſtanem mozhnu, skusi Boshjo pomúzh u' moji Veri notar do konza.

O isvelizhar moj Jesus ohrani ti mene obſtonovitniga; Ti ſi moja lúzh moyh ozhy, inu ſerzá, reſveiti tujſtu, de jeſt po ſvitlobi tvojga ſposnanîa hodim, inu *ſhtrikom*, tèga pregnaniga sapelauza, u' vjdem. Jesus ti ſi ta ſvitloba Nebeſhka, inu lùzh te semlé; tebi jeſt sdai, inu k'

sad-

sadnjmu zhésdam truplu, inu mojo dusho na Vèzhne Zhasse. Jesus Maria, Jesus Maria, Jesu.

Takir je u' eni Bratousszhini, kateri na sadnio uro, s' v' ustmi, ali sèrzam rezhe IESVS MARIA, ta jma Popolnoma Odpustek zhés use svoje grèhe, kakòr se osgorai s' naide: sa tèga volo, na sadnio uro, po gostim klizhite, na tu sladku Imé IESVS MARIA, spravim sèrzam, inu vupanîam.

Pèrporozhenîe té Dushice.

LOzhise, ó ti verna Dusha, stega svitá, u' tem jmeni Bogá Ozheta, kir te je stvariu: Synú, kir te je odreishiu, inu S. Duhá, kir te je ozhistil od grèhou inu posvetil. O Gospúd Bug, usèmi gori to dushizo, inu jo postavi u' tvoj Paradysh, sa volo tvoje velike gnade, inu milosti;

skusi proſhnjo Marie Divice, téh Nebeſhkih Angelzou, inu uſih lubesnivih Svetnikou. Lozhiſe, inu poidi u' myru h' tvojmu vèzhnimu, inu dobrutlivimu Bogú, kateri te zhaka u' ſvojm Nebeſhkim krailestvi; de, kakòr ena krailiza, snym réd bodes shiveila, inu uſelei ſe veſſelila; hiti, inu ſe nikár ne mudi, sakai on tebe klizhe, inu miloſtivu vabi k' vèzhnimu veſſelju.

Sdai uſi poklekneio, inu molio.

O Miloſtivi dobrutlivi Goſpúd Bug usèmi duſho letèga tvojga hlapza, u' prebivaliſhzhe, od tebe uſim tvoym vernim perpraulenu Amen.

Hoc ſemper rèpetitur.

O Goſpúd, reiſhi letó duſho, kakòr ſi reiſhiu Enoha inu Elia is gmain

ſmèrti

ſmèrti tèga ſvitá. Noeſa od potopa. Abrama inu Lota is pregrèſhnih Meiſt. Joba is tèrplenja. Isaka is rok ſvojga Ozheta.

Moseſſa inu ta Israelski folk, is rok Faraona. Daniela is jame téh levou. Te try mladenizhe is gorezhe pezhy. Susano od greha, krivizhnu satosheno. Davida is rók kraila saula, inu Goliata. Petrà inu Paula is ketin. Divizo, inu marternizo S. Teclo is grosovitiga tèrplenja? taku reiſhi duſho letega tvojga hlabza, od uſiga tèrplenja, ſtrahú, inu skuſhnjave: dai de ſe bo on ſtabo veſſeliu u' Nebeſſih, tebe hvaliu, zhaſtiu, lubil, inu ushival vekoma. Amen.

LITANIE.

GOſpúd uſmiliſe zhés njega,
Chriſtus uſmiliſe zhés njega.

Gospud usmilise zhês njega.

Ozha Nebeshki vèzhni Bug, Vsmilise zhés njega.

Syn Boshji Odrilhenik usiga svitá.

S. Dúh edini Bug, Vsmil.

S. Maria Mati Boshja, inu usih Diviz Diviza, Prossi Bogà sa njega.

Vsi Sveti Angelci, inu Archangelci.

Vsi S. Patriarhi, inu Preroki.

Vsi S. Apostoli, inu Evangelisti.

Visi S. Svetniki, inu Materniki.

Vse SS. Vduve, inu Divice.

Vsi Boshy Svetniki inu Svetnice.

Prossite Bogà sa niega.

O Jesus milostivi, inu dobrutlivi sa tvojga S. Imena volo, usmilise zhés letèga reuniga Bolnika.

Hoc semper repetitur.

Kateri si bil sa 30. srebèrnikou prodan: Judam od Judesha Ishkariota ysdán: na olski gorri kèrvavi

put

put potil: kakòr en Rasboinik ujét, inu svesan: pred Annam s' shlafernizo udarjen; pèr Caifeshu trikrat od Petra satajen: pred Pilatuſham krivizhnu satoshen: od Erodesha s' beilim oblazhilam sasromoten: neuſmilenu gaishlan sapluván, inu ſternjam kronam: s' teshkim krishom k' ſmèrti vleizhen; grosovitu krishan, u' mei dva Resboinika obeiſhen: s' ſulizo preboden: s' nagnèno glavó tvojo duſho ſi gori dal.

O Lubesnivi Jesus uſmiliſe zhés letèga Bolnika, sa volo tvoje britke martre, inu tèrplenja: dai njemu to vèzhno lúzh, inu pokoi tèga Nebeſhkiga shivenja. Iagne Boshje, kir uſiga ſvitá grèhe odusameſh, uſmiliſe zhés njega.

Omnes ſupra dictæ Orationes, applicari poſſunt pro agonizante.

V. g. vſmiliſe zhés njega: dai

nĵemu: pomagai nĵemu: bodi nĵemu: &c. proſſi, *ali* proſſite sa nĵega.

Molitou Kadar Bolnyk duſhe puſhzha.

O Dobrutlivi Goſpúd Bug, ſmiliſe zhés letéga bolnika: odrèſhiga od hudizhovih podòb, od pakla, kakòr ſi ti miloſtivu odrèſhil Noeſa is grèſhniga potopa, Lota is Sodome, Israelske ottroke is Faraonove oblaſti: odpri nĵemu urata Nebeſhka: odpuſti nĵemu uſé grèhe: voſzhimu eno isvelizhansko uro, usèmi nĵega duſhizo u' tvoje S. Roké, ti nĵega ſe pooblaſti, ohladi, troſhtai, inu mozhniga ſturi, omezhi nĵega teſhkuſti, inu usami ga is tegà reuniga lebna k' ſebi u' Nebeſſa. O lubesnivi Jesus, nepuſti tvoje britku tèrplenje, inu grenko ſmèrt, na nĵemu sgubleno biti,

biti, dai de on u' myru, inu s' veſeljam h' tebi gré. O ti narbulſhi troſhtar S. Duh, dai letimu bolniku kraft, mùzh, troſht, inu reſvizhenu ſercé, de bo mogèl to ſmèrtno teshavo lahku pretèrpèti, inu k' Nebeſhkimu veſelju priti.

O Krailiza Nebeſhka Maria, Mati Boshja, polna dobrute, inu miloſti, pomagai s' tvojo proſhnjo letemu reunimu bolniku, pèrſtopi njemu h' pumuzhi si uſimi Nebeſhkimi Angelci, inu Svetniki, dai njegovo bogo duſhizo u' roke tvojga lubesniviga Synú Jesuſa, de jo poſtavi u' tu vèzhnu Veſſelje. Amen.

O Vſigamogozhi Bug uſmiliſe zhés duſhizo letéga marlizha, inu zhés nas uſih, my ſposnamo de tudi enkrat bomo mogli umrèti: ó Bug de bi li u' tvoji S. Gnadi, inu miloſti shivèli, inu umèrli, dai de

nuzh, inu dan, li po tebi trahtamo, inu miſlimo, vus naſh troſht, veſſelje, inu vupanîe, li u' tebe poſtavimo: Ti nas vishai, vodi, vari, brani, inu ohrani pred uſim hudim; de takú, po tém bomo mogli h' tebi priti: tebè, s' tvojm lubim Synom Jesuſam, inu S. Duhom, u' tvoji vèzhni zhaſti, gledati, lubiti, hvaliti inu zhaſtiti Vekoma. Amen.

ODPOLNOMA ODPVSTKOV.

Letè

Imenite Erzbratouſzhine

S. ROSHENKRANZA.

Zhésceilu lejtu, u' ſlebarnim Meisci.

NArpoprei samèrkai moi Braviz, hèr

kèr bodesh nashil leté pustobe P. O. *taku pomènio* Popolnoma Obpustek, na tajsti dan. *Kèr naidesh* † *taku poméini* odrishenje ene Dushice is Vyz. Q. *pomeini Quadragenæ.* Quadragenæ, *se sastopio de* je 40. dny pokure doli sbrissane.

3. 4. 5. Partis remissio peccatorum, se sastopi, de ta tretji, zhetèrti, peti deil tèh grèhou, ali straffinge bode doli sbrissanu.

Januarius. *ali Prosenz.*

Na noviga lejta dan Popolnoma Odpustek.

Na 6. dan.	Ti SS. Try Kraili.	P. O.
16.	Svetiga Marcella.	P O.
17.	S. Antona.	P. O.
20.	SS. Fabiana, inu Sebast.	P. O.
21.	S. Neshe.	P. O.
22.	S. Vincenza.	P. O.
23.	S. Raimunda, Ord S. Dom.	P. O.

25. Na obernenje S. Paula. P. O.
27. S. Joan. Chrisoſtoma. P. O.

Februarius. *ali Sizhán.*

Na 2. Prasnik S. Marie ſvezhnice † inu P. O.
3. S. Blasha Shkofa. †
9. S. Apollonia. P. O.
22. S. Petra, ſedesh u' Ant. P. O.
24. S. Mattia Apoſtola. P. O.
Nedèla Septuagesimæ. P. O. † 48. Q.
Nedèla Sexagesimæ † 12000. leit pokure doli sbriſ:
Nedela Quinqvagesimæ. P. O. †

Martius. *ali Shuſhiz.*

Na 7. S. Tomasha Aquina, Ordna S. Dominica. P. O.
12. S. Gregorja Papesha. P. O.
19. S. Joshefa shenina Marie Divice. P. O.
20. S. Joa-

20. S. Joahima Ozheta Marie Divice. P.O.
22. S. Ambrosha ſanſedonia Ordna S. Dominicá. P.O.
24. Ta dan pred osnanenjem Marie Divice. P.O.
25. Osnanenje Marie Divice, Prasnik S. Roshenkranza. P.O.
26. ✠

V' POSTV ODPVSTKI.

Na Pepelnizhno ſreido, pèrvi poſtni dan. P.O.
Pèrvi Zhetèrte k. 1000. leit odp.
V' Pètek. 100. lejt odp.
V' Sabbato. P.O.
Na Pèrvo Nedèlo u' Poſtu- P.O. †
V' Pandèlek. P.O.
V' Torèh. 28000. lejt. †
V' Zhetèrtèk, u' Pètek, u' Sabbato. P.O.
Na Drugo Nedèlo u' Poſtu. 28000. lejt †

V' Pan-

V' Pandèlik. 11000. lejt odp. inu tretji deil téh grèhou.
V' Sabbato † P.O.
Na Ttetjo Nedèlo † 10000. lejt odp.
V' Pandèlek, Torèk, Srèdo, Zhetèrtèk, Petèk. 10000. lejt. Odp:
V' Sabboto. † 12000. lejt odp.
Na Zhetèrto Nedèlo. P.O. †
V' Pandèlek. 10000. lejt odp.
V' Torèk. Ta tretji deil téh grèhou doli sbrissanîe, inu 1000. lejt
V' Zhetèrtèk, inu Petèk. † inu 10000. lejt odp.
V' Sabboto. P.O.
Na Peto Nedèlo u' Postu. 22000. lejt. inu †
V' Pandélek, Torèk, Srèdo, Zhetèrtèk. 10000. lejt odp.
V' Pètek. †
V' Sabboto. † inu 13000. lejt odp.
Na Zvètno Nedèlo u' Postu. P.O. inu †

V' Pan-

V' Pandèlek. tretji deil téh grèhu doli sbr. inu 15000. lejt,
V' Torèk, inu Sabboto. P.O.
V' Srèdo, Zhetèrtèk, Pètek. P. O. inu †
Na veliki Nozhni dan, Pandèlik, Torek, Zhetèrtèk P. O.
V' Srèdo. †
V' Pètek, inu Sabboto 15000 lejt..
Na Pèrvo Nedèlo po Veliki nozhi † inu P.O.

Aprilis. *ali Malitravn.*

Na 5. dan S. Vincenza Ordna S. Dominica. P.O.
13. S. Margarete de Caſtello, Ordna S. Dominica. P.O.
20. S. Neshe Divice s' gorré Polit: Ordna S. Dominica. P.O.
24. S. Iurja Mart. P.O.
25. S. Marka Evangeliſta. P.O.
28. S. Vitala Mar. P.O.

29. *S. Pe-*

29. S. Petra Mart. Ordna S. Dominica. P.O.
30. S. Catharina Senenſis, Ordna S. Dominica. P.O.

Majus. *ali Veliki travn.*

Vſako Nedèlo letèga Meiſza † P.O.
Na 1. dan S. Filippa inu Jacopa P.O.
2. S. Antonina Ordna S. Dom P.O.
3. Snaidenje S. Krisha. P.O.
4. S. Monice uduve, veliku odpuſt.
5. S. Pia Papesha, Ord. S. Dominica. P.O.
6. S. Ivanna pred Latinskimî vratmi. †
8. Prikasen S. Mihela Erz-Angela. †
12. SS. Nerea, Ahila, inu Domitil. †
19. S. Pudenciana, veliku odpuſtkou, inu †
31. S. Jacopa ſalamona, Ordna S. Dominica. † P.O.

V' Kri-

V' Krishnim Tèdni Pandèlik, Torek,
Sreido † inu P. O.
Na u' Nebú hojenîe Chriſtuſovu.
P. O. inu †
Na Finkuſtno Vilio, Nedèlo, Pandè-
lek, Torèk. † inu P. O.
V' Zhetèrtek, inu Sabboto. †
Na Svetiga Reiſhniga Telleſſa dan.
P. O. inu †

Junius. *ali Roshenzvèt.*

Na Drugo Nedèlo letèga Meiſza. †
inu P. O.
Na 11. dan. S. Barnaba Apoſtola. †
inn P. O.
13. S. Antona s' Paduve. † inu P. O.
15. S. Vida, inu Modeſta M. †
inu P. O.
24. Na S. Joanna Karſtnika. † ìnu P. O.
28. S. Leona Papesha. † inu P. O.
29. SS. Petra, inu Paula Apoſt. †
inu P. O.

30. Spo-

30. Spomyn S. Paula Apoſtola † inu P. O.

Julius, *ali Mali Serpàn.*

Na Obyskanje Marie Divice, tudi na ta dan poprei, inu vus Tèden. † inu P. O.

Na 9. dan S. Ivanna s' Colonie Mart. Ordna S. Dominica. † P. O.

14. S. Bonaventura. † inu P. O.

17. S. Alexa. † inu P. O.

20. S. Margarete. † inu P. O.

21. S. Praxedis. † inu P. O.

22. S. Marie Magdalene. † inu P. O.

25. Jacopa Apoſtola. † P. O.

26. S. Anna, Marie Divice Mati. † inu P. O.

30. SS. Abdon, inu Senen Mart. † inu P. O.

Auguſtus. *Veliki ſerpán.*

Na 1. dan. S. Petra u' ketinah. † inu P. O.

4. *S.* Do-

4. S. Dominica Gruntnika téga S. Ordna, inu S. Roshenk. † P. O.
5. Marie Divice ſnishnice. † P. O.
6. Spreminenje Chriſtuſovu. † P. O.
10. S. Lovranza Maternika. P. O.
12. S. Clare. P. O.
15. Na Veliki Shenmarn[illegible]. P. O.
16. S. Hyacinta ord. S. Dom. † P. O.

V' ſak dan, do maliga Shenmarna tretji deil doli sbriſſanîe: inu 12000. lejt odpuſtka, inu †

23. S. Jacopa s' Mevanje, Ordna S. Dominica. P. O.
24. S. Ierneja Apoſt. P. O.
28. S. Auguſtina. P. O.
29. Glavoſékanje S. Ivana Karſtnika. P. O.
30. S. Roshe, Ord. S. Dom. P. O.

September. *ali Kimovez.*

Na 8. dan Mali Shenmaren. P. O.
9. Odrèſhenîe ene duſhice. †
10. S. Niclausa s' Tolentina. P. O.

14. Povihſhanîe S. Krisha. P.O. inu to ſrèdo potler. 18000. lejt. tudi to Sabboto potém 28000. lejt.
21. S. Matteusha Ap. inu Ev. P.O.
27. SS. Cosma, inu Domiana 7000. lejt.
29. S. Michaela Erz-Angela. P.O.
30. Hjeronima. P.O.

October. *ali Kosapersk.*

To Pèrvo Nedèlo Octobra, ſe dopèrnaſha, ta jmenitni, inu narvehſhi Prasnik S. Roshenkranza, kateri Prasnik *Gregorius ta 13.* Rimski Papesh, sa volo obdershane victorie, ali premaganîa zhés grosovitiga Turka u' tem lejti 1571. je sapovèdal Prasnovati, inu s' Proceſſio, obſtojèzhe, s' veliko zhaſtjò, dopèrnaſhati, slaſti Bratom, inu Seſtram S. Roshenkranza. P.O.

Na 4. dan S. Franciſhka. P. O.
10. S. Ludavika Bertranda, Ordna S. Domin. P. O.
18. S. Lukesha Evangel. P. O.
28. SS. Simona inu Judesha Apoſtola. P. O.

November. *Liſtougnoi.*

Na 1. dan Vſih lubesnivih Svetnikou, inu do 10 dne. P. O.
11. S. Martina. P. O.
15. S. Alberta Ordna S. Dominica. P. O.
21. Offrovanîe Marie Div. P. O.
22. S. Cecilie. P. O.
23. S. Clemena. P. O.
25. S. Catarina. P. O.
27. S. Margarete is ſabaudie, Ordna S. Domin. P. O.
30. S. Andrea Apoſt. P. O.

December. *Grudn.*

Na 1. 2. 3. 4. Nedèlo u' Adventi. P.O. inu †
2. Dan S. Bibiana. P.O.
4. S. Barbara. 6000. lejt odp.
6. S. Niclausha ſhkoffa. P.O.
7. S. Ambrosha. P.O.
8. Spozhetje Marie Divice, inu ceil tèdn. P.O.
Qvatèrno ſrèdo, inu Petèk. P.O.
Qvatèrno ſabboto 12000. lejt od.
21. S. Tomasha Apoſt. P.O.
Na Sveti Boshizhni vezhér. 28000. lejt odp.
Na 25. 26. 27. 28. 30. dan P.O.
Na pèvo Nedèlo po Boshizhih. P.O. inu †

SAMERKAIO DOBRV,

Bratie inu Seſtre, de uſako Nedèlo, inu ſrèdo, skusi zhés ceilu lejtu, ſe more reiſhit is Vyz, ena duſhiza.

Tudi-

Tudi u' Torèk inu ſabboto po 1. 2. 3. Nedèli u' Poſti. †

V' Pétek, inu ſabboto pred 5. Nedèlo u' Poſti. †

V' Pètek, inu ſabboto pred zvitnizhno Nedèlo. †

V' Zhetèrtèk, inu ſabboto velizhiga tèdna †

Ta pervi zhetèrtek, inu ſabboto po Finkuſtih. †

Ta 6. dan Maya meiſza. †

Kateri u' letéh osgorai jmenovanih dnevjh u' Cerqvi ker je Altár Bratouski S. Roshenkranza, pred taiſtim smoli 5. Ozhanaſhu, inu 5. Ave Mary, sa te mèrtve Brate, ali ſeſtre, ta reiſhi eno duſhizo is Vyz. Kadar pak bi eden nemogèl prid u' Cerkou, taku doma, pred enim Crucifixam, ali Pildam Marie Divice, te molitvice dopèrneſſe, bode reiſhil eno duſhizo is Vyz.

Opominanîe h' Bratom.

POſtiſſaite ſe bratje inu ſeſtre, s' andohtjo ta S. Roshenkranz pogoſtim moliti, sa odpuſthzhanîe ſvojh grèhou té Popolnoma odpuſtke sadobiti, inu sa te mèrtve ne posabiti; de tákú ſebi, inu téh mèrtvih duſhizam boſte, u' Boshy gnadi, inu miloſti, mogli pomozh priti, h' tému vèzhnimu isvelizhanîu. Inu letá je ta kratá visha, ta S. Roshenkranz nuznu, JESVSV, inu MARII Divici h' zhaſti, skusi tu ceilu lejtu dopèrnaſhati. Pèr tém uſém bodi zhaſt, inu hvala ſamimu Goſpudi Bogú, Ozhetu, Synú, inu S. Duhú, od vekoma do vekomai.

Amen.

MO-

Modus pronunciandi aliqua Nomina in Idiomate Carniolico.

MAxima differentia eſt in litteris, s, ſ. sh, ſh, i. *vocali*, *&* j. *consonanti*, u, *vocali*, *&* v. *consonanti*. *Apparet ex ſignificatione*, *nam* sad, *ſignificat retrò*; *aliàs* ſad, *fructus*. sh, shalit, *triſtari*. ſh, ſhalit, *jocari*. (y) *pronunciatur diversimodé*, *& eſt littera neceſſaria in Carniolismo*, *ut* gory *ardet*, *aliàs* gori *sursum*. sgony *pulsat*, *aliàs* sgoni *pulsa*.

In pronunciatione aliquorum Verborum eſt maxima difficultas. *Verbi gratia* Dianje *Acta*, *& deberet pronunciatio ſonare prout in Italico* vigne, *vineæ*, ſegno *ſignum*. *Ac proinde curavi ſignari* Dianîe *tali accentu ad exprimendam pronnnciationem*. *Si diligens Lector in hoc opusculo errorem invenerit*, *parcat*, *vel meæ ignorantiæ*, *vel typo*, *vel idiomati Carniolico*, *carenti Grammaticâ*.

RE-

REGISTER.

VIsha ali Shega S. Roshenk. moliti.	*fol.* 1.
Ta Vesseli deil S. Roshenk.	5.
Ta Shalostni deil S. Roshenk.	10.
Ta Zhastiti deil S. Roshenk.	25.
Ta Pèrva Peissen od S. Roshenk.	31.
Molitou od Tèrplenîa Christusoviga.	50,
Odpustki Bratouszhine S. Roshenk.	60.
Kai je ta Odpustèk.	80.
Bolnike Troshtati s' Molitvami.	97.
V' Prashanîe h' Bolnikom.	135.
Kadar se Bolniku Crucifyx podá.	140.
Kadar se mu sveizha u' roke podá	152.
Perporozhenîe te dushice.	155.
Kadar dusho Pushzhá.	156.
Kadar dusho Pusty.	

ERRATA.

Fol.	*Lin.*	*Errata.*	*Corecta.*
43.	5.	Nebessil.	Nebessih.
53.	10.	pocerali,	Pocirali-
62.	10.	pocerali	pocirali.
91.	11.	veruim	vèrnim.
92.	19.	sdoditi	sgoditi.
101.	3.	nehatu.	nehati.
106.	17.	Reishe.	Reishne.
156.	12.	pokloknejo.	pokleknejo.
162.	11.	Polnoma	Popolnoma.

MODUS JUVANDI AGONIZANTES

Valdè vtilis, & neceſſarius pro Religioſis Sæcularibus, & Regularibus CURAM ANIMARUM exercentibus, ac pro Patribus familias, vt ſciant ſe, ſuoſque domeſticos ad æternam ſalutem dirigere.

CAPUT I.

De Adjuvante Morientem.

ANima cùm ſit ad DEI imaginem creata, Regnis omnibus eſt pretioſior: ſolus DEUS qui eam condidit, & redemit, juſtum ejus pondus, & pretium novit. DEI capax eſt, & quidquid DEO minus eſt, ea indignum eſt: Redempturus enim eam

DEI Filius, non Angelos dedit, non cœlum, non mundum, non creata universa, sed suum pretiosum sanguinem: non itaque negligenda, sed omnibus viribus juvanda, ut ad portum salutis perveniat. S. Gregor. lib. 12. in Ezeh. Nullum, *ait*, Omnipotenti DEO, tale est sacrificium, quale est Zelus animarum. S. Diony: in Hier: c. 3. Divinorum omnium Divinissimum est cooperari in conversione peccatorum.

Qui igitur dat operam, eis juvandis, qui ex hac vita decedunt, omnium primò perpendat; quanti sit momenti, & quantæ charitatis, proximo in agone constituto (ubi de summa rerum agitur) subvenire. Nunquam enim gravius erratur: & cum mors semel tantum accidat, si quis error tunc committitur, nullo ingenio corrigi potest.

Sæpè accidit, ut hujusmodi ministerio,

ſterio, Divina providentia, ad portum æternæ ſalutis, eos adducat, qui ſine ipſo, in æternum erant perituri, vel certè in purgatorio graviores, & diuturniores pœnas paſſuri.

Si magnum eſt pietatis opus, ſanis in neceſſitatibus ſubvenire, quanto majus eſt, jam jam ex hac vita in aliam migraturis ſuccurrere? cum illud ſit certiſſimum, quod ubi ceciderit lignum, ad Auſtrum, vel ad Aquilonem, in quemcunque locum ceciderit, ibi erit: ſi benè vitam finierit, in Auſtro erit æternæ ſalutis, ſi malè, in Aquilone æternæ damnationis.

Itaque qui hoc officio fungitur, humiliter coram DEO ſuam imbecillitatem agnoſcat, & ſibi diffidens, totam ſpem benè gerendi, & quod intendit conſequendi, in Divino auxilio conſtituat. Puriſſimam habeat intentionem juvandi morientes in tanta neceſſitate;

considerando, quod moriens, sit creatura, & imago DEI, ac membrum Christi, cujus sanguine est redemptus. Excitet in se vehemens desiderium juvandi morientem, ne fructus Passionis Domini nostri JESU Christi in eo pereat: & sic oret cum devotione.

Quanti sit pretij anima, tu Domine JESU Christe optimè nosti, qui te pro animabus nostris impendisti! da vt semper magis ac magis, illud ipsum & ego cognoscam, tum vt ne vllam, vel cum totius mundi lucro deperdam, tum vt vel vnius animæ salutem, etiam cum corporis mei, & totius mundi detrimento procurem, Amen.

Qui ergo hoc officium ex obedientia, vel charitate exercet, pro gratia, juvandi morientes, quotidie in vniversum oret; & cum peculiari affectu, pro singulis eorum, ad quos juvandos vocatur,

tur, tam dum ad eorum domos se confert, quam dum in ijsdem manet: vt per breves elationes cordis, desiderium salutis morientium in se renovet, & ad eos applicet. Sacrificijs etiam Missarum hoc ipsum in genere, & particulari faciat. Quidquid dicendum, vel agendum, ac modum, & ordinem benè intelligat, & in memoria habeat; præsertim ea quæ in Rituali Romano, de Visitatione Infirmorum præscribuntur, sæpius perlegat: ne hoc fiat cum exiguâ morientis utilitate, & adstantium minori ædificatione.

Neque deterrearis si hujusmodi præscriptiones aliquantò fusius exposuero; licet enim multis verbis scribantur, possunt tamen in visitatione infirmorum, omnia quam primum in memoriam revocari, ut re ipsa experieris; nam ipso vsu, materiæ tenaciter infigentur, adeo vt eas absque ulla confusione; &

Capitis fatigatione exercere possis, & valeas.

Adverterdum est, ne semper res eædem, nec eodem modo dicantur, sed pro varia ægrotantium dispositione, loci, ac temporis commoditate, variari oportebit: aliter enim cum magnis, quam cum plebeis hominibus: aliter cum cholericis, & impatientibus, aliter cum ijs qui sedato, & patienti animo sunt, agendum est: aliter si sensibus valent, aliter si jam sint hebetiores: aliter si morbus non affligit doloribus, aliter si affligat: aliter si tempus suppetat, aliter si breve est, procedendum erit.

Unde præter illa documenta, quæ in genere præscribi possunt, discretione semper opus habebit, qui juvat morientem; ut scilicet utatur ijs omnibus, quæ præmeditatus est, vel tantùm quibusdam eorum, prout expedire ad præsens tunc judicaverit; non uno contex-

tu

tu omnia dicendo, nec properanter; nec vno tono, ſed paulatim dicet, & devotè, quæ oportunè dici, & audiri ab ægroto poterunt, interrumpendo filum dicendorum; interdum ſilendo, vt melius illa digerat, quæ audivit: vel ſponte ſua utiliter cogitet: vel quieſcat: partim interrogando de alijs rebus communibus, & partim orando pro eo, & alios ad hoc ipſum hortando; & poſtea proſequatur quæ cæpit in nomine Domini.

Clauſulæ loquentis ſint breves, & ſermo ſimplex, ac pium affectum oſtendens, pro majori vtilitate ægrotantis.

Si non eſt perſpecta perſona, & habitudo ægrotantis; curet ab aliquo informari, an ſit vir eruditus, an prudens, an patiens, an furioſus, an devotus. an vtatur integris ſenſibus, & judicio: an credatur vicinus morti; an fecerit teſtamentum, & diſpoſuerit de ſuis: an fuerit confeſſus, & communi-

caverit, & an habuerit extremam vnctionem: quod vitæ genus tenuerit: an in eo sit aliquid magni momenti, de quo admoneri debeat: an se afflictum in Spiritu ostendat: an benè audiat, & facilè intelligat. Proinde observet mores ægrotantis, & non ex abrupto incipiat, sed jam ingressus ad infirmum, ipsum, & adstantes salutet, prout decet; vnicuique debitum tribuendo titulum, & honorem, ac reverentiam.

Interroget patientem, quomodo se habeat, & compassionem ostendat, & præseferat: & si quid ægrotus ipse dicere velit, eum audiat: & valdè caveat, ne eum tædio afficiat; vel rebus ipsis, vel tono altiori quam sit opus, vel repetitionibus rerum earundem; quin potius paulatim advertens hominis ingenium, & inclinationem, consolari eum studeat; ac amanter, & prudenter cum eo agat: ejus benevolentiam sibi conci-

liet,

liet, vt quæ ad ſuam ſalutem pertinent, audiat libentius, admittat facilius, & ita magis proficiat: vt ipſo revertente (ſi redire oporteat) potius recreetur in Domino, quam moleſtia afficiatur.

Demum, poſtquam explorata fuerint ea, quæ oportet intelligi; vtatur Religioſâ, & modeſtâ libertate in omnibus, quæ ad officij ſui functionem pertinent, tam erga ægrotum, quàm circumſtantes.

CAPUT II.

De his, quæ cum moriente, ad animam ejus juvandam, tractantur.

Quæ in auxilium morientis fieri vtiliter poſſunt, in duplici genere ſunt: aliqua enim, vt neceſſaria, cenſentur; quæ ad faciendum quod debet, hominem diſponunt:

aliqua, vt convenientia, & vtilia; quæ ad consolationem, & majus meritum morientis pertinent: & quidem necessaria, vel adjuvant morientem in ijs, quæ ad animæ statum, vel in ijs, quæ ad providentiam erga sibi conjunctos, & corporis, ac rerum externarum dispositionem faciunt: & quamvis hæc aliter curari debeant, cùm & ipsius intellectus, & voluntas, ac temporis commoditas, omnia exactè fieri permittit; aliter, cùm aliquid horum deest. Prius de omnibus tractabitur, perindè acsi egrotantis, ac temporis dispositio, integrum ipsi auxilium exhiberi permitteret: deindè, de ijs casibus seorsim agetur, in quibus, quod desit aliquid horum, personæ habitudini, ac tempori se accommodare oportebit.

Prima ergo, & præcipua cura juvantis eos ægrotos, quibus mors (juxta peritorum sententiam) creditur imminere,

nere, fit circa animæ ſtatum; vt ſcilicet in gratia DEI, *& charitate, ex hac vita decedant; & quia per Sacramenta, ea in cordibus noſtris, per Spiritum S. diffunditur; vt eis muniatur infirmus, primò quoque tempore curandum eſt.*

Cubiculum ingreſſus dicat Sacerdos: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea, Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen. *Si fuerit præ manibus aqua luſtralis, aſperget ægrotum, & cubiculum dicens Orationem*: Viſita quæſumus Domine, habitationem iſtam, & omnes inſidias inimici ab ea longè repelle: Angeli tui Sancti habitent in ea, qui nos in Pace cuſtodiant, & benedictio tua ſit ſuper nos ſemper. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Poſtea (ſi expedire judicaverit) dicet ſupra ægrotum Orationem: Adſit nobis,

nobis, quæſumus Domine virtus Spiritus Sancti: quæ & corda noſtra clementer expurget, & ab omnibus tuetur adverſis, Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen. *Et ſequens Evangelium cum Epiſtola.*

Evangeli S. Lukesha na 4. Poſtavi.

VUnim jſtim zhaſſu, je JESUS gori u'ſtál s' téſhule, inu je priſhal u' Simonovo hiſho, inu Simonova Taſhzha je jmèla eno teſhko mèrslizo. Inu ty hiſhni ludié ſo JEſuſa sa nîo proſili. Inu on je ſtopil k' nîei, inu je sapovèdal ti mèrslizi, inu ona je nîo sapuſtila; inu sdaici je ona gori uſtala, inu je nîemu ſtrègla.

Epiſtola S. Jacopa Apoſtolana 5. Poſtavi.

LUbi Bratje, aku gdú tèrpy u' mei vami? ta moli: aku je gdú balán?

ta

ta poklizhite Duhoune od Gmaine, inu puſti nîe Zhés ſe moliti, inu s' olem shalbati, u' jmeni tèga Goſpuda: inu molitou té Vere bó tèmu bolniku pomagala, inu Goſpud ga bó gori usdignil: inu aku je on grèhe ſturil, taku mu bodo odpuſhzheni. Sposnai eden drugimu ſvoje grèhe, inu molite eden sa drusiga, de boſte isvelizhani. Téga pravizhniga vèdna molitou, veliku premore. Elias je bil en zhlovek ſmèrti podvèrshen raunu kakòr my, inu on je molil eno molitou de bi ne jmèl dèshyti, inu nei dèsh ſhal na semlo try lejta, inu ſhèſt mèſzou: inu on je ſupet molil, inu Nebú je dalu dèshja, inu ſemla je ſad perneſla. Lubesnivi moji, aku bi kei gdú mei vami saſhal od riſnize, inu ga gdú preobèrne, ta jma veiditi, de kateri grèſhnika preobèrne, od nîegoviga krivizhniga pota, ta je nîega du-

ſhi

shi od smèrti pomagal, inu pokrije to mnoshizo nîega grèhou.

Jam sumpta occasione ex ijs, quæ audierit, vel interrogans ægrotus responderit, poterit eum his, vel similibus verbis benevolè, blandè, & peramanter alloqui, & consolari.

LUbesnivi moi pèrjatel, vi ste prejeli te S. Sacramente, sa tú zhast, inu hvalo daite usigamogozhimu, vèzhnimu, milostivimu, inu dobrutlivimu Gospudi Bogú. Sdai je ta pèrloshni zhas, de vi obèrnete usé vashe sarzé h' Bogú Ozhetu Nebeshkimu; keteri, kakòr polhen te dobrute, inu usigamogozh, hozhe, inu more vam pomagati, ali h' tèmu posvitnimu, ali pak Nebeshkimu shivenîu. Obèrnitese tudi, inu vupanîe vashe usdignite, k' vashimu pravimu odrèsheniku, inu isvelizharju JEsusu Christusu, kateri vas je takú lubil, de

je sa vas ſvojo S. Reiſhno kry prelil: nîega lubèsan, inu dobruta je popolnoma: vèkſhe lubèsni obedn neima, kakòr ta, kir poſtavi ſvojo duſho sa ſvoje pèrjatele. Chriſtus je naſh ta pravi sveiſti pèrjatel: drugi pèrjateli sapuſté tèga zhlovèka ob zhaſu te ſmérti, dokler n' hozhejo, inu nemorejo pomagati; Chriſtus pak ta rád hozhe, inu more enimu ſlèdnîmu pomagati: Chriſtus je ta pravi kunſhtni Arzat, kateri more u' kratkim zkaſſu osdravit, nikár ſamu tellú, ampak tudi more sdaici poſtavit to duſhizo u' Nebeſhku kraileſtvu. De pak Chriſtus osdravi s' ſvojo gnado madeshe, inu rane té grèſhe duſhize, je potrèba jmeiti to shalbo, ali arznio téh S. Sacramentou, sa tú je potrèbna prava, zhiſta ſpuvid, inu s' nîo ſe smiriti s' vèzhnim Nebeſhkim ozhetam.

Si

Si ægrotus vellet reconciliari, vel differret ad aliquam horam, vt sibi commodiorem, vel vt peccatorum possit melius recordari, & temporis angustia non urgeret, admittendum id esse, & suo tempore redeundum ad confessionem audiendam, nisi ægrotus alij confiteri deberet: imo, si morbi ratio id ferret, & generali confessione opus habere infirmus videretur, ei sugeri posset; vt non solum ab vltima confessione cogitet, quæ conscientiam premunt, sed & alia antè actæ vitæ peccata, præcipuè si circa ea pacatam conscientiam non habet, recogitet; Juxta illud Ezech: Recogitabo tibi omnes annos meos, in amaritudine animæ meæ. *Si dilatio non petitur ad hos fines, sed quia detractat laborem ingrediendi, vel ob tentationem aliquam, & non videtur probabile, quod postea magis paratus sit, præsertim si nondum confessus esset, dicat illi.*

Lu-

LUbesnivi pèrjatel, aku vi hozhte de Búg Ozha Nebeſhki, inu naſh isvelizhar JESUS Chriſtus, vas pèrjasnivu u' ſvojo gnado usame, je potrebnu ſe uſih ſvojh grèhou zhiſtu ſpovèdati, kateri branjo Boshjo gnado sadobiti; kakòr nas svèſtu opomina ta modri Pridigar, kir pravi: Ne ſamudi ſe preobèrniti k' Goſpudu, inu ne odlaſhai od dné do dné; my nemoremo biti sagviſhani eno uro, eno minuto, inu uſai u' taki uri, ali minuti ſtorjena pokura, more zhlovèka isvelizhati, ali pak samudena ferdamati. Na tú ſhe ta modri Pridigar pravi: Tu hudobnu odlaſhanîe, je nyh veliku pogubilu: sakai, kadar ta grèſhnik ſe troſhta dlé shivèti, inu odlaſha ſe ſpokoriti, na tú ga prenagli ta ſilna bolèſan, inu ſmèrt, de nejma vézh zhaſſa ſe ſpokoriti, inu takú pride u' vèzhnu pogublenîe:

bolèsan uſák dan li vèkſhi pèrhaja: ta jutèrſhnî dan je negviſhen, sdai, sdai pèr vas ſtoji doſezhi tu vèzhnu isvelizhanîe.

Cum primùm fieri poterit, ægrotum ad Confeſſionem diſponat, & ſuam operam, in redigendis ad memoriam peccatis promittat, eamq; faciliorem ægrotanti reddere conetur. Quod ſi aſſenſum ejus habuerit, ſemotis arbitris, & adſtantibus, præeat cum oratione ſequenti.

Andohtliva Molitou prèd Spuvidjo.

VSèmi gori mojo Spuvid ò miloſtivi Goſpúd JESUS Chriſtus, edinu savupanîe moje duſhize svelizhanîa: inu proſſim tebe, dai pravo sgrèvo moymu ſèrzu, inu ſolsè moym ozhym, de bom objokal po dnevi, inu po nozhi uſé moje ſanikarnoſti;

S'

s' pohleunoſtjo, inu zhiſtoſtjo mojga ſerzá. O gnadlivi Goſpúd JESU Chriſte, nai ſe pèrblisha moja proſhnîa prèd tvoje ſvetu oblizhje. Aku ti boſh zhesme ſèrdit, kateriga pomagauza bodem jmel? ſpumni na me ó Goſpúd, dokler ſi to Cananèsko sheno, inu tèga ozhitniga grèſhnika poklizal h' tè pokuri; inu Petra jokajozhiga ſi gori uſèl. O Goſpúd moi Búg, usemi tudi gori moje proſhnîe. O dobrutlivi JESUS, isvelizhar tèga ſvitá, kir ſi na S. Krishu tvojo ſmèrt ſturil, de bi tè grèſhnike isvelizhal, pogledai na me ubogiga grèſhnika, klizheſozhiga na tvoje S. Imé: inu nikàr ne ſpumni na mojo hudobo, taku de bi ti posabil na tvojo dobruto. Inu aku lih ſim jeſt pregrèſhil de ti me moreſh ferdamat, ti uſai neiſi sgubil mozhy de me mores isvelizhat. Odpuſti tèdai meni,

dokler ſi ti moi isvelizhar, inu uſmiliſe zhès mojo grèſhno duſho: odrèſhi nîe saveso; osdravi rane ò miloſtivi JESU Chriſte. Jeſt tebe pogerujem, jeſt tebe yszhem, tebe shelym inu hozhem: pokashi tedai tvoje S. oblizhje, taku bodem jeſt sdrau. Spuſti tedai ó andohtlivi Goſpúd JESUS Chriſtus, skusi pomùzh inu ſashlushenîe te zhiſte Divize Matere Marie, inu uſih Svetnikou, tvojo lùzh, tvojo riſnizo, u' mojo grèſhno duſhizo, katera uſé moje madeshè, u' pravi riſnizi, mi bode pokasala, katere meni ſe bode potrèba ſpovèdat: tudi mi bode pomagala, inu me vuzhila, uſé moje grèhe prou, popolnama, inu s' shaloſtnim ſèrzom, temu Maſhniku naprei yskaſati. Kateri s' Ozhetam, inu S. Duham shivyſh, krailujeſt, inu Goſpodujeſh vek vekoma, Amen.

Poſt-

Poſtmodum audiat quæ ipſe ſolus dicet in confeſſione, & ipſum juvet in ijs, quæ ſunt probabiliter omiſſa; percunctando numerum, & circumſtantias neceſſarias: poſtquam autem ſufficientem diligentiam adhibuerit, tunc ad contritionem (ſi eam imperfectam animadverterit) ægrotantem juvet: id tamen cum ea moderatione faciat, ne in diffidentiam ægrotus, & nimiam animi dejectionem incidat. Si tempus patiatur, poterit ægroto prælegere aliquos actus Contritionis, vt ſupra fol. 97. O Premiloſtivi. *Vel* vt ſupra fol. 118. Goſpud Vſigamogozhi. *Vel* vt ſupra fol. 133. O Goſpud Bug. *Vel* vt ſupra fol. 142. Sveta Troyza.

Actus Contritionis ad SS. Trinitatem.

JEſt uboga, ſlaba, grèſhna ſtvár, tebe molim, zhaſtym, inu povi-

ſhujem ó S. Troyza Búg Ozha, inu Syn, inu S. Dúd: try Perſone inu en ſam Búg. Jeſt ſe vèrshem u' prepot mojga sanyzhovanîa, pred oblizhjam tvoje Boshje viſſikoſti. Mozhnu Ve rujem, inu ſim perpraulen taushent lebnou dati, k' prizhovanîu uſéh tèh rizhy, katere ſi nam u' ſvetim Piſmi rasodil, inu skusi tvojo Cerkou k' veruvanîu naprei poſtavil. Vſé moje savupanîe li u' tebe poſtavim, inu karkuli dobriga morem jmèti, bodi duhounu, ali telleſnu, na letèm, ali na vunim ſveitu, uſé letú jeſt shelym, savupam, inu hozho od tvoje rokê doſſezhi, ò moi Búg, moje shivenîe, inu moje vednu savupanîe. Tebi danas, inu na vekoma zhés dám moje tellú inu duſhizo, uſe moje mozhy, pamet, inu saſtopnoſt, mojo volo inu pozhutke. Sprizhujem, de jeſt u' obeno rèzh ne pèrvolym, katera bi

bila

bila supèr tvojeBoshje zhasty:Terdnu si naprei usamem, usé moje shivenîe, blagú, inu múzh, h' tvoji shlushbi inu zhasti obèrniti : sim pèrpraulen gori useti, karkuli s' ene nadluge bo meni tvoja Ozhina roka possala, po voli tvojga sèrzá. Vsó mojo múzh rád bi hotèl dati, inu se posliſſat, de bi usi ludé tebe zhastili, inu lubili kakór svojgà Bogá inu strarnika. Serzhnu se resveſſelym, na tvoji vezhni dobruti, inu poskakuje moje sèrzé na tvoji preveliki zhasti u' Nebeſſih inu na semli, katero tebi skasuje Maria Diviza, usi Nebeshki Angelzi, inu Svetniki, inu ty pravizhni na semli. Vèzkno sahvalo jest tebi dàm, sa neisrezhene dobrute, katere so meni, inu usimu svitú shenkane, inu she usak dàn presnehanîa nam so perkasane pres mojga sashlushenîa. Jest lubim tvojo vèzhno milost, sa volo

nîe ſame na ſebi, is cèliga nagnéniga mojga ſêrzá; inu bi rád hotèl, kadar bi mogèl tebe lubiti ſto lubèsanjo skatero tebe lubio Angelzi inu svetniki, tudi ty pravizhni ludé: glih s'tajſto nyh lubèsanjo, jeſt sdrushym mojo nepopolnama lubèsan. Ah ozha Nebeſhki, jeſt gori offram tvoji Boshy viſſokoſti, saſhlushenîe, tèrplenîe, shivenîe, inu ſmèrt Chriſtuſovo; vrèdnoſt lube Divice Matere Marie, inu uſih Svetnikou, sdai, inu uſelei. uſè mojе dianîe, millu sdihuvanîe, ſlabu shivenîe, inu umiranîe; nai sdai moja duſha skusi preshlahtno kry tvojga lubiga Syna Jesuſa, od uſih madeshou tèga dolgà, inu ſhtraffinge ozhiſzhena bode. Popolnama ſi naprei usamem, deleshniga ſe ſturiti, kar bó mogozhe, uſih odpuſtkou, inu taiſte s'moym dianîem obèrnem sa vèrne duſhize u' tèh vyzah:

tudi

tudi sa pokuro inu sadoſtiſtorjenîe uſih moyh grèhou. O Dobrutlivi moj Búg, dokler ti ſi vrèdèn na vèzhnu uſé lubèsni, inu ſhluſhbé: inu ſi ſam od ſebe od vèzhnoſti; jeſt ſe ſèrzhnu sgrèvam zhés uſé moje grèhe, tajſte jeſt ſovrashim zhés uſe druge hudobe: pohleunu proſſim sa odpuſhzhanîe; inu mozhnu ſi naprei usamem, tvojo dobruto nikoli vèzh reshaliti: u' Chriſtuſove S. Rane ſe jeſt vèrshem; O JESUS, tamkai ti mene pèrkri taku dolgu, dokler mi bodeſh gnado iskasal, tebe u' Nebeſſih viditi, zhaſtiti, inu hvaliti vekoma, Amen.

Actus Divini Amoris.

O Moj Búg, vèzhna dobruta, jeſt tebe lubim zhés vſé ryzhy, jeſt tebe lubim is cèliga ſèrzá, is cèle duſhe, is uſih moyh mozhy: inu ſi

mozhnu naprei usamem, uſé tvoje sapuvidi, skusi tvojo gnado dopolniti, inu mene uſelei sglihat s' tvojo S. volo. Inu sakai jeſt tebe takú lubim? gviſhnu sa tú kir ſi ti vrèdn pres zhiſla vèzh lublen biti, kakòr jeſt premorem lubiti: sa volo tvoje neisrezhene popolnomoſti; nesapopadene mogozhnoſti; viſſoke saſtopnoſti, tvoje nesmankane Svetuſti, inu dobrute: tu je sa volo tebe ſamiga ò Búg Ozha, Syn inu S. Dúh, try Perſone, inu en ſám Búg, zhés uſé jeſt tebe lubim, kir ſi ti meni uſé, inu pojem Svet, Svet, Svet ſi G. Búg Sàbaot, polna ſo Nebeſſa inu ſemla tvoje zhaſty, Amen.

Actus Contritionis ex Amore Divino.

O Nardobrutliviſhi moj Búg, ò narlubesniviſhi Jesus, mene sgreva

sgreva s' grunt mojga ſèrzá, de tvojo zhaſt, inu vèzhno dobruto s' mojmi grèhi ſim reshalil, kateriga morem, inu sdai hozhem lubiti, inu lubim zhés uſé ryzhy, satú kir ſi ti Búg vezhnu mogozh, modèr, ſvet inu dobrutliu; kateri mu ta grèh je slú ſupèr, inu ga u' vednu ſovrashiſh. Sa volo leté lubèsni tèrdnu ſi napreiusamem inu oblubim, de n' hozhem vèzh tebe reshalit: uſé pèrloshnoſti k' grehu ſe ogniti, zhiſtu ſpovèdati, gori naloshenopokuro doperneſti, uſé tu kar ſim dolshan ſturiti; Ja de ſhé popolnomſhi sadoſti ſturym, jeſt is ſèrza odpuſtym tèm kateri ſo me reshalili, inu mene tebi uſiga gori offram: tudi uſé letú kar jeſt bodem tèrpil, ali ſturil; inu ponishnu proſſim sa odpuſhzhanîe uſih moyh grèhou, taku savupam skuſi vrèdnoſt preshlahtne tvoje S. Kry, ò dobrutlivi Jesus,

de

de bom doſſegèl kar proſſim, inu skusi pomúzh tvoje gnade, moje shivenîe popravim, inu do ſmèrti u' tvoji ſhlusbi oſtamen, Amen.

Si adhuc opus eſſet, moneat ægrotum his, vel ſimilibus verbis.

LUbesnivi pèrjatel, premiſlite ne tó veliko mogozhnoſt G. Bogá, kateriga sapuvidi neiſte popolnoma derſhali, pred katerim tudi ty zhiſti Angelzi trepezhejo, inu uſé kar je na semli, inu u' Nobeſſih ſe pred nym klanîa. Premiſlite na tó oſtro pravizo, s' hatero G. Búg tê grèſhne Angelze, inu ludy je grosovitnu ſhtraffal: inu takú grosnu ſovrashi ta grèh, de tudi ſvojo lubesnivo ſtvar, tèga zhlovèka, kateri pres pokure umèrje, ga odlozhi od vèzhniga isvelizhanîa, inu ga pahne u' paklenski ogyn, ker nigdár ne ugaſne.

Advertat, ne nimis terreat ægrotos, niſi

nisi obstinatos, sed potius contritionem excitet, in memoriam reducendo infinitam Dei bonitatem, his verbis.

LUbesnivi moj pèrjatel k' sèrzi si Lusamite, kakú dobrutlivi G. Búg, nam je uselei veliku gnade, inu milosti iskasal, kakú nas je mozhnu lubil, de je svojga lubesniviga Synà Jesusa Christusa u' martro, inu tèrplenîe zhésdál, k' odrèshenîu nashih dushyz: on nam je pèrpravil u' Nebeshkim kraileſtvi veliku veseljá; on je vús dobrutliu, inu lubesniu: on je vrèdn ulé zhasty, hvale, inu lubèsni: letèmu milostivimu, dobrutlivimu G. Bogú, smó my veliku pregrèshili, kateri nas je stvaril, inu k' svojm otrakam, inu Erbizham gori úsel: my smó nîega senizhovali, JEsusovo Christusovo S. Reishno kry s' nashimi grèhi potèptali, inu takú nasho dusho prèd Bugam osmradili: pre-

mèr-

mèrkaite, kai s' eno veliko ſèrzhno grèvèngo je potrèbnu jmeiti, dokler ſmó nehvalesni bily tèmu dobrutlivimu Bogú Ozhetu Nebeſhkimu.

Deinde animet eum, & erigat, dicendo: Pomiſlite moi pèrjatel, aku lih ſte pregrèſhil G. Bogú, vinèr s' nîegovo neisrezheno dobruto, inu miloſtjo je zhakal na vaſho pokuro: Chriſtus Jesus, kateri je sa vaſhe grèhe umèrl, vas, s' odpèrtimi Rokami na snaminîu S. Krisha k' ſebi vabi, de sgrèvingo zhés vaſhe grèhe, k' nîemu pèrbèshite, de on vaſho duſhizo osdravi, polubi, inu k' vèzhnimu isvelizhanîu pèrpèlà: rèzyte tèdai s' tém ozhitnim grèſhnikam: O G. Búg, uſmiliſe zhés me uboſiga grèſhnika! bodi meni gnadliu, inu miloſtiu: Ah de bi jeſt nigdár tebi nebyl pregrèſhil! O lubesnivi, debrutlivi Ozha, mene isgrèva s' praviga mojga ſèrzá de ſim

jeſt

jeſt tebi pregrèſhil! O dobrutlivi moi Jesus, kateri ſi mene nevrèdniga s' tvojo S. Reiſhno Kryvjo odkupil, uſmiliſe zhésme! mene sgrèva is ſèrzá, de ſim jeſt tebi tulikainkrat; inu takú veliku pregrèſhil! gdú bode meni dal tekozhe ſolsne ſtudenze? kèr ſim jeſt ſe vèzh tèga poſvitniga dèrshal, inu lubil, kakór tebe mojga Bogá polniga gnade, miloſti, inu dobrute: tèrdnu oblubim, de poſihmál s' gnado Boshjo, ſe hozhem pobulſhati, inu varuvati pred grèhi; ja taushentkrat raiſhi umrèti, kakór mojmu dobrutlivimu G. Bogú vèzh pregrè ſhiti.

Poteſt ei prælegi Oratio vt ſupra Lubesnivi, fol. 107.

Hæc ergo, & ſimilia, vel partem eorum, vel ſi quæ magis accommodata perſonæ pœnitentis occurrent, dicat; vt ad contritionem de peccatis præteritis, etiam oblitis, & affectum eorum relin-

linquendum, & emendationem (si vi-veret) firmiter proponendam, adjuvet: & quoad fieri possit, curet, ut contritio sit charitate informata, & non ex timore tantum: & tunc potest ægrotus absolvi; & deinde his verbis consolari.

LVbesnivi pèrjatel, savupaite na Bogá de so vam vashi grèhi odpushzheni, inu de ste u' nîega gnado pèrshli: aku ste sapissani u' Bratoushzhini S. Roshenkranza, jmaste popolnoma odpustek zhès use vashe grehe. (*Si non est inscriptus, potest tunc inscribi ad hanc vel aliam Confraternitatem.*) Volnu tèrpite, sa Boshjo volo, inu k' odpashzhanîu vashih grèhou letó bolèsan, inu teshavo; tudi to smèrt Bogú offraite, inu nîega voli se zhés daite, taku boste sagvishani, de vas usame u' Nebeshku isvelizhanîe.

Pœnitentia, vel non injungatur (nisi

si quam facilè possit peragere) *vel si injungitur, non nisi recuperata valetudine ad eam se teneri ægrotus intelligat.*

Si tamen habet aliquid alieni, quod restituere debeat, & statim possit; videat Sacerdos, an expediat differre absolutionem, donec id opere compleat: vel si non differt, quia promittenti se statim id facturum credit, urgeat, ut vivens exequatur, ne hæredum arbitrio id relinquat, quod tantopere ad suæ salutem animæ pertinet, hoc de rebus clarè debitis intellige. Si res esset dubia, & ipso vivente declarari posset, an ad restitutionem teneatur (*ut habentibus negotia, vel administrationem bonorum alienorum accidere facilè posset*) *primo quoq; tempore id fiat: si non ejusmodi res est, ut statim possit veritas eluceſcere, in testamento vel codicillo decernat, ut re declaratâ, cuiq; quod suum est tradatur: si clarum quidem est debitum, &*

tamen non potest statim restitui, id solet bonum esse consilium, ut hæredes aliquâ pœnâ, ad restitutionem tempestivè faciendam (si statim non possit fieri) obligentur: sed valdè optandum, & curandum, ut statim fiat.

Si cum aliquo intercedit inimicitia publica, non solùm ut ignoscat, sed, si fieri poterit, ut coram Notario, & testibus id constet: & si ipse alium offendit, mittat ad veniam petendam, & satisfaciat offenso, ut oportet; & pax (si res id ferret) dum ægrotans vivit, conficiatur: secreta autem secretè, si quæ fuerint hujusmodi transigantur.

Si ad famæ restitutionem fuerit obligatus, eo modo quo poterit, per se, vel per alium eam restituere curet, verbo, vel scripto.

Si Excommunicatus esset aliquis ex ijs, quibus mors imminet, curetur, ut se submittat, totis viribus, Ecclesiæ ordi-

ordinationi, vt beneficium absolutionis consequatur; post quam orabit.

Oratio post Confessionem.

PRossim te ò Gospúd Jesus Christus, skusi sashlushenîe te zhiste Divize tvoje Matere Marie, inu usih Svetnikou, de bode tebi pèrjetna moja spuvid: inu kar je meni she sdai mankalu od grèvinge, shalosti, inu pobulshanîa u' moji spuvidi, prossim te ò milostivi Gospúd, de tvoja sveta milost, inu àndoht, bode toistu dopolnila; inu takú me bodesh jmel bolé popolnoma odvesaniga od moyh grèhou, u' tvoym S. Krailestvi. Kateri s' Ozhetam, inu S. Duhom enaki Búg shivysh od vekoma do vekoma, Amen.

His quæ ad Confessionem pertinent peractis, antequam Viaticum SS. Eucharistiæ, dum sensus vigent, à Paro-

cho, vel de ejus, aut ſuperioris facultate, ab ipſo qui juvat morientem, ſumat ægrotus: inſtruatur, vt ſe præparet ad illud dignè ſumendum, præcedente reconciliatione (ſi ea opus erit) hortetur his, vel ſimilibus verbis.

Lubesnivi pèrjatel sdai ſe obhajaite, s' enim pohleunim, vernim, ſavuplivim, Zhiſtim, inu Boshje lubèsni polnim Sèrzom: molite sa mano.

Oratio ante Communionem.

O Goſpúd Jesus Chriſtus, k' misi tvojga ſladkiga ſhpishenîa, jeſt velik grèſhni zhlovèk, sa volo moyh grèhou, pèrſtopiti ſe boym, inu trepèzhem: uſai vupam na tvojo dobruto, inu miloſt, sakai ſérzè inu shivòt jmam s' velikimi grèhi omadeshen; miſſel, inu jesik tudi dobru nikàr obvaruvan: sa téga volo, ò uſigamogozhni, miloſtivi Búg, jeſt ubogi

grèſhni

grèſhni zhlovik, u' takeh nadlugah ſapopaden h' tebi ſtudenzu té miloſti pèrtezhem, h' tebi hitym de me bodeſh osdravil. Tebi ó Goſpúd moje shlake pokashem, tebi mojo skriunoſt resodenem: veim moje velike, inu ſmèrtne grèhe, sa katere ſe boym; vupam na tvoje miloſti, katerih nei obenu ſhtivenîe. Pogledai tedai ó Goſpúd Jesus Chriſtus, krishan sa volo tèga zhloveka, s' ozhmy tvoje miloſti, na me ubogiga gréſhnika, uſhliſhi me, dokler na te vupanîe jmam: uſmiliſe zhés me, polhiniga ſhaloſti, inu grèhou, kir ti uſai ta ſtudenz tvoje miloſti nikuli ne puſtyſh poſahniti. Zheſzhenu bodi ò ſladku Jagne, sa me, inu sa vus volen ſveit, na snaminîu S. Krisha gori offranu. Spumni ó Goſpúd na tvojo Creaturo, katero ſi s' tvojo S. Roshenfarbano krivjo odrèſhil; me s'grèva,

inu mi je shol de ſim grèſhyl, pogerujem pobulſhati kar ſim pregrèſhil. Usèmi tedai pròzh ò miloſtivi Ozha, usà moja huda dèlla, inu grèhe; ob tù de bodem s' Zhiſtim ſèrzom mogel pokuſſiti Svetinîo tèh Svetnikou. Voſhzhi meni, de tvoje s. Tellú, inu Rèſhna kry, Kateru jeſt ubogi grèſhnik prejeti ſini ſi naprei usèl, bode odpuſhzhanîe moyh grèhou, pobulſhanie k' uſimu dobrimu, prava pomùzh ſupèr moje ſovrashnike na duſhi ali na telleſſu. Kateri s' Ozhetam, inu S. Duhom shivyſh enaki Búg od vekoma do vekoma. Amen. *Sumpta cõmunione dicat ægroto:* Viſſoku Bogà sahvalite, de on ſe je vrèdn ſturil k' vam priti, inu u' vaſhim ſérzi prebivaliſhzhe ſturiti. Sdai sa mano molite.

Oratio poſt Communionem.

TVojo nepresrezheno miloſt, O Goſpúd JESUS Chriſtus, pohleunu

hleunu proſſim, de ta Sacrament tvojga S. Telleſſa, inu Rèſhne kry, kateru ſim jeſt nevrèdnu prejet, nai bode meni ena Zhiſtoba moyh maedeshu, mùzh te ſlaboſti; ſupèr tèh skuſhnîavah tèga ſvètá, ena mozhna bramba: arznia tèga lebna; ushivanîe te pokure: ſpomyn tvoje S. Martre, inu ena ſhpisha moje duſhize: ob tù de hojezhiga, me bò pelalu; nevidejezhiga, ali posableniga na pravi Zeiſti obdèrshalu. Tudi te proſſim, de s' vunai tebe, inu tvoje ſvete vole, moja miſſel, inu ſèrzè niſhtèr ne bode pogeruvalu. Kateri s' Ozhetam, inu S. Duham shivyſh od vekoma do vekoma. Amen.

Ad B. M. Virginem.

O Goſpà Zhiſta Diviza Mati Maria, jeſt tvoji sueti dobruti, andohti, inu miloſti; danas, uſſelei, inu u' ti

uri moje ſmèrti, mojo duſho, inu tellú perporozhym: uſé moje vupanîe, moi tròſt, moja della inu dianîa, moi leben, inu konèz mojga shivenîa tebi zhésdám: ob tú de skusi tvojo ſveto proſhnîo, inu tvojga saſhlushenîa, uſá moja dèlla tebi, inu tvoymu lubeſnivimu Synú bodejo dopadajezha, Amen.

Admoneatur etiam, vt Sacramentum Extremæ Vnctionis ſumat; vel ſaltem petat, vt ſuo tempore adferatur: vim Extremæ Vnctionis ægroto declaret, his, vel ſimilibus verbis.

Lubesnivi pèrjatel jmate snati, de tu puſlednîe S. Ole potèrdy tèga zhloveka u' gnadi Boshy, inu sbriſhe tę madeshe tèh grèhou na duſhizi; omehzhy to tèrdo poot k'isvelizhanîu: je ena pomúzh ti duſhi, inu telleſſu, de lakſhe preſtoji, to teshko bolèsan, inu to ſmèrt; tudi aku tu

sdra-

sdravje je k'isvelizhanîu te dushize, ga Búg povèrne.

Possèt ei prelegi Epistola S. Jacobi, vt supra fol. 188. *Item dici potest.*

Nikár ne odlashaite prosit ta S. Sacrament, ampák dokler shé ty pozhutki se giblejo ga preimite.

Si apparent signa, ipsum ad finem jam accedere, & in periculo mortis versari, dari debet hoc Sacramentum, vt intelligat infirmus, quæ dicuntur, & quam devotè poterit, Parocho vngenti, ipse respondeat. Quod si in delirium, vel sensus hebetudinem incideret, hoc devotionis fructu privaretur, quamvis non præcipuò hujus Sacramenti fructu: ideo etiam in tali statu danda est vnctio, si petierit, & prius data non fuisset.

In agone pro commendatione animæ, debet dari agonizanti Crucifixus ad manus, & dici Oratio:

Molitva sa sadobiliti, eno dobro inu ſrezhno ſmèrt.

O Goſpùd JESU Chriſte, moj krishani odrèſhenyk, inu isvelizhar; jeſt ſe tebi is ſèrzhne shelè, inu savupanîa pruti tvojmu britkimu tèrplenîu, inu tvoji ſmertni, na ſvetim krishu britkuſti, k' enimu vèzhnimu offru gori offram, inu zhes dám: inu tudi tebi mojo duſho, inu tellú: moje dianîe, inu sadèrshanîe; mojo ſmèrt, inu shivenîe, u' tvoje S. Kryvave Rane pèrporozhym, inu te pohleunu proſſim, skusi saſhlushenîe tvojga prevrèdniga tèrplenîa inu ſmèrti; skusi tvojo predrago S. Rèſhno Kry: poſébe pák, skusi tvojo grenkúſt, katero ſi ti, nar vèzh na snaminîu S. Krisha preſtál, Kadar ſe je tvoja shlahtna Duſhiza is tvojga shegnaniga telleſſa lozhila; de ſe ti hozhes zhesme miloſtivu uſmilit,

inu

inu moji ubogi Dushizi en srèzhen konèz podèliti, inu tajsto u' tvoje lubesnive Boshye Roke prejeti. O dobrutlivi, O milostivi, O usmileni JESUS! Amen.

K' Marij Divizi.

O Lubesniva, milostiva, inu od vekoma isvolena Diviza, Mati Jesusova Maria; jest tebe prossim, skusi tajsto tvojo, inu tvojga lubesniviga Synú Jesusa Christusa britkúst inu grenkúst, katèro stá vèdvá jmèla, Ti pod Krisham, on na S. Krishu, narvezh pak ob tajsti uri, kadar se je nîegova Boshja Dushiza od nîegoviga telless lozhila, de ti meni k' pomuzhi prides, kadar se bode moja uboga dushiza, od mojga shivota lozhila, inu tajsto u' tvoje milostive Materine roké preimesh; inu moymu Jsvelizharju, tvojmu lubesnivimu

Syno-

Synovu Jesuſu Chriſtuſu ysrozhyſh. Sdai jeſt tebi mojo duſho, sa tajſto sadnîo uro pèrporozhym; Ne sapuſtime O MARIA. Amen.

Item O Dobrutlivi vt ſup. fol. 149. *Datur ei lumen ad manus dicendo*: Pole moi, vt ſupra fol. 152. & 153. *In exhalatione animæ invocetur JEſus, & Maria: & dicatur commendatio* Lozhiſe. vt ſupra fol. 155. *Et conſequenter*, Fol. 156. 157. 158. 159. 160. & 161.

CAPUT III.

De ijs, quæ ſunt tractanda cum moriente, quoad conjunctos, & bona externa.

POſtquam circa ea, quæ ad animæ diſpoſitionem pertinent, qui juvat morientem, officio ſuo functus fuerit; eodem fungatur circa ea, quæ ad providentiam ejus erga

ga ſibi conjunctos pertinent : quamvis expediet, vt poſt Confeſſionem ſtatim iſta curentur : his , vel ſimilibus verbis alloquendus eſt.

LUbesnivi pèrjatel, vi ſte preskarbèli sa vaſho duſhizo; sdai vaſhe shene (*vel conſanguineos*) ne posabite, de bo mogla ſpodobnu oſtati: vaſhe otrozhice perporozhite vaſhi goſpodinî; ali pak enimu dobrimu, sveiſtimu pèrjatelu, de nebodo sapuſhzheni. Premiſlite, de uſá vaſha drushina bode Oskèrblena; hlapzi, deikle, antverharji; inu vaſhi dèllouzi popolnoma plazhani. Aku jmate ky skúm raitinge, dokler ſte ſhe permozhi, taku taiſte dopèrneſite, de enſleharni bode prejél, kar nîemu po pravizi ſhliſhi: ali pak enimu drugimu (*ſi præ debilitate non poſſet*) perporozhite.

Poveite tudi, ky hozhte biti pokopani?

pani? inu u' kaki vishi, de ta nesmaſna ceringa bode na tè uboge obèrnîcna.

Aku ſte ſturili Teſtament, premiſlite dobru, je li enimu ſlèhernimu tu nîegovu po pravizi odlozhenu, sheni, otrokam, drushini, dèllouzam, inu dolshnikom, de po vaſhi ſmèrti pokoinu boſte pozhivali.

Si præter ea bona, quæ creditoribus, & hæredibus, vt dictum eſt, debentur, adhuc ſuppetit facultas, ad pia legata facienda (quandoquidem de quinta parte bonorum liberè poteſt diſponere, vel de alia, juxta leges Patriæ) ſive ipſemet petat conſilium, ſive non petat, quando Deo gratum, & pro anima ejus vtile videbitur: admoneat, vt eleemoſynas in teſtamento, vel codicillo, ad pauperum, & piorum locorum ſuſtentationem relinquat: ſi tamen rerum, & perſonarum diſpoſitio id ferret, ſuaden-

dum

dum ei esset, vt hæc potius vivens faciat: multo enim magis eum juvarent. sicut magis vna fax, quæ præfertur, quam quatuor quæ sequuntur confert ei, qui per obscurum locum ingreditur, ne labatur: nec tantum hujusmodi eleemosynæ, & pia opera, in vita facta, ad satisfactionem majorem pro pœnis, sed ad meritum etiam majus beatitudinis conferunt: vnde qui vivens dispensat, quæ potest, pauperibus, & pijs locis, dicere poterit cum B. Laurentio: Facultates meas in cælum manus pauperum deportaverunt.

Si testamentum alias fecisset, in statu animæ minus bono, svadendum est ægroto, vt renovet intentionem piorum legatorum, imo omnium bonorum operum, quæ vnquam egit, & ratum habeat quod ibi, & qnandocunq; fecit; vt si tunc in statu gratiæ non fuit, saltem modò legata, & opera pia rata habendo,

&

& ad DEI gloriam referendo, meritoria vitæ æternæ faciat. Et si quod opus perpetuum est, ut Hospitale, Beneficium, vel quod simile, caveat ne vanitas memoriæ sui relinquendæ, sed potius DEI & proximorum amor ipsum moveat: significando, quod qui (non imminente necessitate subveniendi pauperibus præsentibus, quæ præferenda esset) Fundationes perpetuas relinquit, cum præcipua intentione cultus Divini, & salutis proximorum, majus præmium essentiale promeretur, quam qui ejusdem valoris eleemosynam in satisfactionem suorum peccatorum, intra tempus aliquod breve expendendam, relinqueret.

Quamvis autem dirigere testatorem, opus sit magnæ pietatis, tamen Sacerdos, adjuvans ægrotum, in condendis testamentis, suam propriam utilitatem quærere non debet, sed opera charitatis in

genere

genere commendare: & si videbitur expedire, ut quis ad aliqua particularia descendat (præsertim testatore petente consilium ante tempus condendi testamentum) ea in primis proponat, quæ majoris charitatis, & ad proximos magis juvandos, opportuna videbuntur: vt quæ ad animarum, quæ in purgatorio sunt subventionem: quæ ad Religiosorum: quæ ad vtriusq; sexus pauperum, qui cum mendicare honestè non possunt, inopiâ tamen magnâ præmuntur auxilium: quæ ad pauperum puellarum dotationem: quæ ad orphanorum vtriusq; sexus sustentationem: quæ ad pauperum, propter debita, in carcere detentorum liberationem: & demum quæ ad Hospitalium, & aliarum peuperum personam, ac piorum operum sublevationem spectant.

Quamvis circumstantiæ locorum, personarum, & rerum facere possent,

vt præferri deberent quædam alioquin posthabenda: tamen si vir Ecclesiasticus esset, & præcipuè si Curam animarum haberet testator; ut Episcopus, Parochus, vel Vicarius, vtiliter in memoriam ei reduci possent pauperes, & opera pia suæ Diœcesis, vel Parochiæ, quia cæteris paribus, eorum esset habenda ratio.

Confert etiam plurimum, disponere morientem, vt in condendo testamento vtatur viris bonis, devotis, peritis, & prudentibus, & vt etiam tales executores testamenti relinquat; & vltra duos, vel tres hujusmodi relinqui, ferè non expedit.

(IHS)

CA-

CAPUT IV.

Quid agendum, cum de necessarijs aliquid deest morienti, licet aliqua jam facta inveniat, ei qui ad vocatur?

SI aliquando quis accersitur ad adjuvandum ægrotum, qui jam confessus est, sed non communicavit, hortetur (si opus fuerit) his vel similibus verbis.

LUbesnivi pèrjatel, S. Reishnu Tellú preimite, kakòr eno narpotrèbnisho Cèringo na en dolg poot, de sletó dobrutlivo shpisho bote mogli mozhni obstati, u' leti teshki bolèsni; inu de u' letèm dolgim, inu nevarnim poti stéga svitá na vni sveit ne osslabite: Elias Prerok je bèshal pret krailizo Jezabelo, inu sa volo nedlúh, inu teshkiga pota, si

je proſſil, inu shelil ſmèrti: ali Angel Nebeſhki s' enim koſzam kruha, inu s' mèrslo vodó, ga je mozhniga ſturil, de on je lahku priſhal na tá Boshy hrib Oreb.

Si ægrotans vellet habere viaticum, debet moneri, vt caveat à vomitu, quem ſi timet, potius, pro tunc, abſtineat à communione, ne privetur hujus Sacramenti ſingulari auxilio. Quem poterit ſacerdos hortari, his vel ſimilibus verbis.

LUbesnivi pèrjatel, dobru ſe pèrpravite, de vrèdnu preimete letá Nebeſhki kruh, s' zhiſto ſpuvidjo, s' pravo grèvingo, s' andohtlivimi molitvami: inu, aku ſhe pozhutite eno teshavo na vaſhi vèſti, de neiſte popolnoma povèdali vaſhimu ſpovidniku; ali ſte ſhe posabili sa vaſhe rizhy premiſlit, sdai je ſhe zhas, dokler ſhe ſte pèr mozhi.

Et ſi opus fuerit aliqua directione, vel etiam majori contritione, juvandus eſt juxta præcedentis cap. 2. & 3. perſcriptionem.

Si ſolùm deeſt Extrema Vnctio, ad eam hortetur, bono tamen modo, ne terrore infirmus dejiciatur; vtatur verbis ut ſupra cap. 2.

Si tempus prolixius morienti datur poteſt ei prælegi oratio O Sveti Mozhni, *vt ſupra fol. 140. vel plures aliæ, pro ſua ſpirituali conſolatione, & ad confirmandum morientem in Fide, Spe, & Charitate.*

Advertat etiam, ne nimia ſpes vitæ temporalis infirmo detur: accidit enim, vt propter incertam hujuſmodi ſpem, ad æternæ vitæ conſecutionem, non ſerio ſe diſponat, vt oportet: hortari igitur convenit his, vel ſimilibus verbis.

LUbesnivi pèrjatel, jmeite pravo ſérzhno grèvingo zhes uſé vaſhe

grèhe; *jmeite* pravo Vero, vupanîe, inu lubèsan k' Goſpudi Bogú: nîemu ſe daite u' roké, nai on svami ſtury po nîega voli, nai ſe sgody kakòr Goſpudi Bogú dopade.

Et ſi opportunam judicaverit occaſionem, poterit ei prælegere 26. *Interrogatoria, vt ſupra fol.* 135. *Et orationem vnam, vel plures, vt ſupra fol.* 140. *vel aliqua ex cap.* 21.

Si Sacerdos in ægroto aliquos ſcrupulos, vel ſolicitudinem, ac timorem non neceſſarium animadverterit; bono animo, & quieto eſſe jubeat, & orationibus diſtrahat, vt infra cap. 21.

Notandum, quod infirmus maximè ſe juvare poterit orationibus ſaltem ſæpè repetendo. O vſigamogozhi, vèzhni, miloſtivi, dobrutlivi G. Bug, ſtvarnik Nebès, inu semlè, uſmiliſe zhès me ubogiga grèſhnika, *vel*, Pomagai meni; *& alijs pijs invocationibus.* &c.

CA-

CAPUT V.

Quomodo exercendi morientes circa Fidem.

CUm animadverteret, qui juvat morientem, quod ægrotans non credat explicitè ea omnia, quæ ad Fidem pertinent, alloquendus est. Lubesnivi pèrjatel, moliva to S. Apoſtolsko vero: *vt ſupra fol.* 15. *Et ſi infirmus in aliquo Articulo egebit explicatione, debet ſublevari: pro peritioribus, poſſet alius ſumi modus, ſcilicet ſe commendandi Deo, & dicat.*

LUbesnivi pèrjatel, andohtlivu ſe pèrporozhite G. Bogú, inu molite sa mano. Jeſt ſe pèrporozhym, inu mene zhès dám S. Troyzi, Bogú Ozhetu, Synu, inu S. Duhú, enakiga edinſtva, inu Bogaſtva. Jeſt ſe pèrporozhym tebi, ò uſigamogozhni

Ozha Nebeſhki, kateri ſi ſtvaril mene, semlo, Nebú, inu uſé kar ſe vidi, inu nevidi: Jeſt ſe perporozhym tebi, ò dobrutlivi Jesus Chriſtus, kateri sa me, inu sa uſé zhlovèſtvu, ſi poſlán od Ozheta Nebeſhkiga na ta ſveit: Spozhét od S. Duhà: rojen od Marie Divize: martran, u' mèrl, inu pokopán; ſi ſtopil prèd pakle, inu odrèſhil te S. Ozhake, inu isvolene: na tretji dân od ſmèrti uſtal: u' Nebu ſhál, ſabo pelal taiſte, katere ſi reiſhil s' tèh tamnyz: inu ſidyſh na deſnizi Ozhèta: na ſodnî dan prideſh uſé shïve, inu mèrtve ſoditi: tèm kateri ſo u' Boshy gnadi umèrli, daſh tu vèzhnu shivenîe, tém pak, kir ſo umèrli u' grèhih pres pokure, vèzhnu férdamanîe. Jeſt ſe pèrporozhym tebi ò S. Dúh, kateri gréſh od Ozheta, inu Syna, kateriga s' Ozhetam, inu Synam, v' enaki vishi zhaſtym, hvalim,

lim, inu molim: kateri oshivyſh S. Catoliſtko Cercou, ſtèmi ſedmèmi S. Sacramenti, k' sbriſſanîu, tèh grèhou, inu k' gmeranîu gnade Boshje: tebe ò S. Dúh jeſt ponishnu proſſim skusi martro Chriſtuſouo, skuſi lube Roshe D. Marie proſhnîo, inu uſéh lubesnivèh Angelzou, inu Svetnikou Boshjih; pèrpelai ti mene s' temi isvolenimi, u' tú vèzhnu isvelizhanîe, kir enaku shivyſh s' Ozhetam, inu Synam na vèzhne zhaſe, Amen.

Eodem modo poteſt dici, ſicut Jeſt ſe perporozhym *vt ſupra, ita etiam*, Jeſt ſe tebi offram, inu zhes dám: *vel* Jeſt tebe sahvalim: *vel* Jeſt u' tebe savupam, *& ſimilia. Poteſt etiam prælegi Symbolum Nicenum.*

JEſt verujem v' eniga ediniga uſiga-mozhiga Bogá Ozheta, ſtvarnika Nebéſ, inu semlé, uſiga kar je videzhe inu nevidezhe. Jnu v' eniga edi-

niga Goſpuda Jesuſa Chriſtuſa, Boshyga ediniga Syna, inu is Ozheta rojeniga pred uſim ſveitom: Bogá od Bogá: luzk od luzhi: u' praviga Bogá, od praviga Bogá, rojeniga, inu nikár ſtvarjeniga, kir je s' Ozhetam eniga bitjá (ali Bogaſtva) skusi kateriga ſo uſé ryzhy ſturjene: kateri je sa nas zhloveke, inu sa naſhiga isvelizhanîa uolo, is Nebéſdoli priſhal, inu je meſni poſtal od S. Duhá, is Marie Divize, inu zhlovik ratal: krishan tudi sa nas pod Ponciom Pilatuſhom, tèrpil, inu pokopán: inu na tretji dán gori uſtál, po téh piſmah; inu je gori ſhal u' Nebú, inu ſedy na deſnizi Ozheta, inu ſpèt pride s' zhaſtjó, ſoditi shive, inu mèrtve: kateriga kraileſtva nebode konz. Jnu u' Goſpuda S. Duhá oshiulenika, kir od Ozheta, inu Syna vun is' haja, kir ſe s' Ozhetom, inu Synom rèd moli, inu

s' ny-

s' nyma rèd Zhasty: kir je skusi Preroke govuril. Inu v' eno edino S. Catolishko Cerkou. Iest sposnám en edini karst k' odpushzhanîu grèhou; inu zhakam na goriustajanîe tèh mèrtvih, inu en lebn tèga prihodniga svitá, Amen.

Symbolum S. Athanasij.

KAterikuli hozhe isvelizhan biti; ta more pred usimi ryzhmy pravo Catolishko Vero dèrshati. Kateri tojsto cillú, zhistu ne dèrshy: ta bó pres zvibla vekoma pogùblen.

Letú je pak ta prava Catolishka Vera, de my eniga ediniga Bogà u' trèh Pèrsonah, inu try Pèrsone v' enim edinim Bogastvi Zhastimo.

Inu de my te try Pèrsone ukup nemèshamo: ni tèga Boshjga bitjá (ali stanú) narosn ne lozhimo.

Sakai ena druga Pèrsona je Ozha, ena druga Syn: ena druga S. Dúh.

Ozha pak, inu Syn, inu S. Dúh, je en

edyn

edȳn Búg: enák u' Zhaſti, enák u' vèzhnim velizhaſtvi.

Kakou je Ozha, takou je Syn; takou je tudi S. Dúh.

Ozha nei ſtvarjen, Syn nei ſtvarjen: S. Duh nei ſtvarjen.

Ozha je pres mère, Syn je pres mère, S. Dúh je pres mère.

Ozha je vèzhn, Syn je vèzhn, S. Dúh je vèzhn.

Inu uſai nèſo trye vèzhni, tèmuzh en ſam je vèzhn.

Raunu kakòr nèſo trye kir neiſo ſtvarjeni, ni trye pres mere: tèmuzh en ſam je kir nei ſtvarjen, inu en ſam kir je pres mère.

Raunu takú Ozha je uſigamogozh, Syn je uſigamogozh, S. Dúh je uſigamogozh.

Inu uſai neiſo trye uſigamogozhi, tèmuzh en ſam je uſigamogozh.

Taku, Ozha je Búg, Syn je Búg. S. Dúh je Búg: Inu uſai neiſo trye Boguvi, temuzh je li en ſam Búg.

Taku, Ozha je Goſpùd, Syn je Goſpùd, S. Dúh je Goſpùd: inu uſai neiſo trye Goſpudje, tèmuzh je li en ſam Goſpúd.

Sakai, raunu kakòr my moremo po karſzhanski risnici, uſako Pèrſono ſuſeb, sa Bogá,

gà, inu Goſpuda ſposnati : taku nemoremo iny u' Catoliſhki Veri, try Bogè, ali try Goſpude imenuvati.

Ozha od nikogar nei ſtorjen, ni ſtvarjen, ni rojen.

Syn je li ſam od Ozheta : nei ſtorjen, ni ſtvarjen, tèmuzh rojen.

S. Dúh od Ozheta, inu Synú, nei ſtorjen, ni ſtvarjen, ni rojen, tèmuzh on Vún is' haja.

Taku je tedai en Ozha, nikár try Ozheti; en Syn, nikár try Synuvi, en S. Dúh, nikár try S. Duhi.

Inu u' mei letèmi trémi Pèrſonami, nei obena pèrva, obena puſlednìa, obena vekſha, obena manſha: tèmuzh uſé try Pèrſone, ſo ukúp glih vèzhne, glih velike : de ſe takú, kakòr je govorjenu, try Pèrſone u' enim Bogaſtvi, inu en Búg u' trèh Pèrſonah Zhaſty.

Kateri tedai hozhe biti isvelizhan, ta more takú od Troyce u' Bogaſtvi dèrshati.

Onu je pak tudi k' vèzhnimu isvelizhaniu potrèba, de ſe svèſtu Veruje, de je JEsus Chriſtus naſh Goſpúd pravi Zhlouik.

Sa tú je tedai letú ta prava Vera, kadar my verujemo, da naſh Goſpúd JESUS

Chri-

Chriſtus Boshij Syn , je Búg inu Zhlovik.

Búg je on , is nature tèga Ozheta od vekoma rojen , Zhlovik je on, is Materine nature , na tèm ſveitu rojen.

En popolnoma Búg , en popolnoma Zhlovik , s' pametno duſho , inu s' Zhlovèſkim Telleſſom.

On je enák Ozhetu po Bogaſtvi : manſhi kakòr Ozha , po zhlovèſtvi.

Inu naiſi je on Búg , inu Zhlovik , taku on uſai nei dva , tèmuz li en Chriſtus.

Eden je on, nikár de bi Bogaſtvu u' zhlovèſhtvu bilú preminênu : tèmuzh de je Bogaſtvu tu zhlovèſtvu na ſe uselu.

Ja on je eden , nikár de bi te dvei nature bilé ukúp smèſhane : tèmuzh sa tú , kèr je on ena ſama Perſona.

Sakai , raunu kakòr je tellû , inu duſha en Zhlovik : taku je Bùg inu Zhlovik en Chriſtus.

Kateri je tèrpil sa naſhiga isvelizhanîa volo : doli ſhal h' Paklom : na tvetji dán gori uſtal od mèrtvih.

Gori ſhal u' Nebú : ſedy na deſnici Bogá, tèga uſigamogozhiga Ozheta.

Od unód on ſupet pride ſoditi , te shive, inu mèrtre.

Inu

Inu k' nìegovimu prihodu, morejo uſi Zhloveki gori uſtati s' ſvojmi telleſi : inu morejo raitingo dati,od nyh laſtniga dianîa.

Inu kateri ſo dobru ſturili, ty poidejo u' vezhni lebn : kateri ſo pak hudú ſturili, u' vèzhni ogîn.

Letú je ta prava Catoliſhka Vera : kateri toiſto tèrdnu, inu svèſtu ne darshy, ta nemore isvelizhan biti.

Poteſt etiam prælegi Oratio O sveta Troyza : *vt ſupra fol.* 110. *& hortari, vt ſe conformet S. Matri Eccleſiæ, in omnibus his, quæ ipſa credenda propoſuit : nam exercere actum fidei, ſanctum eſt, & meritorium, quia Fides eſt ſubſtantia rerum ſperandarum : ſic aliqua ex præcedentibus opportunè cum ægroto tractentur, variando modum in proponendo.*

CA-

CAPUT VI.

Quomodo sit spes erigenda, & exercenda?

Tripliciter circa spem procedendum est cum ægrotis, sicut est triplex circa spem dispositio ægrotantis: aliqui enim defectu spei valdè laborant; sive ex complexione valdè timida id proveniat, sive ex memoria peccatorum multorum, & magnorum; sive ex dæmonis instigatione, qui (ut sanis misericordiam DEI sine justitia) considerationem proponit, ut peccare valeant; ita morientibus justitiam sine misericordia, ob oculos ponit, ut desperent, & in æternum pereant.

Alij contra excedunt in spe vel quia cogitant bona, quæ sibi egisse videntur, & de sua justitia præsumunt; vel quia solum in DEI misericordiam, & Christi meri-

meritum, oculos conjiciunt, & ſuorum peccatorum, ac juſtitiæ DEI oblivi-ſcuntur: & vt priores erigendi, ita & poſteriores dirigendi ſunt.

Alij ad neutrum extremum videntur declinare, ſed ita ſomnolenti hærent, vt ſalutem animæ non perpendant, qui in ſpe juvandi ſunt, & exercendi.

Primarium objectum Spei, eſt Deus, vt fons, & auctor beatitudinis: vt Spes erigatur, & exerceatur, duo conſideranda ſunt: primò, vt in moriente deſiderium beatitudinis excitetur: ſecundo, vt confidentia de ea obtinenda augeatur. Deſiderium excitatur, hæc vel ſimilia dicendo, magis vel minus explicando, prout opus videbitur.

LUbesnivi moi pèrjatel, bodite potroſhtániga ſèrzá, sdai ſe pèrblishuje konèz uſé vaſhe reive, shaloſti, nadluge, bolesni, tèrplenîa,

kateru moremo uſi na letèm ſveitu pretèrpèti: rèzyte s' Prerokam Davidam: Jeſt ſe resveſelym zhés uſé tú kar je meni povedanu; poidem u' hiſho mojga Goſpuda, kir nebodem pozhutèl obene teshave, obeniga tèrplenîa, obene nadluge. S. Joannes Evangelyſt pravi: Goſpúd Búg bode otèrl tèh pravizhnih ſolsne ozhy, inu nebodo jmeili vézh obene reive, ni nedluge; sakai, uſé tu pèrvu je preſhlu. Pousdignite tedai Ozhy vaſhiga ſèrzá k' Nebeſhkimu prebivaliſzhu, kir nei obene skuſhnîave tèga ſvitá, ni tèga hudizha, ni tèga meſſá, inu obedn ſe nemore vèzh pregrèſhiti: ampak tamkai ſe ushiva tu vèzhnu veſſelje.

Moi lubi pèrjatel, tukai neimamo obſtojezhiga prebivaliſzha, ampak moremo jiskati tu Nebeſhku, kir je polnu uſé dobrute, inu veſſelja: sa

tú

tú molite sa mano leto molitvizo. O Nardobrutliviſhi G. *vt ſup. fol.* 103.

Rèzyte tudi s'Davidam: kakòr Jelen shely po vodenih ſtudenzáh, takú shely moja dusha tebe, O Miloſtivi, dobrutlivi G. Búg. Jeſt shelym ſe reſtajat, inu s' Bugam shivèti. *Poteſt prælegi Oratio.* O Dobrutlivi, *vt ſupra fol.* 149. *Vel aliqua alia ex ſupra notatis, provt ægrotanti gratius, & commodius eſſe cognoverit.*

Poſſunt & alia proponi, quæ apta ſunt ad erigendum, & roborandum affectum fiduciæ, his vel ſimilibus verbis.

LUbesnivi pèrjatel, Vi shelite, inu sa lubu jmate tú isvelizhanîe: mozhnú, inu ſèrzhnú savupaite na G. Bogá: jmate veidit, inu snáti, de G. Búg rád hozhe, inu lahku more nîega S. gnado vam popolnoma dati: inu on ſvojo ſtvár lubi, kákòr Ozha ſvojga Syna: Vi ne sheliſte taku mo-

zhnu tèga isvelizhanîa, kakór Búg ga shely vam dati: Savupaite mozhnú, sakai on je vas ſtvaril li k'isvelizhanîu: Adomou dolg, je ſmèrt Chriſtuſova plazhala: Vaſhi grèhi, skusi grèvingo, inu pokuro ſo oprani s' kriujo Jesuſa Chriſtuſa, de bote en Syn, inu Erbizh Nebèſhkiga Krailestva: on je vas jskal, inu odrèſhil kir ga neiſte proſſili, koliku vèzh vam bode dal tu isvelizhanîe, kir ga bote yskali, inu shelèli. Obernite vaſhe Ozhy k' Jesuſu Chriſtuſu, premiſlite kai je on sa vas try inu trideſſeti lejt ſturil, inu pretèrpil! Edini Syn vèzhniga Bogá, sa nas boge grĕſhnike, hudogne, inu nehvaleshne! Taiſti vam hozhe dati tú vèzhnu isvelizhanîe, kateri nas je taku lubil, inu shelil isvelizhati, de sa tèga volo je zhlovèſtvu naſe usél, umèrl na snaminîu S. Krisha; nam je dál ſvoje S. Reiſhnu Tellú k' jeidi,

inn

inu ſvojo S. Kry k' pitjú; de tukai u' skriunoſti nîega gnado doſeshemo, inu tamkai ozhitnu nîega isvelizhanîe ushijemo. O dobruta neisgruntana! tukai ſe je Chriſtus ponishal, de bi nas u' Nebeſſih poviſhal: pomiſlite prou, kai je on sa naſho volo ſturil, inu molite sa mano, to molitou, od nîega S. Martre, inu tèrplenîa: *vt ſupra folio* 50. *&* 54. *& infra ſequentem orationem.*

Oratio de Nomine JESU.

O Dobrutlivi Jesus, ò andohtlivi Jesus, ò preſſlatku Imé Jesus, ò Jesus Syn te zhiſte Divize Marie, polhen miloſti, inu andohti. O moi ſèrzhèni Jesus, po tvoji veliki miloſti, uſmiliſe ti zhes me. O uſmileni Iesus, te proſſim, skusi tvojo Roshenfarbano Kry, katero ſi sa uboge grèſhnike prelyl, de opereſh

uſá moja huda della, inu u' mene u-
bogiga nevrèdniga grèſhnika pogle-
daſh, dokler pohleunu odpuſzhanîa
proſſim. O Imé Iesus, Iméſlatkú;
Imé Iesus, Imé veſſelu; Imé Iesus,
Imé mozhnú. Kai je tedai Iesus, ka-
kòr isvelizhar: sa tèga volo, sa tvoje
ſvetu Imé, bodi medi Iesus, inu me
isvelizhai. Nikár me ne puſti fèrda-
mati, kateriga ſi ti is nyzh ſtvaril. O
dobrutlivi Iesus, te proſſim de moja
hudoba mene ne poguby, kateriga
je tvoja mogozhna dobruta ſturila;
O ſlatki moi Iesus, ſposnai kar je tvo-
je, inu vèrsi pròzh kar je ſupèr tebe;
O gnadlivi Iesus uſmiliſe zhesme, do-
kler je zhas te miloſti, ob tú de me
ne boſh fèrdamal u' zhaſſu te ſodbè.
Kai sa en nùz bode tvoji Roshenfar-
bani Kry, áku jeſt poidem doli u' tu
vèzhnu sgublenîe. Ty mèrtvi, ò Go-
ſpud Iesus, te ne bodo hvalili, tudi

uſi

uſi lety kateri u' pèkal gredò. O lubesnivi Iesus, ò isvoleni Iesus, ò pohleuni Iesus: O Iesu, Iesu, Iesu puſti me ytti notar u' tu ſhtivenîe tvoyh isvolenih. O Iesus isvelizhanîe tèh kir u'tebe verujejo. O Iesus troſht tèh kateri h' tebi tekò. O ſladki Iesus, odpuſzhanîe uſyh grèhou. O Iesus Syn te zhiſte Divize Matere Marie, uly u' mene to gnado, modrùſt, lubèsan, zhiſtoſt, inu pohleunoſt; de te bom mogèl popolnama lubiti, inu hvaliti; tebi ſhlushiti, inu u' tebi moje ſèrzè resveſſeliti: tudi uſi kateri tvoje ſvetu Imé klizhejo, yszhejo, inu pogerujejo, kateru je Iesus. Amen.

Premiſlite tudi moi perjatel, de jmate mozhne proſhnîauce sa vas pèr G. Bogú: narpoprei jmate Iesuſa Chriſtuſa beſſèdnika pèr Bogù Ozhetu, katerimu sa nas kashe ſvoyh pèt kryvavih Ran: po tèm jmate lubo

Rosho Divizo Mario, katera je ena prava vrata Nebeſhka: ona je bila vam u' shivenîu ena Mati te gnade inu miloſti, de ſte ſe ſvoyh grèhou ſpovedal, inu ſpokoril; na ſmèrtno uro pák, bode vaſha svèſta pomozhniza, ſèrzhnu ſe ny perporozhite, inu molite sa mano: Pod tvojo pomúzh, *vt ſup. fol.* 113. & 126.

Suſpiria ad Beatiſſimam Virginem MARIAM.

O MARIA S. Mati Boshja, pokashi meni tvoj shegnan ſád tvojga Telleſſa Iesuſa: S. Mati Boshja, proſſi sa me grèſhnika sdai, inu na mojo puſſlednîo uro. O S. Mati naſhiga Isvelizharja: ò mogozhna Diviza Spègelte Pravize: sgudna Daniza: Vrata Nebeſhka: sdravje tèh bolnikou: pèrbèshanîe tèh grèſhnikou; troſhtarza tèh rèvnih, proſſi sa me ubogi-

bogiga grèſhnika sdai, inu na mojo sadnîo uro. O dobrutliva, pohleuna, preſlatka Diviza: Krailiza uſih Angelzou, inu ludy: Krailiza Patriarhou, inu Prerokou: S. Apoſtolou, inu Martèrnikou: Sposnauzou, inu uſih zhiſtih Divyz; ò Krailiza uſih Boshyh Svetnikou, inu isvolenih; pokashi meni tvojga lubiga Synka Iesuſa, mojga isvelizharja. O Mati isvolena, Paradysh tèga veſſeljá, ſtudenz vèzhniga shivenîa, hiſha Boshje saſtopnoſti, pokashimi Iesuſa mojga lubesniviga Bogá. O Boshja Porodniza, ti ſrezhnu Mèſtu tèga pèrbèshanîa: Zháſt Paradisha: gnadlivi Trón Boshji: Sèdesh zhaſty Boshje, inu shlahtna poſſoda skriunih vèzhnih ryzhy. Pokashi. O Mati te miloſti, tvoje dobrutlive ozhy obèrni ti k' meni: moje shivènîe ſladkúſt inu savupanîe, u' sdravji, inu u' lobesni

ſi li ti ſama ò Maria. Pod tvojo bram-
bo, ò Boshja Mati, jeſt grèſhnik per-
bèshym, nikár ti mene ne savèrsi u'
moji potrèbi. O hvalena uſelei, uſé
zhaſty vrèdna Diviza, pèrpuſti, moje
ſhrajanîe h' tebi priti. O Maria Mati
te gnade, Mati te miloſti, obari me-
ne pred ſovrashniki, inu usèmi mene
gori u' moji sadnî uri. O lubesniva
Diviza, en pravi Tempèl Boshji: enu
ſvetú prebivaliſhzhe S. Duhá: proſſi
sa tvoi fólk, pèrpuſti meni sdai tvojo
Materno pomúzh ushivati; sakai, is
tebe je na ſveit danu tu Nebeſhku
ſonze te pravize Chriſtus Iesus naſh
Goſpúd, inu isvelizhar.

Zheſzhena ſi Maria, gnade ſi pol-
na: S. Troyza, Nebeſhki Angelzi, inu
uſi Svetniki ſo ſtabo; grèſhniki sa ta-
bo ſhrajajo, ti reuni na te klizheîo,
paklenske poſhaſti ſe tebe bojè, ti is-
voleni ſe tebe veſſellé ò Maria. po-

kashi

kashi. Ieſt shaloſten, edyn, polhen ſmèrdlivih grèhou leshym, sdihujem pred tabo ò Miloſtiva, dobrutliva Mati: jeſt nepokorni grèſhnik, ſavupam na tvojo Materno miloſt, svesan ſi ſhtriki moje velike pregrèhe, premilu proſſim sa pomúzh ò milaſtiva IESUSOVA Mati. Tellú moje je ſlabu, inu bolnu, duſhiza shaloſtna, vèſt preſilnu ranîena s' ſmèrtnimi grèhi. Ieſt uſé moje grèhe pred Bugam, inu pred tabo ſturym ozhitne, de timi od nyh pomagaſh, inu yh pèrkrijeſh sa volo ſmradú, de ne reshalim Boshyh, inu tvojh ozhy: osdravi mene ò uſmilena Mati Boshja: O zhiſti mene ti ſpègel te zhiſtoſti, de dopadem tvoymu lubesnivimu Synu IESUSA, Amen.

Pomiſſlite moi pèrjatel, de imate proſhnîauce saſe pèr G. Bogú uſé Nebeſhke Angelze, tudi nym ſe ſèrzhnu per-

perporozhite, inu molite sa mano: O Goſpúd JESUS Chriſtus, *vt ſupra fol.* 128.

Imate tudi sa vaſhe Beſſẽdnike pèr G. Bogú uſê Nebeſhke Svetnike: nym ſe svèſtu pèrporozhite, inu molite sa mano: O vi isvoleni, *vt ſupra fol.* 131.

Bona eſt via ad Spem excitandam, per Orationes, vt præeunte eo qui juvat, ſequatur ægrotus ore ſimul, & corde, quales ſunt, vt ſupra fol. 100. & 102. & 103. & 107. 108. *dicere poteſt vnam, vel plures: provt tempus patietur: quæ magno cum affectu ſunt prælegendæ, vt ita orando, cum Fide, Spe, & Charitate etiam contritio miſceatur. Plura vide infra Cap.* 13. & *Cap.* 21.

(O)

CA-

CAPUT VII.

Quomodo Charitas in morien-te ſit exercenda, & promo-venda.

DEt ſerio operam, qui juvat morientem, ad ea, quæ attinent ad Charitatem, ut in ea exerceatur, & inflammetur: eſt enim finis, & ſumma bonorum omnium, & optima diſpoſitio ad tranſeundum ex hac vita in futuram; imo quia major (Deo augente) reddi poſſit pijs actionibus, ſi intentiſint, & ad præmium augendum valdè conferre: ſeriò in id eſt incumbendum. Primò per modum conſiderationis. Secundo per modum orationis. Tertiò per modum exemplorum; ſubjungendo, & admiſcendo, quæ contritionem veram, charitate informatam augeat. Sic ergo morientem alloqui poterit

Mo-

Moi lubesnivi pèrjatet, jmate snati, de na sapuvidi te lubèsni Viſé uſi Preroki inu Poſtava: Imamo tedai lubiti G. Bogá is ceiliga ſèrzá, is ceile duſhe; is ceile miſli, is uſé naſhe mozhy, ne sa volo naſhih potrèb, inu naſhiga posemelskiga prida, ampak sa volo nîegove nesgruntane velikoſti, dobrute, uſigamogozhnoſti, modruſti, inu velike Zhaſty, katere je on vrèden: inu jmamo sheleiti, de bi nîega uſi ludje na semlj ſèrzhnu lubili: dokler na Nebu, inu na semli obena ſtvar nei vekſhi, ni leipſhi, ni modreiſhi, ni buliſhi, ni lubleiſhi s' obeno pèrgliho. Tèm Angelzam, inu isvolenim je sadoſti k' nyh isvelizhanîu Bogá glèdati, inu nyzh drusiga ne poshelé, înu ne pegerujo, ampak li Bogá na vezhne zhaſſe gledatî. Imamo tudi nîega ſèrzhnu lubiti, sakai on je nas poprei lubil: inu taku mozhnú

zhnú nas je lubil, de nam je pèrpravil k' vèzhnimu ushivanîu, tu Nebeſhku isvelizhanîe: my na letém ſveitu sa lubu jmamo eniga, kir nam dobru ſtury, inu bi my n' hotli ſèrzhnu lubiti G. Bogá, od kateriga ſmó uſé dobrute prejeli?

Ta ne ſpametna shivina, lubi tèga, kir ny kai dobriga ſtary: En zhlovik, kar je bil enimu Levu en tèrn s' nogé uſél; ta Leu sa to dobruto, je tegaiſtiga zhés en Goſt ſpreimil, inu obaruval, de on nei bil od têh resboinikou ubyen: Koliku vèzh ſmó my dolshny G. Bogá lubiti, kateri nam uſè dobrute daje: on nas je ſtvaril, inu dal to duſho, k' ſvoji podobi: on nas shivy, pèſtuje, vòdi, visha taku dolgu de nas k'ſebi usame u' Nebeſhku isvelizhanîe; inu letú uſé pres naſhiga seſhlushenîa, ſamu de bi my jmeili nîega lubiti. Geſpúd Búg nas

je

je takú mozhnu lubil, de sa nas odrèshit, je dal svojga edinurojeniga Syna Jesusa Christusa, kateri je bil martran, inu Krishan, samu de bi nam dobru bilú: Christus se je ponishal, de bi nas povihshal: je hotel ubushtvi shivèti, inu tèrpèti, de bi li nas obogatel, inu isvelizhal: nam je poslal S. Duha, de bi pèr nas prebival, inu pred grèhi varuval, ali pak nam od grèhou pomagal: nam je dal svojo gnado, milost, inu odlog shivota, de bi se my mogli spovedati, spokoriti, inu isvelizhani biti.

Imamo tudi G. Bogá sèrzhnu lubiti, dokler on nam je pèr pravil enu lubesnivu, vesselu, usè slatkusti, inu dobrute polnu, inu vèzhnu prebivalishzhe: on je nas sa svoje Synuve, inu Erbizhe postavil: on je nasho dushizo sebi s' eno Nevèsto gori usél, s' katero, se hozhe, u' Nebeshkim krai-

kraileſtvi na vekoma veſſeliti. rèzyte smano.

O Miloſtivi, dobrutlivi G. Búg, dai tedai meni to múzh, inu tvojo ſveto miloſt inu gnado, de jeſt bodem mogal tebe prou lubiti, is uſiga ſèrzá, is úſé moje duſhe, is uſé milli, is uſih moyh mozhy: inu kèr jeſt nemorem popolnoma Tebé, kakòr ſi vrèdn, na letèm ſveitu lubiti; dai de u' Nebeſhkim kraileſtvi, te bom prou, ſèrzhnu, na vèzhne zhaſſe zhaſtyl, hvalil, inu lubil, Amen.

Poteſt prælegi de dilectione DEI oratio: Sveta Troyza, *vt ſupra fol.* 142. *vel* O Nardobrutliviſhi *vt fol.* 103. & *fol.* 201. *Poteſt excitari ad amorem Divinum per Exempla, dicendo.*

MOi lubesnivi pèrjatel, vi ſte doſtikrat ſhliſhali, kokú je G. Búg ſvoje svèſte ſhlushabnike ushgál ſto lubésanjo, de ſo pruti G. Bogú uſi bi-

ly ushgani : S. Ignaciuſa Skoffa lubè-
san pruti G. Bogú je bila takú velika,
de po nîega ſmèrti ſo neſhli u' nîego-
vim ſèrzi sapiſſanu tu ſlatku Imé Je-
sus. S. Arſenia ſo ludé doſtikrat vi-
dili uſiga u' plameni. S. Paulus je ſam
od ſebe pravil, de on shivy nikár u-
ſebi, ampak vuſu' Chriſtuſu. S. An-
ton ſe je krègal s'tém ſonzam, dokler
je on uſó núzh u' lubèsni Boshij ſe
veſſelil, inu u' jutro tu ſonce ga je
smotilu. S. Francisk je takú goril u'
lubèsni Boshji, de je sadubil pèt Rán
Chriſtuſovih. Joannes de Rusproh
je pod enim driveſam takú ſèrzhnu
Bogá molil, de je bilú vidit tu drivú
uſé u' plameni, sa volo tèga gorèzhi-
ga nîegoviga ſèrzá u' lubèsni pruti
Goſpúd Bogú.

Et actus compunctionis ex hoc affectu amoris, deduci opportunè poterunt ad hunc modum.

Ali

Alimalu kateri zhlovik taku delezh pride, satú rèzyte sa mano: O jeſt ubogi, veliki, inu ſmèrdezhi grèſhnik, kir ſim jeſt vèzh lubil ta ſveit, kakór mojga dobrutliviga Bogá, kateriga ſim bil dolsán ſèrzhnu lubiti, Zhaſtiti, hvaliti, inu nîemu pokorn biti, neiſim nîega ſvetih sapuvidi popolnoma darshal. O. G. Búg odpuſti meni mojo hudobo, inu veliko pregrèho, sa volo tvoje velike dobrute, inu miloſti: O lubèsnivi Ozha Nebeſhki, ti ſi mene velikiga grèſhnika lubil, inu shegnal. Jeſt ſim ta nehvaleshni, inu uſiga ſerdamanîa vrèdni grèſhnik, kir ſim tulikainkrat pregrèſhil mojmu miloſtivimu, dobrutlivimu G. Bogú. *Hic poteſt prælegi Oratio* O vſigamogozhi *vt ſupra fol.* 100. *vel* O lubesnivi Jesus, *vt fol.* 107. *vel* Pot tvojo, *vt fol.* 113. *vel* O Goſpúd Jesus, *vt fol.* 128. *Et* O vy, *vt fol.*

131. *Sic ad DEUM, ad B. Virg. Mariam, ad Angelos, & ad omnes Sanctos, ac ad eos præsertim, erga quos majorem habuit devotionem, se debet convertere.*

Possunt etiam prælegi suspiria S. Francisci Xaverij, vt infra Cap. 21.

CAPUT VIII.

Quid facto opus, cum quis ad iuvandum morientem advocatur, à quo jam omnia necessaria facta esse perhibentur?

NUnc *Sacerdos, si compos mentis est ægrotus, post peramantem salutationem, prælegat Evangelium, & Orationem pro infirmis, vt dictum est supra Cap. 2. & postea ad quatuor intentio juvantis dirigatur.*

Primum est, vt si quid de necessariis omissum est, suppleat. Secundum, vt pro-

promoveat ægrotantem in iis, quæ ad contritionem, Fidei, Spei, & Charitatis exercitationem, ac consolationem & profectum pertinent. Tertium, vt animæ commendationem piè faciat. Quartum, etiam aliquando addi posset, vt ad assistentium ædificationem aliquid dicat.

Primò igitur, ad supplendum, si quid deesset, semotis arbitris petat, vt supra in 4. *cap. circa finem: scilicet, an habeat pacatam conscientiam, an omnibus satisfecerit, an benè disposuerit de suis: caveat ne in interrogationibus sit molestus ægroto: consultum esset, vt interrogaretur vt supra fol.* 135.

Secundò, excitet eum ad contritionem, Fidem, Spem, & Charitatem, vt sup. Cap. 2. *provt tempus patietur: & si videbitur esse in meditationibus, & propter imbecillitatem virium corporis, & animæ, dubitaretur de vera meditatione, vel oratione; expediet eum blandè*

alloqui, & modeſtè interrogare, quomodo ſe habeat, & quid mente revolvat; & an placeret ei, vt eum præiret cum aliqua devota oratione ex præcedentibus ad DEUM Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum fol. 100. *vel meditationes de Paſſione Chriſti fol.* 50. *vel Commendationem ad B.V. fol.* 113. *ad SS. Angelos fol.* 128. *ad omnes Sanctos fol.* 131. *Et quidquid Sacerdos in ægrotante neceſſarium, vel magis congruens advertit; id cum ſua prudentia proponat, & ſuggerat ægroto, quæ ad quadruplices actus Contritionis, Fidei, Spei, & Charitatis ſupra dicta ſunt Cap.* 2. 5. 6. 7. *Exhibendo ei Crucifixi imaginem oſculandam. Et cum jam vicinus eſſet tranſitus, prælegat ei orationem vt ſupra fol.* 133. *Item fol.* 140. *&* 149. *In Agone præbeat ei lumen, præeat cum oratione, vt ſupra fol.* 152. *&* 153. *Et ſi tempus ſupererit, poſſunt prælegi plu-*

res

res vt ſupra fol. 113. 140. 142. *vel aliqna ex cap.* 21. *vt infra. Nec deſerendus eſt moribundus, vsq; ad vltimam exhalationem animæ: quinimo in extrema agonia, majori, quam vnquam charitate juvandus eſt; quia dæmon ſolet quosdam atrociter oppugnare in eo tranſitu, vt D. Gregorius ait:* ſuper illud Lucæ 19. Circumdabunt te inimici tui vallo, coangustiabunt te vndique: *Nec recedendum eſt à moriente cum Crucifixo, quoad vsq; eſt mentis compos.*

Tertiò fiat, more Eccleſiæ conſueto, commendatio animæ, quando moribundus non eſt jam amplius ſibi præſens: intermiſcenda ſunt tamen aliqua verba (ſi adhuc putatur intelligere aliquid agonizans, licet non poſſit loqui) quale eſt:

Lubi Bratèz rèzyte smano: Zhestitu bodi tu S. Imé Iesus Chriſtus, *vel:*

Iesus Syn Davidou uſmiliſe zhés me, *vel*: O Goſpúd Bug, bodi moi isvelizhar, Iesus uſmiliſe zhés me: *Interdum aſpergendus eſt Aqua benedicta, præſertim ſi viſionibus videtur perturbari; & moneatur, vt ſæpè dicat, ſaltem corde* JESUS MARIA, *vsq; ad exhalationem animæ. Poterit deindè proſequi commendationem animæ, & monere circumſtantes, vt pro ipſo orent, & ſequantur præeuntem cum Oratione:* Lozhiſe, *vt ſupra fol.* 155. *&* 156. *cum Litanijs, & annexa Oratione. Cum verò jam emiſerit ſpiritum, omnes orent:* O Dobrutlivi, *vt ſupra fol.* 160.

De quartò, ſcilicet Aſſiſtentium ædificatione, videatur

cap. 19.

CA.

CAPUT IX.

Quomodo sit juvandus, qui ex nimio desiderio vitæ longioris, non satis æquo animo moritur, nec acquiescit Divinæ voluntati?

MOrtis timor aliquos, plus æquo concutit, & affligit: partim quod vitam hanc naturaliter diligunt: partim quod eis, quæ in mundo relinquuntur, affectu nimio adhærent; & potest etiam hoc longioris vitæ desiderium eo usq; pervenire, ut non æquo animo acquiescant Divinæ voluntati; & sic dum inviti moriuntur, tria incommoda magna subeunt. Unum est, quod eò magis torquet eos ipsa mors, quo magis Voluntati propriæ repugnat, juxta illud Sapientis: O Mors! quam amara est memoria tua homini, pacem habenti in substantiis suis!

Secundum, quod eo se privant merito singulari, quod voluntariâ morte (id est, cum conformitate ad voluntatem DEI) acceptâ habituri erant: imò addunt offensam, si deliberatè repugnant suâ voluntate, voluntati Divinæ.

Tertium, quod se non benè disponunt ad vitam, quæ est sine fine, jam jam secutura, dum nimis de temporali hac morte trepidant, & de pertinentibus ad eam, tractare perhorrescunt.

Sunt aliqui Assistentes, qui nolint hujusmodi periculum ægrotis significare, ne contristarentur: alij etiam spem vitæ diuturnioris dare solent: sed profectò, nullo modo expedit: quia sic fit, ut non se præparent, sicut oporteret, in ijs quæ ad animam, nec etiam in ijs, quæ ad conjunctos, & alios pertinent: expedit ergo magis, prudenti aliquo & suavi (quantum fieri potest) modo; vel mortem imminentem, vel ejus grave periculum,

culum, eis significare: & animare, vt fortiter, & audacter se gerant; & benè ac prudenter se ad mortem præparent: si enim DEUS *vitam prolongare voluerit, nihil nocebit se benè præparasse, quod omninò est necessarium, si mors (vt timendum est) brevi succedat. Si ergò nimius amor vitæ, acerbam facit mortem, juvandus est primò orationibus, & potest præire Sacerdos cum oratione:* O Vsigamogozhi, *vt supra fol.* 102. *& alijs. Secundò Exemplis, & autoritatibus. Tertiò, rationibus, vt ad moderationem ægrotus reducatur, his vel similibus verbis.*

LUbesnivi pèrjatel, jmaste snati, de G. Búg je eno postavo dal, de usi ludè morejo enkrat umrèti: tu je sturil grèh nashiga pèrviga Ozheta Adama: inu ta smèrt je usim postalena; taku velikimu, kakòr maihinimu: taku ubosimu, kakòr bogatimu:

nu : inu letù je bilú od sazhetka ſvitá, inu bode do konza tèga ſvitá. Na tú David pravi : Ky ſe snaide en zhlovik, kateri shivy, inu bi nemogèl umrèti? Aku lih sdai bi ſmèrti ubèshali, taku uſai je potrèba enkrat umrèti : kai ſhkodi ſe k' ſmèrti dobru pèrpraviti? more biti de bi en drugi krat ne jmèli taku dobre perloshnoſti ſe k' ſmèrti perpraviti, kakòr sdai: kokú hitru pride ena omadleviza? en boj? en padèz na vodi? na çimpri? tudi na pooti? de ta zhlovik bi ne jmèl zhaſſa rezhi Jesus Maria; inu takú nepèrpraulen bi mogel pogublen biti na vèzhne zhaſſe.

Imamo tudi snati, de Boshji voli my neimamo ſuperſtati, sakai G. Búg je en dobrutlivi Ozha, kateri shely naſhè isvelizhonîe; inu nas na tojſto uro k' ſebi klizhe, kadar Vej de je naſhim duſhizam k' isvelizhanîu.

S.

S. Chriſoſtomus pravi, de ty brumni umèrjó kadar ſo narbrumniſhi: inu ty hudi kadar ſo marmanîe hudi. Sa tú moremo my naſho volo, s' Boshjo volo skleniti, inu nîemu ſe volnú u' roke dati, inu isrozhiti. Na tú lubesnivi pèrjatel, bodite dobre vole, sakai G. Búg vas lubi kakòr ſvojo ſtvár, po ſvoji podobi ſturjeno, inu vas je u' Chriſtuſu ſebi s' eniga ſyna gori uſél: on vas nebode sapuſtil, inu savèrgl: inu aku vas sdai k' ſebi poklizhe, jmaſte snati, de tú je k' vaſhimu pridu, inu isvelizhanîu.

Imaſte tudi veidit, de tèh pravizhnih ſmèrt, nei ſmèrt, ampak enu preminenîe h' bulſhimu shivenîu: pravi ta modry Pridigar Salamon: Bullhi je dan te ſmèrti, kakòr dan tèga roiſtvá: roiſtvu je ena vrata h' ti ſmèrti, ſmèrt pak je ena vrata k' vèzhnimu shivenîu. Rèzyte s' S. Paulam: jeſt

shelym ſe reſtajat, inus' Chriſtuſam u' Nebeſſih prebivat.

POmiſlite enu malu vaſhe shivenîe od mladoſti, inu more biti de ne naideſte eniga dné pres nadluge: tukai ſmó u' eni tuji desheli, neobſtojezhi, uſakdanîm vojskovanîu, polni reive, inu shaloſti: poſliſaimoſe po tèm vèzhnim Paradyshi, kateriga nam je Chriſtus gori odpèrl s' nîegovo britko martro inu tèrplenîam: sa tú uſé naſhé miſli, inu shelé nai bodo li po tèm Nebeſhkim. Enkrat je umrèti, aku volnú, inu radi ſe Boshji voli zhés damo, taku jmamo enu veliku plazhilu pèr G. Bogú, inu nam veliku nuza k' odpuſhzhanîu naſhih grèhov: ahu pak neradi umèrjemo, vinèr moremo umrèti, taku ta ſmèrt nam k' obenimu nuzu ne pride.

Chriſtus je molil: Ozha, nai ta kelih od mene preide, ali uſai, nai ſe

sgo-

sgody po troji voli : raunu takú my smó dolshny Boshji voli se podati, kateri nam je pèrpravil sa tó grenko smèrt, to slatkúst, nu dobruto vèzhno David je upyl : Ah kokú na dolgu se vlèzhe moje shivenîe, se mu je sdeilu predolgu shiveiti : bi bil raishi pèr Bugi, de si je bil sdrou, mogozh inu en bogat krail, katerimu nei nyzh na tèm sveitu mankalu.

S. Paulus je dial : O nesrèzhni jest zhlovik, gdú bode mene vshé enkrat lèdihal s' letèga mèrtvazhkiga trupla ? moje shiveinîe je Christus, inú umrèti en velik dobizhek.

Enkrat Resboiniki so tekli na S. Hilariona Pushzhaunika s' nagimi mezhmy, inu on je li smyram stal ; ga uprashajo sakai se on ne boji umrèti ? on ym odgovory, sakai bi se jest strashil umrèti, kir sim k' smèrti dobru pèrpraulen ?

Veli-

Veliku jih je, kateri se smèrti nyzh ne bojé, dokler sposnajo, de ta smèrt je en konèz tèga grèha, reve, inu nadluge na tèm sveitu.

Ta sèrzhna molitou, je ena dobra pomúzh se k' smerti prou pèrpravit; sa tú lubesnivi moi pèrjatel, molite enu malu sa mano.

O Dobrutlivi G. Búg, jest se réis po ti naturi smèrti bojim, aku pak tebi takú dopade, jest se smèrti volnu podám, inu letó mojo smèrt, inu ulé moje rève, shalost, bolèsan, inu nadluge, tebi gori offram, inu zhés dám, sto britko martro, inu tèrplenîam Iesúsa Christusa, k' odpushzhanîu usih moyh velikih smèrtnih grèhou.

O Milostivi G. Búg, ti si mene is nyzhesar stvaril, inu mene do sdai redyl; u' ti S. Catolishki Cerqui, inu Veri ohranil: po tém pravim pootu

k'

k' isvelizhanîu vodil : s' zhym ſe bodem jeſt hvaleshn skasal: sa leté uſé tvoje dobrute, inu gnade, jeſt mojo grenko ſmèrt tebi gori offram, inu tvoji S. Volizheſdám: ti smano ſturi, kokòr tebi narbolé dopade.

O G. Búg Ozha Nebeſhki, Zhaſt, inu hvala bodi tebi vekoma dana, de moje nadlude, inu moje pregrèſhenîe bode enkrat konèz jmeilu : inu de ſi ti meni dal to gnado, de jeſt ſe morem prou k' ſmèrti pèrpraviti : skashi meni tudi tò dobruto, de bi ſe jeſt mogèl prou ſpokoriti, inu tvoje Nebeſhku isuelizhanîe sadobiti. *Poſſunt etiam ægroto prælegi orationes jaculatoriæ, vt ſupra fol.* 102. *&* 142. *Et vltimo dicere cum Job.* Ieſt vèm de moj Odrèſhenyk shivy, inu on mè bó potle is semlè gori obudil, inu bodem s' letó mojo kosho obdán, inu bom u' moym meſſei Bogá vidil: tè-

gajſtiga bodejo moje ozhy uſelei gledale, s' velikim veſſeljam.

Adde & alia id generis, ſi oportet, quæ magis declarari poſſent, & commendantur prudentiæ Sacerdotis, qui, prout judicaverit, poterit aliqua prælegere ex cap. 21. præſertim Paſſionem Chriſti.

CAPUT X.

Quomodo procedendum cum ægroto, qui timet mortem, eò quòd non ſatis pœnituerit?

Mnes timent mortem, non tam ex deſiderio vivendi, quam quòd res ſuæ conſcientiæ implicatas habeant, & tam brevi tempore eas ſe poſſe explicare diffidunt. De his, ſi verè tempus non ſuppetit ad omnia, quæ fieri deberent, quid agendum? infra dicetur.

Quod

Quod si non deest tempus, modò eo ægrotus uti velit; eum exhortari oportet, ut omnium primò confiteatur & communicet, ac petat unctionem extremam (licet non statim ei detur) deindè si quid statim restituere, vel facere debet, & potest, curet fieri, & testamentum condat, in quo suppleat, quod statim fieri nequit; & demum se præparet ad transitum: & breve tempus sibi à Domino datum, ad satisfactionem pro peccatis, & meritum beatitudinis, elabi de manibus, sine fructu, non sinat.

Quod si timet mori, eo quod vitam emendare, & multa bona facere in animo constituerat, non fecit; suadendum est ei, ut voluntatem suam, cum Divina conformet & loco omnium rerum, quas facere cupiebat ad Dei honorem, & suam perfectionem: offerat Deo in sacrificium, vitam suam, cum voluntate ejus beneplaciti in omnibus implendi: nihil

enim Deo gratius, nec majus, homines Deo offerre possunt: & in eo, quod superest vitæ, nihil omittat eorum, quæ præstare potest, tam in eeleemosynis (si facultatem habet) quam in devota Sacramentorum susceptione, testamento condendo, ac alijs, quæ superius dicta sunt, ad morientem benè disponendum, esse opportuna.

Aliqui timent mortem, & de ejus imminenti adventu dolent, quia rebus terrenis affectu magno adhærent, scilicet dignitatibus, divitiis, voluptatibus, vel personis, quas relinquunt, sibi charissimis; ut uxori, filijs, & amicis vel consanguineis: & hoc facit dæmon, ut dum affectibus, & curis inutiliter tempus impeditur, & animus distrahitur, quæ ad salutem æternam ipsius necessaria sunt, minus provideat, & exequatur. Qui talem in ægrotis affectum deprehendit, vel aliorum relatu cognoscit:

ſcit: præter aliorum orationes, & eleemoſynas, quas pro talibus procurare debet (ſi ſint qui eas facere poſſint) quatuor medijs tales ægrotos juvabit.

Primò removendo ab ægrotante id, quod poſſet inordinatum hunc affectum nutrire, quantum fieri poterit: qualis tunc eſt aſpectus perſonarum, quas humano amore diligit, puta conjugis, filiorum, amicorum: & colloquia de illis, etiam abſentibus (niſi neceſſaria) expedit vitari.

Secundò, rationibus affectus hic, eſt temperandus: quia is non ſolùm ſe affligit ſinè fructu, ſed etiam impedit bonam præparationem ad mortem. Sic ergo ægrotanti dici poteſt.

Lubesnivi pèrjatel, jmate veidit, de ta lubèsan katero vi jmaſte pruti vaſhim ludém, blagi, ali tèmu ſvitú, vam inu nym nyzh ne nuza, s' tèm ſam ſebe shaliſte, inu ſe mudiſte, de

ſe prou ne pèrpraviſte h' ti vè zhni do-
bruti, inu veſſelju : vſé tu poſvitnu
malu tèrpy ; tu Nebeſhku pak je vè-
zhnu, kateru je pèrpravil G. Búg tém,
kir nîega lubio : sa tèga volo nyzh ne
miſlite na tú kar moreſte sapuſtiti:
ampak li ſe fliſaite po tèm kar jmate
tamkai sveſſeljam vekoma ushivati.

Premiſlite, de kadar ſe prou pèr-
praviſte k' ſmèrti, inu prideſte u' Ne-
beſſa, taku boſtè mogli vèzh od Bo-
gá tèm vaſhim ſproſſiti, kakòr de bi
tukai doſti leit shivêli : sadoſti je
vám, de vi ſebi preskarbiſte sa tú vè-
zhnu isvelizhanîe, tè vaſhe pak pèr-
porózhite G. Bogú, kateri nas uſyh
je en dobruſtivi Ozha, inu pomo-
zhnyk u' ſih potrèbah. Ta dobrutlivi
Ozha ne bode obeniga sapuſtil, sa-
kai on nas uſih sa lubu jma, inu sa nas
uſih bode on narbolé preskarbil, aku
bomo ſèrzhnú jna nîega savupali.

Lu-

Lubesnivi pèrjatel, vi ſe moreſte na eno dolgo raisho pèrpraviti, notèr do G. Bogá, pred katerim boſte skorai mogli zhiſto raitingo dati; na tú je potrèba to teshko butoro tèh grèhou, inu posemelskih rizhy popuſtiti, de boſte mogli lahkeſhi raishat, inu zhiſto raitingo dati, ſicér ta skèrb, inu butora tèh posemelskih rizhy, bi vas saduſhila, de bi nemogli Boshje dobrute doſſezhi: naſtrán tedai poſtavite vſé posemelske skarby, de lahkèſhi obarneſte uſé vaſhe shelé na vèzhnu isvelizhanîe.

Lubesnivi pèrjatel, uſé tú kar vi jmate, tu je vam G. Búg li poſſodil, sdai je potrèba uſè povèrniti, inu sa Boshje volo sapuſtiti: sadoſti bode vam jmèti, inu ushivati dobrutliviga Bogá na vèzhne zhaſſe, inu uſé tú kar ſte vi u' Boshym jmeni dali, inu dobriga ſturili, vi tamkai ſamoſtú

naideſte, inu vèzhnu shivènîe poſſedeſte, na vèzhne zhaſſe.

Lubesnivi pèrjatel, jmaſte snati, de tá kateri hozhe G. Bogú dopaſti, je potrèbnu de rád, inu volnú sapuſty uſé rizhy tèga ſvitá: pomèrkaite na naſhiga Odrèſhenika IEsuſa Chriſtuſa kakú je on hotel parnág na S. Krishu ſvojo duſho u' roké Ozheta Nebeſhkiga pèrporozhiti: on je volnú sapuſtil ſvojo lubesnivo Mater, ſvoje lubesnive Jogre, inu pèrjatele, s' veliko shaloſtjo, inu reivo obdane: uglihi vishi tudi my moremo radi, inu volnú ſturiti, inu uſé naſhe miſli li h' Bugú obèrniti.

Ta Bagá bojezhi Job. li G. Bogú uſé ſvoje rizhy jeperporozhil, kir pravi: Ieſt ſim nág od moje Matere telleſa pèrſal, inu ſpet nág poidem is ſvitá, Goſpúd je uſé dal, inu sa Boshio volo uſé rád puſtym; kakòr Bogú dopade,

pade, taku ſe isgodi, nîemu ſamimu bodi zháſt, inu hvala dana na vèzhne zhaſſe.

S. Marta, hakòr je pozhutila de jma umrèti, je na jaſnim pod enim krisham pepela potreſla, je doli legla, puſtila ta S. Paſſion brati, inu takú od uſih poſemelskih rizhy je ſvoje ſèrzé obèrnila, inu volnú u' drushbo Chriſtuſovo ſe podala.

Raunu takú je ſturil ta Bogá Bojezhi skoff S. Martin, na pepèli je hotel umrèti, de bi dal en dobèr navuk uſém ludém, de ob ſmèrtnim zhaſſu je potrèba vſè ryzhy tega ſvitá volnú sapuſtiti.

Ta veliki pèrjatel Boshy S. Franciſhk je hotel na golih tlèh umrèti.

S. Ludovicus en mogozh Krail Franzoski, ta je tudi hotil na golih, tlèh, ſpepelam poſſút umrèti: s' tém je dal ſposnati, de on uſé posemel-

ske ryzhy je do konza sanizhoval inu fèrahtal, na tém ſveitu.

Moventur etiam ægroti pijs orationibus, & eſt ſimiliter alloquendus. Lubesnivi pèrjatel, ſpolnite de ena ſérzhna molitou, s' zhiſte vèſti, u' pravi Veri, u' Vupanîu, inu u' Boshi lubèsni ſturjena, oblake predere, Bogá utolashi, pèrtruza, inu premorè tèga, kèr ſicer obana reizh nemore premozhi: taku moliva enu maihinu, de boſte ſtembolé mogli puſtiti, inu posabiti na té poſvitne ryzhy.

O Miloſtivi Iesus Chriſtus, reiſhi ti mene od tèh poſemelskih miſli, inu skèrby: dai meni ſèrzhne shelé, inu usdihanîe, nikár po uſim tém, kar letá sapelavi ſveit sa zhaſtitu, sa veliku, inu sa dragú dèrshy, tèmuzh li po tvojm kraileſtvi: de h' tebi pridem, inu vèzhniga isvelizhanîa delèshèn poſtanem. Amen. O G. Búg!

O ko-

O kokú je ſrezhin tá, kateriga ſi ti u' tuoje krailestvu gori usél, inu tvoje vèzhne zhasty, inu dobrute delèshniga ſturil! li enu ſamu jeſt od tebe proſſim, o lubesnivi Ieſus; ſturi ti sdai, inu uſelei smano kakòr ti hozheſh, inu kar je tebi narbolé dopadajezhe, usèmi me gori u' tvoje vèzhne utte. O G. Búg regierai, inu vishai ti mene: obdèrshi me u' tvoim ſtrahu, lubèsni, inu u' ſposnanîu: dai de jeſt uſó shaloſt, inu ſupèrnoſt tèga ſvitá inu lebna lahku premorem, u' tém savupanîu té velike zhasty, katero ſi ti tém isvolenim pérpravil: dai de jeſt tu uſé poſvitnu bom sa nyzh dèrshal, inu de moje ſèrzé, inu uſé miſli obèrnem li na tú pèrhodnu veſſeljé, inu zháſt. Ne puſti me prozh obèrniti od tebe s' obenim poſvitnim luſhtam, ali tèrplenîam; tèmuzh dai meni tuojo gnado, de jeſt dán, inu

núzh

núzh po tebi trahtam, inu miſſlim: Vus moi tróſt, veſſelje, inu vupanîe li u' tebe ſèrzhnú poſtavim: inu li po tebi shelym, nikár drugazhi, kakòr en Ielen po friſhni vodi.

Oratio ad Spiritum Sanctum.

O Ti S. Dúh, s' Ozhetam, inu Synam en pravi Búg; en vishar uſih isvolenih: tebe jeſt is ſèrza proſſim, prebivai ti notri u' meni; regierai, vishai, inu vodi ti mene, de jeſt skusi tvojo kráft, inu múzh bom mogel priti h' tê neisrezheni zhaſti vèzhniga lebna, kèr je en vèzhni dán, vèzhnu leitu, vèzhnu veſſeljé, vèzhnu sdravje, pres uſiga preminenîa, inu ſlabosti: vèzhna inu obſtojezha dobruta: sdai ſim ſhe na tèm diujim, inu nepokoinim morjú: inu na tèm hudim, inu sapelavim ſveitu; ali Ti meni pomagai is uſih moyh nadlúh: inu me

vari

varipred tèm hudim ſcurashnikom, inu me pèrpelai h' tèmu vèzhnimu shivenîu : de tamkai bom Tebe, Ozheta, inu Synu, to lubesnivo S. Troyzo ediniga Bogá, prou lubil, gledal, hvalil, inu zhaſtyl vekoma, Amen.

Eſt tamen animadvertendum, an ægrotus poſſit diſponere de ſuis? & hoc non eſt omittendnm. Quod ſi factum eſt, proſequatur vt ſupra cap. 8.

CAPUT XI.

Quid cum impatientibus ſit agendum.

Aldè impatientes ſunt aliquando aliqui ægrotantes, propter dolorem, vel moleſtiam morbi : præcipuè, ſi propter paupertatem, deſint media opportuna ; vel alia

alia ſuperveniant adverſa: & ſunt in tali caſu quatuor modis juvandi.

Primus eſt, compati ægroto ex animo, & præ ſe ferre compaſſionem: & ſi etiam poſſet opere ipſo procurare, ut eleemoſynis, per ſe, vel per alios ſublevetur: id enim (præterquam quòd minuit impatientiam, cum ægrotus videt charitatem juvantis) diſponit eum, ut libentius audiat, & facilius acquieſcat omnibus, quæ ab ipſo proponuntur. Alloquendus eſt his, vel ſimilibus verbis.

LUbesnivi pèrjatel, jeſt ſim u' mojm ſèrzi shaloſtèn, sa volo vaſhe velike bolèsni, rève, inu nadluge, inu aku vam morem kai pomagati, hozhem rád is ſérza ſturiti: nikar ne bodite takú nepotèrpeshlivi: na Bogá savupaite: nîemu perporozhite vaſho bolèsan, rèvo, inu uſé vaſhe nadluge. *Movendus eſt ægrotus rationibus ſcilicet.*

1. Lubesnivi perjatel, jmate snati, de tá kateri volnu tèrpy, ta ne pozhuti tolikain hudiga, inu nadluge, inu sa tú volnu tèrpleníe sadoby pèr G. Bogú, enu veluku plazhilu, de po ſmèrti, níemu nei potrèba, na unim ſveitu tèrpèti.

2. Imate veidit, de te nadluge G. Búg poſhle sa naſhe bulſhe, sakai on je en dobrutlivi Ozha, inu Arzat: on daje ja grenke arznie, ali nam nuzne, inu potrèbne; sa katere moremo my níega viſſoku sahvaliti. Téga kir Búg lubi, téga ſtraffa, inu tá kateri to ſtraffingo volnú gori usame, tá ſi per G. Bogú velik lon sadoby.

3. Imate premiſſlit, de G. Búg je pravizhèn, de on ſtraffa ta grèh na letèm, ali pak na vunim ſveitu: taushentkrat je bolé na letèm ſveitu en maihen, inu kratik zhaſ tèrpèti, kakòr u' teh vyzah doſti, inu dolgo ſe

shgati:

shgati: na tèm ſveitu ene ure maihinu volnu tèrpleníe, vèzh velá inu nuza, kakòr na vunim ſveitu enu leutu ugrosovitim ogny: na letèm ſveitu nei obedn zhlovik pres greha: proſſite ſòrzhnú G. Bogá, de letú vaſhe terpleníe, vam bode k' odpuſhzaníu uſih vaſhih grèhou, inu na mèſtu tègaiſtiga ognía, kateriga bi jmeili na vunim ſveitu doldu zhaſſa pretèrpèti. aku boſte volnú tèrpèli (kir uſai moreſte tèrpèti) inu u' Bogá savupali; taku vam bode k' odpuſhzhaníu grèhou, inu k' isvelizhaníu Nebeſhkimu, na vèzhne zhaſſe.

4. Imate veruvat, de G. Búg poſhle tukai reive, inu nadluge, de bi ta zhlovik raiſhi sapuſtil tu poſvitnu, inu bi hitil po tèm vèzhnim isvelizhaníu. G. Búg je ſtèmi potèrpeshlivimi, inu yh bode odrèſhil: ja isvelizhani ſo ty krotki, inu potèrpeshlivi.

5. Ima-

§. Imate ſpumnit, de G. Búg s'rèvami, inu s' nadlugami li skuſha tèga zhloveka pravo potèrpeshlivoſt, pohleunoſt, nîega Vero, inu nîega vupanîe u' G. Bogá: kakòr tu ſrebrú, inu ſlatú ſe zhiſti, inu skuſha u' tém ogny, takú ta pravizhni u' rèvah, inu u' nadlugah: radi tedai, inu volnú yh gori usamite, de vam pridejo k' vèzhnimu isvelizhanîu.

Moveatur exemplis.

Ste ſhliſhali doſtikrát, kokú rad, inu volnú je tèrpil nadluge Job, Tobias, Ioshef, David, Diviza Maria, inu tulikain S. Martèrnikou, kir ſo volnú sa Chriſtuſovo volo kry prelili: tu nedolshnu Iagnê Chriſtus Ieſus, rad inu volnú je sa nas martran bil, inu krishan.

Molitou je ta narvehſhi tróſht u' téh nadlugah: sa tu lubesnivi moj pèrjatel, molite sa mano k' ſpominu

Christusove martre inu tèrplenîa. Usigamogozhi *vt supra fol.* 50. *vel Iaculatoriam* Sueta Troyza *vt supra*: 142. *si tempus patitur, posset ei prælegi Passio Christi ut infra cap.* 21. *vel aliquibus alijs orationibus præeat Sacerdos, & ægrotus sequatur saltem corde, si ore non posset. Et vsque ad expirationem animæ, faciat ea omnia, quæ magis necessaria judicaverit, vt supra dictum est, & notata existunt, fol.* 149. *& consequenter.*

CAPUT XII.

Quid faciendum cum his, qui Fidei tentationibus molestius agitantur.

IN ijs quæ ad Fidem pertinent, solent ægrotantes dupliciter indigere auxilio, & subsidio adjuvantis.

Pri-

Primò, cum non explicitè credunt, quæ in tempore legis gratiæ credi oportet: & quid agendum cum talibus, cap. 5. dictum est.

Secundo cum à dæmone concutitur Fides (quæ totius ædificij ſpiritualis, & rerum ſperandarum eſt fundamentum) per varias tentationes, quibus ille in dubium adducere infirmum, de tota Fide, vel de aliquo ejus articulo nititur. Sic igitur alloquendus eſt.

Lubesnivi pèrjatel, aku jmate skuſhnîave u' ty Catoliſhki veri, taku merkaite dobru, de u' obeno visho ſe ne preperaſte s' tèm hinauskim sapelauzam hudizhom, kateri nyzh drusiga ne jiſhzhe, ampak kokù bi mogèl tèmu zhlovèku smotit tu, kar je nîemu narpotrêbniſhe k' isvelizhanîu, inu ga pèrpravit u' zviblanîe u' ty pravi Veri: pres prave, zhiſte vere, nei mogozhe Bogú dopaſti, inu re-

zyte s' Pſalmiſtam: O Goſpúd reſvèiti moje ozhy, u' ſvitlobi prave vere, de jeſt na ſmèrtni zhas ne saſpym, de ne porezhe moj ſovrashnik, jeſt ſim nîega premogel. O Goſpúd meni ſe ſila gody, Ti odgovori sa me. O Goſpúd potèrdi mene u' tvoji S. Veri.

Iuvat etiam aliqua ex ſupra dictis. Cap. 5. dicere. Maximè juvat, vnicam dare ſolutionem omnibus argumentis dæmoni, & ei quantumvis multa repræſentanti reſpondere:

Ieſt ſèrzhnu verujem uſé tú, kar veruje S. Mati Catoliſhka, inu Apoſtolska Cercou, katere Glavár, inu Namèſtnik je Rimski Papesh: ona je en ſtabèr, grund, inu terdnúſt té riſnize: ona bode tebi Satan sa me odgovarila: lis' nîó ſe preperai: meni je dobru de jeſt verujem uſé tu kar ona veruje, inu tú je meni sadoſti. V' leti veri boſte shihèr pred uſimi hudizho-

vimi

vimi skuſhnîavami: sa tu shihèr ſpuſtite uſé leté miſli na ſtrán, inu kai drusiga ſvetiga premiſhlavaite, s' pravim vupanîam, ſerzhno lubèsanjo pruti G. Bogú, inu s' ſèrzhno grèvingo zhes vaſhe grèhe.

Et tunc juvat præire cum ſymbolo Fidei vt ſup. c. 5. poſt ſymbolum poteſt addi proteſtatio Fidei his, vel ſimilibus verbis.

Sèrzhnu rèzyte sa mano: Ieſt ubogi rèvni grèſhnik ſprizhujem pred Bugam, inu pred uſó Nebeſhko gmaino, pred moym Angelzam variham, inu pred uſim ſveitom, slaſti pred vamy moym Spovidnikom, inu pred uſimi tukai ſtoyezhimi: De jeſt u' leti S. Catoliſhki Rimske Cerque Veri, hozhem shivèti, inu umrèti: inu aku bi katera beſſeda vuſhla is moyh uſt, u' moyh omèdlevizah, inu nadlugah, pruti leti S. Veri, ſprizhujem de tu nei nigdár moja vola ni miſèl.

Si talis videretur dispositio ægrotantis, qui de fide tentatus, non tamen in ipsa mortis agonia versatur, & sensibus integris est, ut ad ejus consolationem, & stabilitatem, aliquæ rationes Fidei essent adducendæ: generales ille sint, & non particulares, & alloquendus est his, vel similibus verbis.

Moj lubi perjatel, jmate snati, de ta Vera nam nei dana od zhlovèske mozhy, ampak skusi Boshjo modrúst kateri je ta prava risniza: inu de ta Vera katero je G. Búg resodil svoji Cerqui, je ena gvishna poot k' isvelizhanîu: Shihèr verujete tú kar tolikain svetih, inu Bogabojezhih ludy je Veruvalu, kakòr ty S. Apostoli, Martèrniki Pushzhauniki, Duhouski, inu deshelski andohtlivi ludé, kateri so na tém sveitu Svetú, inu Angelsku shivenîe pelali, inu sdai u' shivajo na vèzhne zhasse tu Nebeshku isvelizhanîe.

Shi-

Shihèr Verujete tú, kar tulikain suetih, modrih, saſtopnih, Duhouskih, inu deshelskih vuzhenikou, inu piſſarjou je shusi Dar S. Duhá nam resloshenu, inu naprei poſtaulenu.
Shihèr velujete tú, kar tulikain ukúp sbraliſzh Svetih Ozhakou, je skusi reſvitenîe S. Duhá potèrdilu de ſe jma veruvati.

Shihèr verujete Ozhetu Nebeſhkimu kateri prizhuje od Chriſtuſa rekózh, letá je moj Syn, nîega poſhluſhaite: letú tudi ty lubeſnivi Iogri, inu Evangeliſti ſo potèrjovali s' govorjenîam, inu s' zaihni.

Shihèr Verujete prizhuvanîu Chriſtoſovimu, kir pravi: Ieſt, inu moj Ozha je uſé enu; tá kateri bode veruval, inu bode karszhen, ta bode isvelizhan; kir pak nebode veruval ta bode pogublen.
Tudi shihèr verujete Angelu Gabrie-

lu, kateri prizhuje od Chriſtuſa, de on bode Syn tèga narviſhiſhiga jmenuván. Tudi tém drugim Angelzom, kir ſo osnanovali prihot, roiſtvú, gori odſmèrti uſtajanîe, inu u' Nebú hojenîe Chriſtuſovu.

Shihèr verujete tolikain Patriarham, inu Prerokam, kir ſo prizhovali od Chriſtuſa naſhiga odrèſhenika.

Shihèr verujete, kar ta S. Catoliſhka Cercou sapovèda Verovati, potèrjena skusi tolikain zaihnu ſturjenih ob zhaſſu téh Iogrou, kir ſo vus ſveit pèrpravili na Chriſtuſovo vero, aku lih neiſo bily vuzheni, ni bogati, ni mogozhni, ni Viſſokiga ſtanú, vinèr je G. Búg skusi nyh pridigovanîe reſveitil vus ſveit ſto S. Vero; u' kateri, moremo ſèrzhnu shelit shivèti, inu umrèti: sa tú je ſpodobnu, de my verujemo uſé tu, kar

ta

ta S. Catoliſhka Cercou sapovèda verovati, taku bomo sagviſhani priti h' temu Nebeſhkimu vèzhnimu shivenîu, inu isvelizhanîu.

Poſſunt prælegi aliquæ orationes ad SS. Trinitatem, vt ſupra fol. 110. *vel vt fol.* 112. *vel ſequens Confeſſio.*

Karſzhanska Spuvid.

IEſt ubogi grèſhni zhlovik, ſe odpovejm hudizhu, uſimu nîegovimu notèr dajanîu, ſvètuvanîu, inu dianîu. Ieſt vèrujem u' Bogá Ozheta, u' Bogá Syna, inu u' Bogá S. Duhá. Ieſt vèrujem cillú, kar ta Sueta uſéh ukúp karſzhanska, Catoliſhka Mati Cércou sapovèduje vervati: s' letó S. Catoliſhko Véro ſe jeſt ſpovejm, inu ſpoſnám Bogú uſigamogozhimu, Divizi Marij nîega Viſſokuzhaſtiti Materi, uſim lubim Svetnikom, inu ſe dolshán dam, de ſim jeſt od moyh detetznih dny ſemkai, notèr do sda-

nîe ure, zheſtú, inu veliku pregrè-
ſhil, s' miſſáljo, s' beſſèdo, s' dianîem
inu s' samudo veliku dobrih dèl: ka-
kòr ſe je tuiſtu uſé sgodilu, skriunu
ali ozhitnu, védejozh ali nevèdejozh,
ſupèr téh deſſét sapuvidi Boshyh, u'
téh ſédmih naglaunih grèhih, na téh
pètih pozhutkih mojga shivota, ſu-
pèr Bogá, ſupèr mojga blishnîga, inu
ſupèr isvelizhanîe moje uboge duſhi-
ze. Lety, inu uſi moji grèhi ſo me-
ni ramnu slú shàl, inu mene s' grè-
vajo is ſèrza. Satu pohleunu proſſim
tebe vèzhniga, moloſtiviga Bogá, de
hozheſh meni tvojo Boshjo miloſt
podéliti, mojmu shivotu, takú dol-
gu odog dati, dokler ſe jeſt letukai
bom mogèl uſih moyh grèhou ſpo-
vèdati, inu ſpokoriti, tvojo pèrja-
sen Boshjo sadobiti, inu po letém
revnim shivenîu, tu vezhnu veſſeljé,
inu isvelizhanîe doſezhi. Satorai

pov-

povdarim jeſt na moje greſhnu ſèrzé, inu pravim s' tém ozhitnim grèſhnihom: O G. Búg, bodi ti miloſtiu, inu gnadliu meni vboſimu, grèſhnimu zhlovèku Amen.

Et hæc occaſioni, & diſcretioni adjuvantis relinqvuntur.

CAPUT XIII.

Quomodo juvandi ſint, qui diffidentiæ, aut deſperationis difficultate laborant?

BEnè attendendum eſt, ut dejecti in ſpem erigantur, in primis videatur; an verè aliquid ſit, quod merito ægrotum, provt tunc diſpoſitus eſt, ad diffidentiam moveat. Tale quid, eſſet affectus ad peccatum, quem nollet relinquere, puta odij, inimicitiæ, uſuræ, voluntatis non reſtituendi

endi aliena, vel quid hujusmodi, de quibus inferius agetur cap. 17. *aut peccata alia in Confessione omissa, aut non benè explicata: & tunc impedimentum illud removendum est, per bonam confessionem: & causâ diffidentiæ sublatâ, ipsa quoque diffidentia tollitur.*

Si non erit causa justa, propter quam diffidat, sed ex naturæ pusillanimitate, vel memoriâ peccatorum præteritorum, & tentationibus dæmonis, orta est diffidentia; animari debet multis modis.

1. *Ex parte Dei offensi, cujus proprium est misereri semper, & parcere, dicendo ægroto hæc, vel similia verba.*

Lubesnivi pèrjatel, bodite potroshtani; aku lih ste Bogú pregrèshili, jmate vèdit, de on je nash ozha lubesnivi: en ozha te gnade, inu milosti, polhèn te lubèsni, inu dobrute: on je usmilen, inu poterpeshliu, kateri

shely

shely nashe isvelizhanîe : satu je on svojga lubesniviga Syna Iesusa Christusa poslal, de nas je rèshil od hudizhove oblasti : on je takú dobrutliu, de kadar my li misslimo se spovèdat, inu pobulshat, taku nam on ushè odpusty grèhe, inu nas pognada.

2. *Ex parte mediatoris, ipsius Christi Domini Nostri: & alloquendus est ægrotans his verbis.*

Ie réjss, de smó velikú pregrèshili, ali Ozha Nebeshki je polushil nashe grèhe na Christusa, na tu krotku Iagne Boshje, kateru usiga suitá grèhe odusame: on s' nîega S. Krivjo opere usé nashe grèhe, inu madeshe: nîega pohleuszhina, potlazhi nasho preusetnost : nîega krokkúst, utolashi nash serd inu jeso : nîega lubèsan inu dobruta, omehzhy nasho hudobo, nyd, inu sovrashtvu : nîega britka, in volna smèrt, oshiuy nasho pregrè-

shno

ſhno duſho. *Jam poteſt prælegi ægrôto oratio* O Premiloſtivi, *vt ſupra fol. 97. & poſtea alloquendus eſt.*

Bodite tedai potroſhtani, dokler ſnate, de Chriſtus, kir ſidy na deſnizi ozheta Nebeſhkiga, nîemu kashe ſvoyh pèt kryvavih Rán katere je prejel sa vaſhe isvelizhanîe: on je vaſh dobrutlivi beſſènik, inu bode tùdi vaſh Rihtar: li ſèrznu ſe nîemu pèrporozhite, inu zhésdaite. *Poteſt ei prælegi oratio* O uſigamogzhni *vt ſupra fol. 50. Et alloquendus eſt ægrotans his vel ſimilibus verbis.*

Premiſlite, kokú ta dobrutlivi Ieſus bi vas sapuſtil? Malhus je bil priſhal nîega loviti, inu nîemu je tu odſèkanu uhù sdaici osdrovil. Petrus ga je trykrat satail, inu Ieſus s' enim lubesnivim pogledam mu je odpuſtèl, sa tu kir ga je sgrèvalu, inu ga je poſtavil sa Cerqueniga Glavarja,

inu

inu ſvoiga Namèſtnika: sa téh kir ſo nîega krishali *je* proſſil : *je* isvelizhal tèga Rasboinika , ſamu sa tù kir *je* na nîega ſpumnil: inu my bi hotli na Boshji miloſti zagat? Rèzyte tè dai. O dobrutlivi G. Búg , meni moji grèhi teshé , yh jmam preveliku , kolikar je peiska, inu kapliz morja , viner jeſt n' hozhem zagat : sa volo pèt Chriſtuſovih Ran , sa nîega martro, térplenîe, inu nedolshno ſmèrt , bodem reiſhen od hudizha.

3. *Exemplis eſt movendus, hoc modo.*

Lubesnivi pèrjatel , jmate snati, de Goſpúd Búg , kir je ſama dobruta raiſhi odpuſty kahòr ta zhlovik , inu doſti ludy je ſvoym ſovrashnikam odpuſtilu: Joshef je bil odpuſtil ſvoym Bratam , kir ſo ga bily prèdali : David Saulu , inu Nabali : S. Steffan je molil sa té kir ſo ga s' kaminîem poſſipali inu my bi hotli zviblat na Boshy dobruti?

Aku

Aku je vèzh grèhou, zhés katere se mi sgrèvamo, taku je vèzha zhast G. Bogú, kir nam yh odpusty. Kakòr je vehtha zhast enimu Capitanu, kér ta mozhnèsha Mèsta, inu dosti mozhnih soldatu premore: taku tudi je vèhsha zhast Christusu, kadar eno grèshno dusho s' dosti grèhi oblosheno isdere s' oblasti paklenskiga sapelauza: sa tu nikár se ne prestrashite, té velike teshave téh grèhou, zhés katere jmate pravo grèvingo. David ob enim shlaku je odsékal glavo Goliatu, inu s' tèm je uso Filistersko voiskó respodil; taku Christus je skusi S. krysh premogil hudizha, tvoje, inu usiga svitá grèhe; aku lih bi yh bilú vèzh kakòr pèiska, inu kapliz morjá.

Hæc non continua oratione, sed interrupta (vt primo Capite dictum est) paulatim dici debent: & possunt addi hæc, vel similia.

Ta Israelski Fólk je bil mozhnu ſtiskan, od kraila Faraona, inu od kryvaviga morjá, ali ena maihina ſhiba, je premogla Faraona, inu poot ſturila skusi kryvavu morjé, de ta Israelski Folk je bil odrèſhen: ena prava maihena vaſha grèvinga zhès uſé vaſhe grèhe, bode pregnala hudizha, inu sbriſſala uſé vaſhe grèhe.

Krail David, Manaſſes, inu vús Israelski Folk ſo veliku bily G. Bogú pregriſhili, vinèr uſim je bil odpuſtil, kir ſe ſo ſèrzhnu s' grèvali, inu nîega proſſili.

Sic poſſunt adduci ex novo Teſtamento exempla.

Ta sgubleni Syn: Maria Magdalena: ta Samaritanska shena, inu ta Cananèska, ſo proſſile sa od puſhzhanîe grèhou, in ſo gnado Boſhjo sadobile.

4 *Ex parte promiſſionis Dei, dici poteſt.*

Nikár ne zviblaite na miloſti Boshy, ſam G. Búg govory pèr Ezehielu Preroku: To uro kèr grèſhnik k' meni usdahne, jeſt na uſê nîegove grèhe bodem posabil. Pèr S. Matteushi: odpuſtite edèn tému drugimu, taku Ozha Nebeſhki vam bode odpuſtil uſê vaſhe grèhe. Pèr S. Lukeshu: odpuſtite, taku vam bó odpuſhzhenu, prou ſe ſpovète, pravo, mozhno, inu ſèrzhno grèvèngo jmète, Bogá ſèrzhnu lubite, na Bogá prou veruite, inu savupaite, taku boſte sagviſhani priti u' tù Nebeſhku isvelizhanîe.

5. *Ex multitudine advocatorum, vt ſupra cap.* 6. *& ei dicatur.*

Vi morete en velik tróſht jmèti u vaſhim ſèrzi, dokler ſte vi sapiſſani u' Bratouſhzhini N. ta, kateri je u' ene Bratouske Buque sapiſſan, ſe jma troſhtat de je sapiſſan u' Buquah tèga shivenîa.

6. *Ex*

6. *Ex bonis quæ agit ipſe ægrotus, cui dicendum eſt.*

Ieſt snám de vaſhe ſèrzé vas opomina h' dobrimu, inu letú je vam k' enimu velikimu troſhtu, pèr tèm ſe posná de G. Búg vas opomina k' isvelizhanîu, dokler vam dobre miſli daje, inu zhás, de ſe prou k' ſmèrti pèrpravite. Kadar hudyzh zhloveka moti, ſe posná de on zvibla kai per nîemu dobiti: on skuſha do sadnîe ure, sakai on dobru vei, de ta zhlovik nei obſojen, ampak na sadnîo uro do katere ure lahku more uſelei dobru ſturiti, inu isvelizhanîe sadobiti. Sa tú uſá vaſha dianîa, inu nadluge, s' Chriſtuſovo britko martro, offraite Ozhetu Nebeſhkimu: inu tèrdnù, inu ſerzhnù na nîega savupaite.

7. *Per modum Orationis adjuvari poteſt, hoc modo.*

Sèrzhnu ſe pèrporozhite G. Bogù,

lubi Divizi Marij, tèm Nebeſhkim Angelzom, inu uſim Svetnikam; taku boſte premogli uſé skuſhnîave tèga hudizha, molite tèdai smano. O zha naſh, Kir ſi u' Nebeſſih, uſmiliſé zhésme tvojga nevrèdniga Syna, kir ſi mene poſtavil s' eniga Erbizha skusi Iesuſa Chriſtuſa: odpuſti meni uſé moje grèhe, kakòr jeſt odpuſhzham moym dolsnikam. O G. Búg na tebe ſe jeſt savupam, ne puſti mene nigdár vèzh k' ſramoti biti. Ieſt ſim rejſs tebi pregrèſhil, ali tvoja dobruta je vehíha, kakòr moja hudoba. O G. Búg, aku ſim jeſt lih preveliku pregrèſhil, vinèr neiſim tebi uſél mozhy meni odpuſtiti. Aku ſim jeſt lih saſhlushil ferdamanîe, ti neiſi sgubil tvoje dobrute, inu miloſti mene pognadit inu isvelizhat: moja ſèrzhna grèvinga, bode, meni tvojo gnado odpèrla. O Goſpúd, po pravizi,

vizi, sa volo moyh grèhou bi bil pogublen, ali po tvoy neisgruntani dobruti inu milosti, savupam de bom isvelizhan.

Hæc dilatari magis, vel minus poterunt, provt discretio, tempus, & occasio dictabit : poterit etiam præire cum Oratione O Premilostivi *ut supra fol. 97. & alijs.*

8. *Vertat se alìquando ad Crucifixum, cujus imago ei ostendi potest, & dicat.*

O Lubesnivi moj Iesus, sa volo prelivanîa tvoje S. Rèshne krij usmilise zhésme : O Iesus sa volo tvoje britke martre, inu tèrplenîa usmilise zhésme ; u' tvoje S. Roké perporozhym mojo ubogo grèshno dushizo.

Et si periculum mortis imminet, fiant quæ dicta sunt cap. 2. circa finem.

CAPUT XIV.

Quomodo juvandi ſint, qui contrarijs malis tenentur, præſumptionis, & nimiæ confidentiæ.

It ſæpè, vt aliqui excedant in Spe, & ad præſumptionem declinent, nimis gloriantes in ſuis bonis operibus, propter quæ de jure deberetur eis beatitudo: frenandi ſunt, & admonendi, his vel ſimilibus verbis.

S. Paulus Iogèr Boshy ta nas opomina, de my ſe neimamo tolikain saneſti na naſhe pravizhnu dianîe, ampak na dobruto Boshjo, inu saſhlushenîe Iesuſa Chriſtuſa, kir nas je odrèſhil, inu dal pomúzh dobru ſturiti: my ſami od ſebe nyzh dobriga nemoremo ſturiti, ampak skusi pomúzh

múzh G. Bogá , katerimu ſamimu ſhliſhi uſá zhúſt , inu hvala : preſlaba ſó naſha uſá dobra dèlla , sa plazhat to narmanſhi dobruto , katero my uſák dán prèmemo od G. Bogá : gorjé, inu vé bi bilú nam, kadar bi nas hotil pravizhnu ſoditi po naſhim dianîu , inu kèr bi nam okratil nîegove neisgruntane miloſti , k' naſhimu isvelizhanîu : satú naſha dobra deila ſo doſti premaihina , sa doſſezhi tu vèzhnu veſſelje : ampak dobruta inu miloſt Boshja , je tá , katera nas uboge gréſhnike isvelizha.

Si excedit in Spe , quia tota cogitatio ægroti videtur ferri ad conſiderationem miſericordiæ Dei , & meritorum Chriſti , nec videtur de peccatis ſuis compunctus eſſe : dirigendus eſt , & admonendus , ſimilibus verbis.

Lubesnivi pèrjatel , je rejſs hvaleshnu , de edn uſe ſvoje vupanîe po-

ſtavi na miloſt Boshjo, inu na sahlushenîe. Iesuſa Chriſtuſa; ali je potrèbnu de vi jmate eno mozhno, inu ſèrzhno grèvingo zhes uſé vaſhe grèhe, s' katerimi ſte tolikainkrat, vaſhimu miloſtivimu, dobrutlivimu G. Bogú pregrèſhili, inu sa uſé nîegove dobrute nehvaleshni bily: satú molite smano: O Premiloſtivi *ut ſupra f.* 97. *Item* O G. Búg *ut ſupra fol.* 133. & 142. *Moniatur ad actus Contritionis ut c* 2. *& alibi dictum eſt, ne ullo modo in ſpe excedere videatur.*

CAPUT XV.

Quid agendum, cum quis accedit ad morientem, qui jam parum mente valet.

Licet ægrotus inveniatur jam parum mentis compos, ad intelligenda ea, quæ dicuntur: interrogentur

gentur tamen adſtantes, an Sacramenta ſumpſerit: ſi omnia, quæ oportebat jam facta ſint, tunc quæ inferius cap. 19. dicuntur, fieri poſſunt. Quod ſi conſtiterit, ipſum nihil tale feciſſe (vt accidit ijs, qui nimis diu expectant, vel qui aliquò morbo opprimuntur, qui ſtatim mentem eripit, vel obfuſcat) præter ea, quæ ſine ipſo fieri poſſunt, tunc Sacerdos diligenter ſequentia faciat.

Appellet variis modis ægrotum, per ſe ipſum, vel per alios, & ſi oportebit vocè elatâ, ut excitetur: & ſi evigilabit aliquo modo, vel vtcunque ſignum dabit, quod intelligat ea quæ dicuntur (ſemotis arbitris) dicat qui juvat, hæc, vel ſimilia verba.

Lubesnivi moj pèrjatel, merkaite gori, ta ſmèrt ſe pèrblishuje, sbuditeſe, inu ozhiſtite vaſho veſt s' pravo grèvingo zhés vaſhe grèhe: sdai grè sa vaſhe vèzhnu isvelizhanîe, ali pak

sa vézhnu ferdamanîe : hozhte ſe ſpovedat ? inu præjet te S. Sacramente, kakòr en uſaki dobèr Chriſtian je dolshán ſturiti ? *Si annuit, nec tamen loqui poteſt, dicatur ei.*

Aku nemorete govoriti, taku uſai pèrterdite, utèh ryzheih, kar vas bom upraſhal. *Et proponat ei (excluſis circumſtantibus) ut dictum eſt, aliqua peccata, quæ veriſimilè eſt, in ipſo locum habuiſſe : & quæ annuerit ſe admiſiſſe, hortetur ad contritionem de omnibus, & eum abſolvat. Petat (ſi id tempus patitur, & vſus rationis) an habeat aliquid alienum quod debeat ? & ſi annuit, petat : an velit ut hæredes rem examinent, & ſolvant quod debet ? ſi annuit vocentur hæredes, vel aliquis eorum, vel ſaltem teſtes, ut hoc illis committatur dicente eo, qui juvat.*

Porozhiſte li vi vaſhim Erbam, de plazhajo vaſhe dolgé, inu luſke ryzhy na-

nasai povernejo ? *Et illo annuente, denuò extra mittantur : & hortando morientem, ad dolendum de peccatis, ut oportet (si enim facit quod in se est, cum loqui non valeat) absolutionem det illi, tam à peccatis, quam à Censuris.*

Si ægrotus sit omninò mente Captus, vt nullo modo possit ex eo extorqueri signum contritionis, tunc sub conditione est absolvendus.

Si verò recuperata, vel non omissa voce, dixerit se velle confiteri, & reliqua Sacramenta suscipere; hortetur ut dicat sua peccata, incipiendo ab eis, quæ magis ejus conscientiam premunt: & si non poterit benè à se ipso confiteri, juvandus est: interrogando de ijs, quæ majoris sunt momenti, & in illo locum posse habere, probabile est: & quàm breviter poterit (præsertim si deficere ægrotum observat) ad contritionem habendam, non ob timorem servilem, sed ob sum-

mum bonum offensum, eum inducat, & absolutionem impendat. Si potest accipere Viaticum SS. Eucharistiæ, à Parocho detur ei, & postmodum Extrema unctio.

Si videbitur non posse deglutire Sacramentum, vel timetur vomitus: illud adoret, & extremam unctionem sumat. Si ad aliquam restitutionem tenetur, statim eam faciat, si potest, ut supra dictum est: vel committat alicui, ut ipsius loco, quamprimum fieri possit, faciat.

Si eleemosynas posset facere, committat ut fiant; & si non facit testamentum, nec videtur habere judicium tam clarum, ut illud facere possit; videat, qui juvat, & tractet (si securè id facere potest) cum moriente, vel ejus conjunctis, an sit melius, ut ab intestato bona veniant ad eos, ad quos de jure spectant, an ut testamentum ægrotus bre-

brevissimum faciat, deputando aliquos, quibus confidere possit, ut ipsi in particulari faciant, quæ facienda esse in Domino videbuntur. Quod si, antequam usum sermonis, & mentis amitteret, petiit Sacramenta, ac verbis, vel signis (ut puta manus elevando, vel pectus tundendo) contritionem ostendit, licet magnus fuerit peccator, præsumitur contritus, & potest ei dari absolutio à Censuris, & à peccatis, si vel unum confessus sit, verbo, vel nutibus, & deinde communio, si speratur, quod eam deglutiet, ac retinebit; mox postmodum Extrema unctio.

Si tamen publicus usurarius fuisset, non debet recipi ad confessionem, vel alia Sacramenta (licet contritionem ostendat) antequam ipse, vel hæredes ejus restituant usuras, vel dent cautionem, prout jura disponunt, nisi sit in agone, tunc debet absolvi.

Quod

Quodsi judicium non erit sufficiens ad contritionem habendam, nec eam prius ostendit, ut par erat; petatur, an aliquod lucidum intervallum habere soleat, vel speretur à medico, quod sit illud habiturus (ut posset fieri, cessante febris vigore) & tunc redeat, qui juvat, ad subveniendum ægroto, vel inde non recedat, donec non videat mutationem. Si redit ad usum rationis, & vocis, qnamvis exiguum; petatur ab eo (semotis arbitris) an aliquid habeat, quod conscientiam gravet, cujus non meminisset dum confiteretur, vel in quo non est quietus ejus animus, ut superius cap. 8. dictum est. Suggerat ei, his verbis.

Imète pravo grèvingo zhés usé vashe grèhe: oblubite, de hozhte u' pravi Catolishki Veri shivèti, inu umrèti: savupaite prou na miloſt, inu gnado Boshjo, de skusi Iesusovo mar-

martro, inu nedolshno ſmèrtſo vam odpuſhzheni vaſhi grèhi, inu de bote pèrpelani h' temu vèzhnimu shivenîu. *Si ægrotus poteſt loqui ore, vel corde, præeat cum oratione* O Sveti *vt ſupra fol.* 120.

Si capax erit, dicantur ei aliqua de charitate, vt ſupra cap. 7. & ſic de alijs, quæ cum benè diſpoſitis dictum eſt poſſe obſervari; ſemper habitâ ratione perſonæ, & vſus rationis, & linquæ, quam habet: ſed maximè, vt in corde & ore habeat nomen Ieſu, & ei ſe commendet, B. V. Mariæ, Angelis, & Sanctis.

Illud autem eſt obſervandum, cum moriens nullum amplius videtur habere vſum rationis, & illa exercentur, quæ (vt dictum eſt) ſine ipſo poſſe fieri; vt interim conſideretur, an aliquod intervalum habeat ægrotus, vt aliquid boni poſſit ei ſuggeri: tunc nulla occaſio, licet exigua, omitti debet, quin ei, quæ

maxi-

maximè ſunt neceſſaria, ſuggerantur, præcipuè ne ſine abſolutione decedat.

CAPUT XVI.

Quid agendum, cum ægrotus uſum habet rationis, & ſermonis, ſed reperitur jam in agone.

Sſet caſus, ut ægrotus judicio quidem, ſenſibus, & voluntate ſit benè diſpoſitus, ut juvari poſſit, ſed tempore deſtituitur: præſertim ſi quis eſſet læthaliter vulneratus, timetur ne mors, vel delirium brevi ſequatur. Tunc ſtatim ſemotis arbitris, confiteatur ſua peccata, ab eis incipiendo, quæ magis ejus conſcientiam agrovant: & poſtquam dixerit, quæ recordatur, ſi videntur aliqua neceſſariò eſſe interroganda, ſtatim & expeditè inter-

interroget & tantum de ijs, quæ mortalia esse posse videntur: & si nihil ipse ex se diceret, sed interrogari vellet, Confessarius interroget ad eundem modum, incipiendo ab eis, quæ graviora sunt, & secundum statum ægrotantis, & conditionem procedat: & hortetur eum ad contritionem; breviter exagerando peccata, & ingratitudinem peccantis erga Deum, procurando, vt dolor sit non tantum propter pœnam, sed magis propter offensam Dei, & non sit cum diffidentia conjunctus, sed cum spe in misericordia infinita, & bonitate Dei, & in meritis passionis Iesu Christi constitutus, & vtatur similibus verbis.

Pozhutite she ky en grèh na sebi? vas prou serzhnu sgrèvajo usi vashi grèhi, de ste lubesnivimu, in dobrutlivimu G. Bogú pregrèshili, od kateriga ste usé dobrute prejeli? verujete inu savupate de Búg vam bó usé vashe

grèhe odpuſtil? odpuſtiſte s' praviga ſèrzá uſim vaſhim ſovrashnikom?

Et breviſſime quoad ejus fieri poterit, hæc tranſiens, abſolutionem impendat: licet poſt abſolutionem (ſi tempus ſuppetat) alia ex jam dictis adduci, ad majorem contritionem, roborandam Fidem, ſpem firmandam, & dilectionem Dei, in ipſo ægrotante excitandam: interim dum Confeſſionem audit, ſit Parochus paratus cum SS. Euchariſtia, & Extrema vnctione, ne abſque viatico decedat. Si depræhenderit in Confeſſione, aliquam reſtitutionem eſſe faciendam, rei vel honoris, & conſtat de quantitate, & perſonis, quibus debet fieri, & adeſt facultas ſtatim reſtituendi, dum parantur alia Sacramenta, curet vt ſtatim fiat: vel ordinetur (ſi res id patitur) alicui.

Si venia inimicis, vel eis qui eum offendiſſent, danda eſſet, id ſaltem coram

Nota-

Notario, vel teſtibus (ſi inimicitia eſſet publica) fiat.

Si non poteſt ſtatim fieri reſtitutio, quia non conſtat de quantitatibus rerum, vel de perſonis, vel quia non eſt ad manum pecunia, vel id quod debet reſtitui, præter promiſſionem morientis, curet vt idoneo alicui injungat, vt de ſuis debitis inquirat diligenter (& dicat ægrotus, ſi quid meminit) & ſolvat ſtatim, vel cum primum fieri poſſit: quod ſi res, vel tempus aliud non patitur, in teſtamento (quod ſi vita durat) faciendum eſt, vel ſaltem coram teſtibus, aut quocunque modo, ac via poterit, gravet hæredem ſuum hoc onere reſtituendi, & ſolvendi quod debet, ita vt nihil executores, vel hæredes (prius quam hoc) exequi curent.

Si breviſſimè hæc fieri non poſſent, dummodo videatur prompta voluntas ægroti ad facienda, non impediet, nec ab

abſolutione, nec ab Extrema vnctione: & qui juvat, non deſerat eum donec (quoad fieri poſſit) ſuæ conſcientiæ in prædictis ſatisfaciat.

Si non habet facultatem ſolvendi debita, proponat moriens, quod, ſi Deus vitam daret, quandocunque poſſet, ea ſolveret: nec putet ea tunc ſalutem æternam ipſius impeditura, quia Deus omnium Dominus eſt: tantum vt de ſuis peccatis, ſuper omnia dolere nitatur, & in Chriſti meritis, & miſericordia Dei anchoram ſpei figat.

Si rebus neceſſarijs peractis, ad alia ſuppeteret tempus, fiet ex dictis in capite 5. 6. & 7. quæ poterunt: ſed præcedant omninò, quæ ſunt magis neceſſaria.

Meminerint ſacerdotes quod in certò articulo mortis, poſſint abſolvere ab omnibus peccatis, etiam ſedi Apoſtolicæ, & in Bulla Cœnæ Domini reſervatis, &

cen-

censuris. Si autem peccatum annexam habet excommunicationem, à qua non possit extra hunc casum ipse confessarius eum absolvere, debet injungere ægroto, ut (si convaluerit) ad superiorem pro remedio confugiat; quæ intelligantur, si ægrotus non posset habere præsentiam superioris, qui facultatem talem habeat: nam tunc esset ille vocandus (si non est periculum in mora) pro casu illo reservato.

Si lætaliter vulneratus, nullo modo possit confiteri, saltem ab eo signum aliquod contritionis, & cum occisore reconciliationis, extorqueatur, & absolvatur.

(O)

CAPUT XVII.

Quid agendum cum ijs, qui ſunt ſibi benè præſentes, ſed voluntas eis ægra eſt, vt id faciant, quod neceſſario faciendum eſt.

HOmines illi quibus mors imminet, ſi non deſtituuntur vſu rationis, & ſenſuum, ac ſermonis, nec tempore, ſed voluntate faciendi, quod ad ſalutem ipſorum neceſſarium eſt, juvandi ſunt. In primis alloqvendi ſunt Amici ægrotantis, vel conſanguinei ſimilibus verbis.

Lubesnivi pèrjateli, vy ſamy sdai vidite, inu posnate, linobo, inu terdovratnoſt tèga bolnika, kateri ſe n' hozhe prou pèrpravit k' ſmèrti; ſturite sa nîega moliti, Maſhuvati, inu

eno

eno obilno Almoshno tèm vbosim, inu potrèbnim dati, de ony molio, inu prossio tèga miloſtiviga, inu dobrutliviga Bogá, de on omekzhy ſèrzé tèga bolnika, de u' leti veliki potrèbi, inu ſmèrtni uri, na nîega miloſtivu pogleda, inu vushje nîega ſèrzé s' pravo Boshjo lubèsanjo, de on ſe prou pèrpravi k' eni dobri, inu ſrezhni ſmèrti.

Iterim tamen, non omittantur, quæ cum ipſo ægroto fieri poterunt: & ſi aliquis ſit, qui apud eum auctoritatem, & gratiam habeat, is eum hortari deberet, & rogare, vt curaret ad ſe vocari virum aliquem Spiritualem, à quo conſolationem, & auxilium acciperet. Sed quamvis hoc non fieret, Sacerdos tamen eum viſitare debet, & eum ſalutet, amanter alloquatur, & de morbo interroget, & compatiatur ejus ægritudini, & compaſſionem ipſam præſeferat; vt

amoris ſignificatio, conciliet benevolentiam apud ægrotum : quæ multum conferet, vt quæ ad ſalutem ſuam faciant, ab eo libentius audiat. His præmiſſis, blandè eum alloquatur.

Lubesnivi moi pèrjatel, te bolèsni morejo biti, sa tú my moremo Arznie li pèr G. Bugú jiskati. G. Búg pèpuſty bolèsni, de ta zhlovik ne posabi na ſvojga stvarnika, inu de na nîega sa pomúzh klizhe. Ie rèiſs de G. Búg pérpuſty té bolèsni, tu ſprizhuje S. Joannes na 5 poſtavi, kir pravi Chriſtus h' temu od Boshyga shlaka udarjenimu: poidi, inu nikár vèzh ne grèſhi, de tebi ſe ſhe hujſhe ne sgody. Natú ta S. Papesh Innocencius je dal tó hvaleshno poſtavo, de ty Dohtary, inu Arzati, bi ne jmeli arznovati tèga bolnika; ampak, kadar ſe ushé ſpovei, inu obhaja. G. Búg je uſigamogozh, ta more lahku

to

to dushizo, inu tellú osdravit. On, kakòr nash ta nardobrutliviſhi Ozha, tu kar je nam k' nuzu, inu pridu, nam poſhle, inu ſtury. Aku hozhemo kai dobriga jmèti, moremo my nîega pohleunu proſſiti, gnado, inu miloſt pèr niemo jiskati. Aku lih je nash dobrutlivi Ozha, kir nam vèzh dobriga dá, kakòr my pejeruvamo; vinèr sa nîega pravize volo, hozhe de ta kir pregrèſhy, de tudi ſvoj grèh ſposná, de ſe sgrèva, de ſe ſpovei tem Duhounim, katerim je G. Búg oblaſt dal, od uſih grèhou odvesat, inu takú skusi zhiſto ſpuvid s' Bugam ſe smyry, inu odpuſhanîe doby.

Si vellet confiteri, benè eſt, & cætera fiant vt ſupra: ſi adhuc nolet confiteri, vel differret, debent ei dici ea omnia, quæ ſupra cap. 2. dicta ſunt. Et ſi opus erit, addi poterit aliquid de honore, his verbis.

Imate snati moi pèrjatel, de je tu ena lahka rejzh dati raitingo inu ſe ſpovedati enimu zhloveku; grèſhnik grèſhniku; na skriunim; kir oben ne vidi, inu ne ſhliſhi: Bogù pak tèmu pravizhnimu Rihtarju raitingo dati, kir bo vidila, uſá Nebeſhka drushina, inu ludè uſiga ſvitá, tu bo teſhku, inu grenku tèmu grèſhniku, aku na tèm ſveitu ſe ne ſpovei, inu ne ſpokory. Kai sa en velik ſhpót bi vam bil, inu uſi vaſhi shlahti, kadar bi pres ſpuvidi vmèrli? sa vas bi ne puſtili sgnoniti, bi vas na shegnam britofne pokopali: ni po karſhanski ſhegi ſpravili. Sdai ta ſpuvid vam ſe teshka vidi, inu sdy; vam oblubim, de kadar ſe ſpoveſte, sdaici bote pozhutili en tróſht, inu veliku veſſelje.

Quod ſi nec tunc ſe paratum ad confitendum oſtendit: curet intelligere cauſam. Aliquando enim id accidit ex infidelitate

fidelitate, vel hæresi: vel ex desperatione malè actæ vitæ, & propter multa gravia peccata, quæ fortè à multis annis non est confessus: vel habuit pactum cum dæmone, qui non sinit eum confiteri: vel propter aliquod odium, vel appetitum vindictæ: vel usuram, ne obligaretur ad restitutionem: vel inordinatum amorem carnalem: vel propter nimiam pigritiam.

Si infidelitas, vel hæresis detegitur, possunt ei proponi ea, quæ de Fide dicta sunt supra cap. 12. *nec disputandum est cum eo in particulari, nisi magnam occasionem daret ægrotus, rationem sui erroris assignando; tunc enim confutari id expediret ab ipso juvante, vel ab alio in ejusmodi rebus peritiori: sed communia illa magis ad rem faciunt. Et tunc peti ab eo posset: An putet salutem consequi eos posse, qui tenent id quod Catholici tenemus? Si negat: absurdum*

jam

jam est manifestè, tam multa millia hominum, qui virtuti, & pietati diditi fuerant, damnari. Si admittit (vt quidam infideles admittunt, & hæretici) salvos esse posse, tunc infere poterit; cum ergo qui credunt salvi esse possint per te: per nos autem nullus potest esse salvus extra Catholicam Fidem. Tunc arguendus, cur in tanto periculo damnationis æternæ potius, quam in securo statu, vellet ex hac vita decedere? Addi etiam possunt, quæ ad affectum movendum faciunt: quale est, in inferno pœnis nunquam finiendis cruciari, & in hac vita in infamiā suam, & suorum indelebilē incidere.

Si animadvertitur, quod sit potius desperatio, ob gravitatem, & multitudinem peccatorum, tunc locum habent, quæ de spe erigenda dicta sunt cap. 6. & 13. & possunt hæc addi.

Lubesnivi moi pèejatel, jmate snati de bi en zhlovik jmel usiga svi-

tà

tá grèhe, katerih ſe morejo uſi ludè, inu hudizhi smiſlit; tu je uſé nyzh pruti neisgruntani miloſti Boshy: inu s' eno ſámo kaplizo krji Chriſtuſove, ſe morejo uſi sbriſſat, inu oprati. G. Búg dobru posná zhlovèsko ſlabúſt, inu kakù je nagnên k' greſhenîu: sa tú tudi G. Búg je vús s' nîega dobruto nagnên k' odpuſhzhanîu tému grèſhniku, kateri ſe ſvoyh grehou zhiſtu ſpovei, inu pravo grèvingo jma, inu proſſi sa gnado, inu miloſt Boshjo.

Si (quod rarò occidit) pactum aliquod cum dæmone initum, diffidentiæ, ſalutis cauſa eſſe percipitur: dici debet, quod proditori nullum pactum eſt ſervandum, licet propria manu, imo ſanguine (quod quidam fecerunt) eſſet chirographum dæmoni datum: & quod deceptorem decipere debet, & confugere ad verum Deum, & Dominum noſtrum

Ieſum

Iesum Christum, qui creavit nos: & à potestate dæmonis per sanguinem suum nos eripuit. S. Basilio dæmon restituere debuit chirographum cujusdam peccatoris. Multos constat initum pactum cum dæmone eluisse per confessionem, & vitam salutis esse ingressos. Et licet dæmon non redderet chirographum, non refert: quia Christus Iesus, Dominus est absolutor universorum & debent dici, quæ ad spem faciunt, alibi dicta, & quæ ad contritionem.

Si difficultas confitendi procedit ex eo quod nolit affectum peccati relinquere, vel injustè possessa restituere: tunc sic alloquendus est.

Lubesnivi pèrjatel, jmate sa gvishnu snati, de smèrt se pèrblishuje, inu bote mogli usé sapustiti: ta uboga grèshna dusha nyzh sabo ne ponesse, ampak kar je hudiga, ali dobriga sturila: tu drugu bo potrèba usé na tèm

tèm ſveitu puſtiti : obedn s' vami ne poide, ampak vaſha huda, inu dobra dèla, s' katerih vas bo ſodil Ieſus Chriſtus, ali h' tèmu vezhnimu isvelizhanîu, ali pak h' tèmu vezhnimu fèrdamanîu. Vſé je potrèba volnú sapuſtiti, inu tu krivizhnu blagú popolnoma poverniti. Kateri Ozha bi takú neſpametèn bil, inu preproſt, kir bi hotèl tu krivizhnu blagú otrokam sapuſtiti, inu sa tèga volo u' paklenskim ogny vekoma gorèti? inu more biti, de tú krivizhnu blagú tudi tèm otrokam bi bilù k' vèzhnimu fèrdamanîu kateriga bi dolgu ne ushivali, sakai krivizhnu blagu malu tèrpy. Vſé krivizhnu blagú ſe more povèrniti, inu te otroke tymu Nebeſhkimu Ozhetu pèrporozhiti.

Et quia varia hominum ingenia, variis modis moventur (ſi via timoris non ſufficit, nec ſpei) teneatur ea, quæ ratione

tione amoris valeret movere, & vim posset habere in ijs, qui carnalibus affectibus adhærent, & etiam in alijs: explicando beneficia Dei, tam naturæ, quam gratiæ, & gloriæ, ut supra cap. 7. dictum est, & cap. 13.

Aliquos movet bona fama, & bonum nomen, & si observabit, quod ægrotus his potius, quam illis rationibus, vel modis moveatur, in eis magis hæreat (tamen cum prudenti moderatione) quæ officiora senserit, ut is ad salutem suam curandam excitetur, & juvetur.

Si difficultas provenit solum ex aliqua Acedia, quæ facit, ut laborem se disponendi quis exhorrescat: significanda est ei mortis vicinitas ut supra cap. 16. & periculum damnationis æternæ, si non fecerit quod debet. Deinde offerat suam operam, ad redigenda ei in memoriam peccata, & partem pœnitentiæ pro ipso subeundam.

Si

Si adhuc recuſat confiteri, poſſet agi cum ægroto per modum colloquij (ſemotis arbitris) interrogando de ſpeciebus peccatorum, quæ ipſius conſcientiam premunt, deſcendendo quantum poſſit, & ſit ſatis, ad particularia; & tunc poteſt ei dici.

Lubesnivi pèrjatel, sdai ſte vidili, de nei taku velika teshava ſe ſpovèdat, kakòr ſe je vam sdèlu: sdai bote vús potroſhtán, inu veſſel, de ſte leidih tè müje, in skèrby: aku ſhe kai pozhutite na vaſhi vèſti ſèrznu povète, de takú s' zhiſto ſpuvidjo, bote gnado, inu miloſt pèr G. Bogú sadobili, inu vaſhi duſhizi isvelizhanîe.

Iam procuret vt habeat verum dolorem de peccatis, & ad hoc eum juvet, vt dictum eſt ſupra cap. 2. & poſt ſufficientem contritionem eum abſolvat, & præeat cum aliquibus devotis orationibus, vt ſup. O Premiloſtivi *f.* 97. *& alijs*

Undecunque difficultas confitendi ægroto oriatur, nunquam est deserendus: nam si in primo congressu non movetur, movebitur in secundo, vel tertio; interim qui juvat faciat, vel curet fieri eleemosynas, jejunia, orationes, Missas, & alia bona opera, & ita cum ipso modestè & benignè agat, vt semper ad eum aditus pateat.

Si tandem ad Confessionem adducetur, procedi cum eo poterit in communione, Extrema vnctione, testamento, & alijs vt supra dictum est, prout tempus, locus, & personarum qualitas feret.

CA-

CAPUT XVIII.

De ijs, quæ ad morientem juvandum faciunt, ſed ſine ipſo tractantur.

Quæ hactenus dicta ſunt, non niſi per ægrotantem, vel ſaltem ſine ipſo tranſigi non poſſunt, ſed quid ſine ipſo fieri poſſit, & debeat dicendum eſt.

1. *Requiritur oratio Sacerdotis pro ægrotante cum admittitur ad eum, lectio Epiſtolæ, & Evangelij vt ſupra cap. 2. dictum eſt.*

2. *Debent hortari adſtantes, vt orent cum ipſo Sacerdote Roſarium, Litanias, vel alias devotas orationes, vt ſupra fol.* 160.

3. *Si commodè fieri poterit, aget cum ijs, qui juncti ſunt ægrotanti, vel ejus*

curam habent, & rerum ejus; ut eleemosynas pro eo faciant, & curent Missas dici: orationes, ac jejunia à devotis fidelibus instituant, Deum obsecrando, ut ægrotum benè disponat ad æternæ felicitatis consecutionem.

4. *Si non fuerit in cubiculo aqua benedicta, curet ut afferatur: & eum ipse, & alij eâ interdum aspergant, & ipsum lectum, & cubiculum, contra dæmonis molestias.*

5. *Si non habeat Crucifixi imaginem, vel aliam saltem, quæ ad pietatem excitet; talem adferri, & ibi teneri curet: & infirmo ea osculanda aliquando admoveatur, ut per ejus aspectum, vel osculum ad aliquem pium affectum excitari possit.*

6. *Cum ad vitæ finem proximè accedere, & in agone esse videtur, commendatio animæ, secundum Ecclesiæ ritum fiat ab eo, qui juvat, flectentibus, & o-*

ranti-

rantibus ijs, qui adstant, præsertim cum jam ægrotus sensuum & mentis non sit compos: tunc enim commendatio prædicta, orationes, & pia opera, præcipua sunt adjumenta, quæ morienti, adferri possunt.

7. *Removeantur filij, vxor, & propinqui, qui suis clamoribus possent turbare agonizantem, & admittantur homines boni, ac devoti, qui pijs orationibus, Deo animam agonizantis commendent. Et si aliquid intelligit moriens, illa magis inculcanda sunt, quæ ad ejus gustum, & vtilitatem tunc magis pertinent.*

8. *Non discedatur ab agonizante, nec finis imponatur orationibus quoad vsque anima non separetur à corpore, & tunc laudabile esset recitare officium Defunctorum, ac alias orationes pro ejus anima, & preces ad Deum fundere.*

CAPUT XIX.

De ijs, quæ ad juvandos eos pertinent, qui assistunt morienti.

Z Elus illius, qui morientem alijs præsentibus juvat, quamvis præcipuâ intentione ad infirmi auxilium feratur, rationem tamen, suo loco & tempore, aliorum audientium habere poterit, & debebit: vt ex his, quæ infirmo dicuntur, vel si quid aliud propter eos addatur, ædificationem accipiant.

Fieri possunt aliquæ digressiones (& interim conquiescet aliquantulum infirmus) ad hoc ipsum, vt scilicet præsentes juventur, sive omnibus simul; sive huic, & illi loquatur seorsum.

Cum autem ægrotus, vel jam obijt, vel omnino judicio, aut sensibus privatus

tus eſt, magis adhuc locum habent, quæ ad Aſſiſtentes dicuntur: quædam ergo dici eis poſſunt, ad morientis vtilitatem, ſcilicet vt eleemoſynas faciant, orent, & alia pia opera procurent, provt diſcretio dictabit.

Quædam verò ad ipſorum Aſſiſtentium ædificationem, ſumptâ occaſione ex eis, quæ de infirmo, vel mortuo ſunt viſa, vel ab ipſo audita: & alloquendi ſunt.

Lubesnivi pèrjateli, poſhluſhaite kaku lipú inu pèrjasnivu nas ty vuzheniki opominajo, kir pravio, de tu narbulſhe pèrpraulenîu k' enu dobri ſmèrti, je enu nedolshnu, krotku, Bogabojezhe shivenîe: ta kir lipú shivy, ta lipú umèrje. Pogoſtim ſe ſpovèdati, fliſſik moliti, Bogá zhés uſé ryzhy lubiti, ſvojga blishnîga ne reshaliti, u' potrèbi nîemu dobru ſturiti: letú je tu pravu pèrpraulenîe h'

dobri ſmèrti : doſtikrat na ſmèrt smiſliti, inu u' tako visho ſvoje shivenîe rounati, kakòr shely na sadnîo uro ſe snariti. Ta zhlovik bi mogèl narbolé mèrkat, de bi on ta zhás ſvojga shivenîa obernil k' eni dobri ſmèrti: zhás ene ſame ure tega bolnika ſe nemore preſhazat, u' kateri on more (aku li hozhe) k' dobri ſmèrti ſe pèrpravit: u' taiſti uri s' fliſſam more sadobiti tu vèzhnu isvelizhanîe, ali pak s' linobo paſti u' tu vèzhnu ferdamanîe: dokler tèdai zhas jmamo, ſturimo dobru. *Juxta illud: ſingulis horis ora, & diſce mori.*

Ah kakú bi nam nuznu bilú na vezhne zhaſſe, kadar bi ſe my pofliſſali ſvetú shivèti, kakòr ſe pofliſſamo tu poſvitnu ukupai ſpraulati, raunu kakòr de bi jmeli uſelei shivèti: kir uſai uſé li en maihèn zhás tèrpy. Mladuſt, sdravje, muzh, lipota, zhaſt, oblaſt,

oblaſt, blagu, shivenîe; uſé hitru prejde, sgyne, miny. Te zhednoſti pak, inu Bogabojezhe shivenîe, pèrneſſe tu vèzhnu veſſelje: ja isvelizhani ſo ty mèrtvi, kateri ú' Goſpudu umèrjó, sakai nyh dèlla sa nymi gredó. Poſliſaimo ſe tèdai dobru shivèti, aku hozhmo eno dobro, ſrezhno, inu isvelizhano ſmèrt jmèti.

Nyzh gviſhniſhiga nei kakòr ta ſmèrt, h' kateri ſpodobnu ſmó dolshni uſák dán pèrprauleni biti: inu my nejmamo ſebi doſti dny, inu dolgu shivenîe oblubit, dokler ne snamo, aku danaſhny dán nam bode gviſhèn *juxta cantum.* Povi kai je taſveit? *vt infra cap.* 21.

Ta kir hozhe, inu shely k' vèzhnimu veſſelju priti, ta more te neobſtojezhe poſvitne rizhy, uſàk dàn ſpuſhzhati, inu sanizhuvati, inu ſpobulſhanîam nikár na sadnîo uro od-

laſhati. Dokler ta zhlovik je ſhe pèr dobri mozhi, inu pameti, more zhiſto raitingo s' Bugam ſturiti, inu tu poſvitnu blagú enimu ſlednimu karnîemu po pravizi ſhliſhi. Tu kar edn ob ſmèrtni uri saſhaffa, toiſtu teſhku, inu doſtikrat ſe ne dopèrneſſe, inu satú ta uboga duſhiza more notèr u' tém grosovitim ogny tèh vyz tèrpèti, inu gdû snâ koliku lejt ſe shgati.

Sdai sdai, doklerzhlovik more, ſturi dobru, inu ſvoje rizhy prou reslozhi, inu nikár ne odlaſhai do sadnîe ure, kir ſlabúſt, bolèsan, teſhkuſt reive, nadluge inu more biti nagloſt té ſmèrti mi ne bode dopuſtila ſturiti tú kar bi rad hotel, inu kar je dolshan, ſvoji duſhizi k' isvelizhanîu.

Et alia hujusmodi (habitâ ratione perſonarum) opportunè circumſtantibus, vel in communi, vel ſeorſum agendo cum quibusdam, dici poſſunt.

C A-

CAPUT XX.

Quomodo adjuvandi, qui propter, delicta ſua damnati, á Judicibus mortis ſententiam acceperunt?

GRavis labor eſt juvare maleficum, valdè autem neceſſarius. Si quis Reum, qui jam jam ducitur ad necem, ſolari voluerit, cum eum nunquam de nomine, aut facie noverit; verendum eſt, fore periculum, ne hac ipſa re dæmon vtatur, ad avertendum Rei animum ab omni pietate: objiciendo illius menti, eum in extremo vitæ periculo, ab omnibus quos ante noverat, omninò deſtitui, & ſocios tantum habere eos, qui nolentem trahant ad interitum.

Pervtilè igitur eſſet in primis, vt hortatori, talium perſonarum, omnis

eorum

eorum vivendi ratio prius nota fieret, ac familiaris : id cirto optimum esset carceratos antecedenter invisere, & adhortari ad patientiam, ac pro DEI gloria, toleranda omnia mala : atque adeo etiam, si res ita postularet, utcunque eleemosynis pro viribus adjuvando. Siquidem multum conferre videtur, ut hujusmodi viri ab his, quos in carceribus adhuc degentes inveniunt, in magno honore habeantur ; dum recordantur se cum illis antea horas totas familiariter esse locutos, quos ad id præstandum Divini honoris zelo, & animarum suarum salutis desiderio impulsos cognoverunt. Quo etiam sæpè moti, omnem illis vitæ suæ rationem apertè declararunt. Hæc res aperit amplissimum aditum, ad facilè obeundum id quod intenditur.

Necessarium præterea esset, ut hortator adiret judicem, moderatores, &

custo-

cuſtodes, ac inveſtigaret: an aliqui in carcere reperiantur, de quorum capite agitur? vel ſaltem agi ſit periculum, quo facilius cum ijsdem, majorem contrahat amicitiam, eoſque ad pœnitendum hortetur; vt, tum ad expianda confeſſione flagitia, & Sacrum Chriſti Corpus aſſumendum, tum etiam ad ſolam Dei voluntatem faciendam, ſive victuri ſint, ſive morituri, Rei excitentur: quod fortè non ita fieret, in ipſo extremæ vitæ periculo, & eos forſan obſtinatos inveniret: ac proinde antecedenter ſunt diſponendi ad mortem, vt ſupra cap. 9.

Cavendum nè in familiaribus colloquijs certa mors Reis ſignificetur: ne nimium exhorrentes, animo cadant, ac de omni ſalute animæ, & corporis illico deſperent; ideoque nullius amplius colloquia, ad animarum ſuarum ſalutem pertinentia, velint admittere.

Reo-

Reorum confessio tutius, & utilius audienda, jam post torturam.

Animadvertendum, ne hortator qui vocatur ad Reum ad carceres, primus ante ipsum se sistat in eo cubiculo, ad quod Reus evocatur: nam ferè semper custodes carcerum, ne nimium Reis mortis horrorem incutiant, ab uno cubiculo evocant ad aliud, non quasi ad mortem, sed potius ad aliquam pœnam subeundam: quare, si Reo alacriter ad aliud cubiculum evocato, primus omnium se confessarius offerret, fieret ut ei omnes vires consolationis frangeret, & debilitaret.

Omnis igitur cura custodibus videtur esse relinquenda: à quibus prius de certâ morte admonitus sit Reus, & ad libenter id patiendum paulatim animatus: addere etiam poterit, confessarium esse adductum, qui eum facilè consolabitur, & ad benè ex hac vitâ calamito-

sâ

sâ decedendum edocebit : tùm verò ad eum ipſe confeſſarius ingreſſus, aliquem doloris ſenſum præſeferendo, alacri, patiemtique animo eſſe mortem ſubeundam oſtendet, & benevolè alloquetur.

MOj lubesnivi N. jmate snati de pres Boshje vole obena rejzh na tèm ſveitu ſe ne sgody. Ta dobrutlivî, uſigamogozhi Búg, od vekoma je previdil vaſh sazhetèk, shivènîe, inu konèz : on bi bil mogèl u' eni drugi vishi vas s' tèga ſvitá poklizat, kadar bi ne posnal, de letá visha vaſhe ſmèrti, je narbulſhi k' vaſhe duſhize isvelizhanîu : sa tú ſèrzhu, inu veſſelu ſe je potrèba voli Boshji podati. Letó ſmèrt vi morete s' veſſeljam gori useti, dokler pomiſſliſte, koliku hudodèlnikou je ubijenih od tèh ludy, kir ſo yh sapopadli u' hramih, u' kaſhzhah, u' preſhuſtvi, u' lotèrnial, u' boju, inu sdai-

ci

ciſo yh ubili, inu umoriti, dè neiſo jmèli zhaſſa li enkrat sdahnit zhes ſvoje grèhe, inu takú nyh duſha u' tèm paklenskim ogny vehomà gory fèrdamana.

Raunu takú bi ſe bilú moglu vam pèrgoditi, kadar ta dobrútlivi, miloſtivi G. Búg bi vam nebil dal to gnado, de morete k' odpuſhzhanîu vaſhih grèhou, inu k' isvelizhanîu vaſhe duſhize, u' leto visho, s' enim kratkim tèrplènîam umrèti.

O kokú je ſrezhén letá, kateri snà to sadnîo uro ſvoje ſmèrti, inu jmà zhas ſvoyh grèhou ſe prou ſpovèdati! s' tèm Boshjo gnado sadobiti, inu takú tu vèzhnu Nebeſhku isvelizhanîe doſſezhi.

Tako ſmèrt je shelil ta S. Prerok David, kir pravi: O Goſpúd dai meni snati moj konèz, inu shivenîe moyh dny; on je dobru vèdil, de ty kir neiſo

ſo k' ſmèrti pèrprauleni, gredó h' tèmu vèzhnimu pogublenîu.

Raunu takú en zhlovik s' ſmèrtnimi ranami obloshen, u' enim kraju kir nèma obeniga Duhouniga, kateri bi ga potroſhtal, inu vishal: ón li miſli na ſvoje rane, shlake, inu kakú bi ſe maſhzhovál zhés ſvoje ſovrashnike, nyzh ne ſpúmni na ſvoje grèhe, s' velikim mártram, inu terplenîam umèrje pres ſpuvidi, inu pres pokure, inu takú sguby ſvojo grèſhno duſho. Neili taushentkrat bulé s' eniga jetnika? katerimu je G. Búg dal to gnado, de on je pèr pravi pameti inu mozhi, de on lahku more ſe uſih ſvoyh grèhou zhiſtu ſpovèdati, ſvojga isvelizharja Jesuſa Chriſtuſa vrèdnu prejeti, u' nîega S. Roké ſvojo duſhizo pèrporozhiti, inu zhés en maihen zhas uſik nadlúh tegá ſvitá lèdik biti, inu sdaici tu Nebeſhku

veſſelje, inu isvelizhanîe doſſezhi; tamkai G. Bogá na vek vekama gledati, lubiti, zhaſtiti, inu hvaliti.

Jam poteſt dici Reo.

Moi Lubesnivi N. moliva eno S. molitou. O Premiloſtivi *vt ſupra fol.* 97. *Et hæc omnia non debent dici ſub vno contextu, ſed debet Reo dari intervalum, vt poſſit ſe reflectere, & ad compunctionem excitare, addi poteſt, Reum habere ſufficiens tempus ad benè diſponendum de ſalute animæ, & dicatur ei.*

Moi Lubesnivi N. jmate vèdit, de nyh doſti bi rady dobru ſturili, kadar bi zhas jmeli; eni bi rady ſe prou k' ſmèrti pèrpravili, ali neimajo obeniga, kir bi ym pravi poot pokasal: letèga uſiga vam nemanka, vi jmate zhaſſa sadoſti: jeſt ſim tukai pèrpraulen vam do sadnê ure svèſtu pomagati h' tèmu vézhnimu isvelizhanîu: sa

volo

volo tèga, nikár ne sgubite letó dobro pèrloshnoſt, katero je vam G. Búg dal, de lahku mórete ſe prou perpraviti, inu u' Nebeſſa priti.

Poterunt etiam aliquà ſupplicia SS. Martyrum enarrari, præſertim illius Sancti, qui eodem nomine, ac ipſemet Reus appellatur. Proferantur etiam aliqua exempla virorum Nobilium, qui ob minus ſcelus perpetratum, vel etiam innocentes, ad graviora ſupplicia fuerunt damnati: & dici poſſunt ſimilia.

Moj Lubesniv N. Vi dobru snate, de je potrèba enkrat úmrèti, more biti de vaſha ſmèrt bi bila na vódi, ali u' ogny, ali bi padèl s' ene viſſokuſti, inú takú bi mogèl pres ſpuvidi u' pakal priti. Kadar je tèdai vaſha ſmèrt sdai po Boshij voli, nîemu jo gori offraite, k' odpuſhzanîu vaſhih grèhou, inu k' isvelizhanîu vaſhe duſhize: inu rèzyte smano. O Dobrut-

livi Iesus, kir ſi ti sa naſho volo rád inu volnú tèrpil, inu umèrl; dai meni to gnado, de bi jeſt tudi rád, inu volnú umèrl, sa volo moyh velikih ſmèrtnih grèhou, sa tú jeſt tebi moje shivenîe, inu mojo duſhizo srozhym inu zhésdám: inu kakòr je tolikain thaushent Svetnikou, kir ſo rady, inu volnú sa tvojo volo, velike, inu grosovite martre tèrpèli, taku jeſt tudi, uſé moje rève, inu nadlage, rad letó mojo prizhno ſmèrt: rád inu volnú hozhem sa tvojo volo tèrpèti, inu preſtati, tudi ſè tebi gori sa moje grèhe offrati.

Jam, ſi tempus patitur, poteſt conſolator præire cum oratione: O uſiga-mogozhi *vt ſupra fol.* 50. *Et ſi oraverit cum Reo Litanias breves vt ſupra fol.* 157. *Loco miſerere nobis, & ora pro nobis, dicat Reus*: uſmiliſe zhésme u-boſiga grèſhnika, *vel* Proſſi same u-

bosiga

bosiga grèshnika, *vel* prossite, *quibus addi possunt suspiria* : Sveta Troyza *vt supra fol.* 142.

Quid si Reus objiciat sequentia, & dicat?

1.

Reus. Iest se nemorem taku hitru k' smèrti perpraviti. *Respondendum.* Boshja gnada nei k' obenimu zhassu pèrvesana, ampak kateri zhés svoje grèhe serzhnu, usdihne, inu se missli spovèdati, inu spokoriti, tèmu so sdaici grèhi odpushzheni.

2. *Reus.* Iest bi se hotèl pobulshat, kadar bi me lédig pustili. R. Narbule je Boshji voli se podati, pravizi pokorèn biti, inu to pokuro katero G. Búg pèrpusty, dopèrnesti: Bogú obedn offer nei pèrjetnishi, ampak kadar edèn svoj leben Bogú gori offra; nai se iside nîega S. vola.

3. *Reus.* Meni, inu moji shlahti je velik shpót s' tako smèrtjo umrèti. ℟. Bulshe je tukai na letèm sveitu pred maihenu ludmy, enu malu térpèti, kakòr na unim sveitu pred uso Nebeshko gmaino, inu usiga svitá ludmy u' paklenski ogyn vershen biti. G. Búg ne gleda na téga, kareri u' velikim shpotu umèrje, ali pak u' veliki zhasti; ampak li na tèga kir spravo grèvingo, rád, inu volnú se nîega voli podá.

4. *Reus.* Kai enimu drugimu pomaga moja smèrt, inu moja kry. ℟. Letú nuza Bogú, inu ludém, de sa volo take ostre pravize, ty dobri ludjé hudi nepostanejo, inu ty hudi jmajo en Exempèl se pobulshati, inu od hudiga pustiti.

5. *Reus.* Dosti yh je, kateri só vèzh hudiga sturili, vinèr ym glavé ne usamejo. ℟. G. Búg usakiga naide,

de, inu pusty shtraffat; ali tukai spravizhno Rihto, ali pak tamkai s' vèzhnim ognîam; inu letû je she huishe.

6. *Reus.* Imam sheno, otroke. ℟. Sirotize, inu uduve *jmajo* Bogá sa Ozhetá; tudi tèh dobrih, Gospoiska, inu dobri ludé, nigdár ne sapusté.

Moj Lubesnivi N. Sa obeno rejzh nyzh ne skarbite, ampak premishite prou na usé vashe grèhe, katere ste sturili od vashih mladih dny, inu rêzyte sa mano: O Dobrutlivi G. Bùg, jest sposnám de sim zhés stúkrat veliku grèhou dopèrnesshèl, kir sa en shlehàrni grèh sim vrèden ne same smèrti, ampak paklenskiga ognîa, ti usi moji grèhi, mene is sèrza sgrèvajo, bodi ti meni ubosimu grèshniku gnadliu, inu miloshtiu: odpushti meni usé moje grèhe, inu usèmi mene k' sebi u' Nebeshku isvelizhanîe: sa volo

britke martre, inu tèrplenîa mojga dobrutliviga isvelizharja Iesusa Christusa, inu sa volo nîegove S. kry prelivanîa.

Si tempus patitur, potest præire cum oratione: Ousigamogo: *vt sup. fol.* 50. *vel* 103. *&* 107.

Si Reus vellet generaliter reconciliari, audiendus est, & pro pœnitentia, vt ipsam mortem quâ plectitur, Deo offerat: cum & ob temporis brevitatem alia imponi non possit, & id etiam permagni esse credendum sit meriti.

Neque vltra duas horas est à consolatore cum Reo colloquendum, ne illi aliqua molestia pariatur (nisi fortè ipsemet Reus id exoptaret) vt hac ratione vterque quiescat, & vt postea hic ad loquendum, alter ad audiendum sit paratior. Aliquid præterea temporis Reo erit concedendum, quo aliqua circa peccata, mortem, infernum, judicium, cæle-

stem

ſtem gloriam, paſſionem Chriſti medi-tetur.

Non expedit, vt præter conſolato-rem, & ejus ſocium alius interveniat, cum de nulla re ſit ſermo inſtituendus, quam quæ ad ſalutem animæ ipſius rei pertinent, ne detur ei occaſio de paren-tibus, amicis, re familiari, rebus ge-ſtis cogitandi: ſolet enim dæmon injicere menti talia audienti, vt animus ab om-ni pietate protrahatur.

Admoneat ſincerè conſolator eos, qui ſolent jentaculum ei miniſtrare, ne ni-mio potu reddatur ebrius, vt hac ratio-ne, omnis moriendi metus, animæque ſollicitudo auferatur; nam hoc eſt dæ-monis inventum: novit, quantum ſa-na mens conferat ad benè, feliciterq; moriendum, cum tunc agatur de ſum-mo vel vitæ, vel mortis æternæ diſcri-mine.

Antequam reus è cuſtodia educatur,

fe-

flexis genibus ter dicat O G. Búg Ozha Nebeſhki, dokler nei mogozhe, de bi jeſt bil lete ſmèrti leidig, nai ſe isi-de po tvoji voli.

Quando Reus funè ligatur Dicat.

O Dobrutlivi Ieſus, ti nedolshnu Iagne Boshje, ti ſi ſe puſtil tèrd-nu vesat sa moyh grèhou volo, letú vesanîe jeſt tebi gori offram, k' od-puſhznîu uſih moyh grèhou, dai ti meni ſèrzhno mùzh, de bi jeſt u' tvoji gnadi, letó ſmèrt lahku preſtál, inu h' tebi u' Nebeſhku isvelizhanîe pri-ſhal.

Quando ſiſtitur ante Tribunal Dicat.

O Dobrutlivi Ieſus, krotkú, inu volnú ſi ti ſtál pred Rihtnim ſto-lam: dai meni to gnado, na mojo ſmèrtno uro, kir moja uboga grè-

ſhna

ſhna duſha bode ſtala pred tabo moym Rihtarjam, de ne bó obſojena h' temu vèzhnimu ferdamanîu, ampak sa volo tvoje gnade, inu miloſti, inu sa volo tvoje martre, inu tèrplenîa inu tvoje S. Rèſhne kry prelivanîa, bode perſojena k' Nebeſhkimu isvelizhanîu.

Quando Reus ducitur ad ſupplicium caveat, conſolator, ne quidquam, ad feſtinandam Reo mortem proferat, dicendo. Eja, nimis moramini, tempus tandem inſtat, properate, ſunt etiam alia negotia peragenda, nunc Reus eſt optimè erga Deum diſpoſitus, liberate eum cito ab hac cogitatione mortis, benè funem perungite, vt citius moriatur: neque ipſo Reo: propera in via, benè firmiterque conſcende gradus &c. Hæc enim aut dicere, aut efficere, eſſet Reo maturare mortem, & irregularitatis pœnam incurrere, ſed alijs permittat

offi-

officia ſua exequendi. Dum Reus ad mortem ducitur præferendus eſt Crucifixus, & ſummâ eſt attentione hortatori curandum, ne occulis hinc inde aſpiciendo (ſed continuo in Crucifixum) aut quempiam ſalutando, animo divagetur, nec etiam ipſemet hortator Rei nomine aliquid cuiquam jubeat facieudum, ſed omni mentis, ac virium ſuarum conatu in vnam illius animæ, brevi temporis ſpatio, ex hac vita migraturæ, ſalutem totus incumbat.

Caveat conſolator, ne ſe ingerat in diſpoſitione bonorum, de quibus Reus diſponit, cui ſoli libera diſpoſitio permittatur.

Quantum hortator poterit, enitatur, vt ſi quid odij in Judicem habeat, aut partem adverſam, aut teſtes, id omninò evellat, & ſi opus fuerit, eum alloquatur his vel ſimilibus verbis.

Moj Lubesnivi N. Aku my hozhemo de G. Búg nam naſhe grèhe odpu-

odpuſty, taku tudi my moremo ſpraviga ſèrzá odpuſtiti naſhimu blishnîmu, kakòr uſakdan molimo u' tèm Ozhanaſhu. Ie potrèba de vi nejmate obeniga ſèrda zhés Rihtarja, inu ſodnike, ni zhés prizhe, ali té kir ſo vas toshili, ali martrali, Bûg inu vihſha Goſpoiska je nyh h' pravizi poſtavila; uſim ſpraviga ſèrzá odpuſtite, inu uſé vaſhe nadluge Bogú gori offraite.

Aku ſte kateriga pokrivizi pèrgovorili, inu u' ſhpot pèrpravili, isgovoritega pred uſimi ludmy, inu rèzyte: Letá N. je isgovorjen pred Bugam, inu ludmy: jeſt ſim nîemu krivizo ſturil, kir ſim s' nyda govuril de on je tu N. ali tu N. ſturil: jeſt mojo pregrèho ſposnám, inu zhes N. & N. nyzh hudiga ne snám.

Conſolator procurabit, vt Reus Indulgentias plenarias acquirat, per applicationem alicujus Numiſmatis, vel ora-

orationis, aut per inscriptionem in aliquam Confraternitatem: vt cum majori alacritate Reus accedat ad mortem: promittat confessarius se pro illo, post mortem, cum omnibus adstantibus diù oraturum. Et sæpè moneat, an illi aliquid confitendum occurrat, & vt nullo modo det locum tentationibus, sed totam mentem, & oculos figat in Christum Crucifixum, & præeat oratione Sahvalitese, *vt supra fol.* 140. *&* 149. *Et sic continuis orationibus, & suspirijs eum occupet, ne á pietate ad alia distrahatur.*

Nec est ei concedendum, vt loquatur cum vxore, liberis, vel amicis, sed totus hæreat in contemplatione Divinæ bonitatis.

Si postulanti haustus præbetur, dicatur. Moj lubèsnivi N. bodi vam letu pitje k'spominu Christusova sheja, katerimu so dali piti sholzh s' jessiham

ham smèſhano, rèzyte smano: O lubesnivi moj Ieſus, sa volo tvoje velike shèje, naſiti, inu napoji mojo ubogo duſhizo, s' tvojo S. gnado, inu miloſtjo.

Quando Reus in loco ſupplicij exuitur, dicat.

O Dobrutlivi Ozha Nebeſhki, sa volo tvojga lubesniviga Syna Iesuſa Chriſtuſa do nasiga ſlèzheniga na ty gorri Calvarie; ſlèci s' moje uboge duſhize uſé moje grèhe, inu jo oblèci s' tèm ohzetnim gvantom tè zhiſtoſti, inu nedolshnoſti, de s' pravo Vero, s' mozhnim Vupanîem, inu s' ſèrzhno Boshjo lubèsanjo bode pèrſhla u' Nebeſhku isvelizhanîe.

O lubesnivi Ieſus, sa volo tèh shiblou, inu ſhtrikou, kir ſo tebe pèrbili, inu obèſili na Snaminîe S. Krisha, potroſhtai mene u' letim moym tèrpleniû, inu ſmèrti. *Si tempus patitur*

titur, potest Reo prælegi oratio O Gospúd Iesus, *vt supra fol.* 153. *præsertim dum Reus per Scalas ad laqueum ducitur, vel collum carnifici præbetur, addi possunt suspiria*: Sveta Troyza, *vt supra fol.* 142. *quæ suspiria finientur cum morte Rei, addendo*: O Iesus bodi letèj ubogi dushizi gnadliu, inu miloſtiu: O Iesus usmiliſe zhés nîega ubogo dushizo: Iesus, Maria usmiliſe zhès nîega: *Et prælegeret adstantibus (cum jam mortuus creditur) animæ commendationem.* Lozhiſe, *vt supra fol.* 155. *Et orationem*, O Miloſtivi *vt supra fol.* 156. *Mox surgens alloquetur plebem his vel similibus verbis.*

Lubesnivi moji, Ozhetje, inu Matere, vuzhite vaſhe otroke u' ſtrahu Boshym shivèti, inu dobrim biti: obenu hudú dèllu ym ne pèrsaneſſite: ſtukrat je bolé de yh vy ſtraffate, inu tepete, kakòr de k' taki ſmèrti pridejo.

Vſi

Vſi ty mladi, uſèmite en navuk, inu exempèl na letèm ubosim grèſhniku : pred uſim hudim variteſe, inu bejshite : Bogú andohtlivu ſhlushite : vaſhe ſtariſhe u' dobrim volgaite, inu ſpoſhtuite : luske rizhy ne poshelite ; de h' taki grosoviti, ſmèrti ne pridete ; pred katero nas uſih obari Búg Ozha † Syn, inu S. Dúh Amen.

Tandem cum Reus è vita migraverit, ſi vxorem, filios, parentes, aut conſanguineos habuerit, qui ob ſummum dolorem, turpiſſimæ mortis, qua ſuus N. fuit affectus penè deſperent : ipſemet, qui Reum eſt conſolatus illos adibit, atque ſolabitur dicendo.

Lubesnivi pèrjateli, vaſh N. ſe je lozhil s' tèga ſvitá, kakòr ſe ſpodobi enimu pravimu karſzheniku : nîega duſhiza ushé ushiva tu Nebeſhku veſſelje : Bogú je dopadlu nîega u' letó

vilho k' ſebi poklizat : bodite potroſhtani : nikár ſe takú ne shalite. *Hæc & ſimilia dicenda erunt, quæ Spiritus S. ipſemet vberrimè ſubminiſtrabit.*

Quid ſi Reus obſtinatus, ad vllam pietatem nequeat flecti?

PUto maximè conducere, ſi hujuſmodi Reum, eâ, quâ conſolator poterit, animi demiſſione, adeoque (ſi neceſſe erit) flexis genibus cohortetur, ad animum erga Deum piè excitandum, animæque ſuæ ſaluti conſulendum; quod efficiet, ſi ad labem peccatorum confitendam acquieſcat: hortandus igitur eſt ad Confeſſionem, vt ſupra cap. 2. & 17. & movendus Exemplo aliquorum virorum Nobilium, qui non adeò gravi flagitio, pœnas dederunt graviores.

Si Reus non acquieſcit, faciat Conſolator, vt per aliquem alium Reum hortetur, eâdem morte plectendum, qui lætoſit ala-

alacrique animo, ac benè erga Deum affectus: talis facilius ad necem patienter perferendam movebit, ostendendo, sibi ejusdem mortis genere, vel acerbiori esse occumbendum, & tamen se libenter velle voluntati Divinæ conformare.

Si adhuc non aquiescit, proponat Reo: quod Christus Dei filius, & Dominus omnium: acerbissimam, turpissimamque mortem (ne ad interitum rueremus sempiternum) summo quodam, æternoque amore perpessus est libentissimè. Hic aliqua fusius erunt exaggeranda ex Passione Domini, ut infr. cap. 21.

Si nec his movetur, proponenda erunt aliqua Exempla SS. Martyrum, qui innocentes longo tempore, summis cruciatibus torquebantur, præcipuè S. Laurentius. S. Sebastianus. S. Stephanus. S. Andreas, qui tribus diebus vivus pependit in Cruce.

Si nondum flectitur, Sacerdos pro eo

orabit, vnà cum ijs, qui aderunt, ex-postulando ab ipso Reo, vt idem faciat, ne in perverso animo perdurando miserrimè moriatur, sed Divinum potius sibi sentiat adesse auxilium. Adeoque præsentibus cæteris (si expedire videbitur) consolator proprijs manibus, aliquo flagello se cædat verberibus. ex hoc enim fortè fiet, vt ingentem amorem erga se Reus admiratus, ad pœnitendum, & animæ suæ providendum deducatur.

Si nec his flectitur, Reus cum omni fervore hortandus est ad Confessionem, & SS. Eucharistiæ sumptionem: vt vi Sacramentorum roboratus, ad omnia, quæ velit Confessarius facienda, inflammetur: præsertim si eidem, eandem capitis sententiam, multoties eum incurrisse, ob varia patrata flagitia, multis rationibus ostendatur.

Quod si fortè contrà, minus ex hoc ipso aptus fuerit, ad recipiendam suorum

rum peccatorum absolutinem, non erit absolvendus. Sed commonendus (nulla tamen hujus rei cæteris significatione facta, ratione sigilli) ipsum adhuc in dæmonum manibus adstrictum detineri; nec vlla ratione tot catenas, & nodos, ni eum verè pæniteat posse perfringi: terrendo eum pœnis inferni æternis &c. Quasi non paveret, curet adferi candelam ardentem, & Reus digitum inferat, vt probet hanc minimam pœnam infernalem. Si neque hoc proderit, non ideo desistat à cohortationibus consolator, sed ad finem vsque perseveret, & in ipsomet extremo vitæ tempore, etiam ascenso patibulo, denuò eum ad pœnitendum hortetur, siquidem eo perbrevi spatio (si velit) vitam consequetur æternam: sin minus, in inferno semper duratura supplicia patietur. Quo explicato, hæc etiam ad permovendum addi poterunt.

Lubesnivi moj, kai vam bo pomagalu, inu nuzalu s' takim tèrdovratnim ſèrzam umrèti ? inu vekoma u' paklenskim grosovitim ogny gorèti? sgrèvaiteſe zhés vaſhe grèhe, taku zhés en maihèn zhas ſe boſte s' tèmi Nebeſhkimi Angelzi, inu Svetniki veſſelili na vèzhne zhaſſe. Daite uſim ludém ſposnat, de ſe je vaſha duſhiza lozhila s' tèga ſvitá, kakòr ſe enimu kriſtianu ſpodobi, inu rajma. Aku vi letú ſturite, taku jeſt s' uſimi letèmi Bogabojezhimi ludmy, bom G. Bogá molil sa isvelizhanîe vaſhe duſhize.

Si nondum movetur, tunc Sacerdos flectat, præſentibusque cæteris hoc præcipiat, ac ſimul dicant.

Lubesnivi moj N. my vas uſi lipú proſſimo, sa volo Chriſtuſovih pet kryvavih Rán : sa volo Chriſtuſove lubesnive Matere Divize Marie : sa volo

volo uſih Nebeſhkih Angelzou, inu Svetnikou, klizhite na G. Bogá, sgrèvaiteſe zhês uſé vaſhe grèhe; perporozhite vaſho duſhizo G. Bogú, nîemu offraite vaſhe tèrplenîe, inu grenko ſmèrt, sa odpuſhzhanîe uſih vaſhih grèhou: ſerzhnu klizhite na tu ſlatku Imé Ieſus, Maria: Ieſus, Maria. Mèrkaite lubi moi N. sdai pèr vas ſtoy, u' vaſhi voli, inu oblaſti, sadobiti tu Nebeſhku isvelizhanîe, s' eno ſamo beſſèdo, ſamu kar sdahnete zhes vaſhe grèhe taku sdaici vambodo odpuſhzheni. Pèr vas ſtoy ſe obvarovat pred tem vèzhnim ognîam, rezyte sa mano, O Miloſtivi G. Bùg uſmiliſe zhesme ubosiga grèſhnika.

Merkaite moj lubi N. sdai pèr vas ſtoy, s' eno ſamo beſſedo priti u' tù Nebeſhku veſſelje, ali pak vèkoma gorèti u' tèm paklenſkim shveplènim ogny, tù pèr vas ſtoy: vi jmate

oblàſt s' eno ſamo beſſẽdo sdaici sadobiti tù vézhnu veſſelje, ali pak terpèti tù vèzhnu fẽrdamanîe, pred katerim nas Bùg obvari. Sdai vi jmatè oblàſt ſi svolit s' eno ſamo beſſẽdo tõ Angelsko drushbó, ali pak tèh grosovitih paklenskih hudizhou vèzknu tovariſhtvu. Rezyte smano, Ieſus uſmiliſe zhesme, Ieſus bodi meni gnadliu inu miloſtiu. *Et hoc debet continuò repeti quoaduſque veniat reus ad agonem. Quod ſi tunc temporis Reus aliquod doloris ſignum præ ſe tulerit, ſatis erit ea contritio, aut attritio, & abſolvi poterit, eo tamen monito, an aliquid præter ea, quæ prius fuerat confeſſus occurrant. Et licet Reus, vel Agonizans, nullum daret ſignum contritionis, tamen abſolvendus eſt ſub conditione, vt valeat quantum valere poſſit: præſertim ſi fuerit Catholicus. Et oretur pro eo, vt ſup. fol.* 160. *& ſeq. orat.*

O vſi-

OVſigamogozhni, vèzhni, miloſtivi G. Búg, kateri ne shelysh pogublenîę tèh duſhyz, tudi tèh grèſhniku nihár, Tebe uſi ponishnu proſſimo, inu molimo, uſmiliſe zhes duſhizo letèga ubosiga grèſhnika; kateri áku lih je tebi pregrèſhil, inu tvoje sapuvidi preſtopil, táku uſai nei Tebe nihdár satayl; sdai s'pravo grèvengo je gori offral ſvoje shivènîe, inu Tebi zhes dál, k' odpuſhzhanîu ſvoyh grèhou, inu ſvojo duſho u' tvoje S. Roké ysrozhil, usèmio miloſtivu gori, inu u' vèzhu isvelizhanîe poſtavi.

His itaque omnibus diligenter abſolutis, ſperandum eſt, Reos omnes, qui morte mulctantur, ex hac vitâ, tanquam ex turbalentiſſimo mari, ad felicisſimum, atque tranqvillum æternæ vitæ portum, migraturos.

CAPUT XXI.

Varia vtilia, pro distractione, & consolatione diù ægrotantium.

HYMNUS.

S. Bernardi ad 5. Vulnera Christi, coram Crucifixo.

AD PEDES.

Alve Mundi salutare, Salve salve JEsu chare; Cruci tuæ me aptare Vellem vere; tu scis quare: Da mihi tui copiam.

Acsi præsens sis, accedo; Immò te præsentem credo: O quam nudum hic te cerno! Ecce tibi me prosterno, Sis facilis ad veniam.

Clavos, pedum, plagas duras, Et tam graves impressuras, Circumplector cum affectu, Tuo pavens in aspectu, Tuorum memor Vulnerum.

Grates tantæ charitati, Nos agamus vulnerati: O amator peccatorum! Reparator confractorum, O dulcis Pater pauperum.

Quid-

Quidquid eſt in me confractum, Diſſipatum, aut diſtractum, Dulcis Ieſu totum ſana, Tu reſtaura, tu complana, Tam pio medicamine.

Te in tua Cruce quæro, Prout queo, corde mero; Me ſanabis hic vt ſpero: Sana me & ſalvus ero, In tuo lavans ſanguine.

Plagas tuas rubicundas, & fixuras tam profundas, Cordi meo fac inſcribi: Vt configar totus tibi. Te modis amans omnibus.

Dulcis IEſu, pie Deus, Ad te clamo, licet reus, Præbe mihi te benignum: Ne repellas me indignum, A tuis ſanctis pedibus.

Coram Cruce procumbentem, Hosq; pedes complectenctem, Ieſu bone non me ſpernas; Sed de Cruce ſancta cernas, Compaſſionis gratiâ.

In hac Cruce ſtans directè, Vide me, ò mi dilecte! Ad te totum me converte; Eſto ſanus, dic apertè, Dimitto tibi omnia.

AD GENUA.

SAlve Ieſu Rex ſanctorum, Spes votiva peccatorum, Crucis ligno tanquam reus, Pendens homo verus Deus, Caducis nutans Genibus.

O quam pauper! o quam nudus! Qualis es in Cru-

Cruce ludus ? Derisorum jocus factus, Sponte tamen, non coactus, Attritus membris omnibus.

Sanguis tuus abundanter, Fusus fluit incessanter, Totus lotus in cruore, stans in maximo dolore, Præcinctus Vili tegmine.

O Majestas infinita ! ò egestas inaudita ! Quis pro tanta charitate, Quærit te in veritate, Dans sanguinem pro sanguine ?

Quid sum tibi respondsurus, Actu vilis, corde durus ? Quid rependam Amatori, Qui elegit pro me mori, Ne duplâ morte moriar ?

Amor tuus amor fortis, Quem non vincunt jura mortis, O quam piâ me sub curâ, Tua foves in præssura, Ne morsu mortis Vulnerer.

Ecce tuo præ amore, Te complector cum rubore : Me coapto diligenter, Tu scis causam evidenter, Sed suffer & dissimula.

Hoc quod ago non te gravet, Sed me sanet, & me lavet, Inquinatum, & ægrotum, Sanguis hic fluens per totum, Ut non supersit macula.

In hac Cruce te cruentum, Te contemptũ, & distentum Vt requiram me impelle : In hac imple meum velle, Facturus quod desidero.

Vt te quæram mente purâ, Sit hæc prima mea cura ; Non est labor, nec gravabor, Sed sanabor, & mundabor, Cum te Complexus fuero.

AD

AD MANUS.

SAlve Ieſu Paſtor bone, Fatigatus in Agone; Qui per lignum es diſtractus, & ad lignum es compactus, Expanſis ſanctis Manibus.

Manus ſanctæ vos avete, Roſis novis adimpletæ; Hos ad ramos dirè junctæ, & crudeli ferro punctæ, Tot guttis decurrentibus.

Ecce fluit circumquaque, manu tuâ de vtrâque, Sangnis tuus copiosè; Rubicundus inſtar Rosæ, Magnæ ſalutis precium.

Manus clavis perforatas, Et cruore purpuratas, Corde premo præ amore, Sitibundo bibens ore, Cruoris ſtillicidium.

O quam largè te exponis, Promptus malis atque bonis! Trahis pigros, pios vocas, Et in tuis vlnis locas, Paratus gratis omnibus.

Ecce Tibi me præſento, Vulnerato & cruento, ſemper ægris miſereris: De me ergo ne graveris, Qui præſto es amantibus.

In hac Cruce ſic extenſus, In te meos trahe ſenſus, Meum poſſe, Velle ſcire, Cruci tuæ fac ſervire, Me tuis apta brachijs.

In tam lætâ charitate, Trahe me in veritate; Propter tuam Crucem almam, Trahe me ad crucis palmam, Dans finem meis vitijs.

Manus ſanctæ vos amplector, & gemendo con-

condelector: Grates ago plagis tantis, Clavis duris, guttis ſanctis, Dans lachrymas cum oſculis.

In cruore tuo lotum, Me commendo tibi totum, Tuæ ſanctæ manus iſtæ, Me defendant Jeſu Chriſte, Extremis in periculis.

AD LATUS.

SAlve Jeſu ſummè bonus, Ad parcendum nimis pronus; Membra tua macilenta, Quam acerbè ſunt diſtenta, In ramo Crucis torrida!

Salve latus Salvatoris, In quo latet mel dulcoris, In quo patet vis amoris, Ex quo ſcatet fons cruoris, Qui corda lavat ſordida.

Ecce tibi appropinquo, Parce Jeſu ſi delinquo; Verecunda quidem fronte, Ad te tamen veni ſpontè, Scrutari tua Vulnera.

Salve mitis apertura, De qua manat vena pura, Porta patens & profunda, Super roſam rubicunda, Medela ſalutifera.

Odor tuus ſuper vinum, Virus pellens ſerpentinum; Potus tuus, potus vitæ, Qui ſititis huc venite; Te dulce vulnus aperi.

Plaga rubens aperire. Fac cor meum te ſitire, Sine me in te tranſire, Vellem totus introire, Pulſanti pande pauperi.

Ore

Ore meo te contingo, Et ardenter ad me ſtringo, In te meum cor intingo, Et ferventi corde lingo, Me totum in te trajice.

O quam dulcis ſapor iſte! Qui te guſtat Jeſu Chriſte, Tuo victus â dulcore, Mori poſſet præ amore, Te vnum amans vnicè.

In hac foſſa me reconde, Infer meum cor profundè; Ubi latens incaleſcat, Et in pace conquieſcat, Nec prorſus quemquam timeat.

Hora Mortis meus flatus, Intret Jeſu tuum latus; Hinc expirans ad te vadat, Ne hunc leo trux invadat, Sed apud te permaneat, Et tecum in æternum vivat, Amen.

AD PECTUS.

SAlve ſalus mea DEUS, Jeſu dulcis amor meus, Salve pectus reverendum, Cum tremore contingendum, Amoris Domicilium.

Ave tronus Trinitatis, Arca latæ charitatis, Firmamentum infirmitatis, Pax & pauſa fatigatis, Humilium triclinium.

Salve Jeſu reverende, Dignè ſemper inquirende; Me præſentem hic attende, Accedentem me ſuccende, Præcordiali gratiâ.

Pectus mihi confer mundum, Ardens, pium, gemebundum, Voluntatem abnegatam, Tibi ſemper confirmatam, Cum virtutum copia.

JEſu

JEsu dulcis Pastor pie, Fili DEI & Mariæ, Largo fonte tui cordis, Fœditatem meæ sordis; Benigne Pater, dilue.

Ave splendor & figura, Summi DEI genitura, De thesauris tuis plenis, Desolatis & egenis, Munus clementer profiue.

Dulce Jesu Christi pectus, Tuo fiam dono rectus, Absolutus â peccatis, Ardens igne charitatis; Ut semper te recogitem.

Tu abyssus es Sophiæ, Angelorum armoniæ, Te collaudant: ex te fluxit, Quod Joannes cubans suxit, In te fac vt inhabitem.

Ave fons benignitatis, Plenitudo Deitatis, Corporalis in te manet; Vanitatem in me sanet, Quod tu confers consilium.

Ave verum Templum DEI, Precor, miserere mei; tu totius Arca boni, Fac electis me apponi Vas dives DEUS omnium.

AD COR.

SUmmi Regis cor aveto, Te saluto corde læto, Te complecti me delectat, Et hoc meum cor affectat, Ut ad te loquar, animat.

Quo amore vincebaris, Quo dolore torquebaris, Cum te totum exhaurires, Vt te nobis impertires, Et nos à morte tolleres?

O mors illa quam amara, Quam immitis, quam avara!

ávara ! Quæ per Cellam introivit, In qua mundivita vivit, Te mordens Cor dulciſſimum !

Propter Mortem quam tuliſti, Quando pro me defeciſti, Cordis mei ò Cor dilectum ! In te meum rape affectū; Hoc eſt quod opto plurimū.

O Cor dulce prædilectum, Munda meum cor illectum, Et in vanis induratum, Pium fac, & timoratum, Pulſo torpenti frigore.

Per medellam cordis mei, Peccatoris atque rei, Tuus amor transferatur, Quo cor totum rapiatur, Languens amoris vulnere.

Dilatare, aperire, Tanquam Roſa fragrans mirè, Cordi meo te conjunge, Vnge illud, & compunge: Qui amat Te, quid patitur?

Quidnam agat neſcit verè, Nec ſe valet cohibere: Nullum modum dat amori: Multâ morte vellet mori, Amôre quiſquis vincitur.

Vivâ cordis voce clamo, Dulce Cor, Te namque amo; Ad cor meum inclinare, Vt ſe poſſit applicare, Devoto tibi pectore.

Tuo vivat in amore, Ne dormitet in corpore, Ad te oret, ad te ploret, Te honoret, te adoret, Te fruens omni tempore.

Roſa cordis aperire, Cujus odor fragrat mirè; Te dignare dilatare, Fac cor meum anhelare, Flamâ deſiderij.

Da cor cordi ſotiari, Tecum Ieſu vulnerari; Nam cor cordi ſimilatur, Si cor meum perforatur, Sagittis improperij.

Infer tuum intra ſinum Cor, vt tibi ſit vicinum, In dolore gaudioſo, Cum deformi ſpecioſo, Quod vix ſeipſum capiat.

Hîc hîc pauſet hîc moretur. Ecce jam poſt te movetur; Te ardenter vult ſitire, Ieſu noli contraire, Vt benè de te ſentiat.

AD FACIEM.

SAlve Caput cruentatum, Totum ſpinis coronatum, Conquaſſatum, vulneratum, Facie ſputis illitâ.

Salve, cujus dulcis vultus, Immutatus, & incultus, Immutavit ſuum florem, Totus verſus in pallorem, Quem cæli tremit curia.

Omnis vigor, atque viror, Hinc receſſit; non admiror: Mors apparet in aſpectu, Totus pendens in defectu, Attritus ægrâ macie.

Sic affectus, ſic deſpectus, Propter me ſic interfectus, Peccatore tam indigno, Cum amoris interſigno, Appare clarâ Facie.

In hac tua Paſſione, Me agnoſce Paſtor bone; Cujus ſumpſi mel ex ore, Hauſtum lactis cum dulcore, Præ omnibus delicijs.

Non

Non me reum aſperneris, nec indignum dedigneris, Morte tibi jam Vicinâ, Tuum Caput hîc reclina, In meis pauſa brachijs.

Tuæ ſanctæ Paſſioni, Me (gauderem) interponi, In hac Cruce tecum mori, Præſta Crucis amatori, ſub tuâ Cruce moriar.

Morti tuæ tàm amaræ, Grates ago Ieſu chare; O Mi clemens, piè Deus! Fac quod petit tuus reus, Vt abſque te non finiar.

Dum me mori eſt neceſſe, noli mihi tunc deeſſe: In tremendâ mortis horâ, Veni Ieſu abſque morâ, Tuere me, & libera.

Cum me jubes emigrare, Ieſu chare, tunc appare; O Amator complectende, Temetipſum tunc oſtende, In Cruce ſalutiferâ.

B. Hugo Carth. Ind. 1370. Vrb. Pap. V.
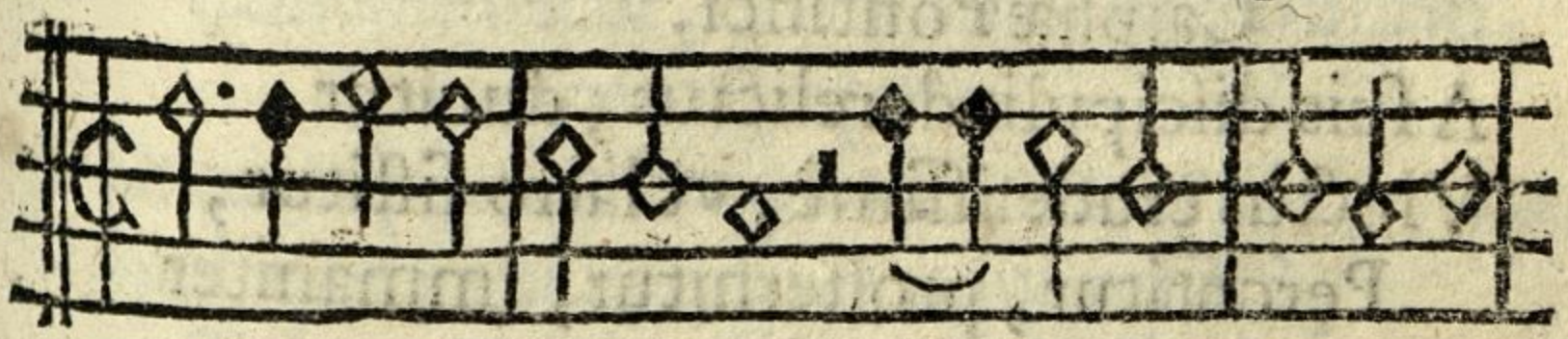
PAſſionem Domini, plangamus fortiter, Et tormenta omnia, pan gamus pariter.

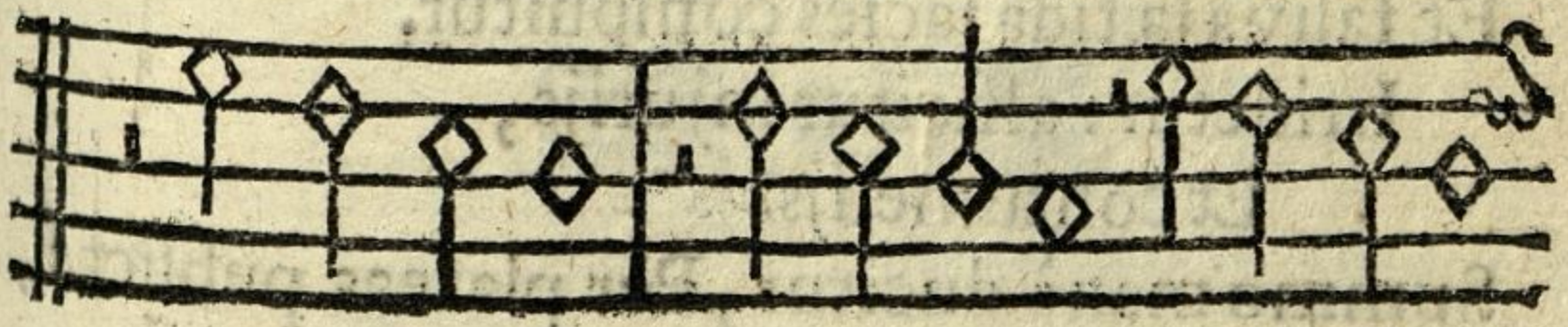

Fle bi li ter, Tri ſtiſſi me, Mœſtiſſime,

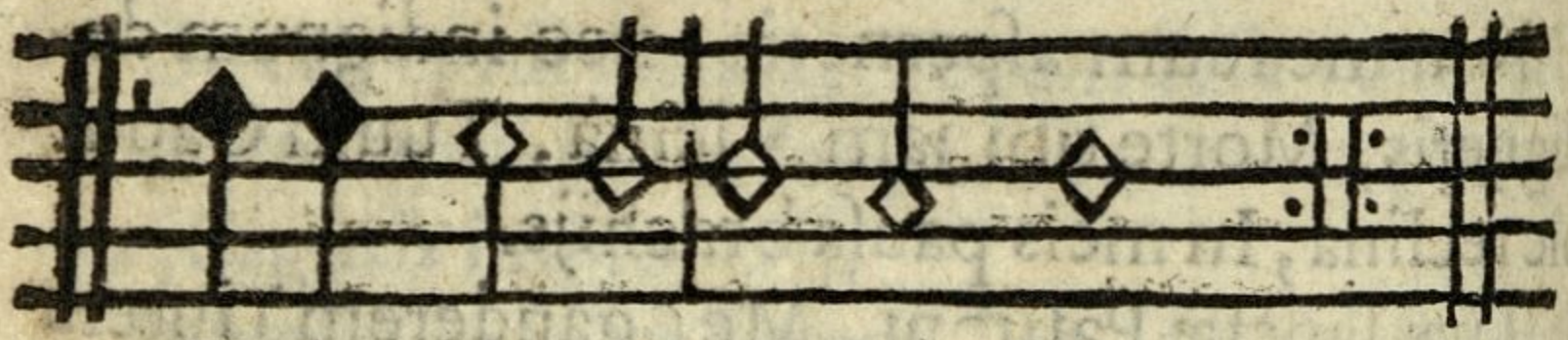

Et la men ta bi li ter.
Nocte obſcuriſſima, ad montem graditur:
Procidit in faciem, oratque ter Patrem.
Mox cruorem ſanguineum, ſuaviſſimè,
Fundit largiſſimè.
Redit ad diſcipulos, ſedentes, timidos,
Dormientes excitat, vigilare admonet,
Et orantes, triſtiſſimos, mœſtiſſimos,
Conſolatur ſuaviter.
Oſculo falſiſſimo, in horto traditur,
Et à Juda peſſimo, Judæis proditur,
Nequiſſimo, & peſſimo ſacrilego,
Caiphæ Pontifici.
A ſuis diſcipulis derelictus, ducitur
Vinctus crudeliſſimè, vt latro ſiſtitur,
Percutitur, proſternitur, immaniter
Catenis ſtringitur.
Non loquitur Pontifici, heu maxilla cæditur!
Et ſaliva fætida facies conſpuitur.
Irridetur: afficitur injurijs,
Et contumelijs.
Summo manè ducitur, Per plateas publicas,
Et Pilato ſiſtitur, velut latro peſſimus,

Accu-

Accusatur á testibus falsissimis,
Et Pontificibus.
Pervertisse populum, hic seductor, dicitur,
Mox quod Gallilæus sit Hærodi mittitur,
Non respondens, nec faciens miracula
Colaphis percutitur.
Illusus induitur veste ridicula,
A Rege nequissimo, & aula pessima.
Remittitur vt fatuus, & stupidus
Ad Pilatum Judicem.
Cæditur verberibus, & catenis ferreis,
Capiti imponitur corona spinea,
Laceratus, defœdatus, conspurcatus,
Demonstratur populo.
Et jussu Pontificum, mox totus populus
Crucifige clamitat, da nobis Barabbam,
Condemnatur, & traditur, nequissimo,
Ad Crucem, populo.
Crucem portat humeris ad montẽ Golgothæ,
Spoliatur vestibus, stat nudus miserè,
Tribus Clavis affigitur durissimis,
Et acutissimis.

(O)

Passion is uſèh ſhtirih Evangeliſtou.

O Grèſhni zhlovik uſaki zhas, pomiſli ti, kai je sa nas, Jeſus moral terpèti: de bi nas od pakla rèſhil, is Neba je na ſveit priſhal, nîemu je bilú umrèti: kakòr tù Evangeliſti, jnu Apoſtolski lyſty, po redu uſé prizhujejo, od nîega martre piſhejo, grèſhnike k' nîemu vishajo, u' nîega veruvat ukashujejo.

Na ſveitu je on ſam vuzhyl, veliku zhudes je ſturil, dokler je dopèrneſſel, kar je od Ozheta nîemu, u' Nebi, bilú porezhenu, pravi trôſht je pèrneſſel. Potle on u' Jerusalem grè, k' ſebi usame ſvoje Jogré, tedai je k' nym govuril: Pole jeſt bóm od Judou sdán, Aidom, de bom od nyh krishan, nyh nyd me bode umuril.

Kadar je ushê u' Betanij bil, u' Simonovi hiſhi ſedil, ena shena pèrtezhe, s' shlahtno vodo g'oblie; is vere, lubèsni ſvoje; JEsus nîej nyzh ne rezhe: ob tú

Jo-

Jogri sazhnejo mermrati zhudne rajtinge narejati; ali JEsus nîó hvali. Na tú je Judas vumkaj shal, k' vishim Farjom se pèrdrushil, so shnym kup narejali.

Li trydesset srebèrnikou, usame Judas od Fariserjou, s' tèm Jesusa ferata: JEsus ob velikinozhi, Jogram Jagnè jèst porozhy, nas odrèshiti trahta. Lih pèr tajsti vezherji, on svoj Testament naredy, nogé umiva usém Jogram; lubèsan terdit ukasuje, nym nyh slabost prerokuje, svèrshy pridigo s' troshtom.

Po vezhèrij on v' en vèrt gré Getsemane olske gorré, s' nym so Jogri hodili: sazhne trepetat zagovat, inu tèm Jogrom ukasovat, de bi zhuli, molili. Trykrat sam poklekne doli, prossi keliha prost biti, kryvau put ga preliva; sdaizi en Angel troshta gá, Iesus se u' Ozhino volo sdá, veliko shalost jma.

Iogre de so spali svary, inu k' nym shaloftnu pravi: nú ushé je moj zhás tukai.

Ieſus kumai tú isrezhe, pole Iudas sdaici pèrtezhe, voiskó je pelal vunkai : Iesuſa je s' kuſhom fratal, kakòr je bil snaminîe dal ; S. Pêter je bramil, naglu odſèkal Malhuſu, s' mezhom nîega 'dèſnu uhú ; Ieſus ga je osdravil.

Inu ſhe Petri sdajci rekel, de bi mezh u' tèknel. Iudie ſo polèg ſtali : Ieſus li eno beſſedo, k' nym rezhe, de nasai gredó, uſi ſo od ſtraha padli. Polle ſe puſty u' loviti, volnú ſe svesan voditi : Iogri pak ſo ubèshali, Iesuſa uſi sapuſtili, kir ſe ſo poprei vuſtili, de bi s' nym red obſtali.

Iudje hitru pred Annaſa, potle tudi pred Caifasha, Iesuſa pèrpelajo : sa nym je Petar u' ta dvor ſhal, Iesuſá trykrat satayl sdaici ga grèhi sgrèvajo. Mei tèm ſo ty vihſhi Farji, inu tudi uſi Piſſarji, Iesuſa ſpraſhuvali : folſh prizhe ſo ga toshile, de bi ga u' ſmèrt pèrpravile, uſai ſe nèſo skladali.

Kèr pak nei nyzh odgovoril, ga je vihſhi Far slú rotyl, inu je k' nîemu rekal:

Ieſt

Jeſt te saklinam viſſokú, pèr tèm pravim shivim Bogú, de nam boſh sdai povèdal, ſi li ti Chriſtus Syn Boshy, ſposnai sdai pred temi moshmy. Jeſus je odgovuril: Ja jeſt ſim, ali uſai jeſt povèm vám vſém, kai bó moj Ozha ſturil.

Na prei bote me vidili, kèr ſte mene ſovrashili, v' eni veliki zhaſti: na deſnici te mozhy ſidézh, u' oblakih Nebeſhkih pridézh, u' ne isrezheni oblaſti. Vihſhi Far ſvoi gvant reſtèrga, rezhe, on preklina Bogá; ſo gá k' ſmèrti ſodili, gèrdú s' nîega ſhpot delali, u' nîega obras ſo pluvali, inu ga ſpeſtmy byli.

Eni ſo gá sakrivali, inu ſhpotlivu upraſhali; povei gdú te je udaril? s' jutra vihſhi Far, Piſſarje, stariſhe, Fariseerje, je on uſé ukùp ſpravil: ſvit ſo zhés nîega dèrshali, de bi mu u' ſmèrt pomagali: ſo gá ſpet uſi upraſhali: aku bi on rejs Chriſtus bil? Jeſus je ſposnal nei tayl, na tu ſo gori uſtali.

Slú ſo Iesuſa svesali, h' Pilatuſhu ga pelali, tymu ſo ga isdali. Kadar je Iudas tu vidil, de je Ieſus obſojen bil, de bi ga krishali: sdaici ga je nîega grèh sgrèval, de je ſvojga Bogá prodál, u' Tempel vèrgel denarje, inu ſe je ſam obèſſil, po ſrèdi ſe je reſpozhil, tu nei grèvalu Farje

Pred Pilatom ſo Iesuſa, tèga praviga Chriſtuſa, Iudje mozhnú toshili; de bi ludi odvrázoval, ſam ſebe h' krailu poſtaulal, tiga ſo ga dolshili. Pilatus ga je upraſhal, ſi li ti rejs teh Iudou krail? Ieſus je odgovuril: Ia ali moje kraileſtvu, riſnizhnu nei posemelsku, ſicer bi drugu ſturil.

Moji hlapzi bi branili, martrat bi me ne puſtili, jeſt ſim pak sa tù priſhal de od riſnize prizhujem gdúr je od riſnize, vam povèm, ta bode mene ſhluſhal. Pilatus ſe je naſmiál: kai je Riſniza? je k' nîemu dial Iudje ſo vezh toshili. Iesus nei nyz odgòvoril, de ſe je Pilatus zhudil; Iudje pak neiſo rodili.

Potle

Potle Iesus takú svesan, je k' Erodeshu bil pelán, tu je nîemu dopadlu. Iesus pak nej zajhnou sturil, na toshbé nyzh odgovuril, Erodu je shal dialu: sa tu ga je on sashpotal, tèr en bèl gvant na nîega diál, takú spét nasai possal: sdai je Erodesh Pilatu, sovrashniku svojmu na tú, supet priatel postal.

Pilatus pak je prizhoval, inu usim Iudom taku dial, Iesusa sim sprashhoval, na nym she nyzh nei naidenu, kar bi bilú smèrti vrèdnu, Erodu nyzh nei sposnal: jest zhem po vashi navadi, k' velikinozhi vun dati, Iesusa pravizhniga: k' smèrti pak zhem obsoditi, inu pustit umoriti, Baraba puntarskiga.

Pilatushu shena spovei, nyzh s' pravizhnim ti ne jmei: Iudje pak so prossili, de bi Baraba ispustil, Iesusa brumniga umuril, usi só zhés nîega upili: li krishaiga, li krishaiga, Baraba spusti prostiga. Pilatus je prizhoval, Iesus nei smèrti sashlushil,

sai

sai nei nyzh kriviga ſturil ; tu je ozhitnu ſposnal.

Iudje ſo ſhe vèzh zhés nîega, upili krishaiga, krishaiga. Pilatus je porozhil, nîega tépſt, slú byti, gaishlat, is nîega gardú ſhpót delat, sholnerjom ga je srozhil ; ty ſo ga u' skarlat oblèkli, s' tèrnîa eno krono ſpledli, nîemu na glavo diali, pred nym ſo poklezuvali, en tèrſt u' roke mu davali, v obras ſo mu pluvali.

Jesuſa ushé smartranîga, inu takú kronaniga, je Pilatus vun pelal, reḳózh : pole letá zhlovik, nejli ushé en marternik? kai bóm jeſt vèzh s' nym delal? uſi ſo upili, li krishaiga : Pilatus sagovarja ga, inu ga ispraſhuje. JEsus nyzh ne odgovory, ene beſſéde ne pravi ; sa tú ga on ſtrahuje.

Pilatus kèr je saſtopil, od Judou, debi vèzh ne bil, u' Ceſſarjovi pèrjasni, kadar bi Iesuſa ſpuſtil : je on na praudni ſtol ſedil, u' pravizi ſe on s' blasni. Naiſi ſvoje roké umiva, nîega prauda je uſá kriva ;

Bara-

Barabba Judom puſtil, Iesuſa pak je obſodil, da bi ſe na krishi umoril, tu je uſé Búg pérpuſtil.

Sdaici sholherji Iesuſa, tèga pravigà Chriſtuſa, s' Mèſta ſo vun pelali; Ieſus je ſám ſvoi krish noſſil, Simon mu je h' pomozhi bil, doſti ſo ga ſprèmlali: shenam kir ſo klaguvale, sa nym ſe milu plakale, na poti je govuril: ne same, zhés ſe jokajo, de tèh ſhtraiſing ne u'zhakajo, kir Búg nym bo nalushil.

Eſſih, myro, sholzh je on pyl, na Golgati je krishan bil, inu dva Rasbojnika: edèn na nîegà deſnizi, ta drugi pak naleviziſtá bila sla grèſhnika. JEsus je na krishi proſſil, Ozheta de bi odpuſtil, uſim ſvojm ſovrashnikom, rekózh: ſai ſamy nesnajo, kai ony sdai dèlajo, odpuſti iupernikom.

Pilatus je na krish piſſal; Iesus Nasarenski Judouski kral: tu je Iudom shal dialu: sa nîega gvant ſo ygrali, mej ſabo

deile

deile dèlali, tu ga je ſteſhka ſtalu. JEsus kèr je Mater ugledal, de je ſveti Ianſh poleg ſtal, nîemu je nîo porozhil, s' Iesuſa ſo ſhpot delali, Iudje gá slú preklinîali, h' tèmu je on li molzhal.

Glih takú ta dvá shaharja, kir ſtá bilá slà fratarja, ſta ſe nîemu ſhpotala: edèn pak ſe preobèrnil, Iesuſa sa miloſt proſſil, de bi ſe mu skasala: de bi na nîega ſpomiſlil, kadar bi u' kraileſtvu perſhil: IEſus ga je sdaici uſhliſhal. Sdaici je Sonze mèrknilu, pouſód ſe tèmnu ſturilu, u' tèm ſe je en ſhrai ſhliſhal.

IEsus je na krishu saupil: Moj Búg, kai ſi me sapuſtil: Iudje ſo polèk ſtali: eſſih ſo mu davali pit, vodé nèſo hotli voſhzhit: Iudje ſo ſe ſhpotali. IEsus je tudi govoril, ushé ſim uſé cillu dopolnil, ſvoj Dúh Bogú porozhil, na ſtran je glavo naklunil, inu sdaici Duſho puſtil, taku ſe je on lozhil.

Firang u' Templi ſe resdere, na dva koſ-

kossa, tu se bere: en trèſ so usi shlishali. Veliku skal se resklalu, dosti mèrtvih s' grobou ustalu; mnogim se so skasali. Ob tu je Auptman govoril, Ta je pravi Syn Boshji bil, naisi nèsmó meinili. Ty kir so pèr kryshu stali, so usi na pèrsi klukali, tèr se spet povernili.

Shaharje de bi umorili, so nym nyh kosty lomili, u' strán so u' bodli Iesusa: s' strane je tekla voda, kir sa nas sadosti stury, nashe grèhe spussa. Ioshef od Arimatie, sa nîega Tellú prossil je, de bi ga snèl is krisha. Nicodemus tudi prishel, myro, aloe pèrnessel, s' tèm svojo vero svisha.

V' zhistu platnu sta tu Tellú, kir jebilú Iesusovu, cillú lipú obvila: s' korènîem tu oblushila, v' en nou gròb ga polushila, en kamèn pèrvalila. Iudje so gróbvarovali, ta kamèn sapezhatili. Tu pák nyzh nei branilu; Iesus je spet od smèrti ustal, inu u' Galileo shal, nîega Tellú nei signîlu.

Ob tu my usi karstzheniky, kir smó usi

ubo-

ubogi grèſhniki, tèga ſe veſſellimo: de je Ieſus na ſveit pèrſhel, tèr sa nas britko ſmèrt tèrpel, sa tu ga my hvalimo: ſmèrt grèh, pakal, inu hudyzh, tèm vernim u-shé nemogo nyzh, Iesus nam je na ſtrani, tèr naiſi ſe ſhé slú grosè, kakòr bi hotli poshrit vlé, takú nas uſai on ohrani.

O Goſpúd Búg ti Ozha naſh, kir tako skèrb jmaſh sa nas, de ſi puſtil umoriti, tvojga ediniga Synú, k' odrèſhenîu ſvitú uſimú, dai nam tú h' troſhtu priti. Tvo-je kerſzhanſtvu ò pravi Búg, odrèſhi is u-ſéh nîe nadlúg, de bóſh od nas uſéh hva-len, dai nam uſém u' krishu volnim bit, po tèm lèbnu u' Nebeſſa prit, skusi Ieſu-ſa Amen.

HYMNUS.

B. Hugonis Carthuſiani.

IEſu, Cor meum offero, Me tibi libens im-molo, Totum vt me inhabites, Liberrimè-que oneres.

Tua

Tua profunda Vulnera, Sanguinis ſtillicidia, Cordi meo ſic imprime, Sicque infixa retine,

Surdus, cæcus ad omnia, Quæ tibi ſunt extranea, Vt ſim te ſolum diligens, Te Crucifixum ſentiens.

Cuncta fac me deſpicere, Meque totum relinquere: Vt tu ſis mihi vnicus, Et omnia in omnibus.

Amore tui langueat, Mens mea ſemper ardeat Ieſu te ſolum ſitiat, Et extra te nil ſentiat.

Ad aliena ſtupida, In te recurrat ebria, In te dulcis obdormiat, Abſorptaque in te gaudeat.

Te ſemper laudans prædicet, Benedicat, glorificet: Pro te mens cuncta perferat, Æqualis in te refferat.

Amoris vis me penetret, Ignita totum occupet: Exurens me purificet, Transformans & inebriet.

Ieſu te ſolum ſentiam, Ex toto corde diligam; Vnum in cunctis videam, ſemperque plus proficiam.

Fac mundo totus moriar, Abſorptus tecum vniar; Egrediens hinc, gaudia Mox inducas, ad Cæleſtia. Amen.

(IHS)

O Sladku Ime IESUS.

IEſus ſladák je tvoj ſpomyn, Slatku jme Nebeſhki ſyn; Druge ſlatkuſti ne shelym, Ampak ſe ſtabo veſſelym.

Nei ſlaiſhiga nyzh ſhliſhati, Nei lèpſhiga nyzh viditi, Nei lubſhiga nyzh miſſliti, kakòr Iesuſa lubiti.

Leſſèm leſſèm ò grèſhnik moj, k' ſebi te klizhe ſtvarnik tvoj, zhés grèhe boſh ſolsé prelyl, Iesus odpuſtke bó dilyl.

Ieſus ſlatkúſt mojga ſèrzá, Resveſſeli nam naſh' pèrſa, Nai ushivam tvojga ſtudenza, kir ga hlady tvoja ſèrzá.

Iesik ne more ſprizhati, Pèrje ne more ſpiſſati, Ta snà kir je lubil ſèrzhnú, koku Ieſus lubi mozhnú.

Na zèſto ſe hitru ſpuſtym, De Iesuſa ne samudym,

dym, Yskal ga bóm po uſih kotèh, Yskal ga bom na uſih potèh.

S' jutra sgudai s' Magdaleno, Potezhem u' semlo hvaleno, Kir je bil Ieſus pokopán, Tamkai bóm vidil nîega ſtrán.

Tamkai bodo tekle ſolsé, Tamkai bo vsdihaluſèrzé Tamkai bóm od lubèsni vrózh, O Ieſus ne lozhi me prózh.

O Ieſus ti krail mogozhni, Velik pred Angelskimi ozhmy, V' ſlatkuſti ſi ne isrezhen, V' lubèsni jeſt h' tebi tezhem.

Oſtani pèr nas ò Goſpúd, Bodi nam naſh veſſeli gúd, my ſmô uſi tvoji veliku lejt, resveſſelivus volni ſvejt.

Kar mi ti u' ſèrzi govoryſh, Pravo riſnizo resloshyſh, Slatú, ſrebrú bi rád puſtil, De bi te Jeſus sadobil.

Kar je na ſvètu lubiga, Kar je na semli drasiga, kar je u' Nebu pèrjetniga, k' Iesuſu ſe ne prigliha.

On te je sa lubu jmel, Vinèr mu neiſi povèrnel, Pèrpravi li to zhiſto vèſt, Ieſus yszhe letò obrèſt.

Tu nîega martra govory, Nu tá ſveta rumena kry; katero je sa nas prelyl, ta vèzhni lebn nam dobyl.

Sbudiſe karſzhansku tellú, V' praſhai sa Iesúſa sveſtú, ſpumni na niega Bogaſtvu, Inu ga lubi po goſtu.

Iesus je poſlan is Nebés, Nas navuzhy uſe kar je reis, Vabi na ſvojo vezherio, Nam bó gaſſil naſho shèjo.

Kir pèr tvoji misi ſidy, S' Angelskim kruhom ſe redy, Bi rad govoril od jedy, Ali mi smanka beſſedy.

Od shlahtne jedy Iesuſove, Bodo duſhe samakniene, kir vèzh pokuſi vèzh shely, Inu pozhiva pres skérby.

O Ieſus ti Angelski krail, Prezhudnu ſi me daruval, kar je dragú ſi mi dobyl, kar je lubú ſi mi deilyl.

Angelsko shlahto ſim prejel, Sa tú obilnu ſim veſſél, Iesus pride k' nam doſti krát, En uſaki zhlovik je naſh brát.

Ieſt od lubèsni ne nehám, ku lih do ſmèrti ſe upèham, V' leti lubèsni ku umèrjem, Sai jeſt u' Iesuſa verujem.

Vinèr ne nehám lubiti, Tebe Iesuſa zhaſtiti, Bulſhi je u' lubèsni s' gorèti, Kakòr pres tebe shivèti.

O Iesus Nebeſhka ſlatkúſt, Vgaſni mojo rèvno britkúſt, Proſſio tèhozhe ſolsé, katere hladé moje ſèrzé.

Ko-

Kodarkuli bodem hodél; Iesus me bó svèſtu vodél, Gdú bó uſél tu tovariſhtvu, kir je nîegovu Bogaſtvu.

Pohleuna nu niska duſha, Ta je nîemu lubliſha Nei lubesni viſhe ſhlushbé, kakòr de Iesuſa dobé.

Vinér ſim sdai jeſt sadobyl, kar ſim ſilnu dolgu shelyl, Sdai Iesuſovu ſêrze dèrshi, ah de ti ſupét na ubèshy.

Kar ſam Iesus mi govory, S' tèm mi ſêrzè mozhnu gory, vinèr ne poſtanem pepêl, Ku vèzh gorym vèzh ſim veſſel.

Letá lubèsan ne ugaſne, Se ſvejti zhés ſvèsdejaſne, kateri ſe enkrat resveſſely, Po semli on vèzh ne shely.

Letá lubèsan je s' Nebés, Od ſvitá nyzh ne vsame umeis, pride od Svetiga Duhá, polna Angelskiga kruha.

Iesus ti ſvète martre zveit, Tvoi Dúh zhaſti vus volni ſveit, Nebeſhka zhaſt ta je ſtabó, Kir nas peſá gor' u' ſvitlobó.

O Iesus ti Angelski krail! s' zhudno zhaſtjó ſi me obdál! pridi s' veſſeljam enkrat k' nam, S' veliko sheló te zhakam.

O Ieſus zhés ſonzé ſvitlúſt! Ne isrezhena ſi ſladkúſt! Ti ſi kar je perjetniga, Inu kar je lubesniviga.

Iesus, tè tvoje miloſti, vſák zhlovik ushiva sadoſti, De bi jeſt lih uſó ſtvâr sgubyl, Ti bi mi ſam sadoſti bil.

Iesus ti ſi ſvetu drushe, Resveſſelys ti uſé duſhe Ne naideſe vekſhe zhaſty, Pèrvſi poſvitni oblaſti.

Iesus obèrni ſe ſemkai, Pèrpelai nas u' Nebeſhki rai, proſſimo mi tebe lipú, De nas usameſh k' ſebi u' Nebú.

Poite pruti uſi ſvetniki, moji dobri pomozhniki, Ieſus grè u' Nebu s' oblaſtjo, ſprèmitega s' lipó zhaſtjo.

Kamèr poideſh, poidem s' tabó, Vſó sapuſtym drugo drushbó, S' tabo shivym, sa tabo pridem, Sai li tèmu ſvitú umèrjem.

O Iesus krail mogozhnoſti! Sazhetèk naſhe miloſti! katerimu grèhi téshé, Iesus teshkúſt mi prozh vèrshe.

Ieſus ſtudenèz miloſti, kir nas speĺá is grèſhnoſti, Ie dobizhik naſhih pravyz, de bomo rèiheni od vyz.

Od nîega u' Nebeſſih pojó, To vèzhno hvalo mu dajó, De je rèſhil vus volen ſueit, Skusi kry, inu martre zveit.

Iesus sdai u' myru krailuje, zhés Angelze Goſpoduje, O Búh, de bi jeſt u' mei nymi bil, Volnú rad bi ſveit sapuſtil.

Ieſus

Iesus ſe je u' Nebú usdignil, Spred ozhy naſhih je sginil, Vinèr po têm ſim jeſt veſſel, ſèrzé moje je ſabo uſél.

Sdai ga hvalim, sdai ga zhaſtym, Enkrat ſe bóm veſſelil s' nym, Ieſt jmam dobru vupanîe, Iesus bó dál svelizhanîe, Aınen.

Oratio in maximis miſerijs, & tribulationibus.

KYrie eleiſon, Chriſte eleiſon, kirie eleiſon, Pater de Cælis Deus, miſerere mihi miſero peccatori. Fili Redemptor mundi De⁹ miſ: m: m: pec: Spiritus S. Deus, miſ: m: m. pec. S Trinitas vnus Deus, miſ. m. m. pec. S. Maria Mater Dei & Virgo, ſuccurre mihi miſero peccatori. Omnes S. Angeli, & Archangeli, ſubvenite mihi miſero peccatori. Omnes ſancti, & ſanctæ Dei intercedite pro me miſero peccatore Amen.

O Domina mea S. Maria, Mater Dei, & Virgo: ego me in tuam benedictam fidem, atque ſingularem gratiam,

& in ſinum miſericordiæ tuæ; hodie, & quotidie, & in hora exitus mei; animam meam, & corpus meum tibi commendo: omnes anguſtias, & miſerias meas, vitam & finem vitæ meæ tibi committo: vt per tuam SS. interceſſionem, & per tua merita; omnia mea dirigantur, & diſponantur opera ſecundum tuam, tuique Filij voluntatem Amen.

Suſpiria S. Franciſci Xaverij.

IEſt tebe lubim ó Goſpúd, inu nikár sa tú
De jeſt skusi lubèsan pridem u' Nebú.
Nikar sa tú, de s' paklam ſhtraffaſh leté
Kateri Tebe ſèrzhnu lubit n' hoté.
Kateriga jeſt uſelei tukai zhaſtym,
Sa me na krishu reſpetiga vidim.
Ti ſi, kir s' ſhtriki te lubèsni ſi mene ujel,
Inu s' tèrpleniam od ſmèrti vèzhne ottél.
Tu ſo ty shibli, kir ſo tvoje lube Roké
Predèrli, inu h' krishu pèrbili tvoje Nogé.
Letá ſuliza je prebodla ſèrzé tvoje,
Sa volc velike pregrèhe moje

To

To martro inu britkúſt, katere ſim ſe jeſt bál,
Sramoto, inu ſhpot, ſi ti sa me preſtál.
Taſmèrt, sa volo moyh grèhu je ſetú
Kateru meni mozhnu ſhlushi h' tèmu
De po tebi shelym o Goſpúd, h' tvoji ſhluſhbi
ſim volán, Inu ſposnám de tebe ſèrzhnu lubiti
ſim dolshán.
Aku lih bi ne bilú Nebés, pàkla, inu semlé',
Inu bi ne jmel sadobiti vèzhnu veſſelje
O svèſti Goſpúd Búg! sa obſtoîn, sa nyzh,
Tebe ſèrzhnu lubim, o jeſt reuni zhervyzh!
Vſelej bodem jeſt tebe lubil raunu takù,
Kakòr ſi Ti mene lubil prou ſèrzhnù.
Inu kakòr jeſt sdai Tebe ſèrzhnu lubim,
Taku do ſmèrti Tebe lubiti oblubim.
Ieſt ne yſhzhem obeniga dobizhka sa tú,
Ampak de li jeſt sdihujem h' Tebi moymu
Bogú.

Pſal. 14. *Domine quis habitabit.*

O Goſpud Bug u' ſuètim Nebi, Gdú bô prebival per tebi? Inu ushival tvoje zhaſty, Na gorri tvoje ſvetuſti?

Kir ſe pred grèhi varujo, Inu tèrdê pravizo tvojo. Sérzom riſnizo govoré, Blishnym shaliga ne ſturé.

Kir blishnîh ne opraulejo, Vſé dobru od nyh pravio. Búg pak ſovrashi uſé leté, Kir ga ſhluſhati ne hoté

Kar oblubio blishnîmu, Tuiſtu obſtojé nîemu Te ſvoje dènarje nikàr, Na buhar ne dadé nigdár.

Ty kir mita ne usamejo, Nedolshnimu pomagajo. Té bo Búg k' ſebi jemál, S'vèzbnim lébnom daruvál.

Zhaſt, hvala bodi G. Bogú, Ozhetu, Synu, S. Duhú: Sdai inu uſakateri zhas, Od uſiga slega rèſhi nas, Amen.

Pſal. 90. *Qui habitat.*

KIr na tèm ſveiti prebiva, Pod brambo nér viſhiga, Tér pod ſénzo ſvoi ſtán jma, Bogá tèga mozhniga.

Tér rezhe: Ti Búg ſi li ſám. Na kateriga jeſt savupam. Ti ſi moi tróſht inu lebn, Od tebe me ne bó odtèrgal obedn.

Prèd gvaltjo hudizhovo, ó Búg ti me boſh branil Inu pred kugo ſhkodlivo, bodeſh mene ohranil.

Sai ſe jeſt li tebi podám, Ti ſi uſelei moi varih ſam, Ti me ne bóſh ſapuſtiu, Dokler ſim na ſveiti shiu.

Búg bô pod ſvoje peruti, Tebe svèſtu sakrival, Inu dál po ſvoji dobruti, De boſh shihèr prebival.

Strahu po nozhi bó branil, Pred ſhkodlivo ſtre-

ſtrèlo hranil. Kir sdai po dnevi leita, Inu tvoje grèhe smeita.

Zhés dán ſe kuge ne boyſh, Po nozhi pres ſtraha leshyſh. Aku u' ſtrahu Boshym shivyſh, S' grèhi Bogá ne reſſardyſh.

Vſelei ſe k' Bogú ganeſh, Kadar grèſh lezh, inu uſtaneſh. Búg te bó pred uſim varuvál, Inu uſelei na ſtrani ſtal.

De bi lih na lejvi ſtrani, nyh taushent konz uselu, Tèr deſſet tauhent na deſni, te ſe ne bó perjelu.

Ti bóſh ſhe s' Ozhima gledal, Kokú bó Búg hude ſhtrafal, Kir neiſo hotli nîega lubiti, Ne bodo mogli k' niemu priti.

Sakai Búg, na kateriga, cilú ſi savupal ti, Ne bó puſtil kai hudiga, ſe tebi pergoditi.

Tvoja ceila hiſha bode, Pres uſé hude ſhkode. Búg téh ſvoyh ne sapuſty, Vſelei ym pomagat hity.

Svojm Angelom je porozhil, de te svèſtu varujo, Na Potih prés nadlúh: sa tè uſelei de zhujejo.

De te na rokah noſſe, de kei ne opotakneſh ſe S' nogami, na en kamèn, de shihèr bó tvoi leben.

Po Levih, inu Modraſſih, boſh ti hodil pres ſhkode, Po kazhah, po Lintvornih, de ti niſhtèr ne bode.

Nyh ſtrúp tèmu zhloyeku nyzh ne ſhkodi, Kir Boshje sapuvidi dèrshy, inu po Boshji voli hodi.

Sai Búg perſtopi rad tèmu reunimu, inu potrebnimu. Tudi tèmu Bogabojęzhimu: inu pravi k' nîemu

Kir ſèrzhnu shely po meni, jeſt hozhem mu

poma-

pomagati. De nejma u' nuji obeni, pres pomuzhi oſtati.

Jeſt ga hozhem uſelei varuvat, Inu sa tú mu polèg ſtat, Kir on snà Ime moje, inu mi pertoshi rejve ſvoje.

On na me klizhe uſih nujah, sa tu ga zhem uſhliſhati, Jeſt ſim pèr nîemu u' nadlugah, ne puſtim ga konzhati

K' Moji zhàſti g' hozhem pèrpravit, S'dolgim shivotam naſſitit. Mojo ſvejſt mu ſkasati, isvelizhanîe Nebeſhku dati.

Zhaſt, hvala. *vt ſupra.* 410.

Pſal. 50. *Miſerere mei Deus.*

Búg bodi meni miloſtiu, Ti vejſh dokler je zhlovih shiu, De u' nym li sgúl grèh prebiva, V' nym li tu slù dobiva.

Sa volo tvoje miloſti, Rejſhi me od te teshkuſti. Mene brumniga ſturi, De bom ſpet u' ti pokuri.

Tebi ſe jeſt kriu dolshan dam, Inu moj grèh ſposnam. S' grèhi ſim tebe reſſardil, Vſé hudu pred tabo ſturil.

Jeſt ſim skàshen, hud ſturjen, V' grèhih Pozhét, in u rojen. Riſnizo hozheſh jmeti, Hinauce uſé satrèti.

Svyt, volo, modrúſt tvojo, Sto skriuno miloſtjo ſvojo Dal ſi meni ſposnati, To modrúſt poſhluſhati.

Po kropi me s' tèm Isopom, Debeleiſhi kakòr ſnèg bom, Sturi de bom prou ſpet veſſél, De u' koſteh bom sdrau tèr cèll.

Obèr-

Obèrni prozh Ozhy tvoje, Ne gledai na grêhe moje. Sbrishi moje slú dianîe, De ne pride na snanîe.

Stvari u' meni sèrcé novu, Iskashenu je tu pèrvu. Ta vráh, grêh ga je skasil, Li na hudu navadil.

Ob tú dai Búg Duha tvojga, De me stury spet tèrdniga. V' pravi lubèsni pruti tebi, De usih rêvah bèshym h' tebi.

Od mene ne obrazhaise, S' gnado meni iskashise. Tvi Dúh u' meni prebivai, Na use dobru me vishai.

De bom spet u' vejsti prou vesslél, Tebe sa Ozheta jmél De bom sped u' tvoji milosti; V' vesselju, nikár u' shalosti

Sa tu hozho grèshnike vuzhiti Se morejo h' tebi obèrniti. O Búg o Búg moj pomozhnyk, Dai de ne bodem dolshnyk

Na kry zhlovesski, Stó bi ratal paklenski, Sa tú morê ta moj jesik, Tvojo pravizo resglassit.

Ti Búg usta moja naredi, De pravio poredi, Od tvojè zhasty, milosti; Od mozhy, praud tèr skriunosti.

O Búg jest tebi sércè moje, kir h' tebi milu usdihuje, S' pokuro ti offrujem, Moi Dúh h' tebi usdigujem,

O Bùg pooblasti se moje dushize, De ne pridè u' vyce, Dai de uselei stabo Prebiva, Vêzhne dobrute ushiva

Zhást, hvala ut supra. 410.

Pſ. 30. In te Domine ſperavi.

NAte ſim ò Búg savupal, Me boſh pred ſhpotam varuval, Têr pred vèzho ſramoto: Ieſt proſſim te, ohrani me, skusi tvojo dobruto.

K' meni obèrni uſheſſa tvoje, Vſhliſhi proſhnîe moje; Hiti mi pomagati V' nuji tezhym, u' rèvi leshym, ne puſti me konzhati.

Moj Búg ſtui meni na ſtrani, Bodi moi Grad, tèr me brani: Dai Múzh dè bom premogèl, ſovrashnike paklenske, ſicer bom obnemogèl.

Ti ſi moja ſhkala, inu múzh, Moja pomúzh: Tebe s' hozhem dèrshati. Moj svejſti Búg, u' ſrèdi nadlúh, gdú m' hozhe ſuper ſtati?

Sveit ta je mrèshe poſtavil, Vràh bi me rad pograbil, ſmèrt me ſtreishe s' lokom: ó Bug u' taki nuji, na me ſpumni, brani me pred ſupernikom.

Moj dúh jeſt porozhym tebi, Moj Búg oſtani per meni, kadar bo zhás pullednî: ò pravi Búg, is uſih nadluh, me u' tvoje roké usami. Zhaſt, hvala vt ſupra fol. 410.

Actus Fidei.

ZHaſt, inu hvala bodi G. Bogú, moj zhas je tukai, de ſe jmam s' tèga ſvitá lozhiti gori u' S. Nebú, inu tam uſih moyh nadluh lèdig biti: sa tu jeſt hozhem

pred

pred ſmèrtjo mojo duhouno ſhafft ſturiti. Ieſt ſposnám, inu verujem li en ſam ſtan Boshji, kakòr ſe je ſam Búg u' S. Piſmi resodèl: polèk pak tudi ſposnám, inu verujem, u' Boshym edinim ſtanu S. Troyzo Ozheta, Syna, inu S. Duhá, try Perſone, eniga ſamiga Bogá, enake zhaſty. inu mozhy. V' zhaſſu Boshje vole, inu s' nîega ſveitom, je vèzhna Boſſèda, u' rèvo ſe oblèkla s' zhlovèſtvom, de bi nas odrèſhila, inu proſte ſturila, od grèha, u' katerim ſmó rojeni. Po Boshym pildu ſtá bila ſtvarjena Adam, inu Eva, skusi kazho ſapelana, ta grèh ſmò Erbali, de ſmó uſi u' grèhi rojeni, uſim shlaht rèvã, nadlugam, ſmèrti telleſni, inu vèzhni podvèrsheni. Kakú ſtraſhnu je prekletje, u' kateru ſmó my padli, tu nam poſtava kashe, u' kateri je G. Búg kmali osnanil sapuvid, inu ſodbó, de ta kir je nebó prou dershal, ima u' pakal priti. Kèr pak naſha natura je nei mogla dopolniti, ni obena creatu-

ra

ra ſèrd Boshji vtolashiti, taku je Búg na ſvojo miloſt smiſlil, de bi my konz ne u-seli: sa tu je on is Nebés poſlal na semlo ſvojga lubesniviga Syna, ſpozhetiga od S. Duhá, rojenigа is Marie Divize, kateri je ſám dopolnil, de ta Poſtava konz jma; volnú ſe je Ozhetu gori offral, inu ſmèrti do krisha podál: volnû je naſh grèh na ſe uſèl, kakùr tu pohleunu jagne Boshje; inu kèr je na naſhe mèſtu ſtopil, je britko martro podjèl, inu ſvojo S. Kry prelyl, s' tèm je uſimu ſvitú h' plazhilu, naſh grèh sbriſſal. On je junazhku premogèl vraga, grèh, ſmèrt, pakal, inu resdiál uſe naſhe supèrnike, inu ſovrashnike. Na tretji dàn je is groba uſtál, je ukasal ſvoym Iogram Pridigovati, inu karſtiti k' odpuſhanîu grèhou, kadar je bil vſe dopolnil, je s' veliko zhaſtjo, inu oblaſtjo, is ſvoje mozhy, ſtopil u' ta viſſoka Nebeſſa, ſedy na deſnizi Ozheta, uſé vidi, Nebú inu semló rejera. S. Duhá nam je poſlal, de nas visha,

sha, inù vuzhy, kokú jmamo naſhimu blishnîmu dobru ſturiti, inu Bogú vernu ſhlushiti, nîemu volnibiti, inu zhés uſé ryzhy nîega ſerzhnu lubiti; aku hozhemo k' nîemu priti. Kadar pridejo skuſhnîave, bolèsan, shaloſt, rève, nadluge, ſmèrt inu uſé hudú; klizhimo ſèrzhnú na G. Bogá nîemu uſè srozhimo, taku uſè lahku preſtoymo: sakai, ta kir prou ſposna Bogá, is ſérza klizhe na nîega, ta bode guiſhnu uſhliſhan. Aku h' konzu vshé ſmèrt prity, inu nas ſtraſhi, na nas nepne lók, inu shellu, inu lozhi en zhas duſho, inu tellú, uſai ſmèrt jmamo k' dobizhku, kir u' Chriſtuſu shivimo: on s' pulledníò trobento bo ſpét uſé mèrtve gori sbudil na ſodnî dán, s' glaſno ſhtimo, de ſe bó uſaki zhudil: on bó te pravizhne s' ſvojo mozhjó s' Nebeſhko ſvitloſtjo obdál, inu nyh telleſſa jaſna ſturil: na tú bó velika ſodba, uſaki bó mogèl k' ny priti, od Chriſtuſa jma ſodba rezhena biti, zhés hude inu

dobre : tèh dobrih ſe bo Búg pooblaſtil, tè tèrdovratne grèſhnike u' pakal pahne. Tedái G. Búg na vèzhne zhaſſe, bo tèm dobrim dal obilnu zhaſty, inu veſſelja sadoſti : ampak hudi fèrdamani, bodo u' pakli slú martrani, kir neiſo hotli ſe ſpokoriti. Ta, kir pravo vero, vupanîe, inu ſèrzhno lubèsán jma pruti Bogú, inu Bogabojezhe shivy, nîega S. sapuvidi, inu S. Catoliſhke Cerque dèrshy, ta ſe na vèzhnu u' Nebu veſſely : leté Cerque ſim jeſt en vud, sdai s' ſlaboſtjo slú obdán, grèh, ſmèrt, vráh je meni slú húd, ali vinèr ne zagam : ony meni uſai nyzh ne ſhkode, nai ſi ſe slú zhés me slobé, Chriſtus je nîe premogél : de bi ſi lih hribj, doline, gorrê pouſód uſi u' kupé padli, de je li Búg u' moji nuji, inu mi ſtoji na ſtrani, taku mi uſé poſrezhi gré : on uſhliſhi uſé moje proſhnîe, inu mojo dutho ohrani. Na leta troſht ſèrzhnu poſtavim uſé moje vupanîe : aku lih sdai morem u-

mrèti

mrèti, Búg ne bó puſtil mene konz useti, tèmuzh ſmèrt u' lebèn obèrne, kir je u' Nebi sa uſé vèrne pèrpraulen. Sdai moje ozhy u' kúp grèdó, tellú bo tukai umèrlu, ſe troſhtam de mi ſe bo Nebú odpèrlu, inu de moja duſha poide frai notèr. O dobrutlivi Iesus vsami u' tvoje S. Roké mojo ubogo duſhizo, katero ſi odrèſhil: ti ſam uſé naſhe rève snáſh, od ſmèrti vèzhne nas obari, inu k' ſebi u' Nebeſhku isvelizhanîe poſtavi Amen.

Spomyn te ſmèrti.

SMiſli ó zhlovik na mèrtvu tellú, kir je nam glih bilú, lipú, mladú, mozhnu, kakòr ena rosha ziranu: sdai pak je práh, pepél, ſmrád, gnyloſt, zhervèm ſhpisha je uſè meſſú, blagú, dénarji, kunſht, zhaſt, lipota, shlahtnúſt, uſé k' nyzhèmar ſtury ta ſmèrt. Pogledai na mèrtvaſhko kúſt, gdú je tá kir jo sdai posná? je li bila viſſokiga, ali niskiga ſtanú? Goſpúd, hlapèz,

ali kmetizh? ſtar, ali mlad? ubóg, ali bogat: v' koſtnici ſo bogati, ubogi, Goſpudje, hlapzi, inu kmetizhi uſi glih, poſmèrti edn od drusiga ſe nyzh ne posná: sa tú ne vupai u' tvojo múzh, inu u' gvalt, sgine Goſpúd, bogat, mlád mozhan inu uſa lèpa ſtalt. Tu je uſé kakòr rosha, inu trava, danas friſhna, jutri uſahla: danas mlád, lèp, ſhtólz, bogat, sdrou; jutri pak prah inu mèrtou: danas ſi vrèdn, lúb dershan, jutri bosh u' sêmlo pokopán. Taku je tvoi zîr vús prózh od tebe usét: dokler ſi ſhe mlád, inu mozhán, dobru ſturi, inu bodi Bogú volán: taku te bò skusi ſmèrt rèſhil od rève inu shaloſti, inu ti bó dál novu tellú, inu veſſelja u' Nebi sadoſti: tèga s' potèrpleníam, s' zhiſto vèſtjo ſe troſhtai, de po ſmèrti G. Bùg ti bó dal Nebeſhki Rai. Amen.

Alia.

SLedny zhlovik kir je shiu, more gviſhnu

ſhnu umrèti; bodi ſi mlad, ſtar, mogozh. bogat, uſák more gnyl ſtrohneti: na tú uſak pomiſli, pèr Bugi miloſti yſhzhi, de ga u' ſmèrti obdèrshy. Sposnai de ſi zveit, prah, nyzh, ſènza, pepél, gnyla zhèrviva jeſzha. Smèrt, pakal, vráh nas ſtraſhijo, priteé nas uſih ſnèſti: ti grèhi nas shalijo, kolejo, notri u' naſhi vèſti: u' taki rèvi, ſtiskanîu kam hozhmo leiſti? k' nikomèr tèmuzh h' tebi Búg, reiſhi nas is uſih nadlúh: ne dai nam slú umrèti, u' tèm pakli gorèti. Kadar ſmèrt nad nami bò, bomo zaguvali, naſhe peitje bo li jó, uſi bomo trepetali; tèdai ò Búg troſhtai nas, dai nam zhiſto ſpuvid, inu pravo grèvingo, de bomo u' Iesuſu mozhni, s' tvojo gnado na polnîeni, dai nam dobru umrèti, ſmèrtno múzh volnú pretèrpèti, inu tebe u' Nebeſſih na vèzhne zhaſſe zhaſtiti, hvaliti, inu lubiti. Amen.

O Iesus, lubesniyu Deite Ozheta Nebeſhkiga, ſhenkai meni, kakòr ubogimu

Saharju, tvoj S. Paradysh, inu tudi k' meni rèzi, danas bodesh ti u' moym Paradyshi.

O moi Nebeshki troshtar S. Dùh, andlai po tvoji milosti, u' tvoje S. Roké pèrporozhym jest mojo dushizo. O Milostivi, gnadlivi, potèrpeshlivi G. Bùg, vèrsi ushé moje grèhe, u' globokúst tega morja, tvoje presgruntne dobrute.

O Presslatki, pèrjasnivi G. Iesus, ah kakù vissoku si nas sapushhzhene grèshnike lubil! kakú dragû si nas odkupil, inu lubesnivu potroshtal? kakú zhastite si nas sturil, inu mogozhnu ohranil! o moj odrèshhenyk, kakú mozhnu se vessely moja dushiza, inu sèrzé, kadar jest na te spumnim. O moi isvelizhar, kakú zhastite so tvoje nám iskasane dobrute! kakú je velika tvoja zhast u' Nebessih, katero nam ti kasheshh, inu oblubish dati: O kakú shely moja dushiza pó tebi, u' tvoji S. gnadi umrèti, inu h' tebi priti! O lubesnivi moi

Ie-

Iesus, ti ſi meni moje ſérzè prózh odvsèl skusi tvojo lubèsan, de ſe jeſt pres nehanîa sa tabo obrazham. Ah de bi jeſt skorai pèrſhel inu tvojo Nebeſhko zhaſt mogel gledati. Dodèli, de jeſt tebe uſelei zhaſtym, kateri ſi mene nikár li ſtvaril, inu od vèzhne ſmèrti odrèſhil, temuzh tudi po moym padzu, ſupét skusi tvojo miloſt gori usdignil inu na novizh rodyl. Pomagai de jeſt moje ſérzè od posemelskih ryzhy prózh obèrnem, inu uſé moje miſli li pèr tebi prebivajo.

O Dobrutlivi isvelizhar, dai de jeſt tebe popolnoma lubim: kar jeſt dai tèrpym, u' tèm ſe resveſſelym, inu k' mojmu isvelizhanîu gori usamem, bodiſi k' shivenîù ali k' ſmèrti, sa tù je moje veſſelje u' Chriſtuſu Iesuſu shivèti, inu umrèti.

K' Sveti Troyzi Sdihovanîe.

TEbe nerojeniga Nebeſhkiga Ozheta, tebe edinu rojeniga Syna Boshyga,

tebe S. Duhá kakòr troſhtarja, Eniga ſamiga mogozhniga, vèzhniga neſpremineniga ſtvarnika Nebés inu semlé, videozhih, inu nevideozhih rèzhy, ſponishnim ſérzom molim, inu zhaſtym; Tebe yèzhno neisgruntano S. Troyzo u' Perſonah, pravo, inu nereslozheno edinoſt u' Bogaſtvi ſposnám, Tebe hvalim mojga nardobrutliviſhiga Goſpuda, kakòr moje uſé savupanîe, ſvitlobo, pokoi, veſſelje shivenîe inu uſó mojo dobruto. Tvoji dobruti jeſt perporozhym mojo duſho, inu tellú. Toji viſſoki zhaſti popolnoma mene podvershem. Tvoji Boshji S. voli ſe zhes dám, inu ſhenkam. O nesapopadena S. Troyza, jeſt ſlabi, ubogi grèſhnik ſi uſém kar jmam, inu premorem ſe tebi gor' offram, oshivi ti mene, kir ſi shivenîe uſih creatúr: Po tvoji voli, inu tebi h' zhaſti, jeſt tukai ſlab, inu bolán leshym: inu sa tvojo volo ſim pèrpraulen shivit, inu umrèti, nikár li enkrat, ampák nekateru ſtukrát, aku tebi dopade.

Sdi-

Sdihovanîe k' Bogú.

O Moj Búg, inu ſtvarnik, nikár ti mene ubogo ſtvárne sapuſti. O Iesus isvelizhar tègaſvitá, odrèſhi ti mene, skusi tvoj S. krysh inu tvoje S. kry prelivanîe.

O S. Troyza, edini Búg, uſmiliſe zhés me, inu bodi meni grèſhniku gnadliu, inu miloſtiu: moj Búg, moj ſtvarnik, moj isvelizhar, potèrdi ti mene u' ti pravi Catoliſhki veri, u' vupanîu, inu lubèsni. Ieſt verujem u' Bogá Ozheta mojga ſtvarnika, u' Bogá Syna mojgá odrèſhenika, u' Bogá S. Duhá mojga troſhtarja, inu ohladnika u' leti S. Veri hozhem jeſt shiveti, inu umrèti. Iesus ſyn Davidou uſmiliſe zhès me inu mi dai enu reſtrenu pohleunu ſèrzé, inu odpuſhi meni uſe moje grèhe. Ah Ozha te miloſti, pogledai na tvojo ubogo creaturo, katero ſi ti s' tvoje lubesni ſtvaril, uſmiliſſe zhés me u' moym puſſlednim zhaſſu; pridi meni hpumozhi inu potroſhtai mojo sapuſhzheno duſhizo. O

ſlatki inu dobrutlivi Goſpúd, usami ti mene u' ſhtivenîe tvoyh isvolenih.

Peiſſen u' rèvah, inu u' nadlugah.

O Iesu jeſt klizhem h' tebi, vſhliſhi ti proſhnîo mojo, Ne puſti zagati meni, Podai-mi miloſt tvojo. Pravo sgrèvo meni dai ti, vſelei shivèti li tebi, Nikàr ſebi: Blish nîmu ſhlushiti, Prou po tvoji beſſèdi.

Ieſt ſhe vèzh proſſim G. Búg, Lahku ti je mi dati, kadar poſhleſh doſti nadlúg, de bom mogèl preſtati. Suſſeb kadar bom moral umrit, Dai meni li u' tebe, Nikár u' ſebe, têrdnu ſe saputit, de ne saverſheſh mene.

Dai mi tudi ſovrashnikom, Is ſerza odpuſtiti dai nam grèſhnikom, V' zhiſtim lebni hoditi. Puſti tudi de me uſelei tvoja beſſèda ſpisha; De u' dobrim inu u' slei, Nebú ſe k' meni blisha.

Dai de me niſhtèr od tebe, Nemore odvèrniti, Ni luſht ni ſtrah poſvitni mene, h' zaganìu obèrniti, De jeſt tèrdnu ſtoym pouſod, Li per Boshy lubèsni, u' pravi voli, kadar poidem od tod V' Svetti Rai me ſprèmi.

Vèzhni lebn ti ſam jmaſh, V' tvoji oblaſti u' Nebi, Tem vèrnim ga ti rad daſh, Dobri de

pri-

prido h' tebi, Sicer oben nemore gá, Pres reive, nedluge Erbat, Tu je mèrkat, de ſe Bogú zhaſt da, Ne puſti me ferderbat.

O Ieſt leshym, tèr ſupèr ſtoym, Pomagai ti ſlabimu, Li tvoje gnade ſe Dèrshym, Dai múzh meni ſhibkimu: kadar ſhkuſhnîava grè ſemkai, Taku ô Búg obrani, me ohrani, Prevèzh ſhkuſhat ne dai, ti ſi pomozhnyk pravi. Zhaſt hvalo jeſt pojem tebi, S' praviga ſèrza mojga, Spomozhjo pèrſtopi meni, Doli is Neba tvojga, Hiti mene odrèſhiti. Is vſih moyh nadlúh, O ti moj Búg, Dai mi h' tebi priti, Moi troſht bodi S. Dúh, Amen.

Molitou s' eno frezhno ſmèrt.

KAdar pride puſſledni zhas, de jeſt bom mogel umrèti, O Iesu Chriſt kir ſi sa nas, Tudi mogèl tèpeti. Stui meni ſvèſtu na ſtrani, pred hudizhom mene brani, V' tvoje roke mene usami.

Sakai jeſt porozhym tebi, Mojo reuno duſhizo; Dai reunimu meni, V' Nebi gledat sveto Troyzo. S' tvojo beſſedo me troſhtai, Pèrpelaime u' ta vèzhni Rai, kir ti ſadai prebivaſh.

Ieſt ſim reis veliku grèſhil, S' grèhi to ſmèrt

sa-

saſhlushil, Ali ti ſi me ſpet rèſhil, Moi grèh na ſe polushil, Satu jeſt n' hozhem Zagati, Ampak tèga ſe troſhtati, De ſi ti sa me tèrpil.

Ieſt ſim na telleſſi tvojm, Skusi kèrſt en Vud poſtal, satu ſe niſhtér ne boym, Od tebe nebóm oſtal, zhe lih umèrjem tebi, Vèzhni lebn boſh dal meni, tamkai na unim ſueiti.

Kadar ſi ti od ſmèrti uſtal, V' grobi jeſt nebòm oſtal, Si tudi gori u' Nebu ſhal, satu boſh po me poſlal, De bom jeſt h' tebi pèrſhal, Pèr tebi uſelei prebival, Ta vèzhni lebn jmèl.

Eliaſu je G. Búg, Is Nebés kulla poſlal: Ga je rèſhil is uſih nadluh, De je svelizhan poſtal. Kulla tèr kojnî ſo bily, sgúl ogîn, ſvitli tèr lipy, V' tèh ſe je u' Nebu pelal. S' duſho s' tellom je tje pelán, V' enim vihri u' Nebeſſa, S' tèm nam je en exempêl dan, De tá naſha telleſſa, Bodo tudi na ſodnî dán, s' duſho rèd pèrſhla na ta ſtan, kir Elias prebiva.

Eliaſa ſo try jogri, She shiviga vidili, kèr ſo gori na Tabori, s' naſhim Goſpudom bily, satu je reis tam vèzhni Rai, Kir je S. Elias sdai, Tiakai uſiv erni prido.

Elias ſhe pred ſodnîm dnem, Na ta ſveit jma priti, Poot u' Nebeſſa kasat nam uſem, zhes grèhe ſe ſvariti, Ta je ushé k' nam blisu pèrſhal,

Sam

Sam G. Búg nam ga bo dal, Sadni dán je ushé blisi.

Satu te proſſim jeſt ò Búg, u' ſhliſhi ti proſhnìo mojo, Reiſhi me tudi is nadlúh, Skashi mi miloſt tvojo Vſe grèhe odpuſti meni, Pèrpelai me tudi k' ſebi, V' ta vèzhni lebn Amen.

Troſhtliva Peiſſen u' rèvah, inu nadlúgah.

POſhluſhaite kèrſhzheniki, Vſi ubogi reuni grèſhniki, Kai vam ſam Iesus pravi: On vas klizhe miloſtivu, k' ſebi vabi priasnivu, De on vas uſih ósdravi.

On uſim letaku govory: Gleite de vas ſveit ne nory, Li kmeni uſi pridite, stari, mladi, shene, moshè; De vam uſé dam kar je mojé, Drugdi troſht ne yſhzhite.

Sai je ſladák ta Iarèm moj, kèr ſim jeſt svèſt pomozhnik tvoi, De nebosh obnemogèl. Butora je tudi lahka, Nai ſi ſe lih slúdi sloby, tèga ſim jeſt premogèl.

Sa tú ſe nyzh ne ſtraſhite, V' terpleniu voljni bodite Ter dobru pomiſlite, De ſim jeſt ſám tudi térpil, Mojmu Ozhetu volan bil, Takú vy tudi ſturite.

Rad

Rad bi-tá ſveit ohranîen bil, Tàr de bi niſhtèr ne tèrpil, Tu pák nemore biti. Nam je sa Chriſtuſom hodil, Ta krish sa nym uſák dan noſſit, kir hozhe paklu u' vyti.

Sai uſé ſtvari tu prizhajo, Svojm exemplom svishajo, de je tèrpit nu umrèti, G' dúr nezhe u' Imeni Boshym, Ta mora potle u' hudizhovym, V' hudobi konèz useti.

Danas je zhlovik lejp, tèr sdrov, hitru poſtane bolán prou, De more sdaici umrèti. Kakór roshize u' trauniki, Se morejo uſi zhlovèki, V' naglim hitru podrèti.

Nikomèr blagù nevelá, offert mladiga neupelá, Vſim je na ta poot yti. De bi dal uſé ſrebrú, slatu, Inu uſé tu drugu blagú, Nemore s' odkupiti.

Vnzhenim nepomaga kúnſt, Ni tèmu ſveitu nîega luſht, Sái je trèba vſim umrèti: kir ſe Iesuſu ne podá, Dokler je ſhe nîega gnada, more ſe u' pakal udrèti.

Vſak ſe ſilnu ſmèrti boji, kadar u' ſmèrtni nuji ſtoji Takrat zhe brumē biti, Ta ſhaffa tú, ta drugi tú ſvoje duſhe sabi cilú ſai bi bil mogel u' yti.

Kadar nemore dlé shivit, ſe sazhne preſilnu toshit, ſe zhe vus Bogú sdati, Bojm ſé pak de ta gnada, poprei od nîega frahtana, Bó sazhela uhajati.

Sa-

Sa tú merkaite uſi ludje, Nebodi vam shal te muje, kar nedolshnu tèrpite, prou ſe vi Bogá dèrshite, od nìega ne odſtopite, De vèzhni Rai dobite.

Ne djaite hudu sa hudu, Ampak shivite nedolshnu, Nedaite ſemoriti, Bogá sa uſé sahvalite, Po hvoski ſtèsi hodite, Búg vam zhe k' troſhtu priti.

De bi po vaſhi miſli ſhlú, V' sdravju, u' myru târ v' obilju, Sai bi Bogá sabili: satú tèrplenîe poſhle Búg, inu vam dá doſti nadlug, De bi k' nìemu hiteili.

Ieli vam krish takú grenìak, Smiſlite na ta ogîn pak, kir jma vus ſveit gorèti, S' duſho, s' telloin notri tèrpit, Inu nikuli vunkai prit, tèr uſai nigdár sgorèti. Vi pak ſèrzhni kèr izheniki, Bote Boshy martêrniki u' Nebi vſelei veſſeli, kir pròu volni oſtanete, Bogá u' tèrpleníu ſposnate, vèzhni lebn jmêli.

Inu kar vam je G. Búg, Ozha, Syn inu S. Dúh, V' svetim pismi oblubil, Tu bò vam riſnizhnu dèrshal, po tèm lebnu ta vezhni dal, Vas k' ſvojm Erbom ſturil.

Tega ſe uſi my troſhtaimo, Na Boshjo pomúzh zhakaimo, ſai nam je cilú nagnen; s' proſhnîo Marie Divize, Tudi Svetniki Svetnize, nam pomagaite. Amen

Mo-

Molitou s' eno dobro ſmèrt.

O Iesus Chriſtus li h' tebi, vſih moyh rèvah klizhem, De ti ſam pomagaſh meni Drugdi troſhta neyſhzhem: Sai ſi li ti moj pomozhnik, Nikár oben drugi zhlovik, Nei kir bi meni pomagal, tèr polek ſtal, V' kateriga bi savupal.

Ieſt ſim u' grèhih pozhet, rojen, Doſti ſim zhes te grèſhil Ali ti ſi same umorjen, Od pakla ſi me rèſhil. O Búg tèga je meni shal, De ſe jeſt neiſim prou dèrshal, Tvoje beſſède dopolnil: Sim slú ſturil, Satu me pak neboſh umuril.

Sakai ti ſam meni velysh, De jmam h' tebi priti! Moje ſmérti ti neshelysh, Me hozheſh ohraniti. Odpuſti mi grèhe mojé, kashi Ozhu Ranc tvoje, De ſi sa mojo volo umèrl, Pakal resdèrl; hudizhu me is gàrla sdèrl.

Gmerai ſhibko volo mojo, De bom mogel obſtati; Le na ſamo miloſt tvojo ſe uſelei sanaſhati. De jeſt tèrdnu, u' dobrim u' slei. V' potèrplenîu de grem naprei, De do konza vèrnu obſtoym, Bogá boym, Dobru ſturym blishnîm mojm. Kadar tudi pride ta zhas De bodem moral umrèti, O Ieſu Chriſt kir ſi sa nas, tudi mogal tèrpeti, Stui mieni ſvèſtu na ſtrani, Mojoduſho tiohrani, Is ſmèrti u' lebn pomagai u' ta sveti Rai, O Ieſus tèga me uſhliſhai.

Zhaſt hvalo mi uſi viſſoku S' cèliga ſèrza puimo, Naſhimu G. Bogú Nîega Ime ſpoſhtuimo, De je Jeſus na ſveit pèrſhil Nas uſih od hudizha rèſhil, On bodi od nas uſih zheſhzhen tèr sahvalen, kir tu shely rèci Amen.

Od

Od Terpleníà Chriſtuſoviga.

O Zhlovik ſpumni hvaleshnu, De bosh pèrprauien lih taku, kakór je Iesus tèrpil, kadar je sa grèhe naſhe, S' hudizham en boi ſturil.

Na krish obeiſhen viſoku, ſe je ponishal globoku, de bi nam Boshyo miloſt pèrpravil tèr Nebú dobil skus ſvoje ſmèrti britkúſt.

On je tu lagne Nebeſhku, sa uſih na krishu offranu, sa Iude nu sa Aidje, krivú ſo ga obſodili, tèr je ſhe proſſil sa nîe.

Takú s' lubèsni govory, tú ym ò Ozha odpuſti, kir tu ſturiti ſmejo; ſai nevèdò, ne smiſlio, kar ony meni dèjo.

Pèr tèm en shahar verovál, de je tú Chriſtus, je ſposnal, téga puſti me ushiti, name ſpumni ò Goſpúd ù tvoym kraileſtvi biti.

Iesus ta mu odgovory, s' nîega velike miloſti, k' nîemu pravi ù ti vishi, sa riſnizo boſh pèr meni, danas ù tem Paradishi.

Pèr krishu je ſtala tedai Mati Iesuſa, mèrkai, uſá shaloſtna tèr reuna, ſhe ta lubi Iogèr S. Iansh, obá ſveta, pohleuna.

Kadar Ieſus je Mater ugledal, shena, ta je tui Syn je rekal, ta bó tebe vardèval, jeſt bóm k' Ozhetu odhajal, ù Nebeſſa poot pèrpraulal.

Potle rezhe h' tèmu Iogru, polle Mati tebi Synu, tó neimaſh sapuſtiti : na tú je S. Iansh Marij sazhél svéſtu ſhlushiti.

Zhes tu je klizhal premilu, kakú ſim jeſt le shèjen slú ! ò zhlovik tu pomiſli, kir jeſt tu sa te uſé térpym, moyh Ran je pres zhiſla,

Pole tá kir vſim troſte dá, viſy preſuſiga troſhta, ták gláſ je is uſt ſpuſtil; Ozha kakú ſi ti mene, sdai zilú ſapuſtil.

Fiti ſo mu pèrpraulali, jeſſih sholzh, myro podajali, kakòr je ukuſſil pravi, Sdai je uſè dopolnîenu, kar je u' piſmi, nu u' poſtavi.

kadar je tèga konèz bil, je Ieſus Ozhu porozhil, ſvojo S. Duſhizo, Ie umêrl, glavo nagnil, ſvojo pokornoſt ſprizha.

Tu je tá ſmèrt nar slahtniſhi, s' katero nas je Syn Boshji, s' ſvoym Ozhetam ſpravil, gdú tú vèrjame po nîm dei, nebode ſmèrti vidil.

S' tèm nas je Ieſus doruval, ſvoje S' Tellú dal, naſhim duſhizam k' vèku, de ſe vmei ſabo lubimo, miſli ne daimo k' grèhu.

H' tèmu dai Búg ſvojo pomúzh, skusi ſvojga tèrplenîa múzh, de te lúbim u' véden: tvojo volo dopolnimo, tebi na hvalo Amen.

Posdravi tè S. Chriſtuſove Rane.

ZHeszhena ſi deſna roka, Iesuſa mojga ſtvarnika, Nemilu ranîena s' shiblam, Dai nam priti na deſno ſtrán.

Zheſzhena ſi roka lèva, kokú slú Rana u' tebi séva, Ne dai nam vèzhne rève, Proſſimo my otroci Eve

Sveta Rana deſne nogé, Kák potak od tebe gré! Zheſzhena bodi vekomai, Dai nam ta ſveti Rai.

Svata Rana léve nogè Sturjena sa nas grèſhnike, Zheſzhena bodi, nas brani. Pelai h' pravimu ſtani.

Zhe-

Zheſzhena ſi ſtrán u' bodena, S' tebe tezhe kry rumena, Speri naſhe grèhe gèrdé, De gremo u' vèzhnu veſſelje

O Svete pet Rane Boshje, Naſhih dulhyz Arznije, V' miloſti ſe skashite nam, V' ſmerti inu na ſodnî dan.

Spomyn Martre Chriſtuſſove.

IEsus Syn Boshj u' ſmileni, Nai bó uſé tú u' ſèrzi nu u' meni, Kar ſi u' tvojm martranîu, Sa me pretèrpil nadolshnu.

Kadar pák jeſt tu ſpominym, Tè danarje pèrvizh vidim, S' katerimi te je predál, Iudas, tèm folſh Iudom isdál.

V' Pungarti moliſh Ozheta, Oucé bèshê od Paſtirja, Volcé pridejo s' baklami, S' ſhpèſmi, s' oroshjom, s' ihtangami.

Fratarja tvojga ſi kuſhal, S' ſamo beſſedo uſyh vergal. Petrus Malhu vuhú odbil, Tega ſi precei osdravil.

Tedai te ſo vſi popadli, S' ſhtriki mozhnu svesali, K' Annashu Farju pelali, V' lice bili, sapluvali.

Caifas te je saſhpotaval, Erodesh sa norza darshal, Petrus satajl, tebe, tvoje, Sdaici petelin sapoje.

Pred Pilatuſha ſi bil pelán, Satoshen, ſólſh saprizhovan. Sa Barabba tam proſſio, Tvojo Mater prózh ſunejo.

Prozh prozh ga deni klizhejo, Krishaiga kmalu upijejo, De ſi vrèden pravijo: Tèr ushé h' ſtèbri perveshejo.

Vus ſláb, terpnen kryvau ſtojiſh, Gaishle, inu metle zhutiſh; Tvoje prezartanu, Tellú, Vſé je s' kryo mozhnu plulu.

V' Shkarlat tebe ogèrnejo, En tèrſt sa ſzepter podajo, Sveto Glavo s' ternìam s' bodo, V' en ſtol te ushé poſtavio.

Svete ozhy sapluvajo, S' shlafèrnizami pluskajo, Brado nu laſſé zukajo, S' figami s' ſhpotom pitajo.

Pred Te tudi poklekneio, Ave krail uſi upijejo. Ta zhaſt h' ſhpotu te sadene, Dokler ſe nyh ſodba sklene.

Po tèm te ſpet obleizhejo, Ta krish néſt pèrmorajo, Pod nym padeſh, nu omêdlyſh, kry tezhe kamèr ti ſtopiſh.

Simon ti noſſit pomaga, Teh shên ſèrze u' ſolsah plava, H' katerim millu govoryſh. Na prej boſh gnán, tú uſé tèrpyſh.

Pruti pride Veronica, ſhe tvoja Mati pul mèrtva, Millu ti dei nyh jokanìe, Shalóſt, nu ſolse Materine.

Na

Na hrib Calvarie hityſh , Krish, ternaſto krono zhutiſh : Par nasiga te ſlejzhejo, Na semlo mozhnu vershejo.

Hlode, ſveidèr, nu kladivu ; Loitre, shible, ſhtrike, drivu, Po nym ony te ſtegnejo, Roké nogé pèrbijejo.

Na tlèh ſi na krish reſtègnen, S' luitrami na viſhku u' sdignên. Tu u' mei Rasboiniki viſſiſh, Vinèr sa ſhpotliuze moliſh.

Saharji obètaſh Paradyſh, Sant Ianshu Mater porozhyſh, Heli klizheſh : ſim shejn slú, Iudam je tu li h' ſhpotanìu.

Vſi te gardu saſhpotujo, Piti potler perpraulejo. Ieſſih, solzh, myrro, alôe, V' gobi na ſhtangi podadé.

Kakôr ſi ukuſſil n' hozh piti, Vſe napolnìenu je, rezheſh ti. V' tèm ſi ſveto glavo negnil, Ozhu duſho porozhil.

S' lanzho en sholnèr Stran odpre, Kry nu voda vunkai gré Taiſti je prèd ſlèpiz bil Sdaici je on zhiſtu vidil.

Gvant ſi deilé ty sholnerji, Ta je bil na tebi truji , Sraizo, inu ſuknìo ſpudnìo , Sa to tkano pak loſajo.

Na krish dejo enu piſmu, Iudousku, Gerzhku, latinsku, Sonce, Pèrt, semla, pezhouje De ſi pravi Búg prizha je.

Tu govory Centurio, Longinus nu Decurio, Iudje ſe slú preſtraſhio, Mèrtvi is grobou u' ſtajajo.

S' krisha snetu *S.* Tellù, S' ſpizerio bó ſpraulenu, V' zhiſtu platnu povienu, V' gróbpod kamèn poleshenu.

Maria shaluje millu, Shê drugu brumnu kardelu, Svojga Goſpuda Iesuſa, Sa tá vus ſvejt krishaniga.

Na trètji dán je gori uſtàl, Nai ſi je Iud gróbvaruvàl Veliku je dàl veſſeljè, V' ſaku vernu, brumnu ſèrzé.

Ieſus moj Búg dai nam biti, V' brumnim zhiſſlu, te viditi, De tvoje martre vekomai, Bóm ushyl tam kir je S. Rai Amen.

Molitou ob zhaſſu Turske Voiské.

OVſiga mogozhi vèzhni Búg miloſtivi Ozha, my ſposnamo, inu nas is ſèrza grèva, de ſmó my s' naſho nehvaleshnoſtjo, inu s' drugimi velikimi ſmèrtnimi (pres zhiſſla) grèhi; nikár li Tursko ſylo, tèmuzh ſhe druge vekſhe ſhtraffinge dobru saſhlushili: satu my tudi tebe tèm vezh is ſèrza sahvalimo, de ſi ti nas

ſhe

ſhe doſehmal pred tèm erbovim ſovra-
shnikom takú miloſtivu obvaroval, inu
naſhi kárſzhanski voiski na pokraini ſu-
pàr nîega taku gnadlivu polèg ſtal, inu
branil. Inu proſſimo tebe, de hozheſh
ſhe sa naprei, uſé té, kateri ſupàr nîega
ſhtritajo, inu voiskujo, troſhtati, nym
múzh dati, yh vishati inu voditi, inu na
uſéh nyh potih skusi tvoje S. Angele o-
barovati. Brani ti ſam s' tvojo mogo-
zhno rokò, letèmu ſilnimu Tyranu,
inu ne dopuſti, de bi on tvoje ubogu
kàrſzhanſtvu premogal, inu tvoje kraile-
ſtvu tukai na ſveitu resdjal, inu to kár-
ſzhansko kry prelival. Ti ſi uſai li naſh lu-
bi Ozha, inu hozheſt tvoje Otroke s
miloſtjo tepſti, inu h' puſſlednîmu ſhibo'
v' ogîn vreizhi. Tuiſtu ti tudi ſturi nad le-
tèm tvojm inu naſhim grosovitim ſovra-
shnikom, sa tvojga S. Imena zhaſty, inu
sa naſhiga G. Iesuſa Chriſtuſa volo. Ob-
vari ti nas, inu uſé uboge kàrſzhenike,

katerim je on sdai blisi, pred nîegovo ſylo, brani, inu ohrani ti nîe, inu poloshi tèmu grosovitimu krysheinimu pſú, eno rinko u' nîega nus, inu ene brusdé u' nîegova prekletu uſta, kakòr ſi ſturil Sanaheribi Aſſirerskimu Krailu, inu sheniga s' tuojo mozhjó ſpet naſai, de bó tu ubogu kàrſzhanſtvu pred nym Myr jmèlu, inu tebe satu tukai na tèm ſveiti, inu tamkai vekomai zhaſtilu inu hvalilu Amen.

O uſigamogozhi miloſtivi, vèzhni Búg, inu Nebeſhki Ozha, kateriga mozhi nemore nihzhe ſupàr ſtati, ni u' Nebi ni na semli: Mi tvoji reshaleni ubosi otroci, proſſimo tebe, skusi to nedolshno rèſhno kry tvojga nar lubliſhiga Synu Ieſusa Chriſtuſa naſhiga Goſpuda, s' katero ſmó my na tèm leiſſu S. Krisha odrèſheni inu odkupleni, bodi ti naſh tróſht, inu pomúzh u' leti veliki nuji ſupàr tvojga inu naſhiga ſovrashnika Turka, u' kateri my uſi ukúp is grunta naſhiga ſèrzá, s'

pra-

pravo grèvingo zhes naſhe grèhe, klizhemo : brani ti tèmu krysheinimu ſovrashniku s' tvojo mozhjo, kateri ſi je u' ſvojm slobnim ſèrdi, naſho lubo deshelo, inu uſè kàrſzanſtvu naprei usél cilú resdiati, satrèti, inu konzhati. Nepèrpuſti ti nîemu de bi on ſvoje roke u' kry tvojh vèrnih umival, inu u' ſvojm prevsetju, inu offerti rekal: kai je tèh kàrſzhenikou Búg? Ampak ò svèſti Búg, pridi ti nam h' pumozhi u' pravim zhaſſu, kateri ti dobru veiſh, sakai mi pres tvoje pomuzhi nemoremo cilú niſhtèr opravit. Negledai na naſhe teſhke grèhe, s' katerimi ſmó my tebe reſèrdili, inu Turka zhes ſe, kakòr eno dobru saſhlusheno ſhtrafingo, obudili: ampak gledai na te ſvete, sa nasprelite kryvave ſrage, tvojga lubesniviga Synu, kateri je nas taku dragú odkupil: neſpumni na naſhe pregrèhe, inu krivu dianîe, ampak na tvojo veliko miloſt, is katere neiſi ti nikuli tèh sapuſtil, kate-

ri ſe na tebe saneſſó ; inu saneſſi nam , inu ſhonai ſe nas , sa tvojga Imena zhaſty volo : nesavèrsi nas u' tvojm ſêrdi , nepuſti nas k' ſramoti biti pod tèm slobnim sovrashnikom. Voſhzhi naſhimu Papeshu, inu Ceſſarju , inu uſi nyh voiski (katera ſupàr Turka ſhtrita , inu voiskuje) gnadliyu obladanîe , inu ſrezho , de ſovrashniki bodo morali ſposnati , de ſi ti naſh mozhni Búg kirſe zhes nas uſmiliſh , inu naſho molitou uſhliſhiſh : Inu de tudi my , kadar bomo takú , skusi tvojo múzh , od naſhih ſovrashnikou roké odrèſheni , bomo my uſi kàrſzheniki u' desheli mogli u' myri , inu u' pokoju ukúp shivèti , inu tebe sa tako veliko miloſt , vekoma zhaſtiti , inu hvaliti : O G. Búg voſhzhi nam tó gnado , inu saſhlushenîe lube Divize Marie , inu uſé Nebeſhke gmaine ,

Amen.

Mo-

Molitou kadar Kuga regira.

OVſigamogozhi vèzhni, Ozha naſhiga Goſpuda Iesuſa Chriſtuſa, my proſſimo tebe is grunta naſhiga ſèrza, bodi nam ti, sa tvojga lubiga Synu naſhiga Goſpuda inu isvelizharia volo, gnadliu inu miloſtiu, inu odpuſti nam dobrutliu uſè naſhe grèhe inu dianîe. My vidimo (bodi tebi toshenu) inu ſposnamo, de ſmó my s' naſhimi velikimi, inu mnogimi grèhi, tvoj pravizhni ſèrd ſilnu obudili, inu de ſmó uſè shlaht ſhtrafinge, na duſhi, inu na telleſſu dobru saſlushili: ja, de ſmó ſhe sdai ubogi, reuni, inu grèſhni zhloveki, kir uſák dán veliku pregrèſhimo, inu bi ſpodobnu jmèli is pred tvojh ozhy savèrsheni biti. Ali, kadar ſi ti gnadliu, dobrutliu, inu miloſtiu, inu ſi nam tvoj nar viſhi ſház, ja tvojga ſèrzá edini pokoi, luſht inu dobru dopadenîe, slaſti tvojga edinurojeniga Synu ſhenkal,

inu

inu ſi puſtil , de je on naſh Brát poſtal : Inu ſi polèg tèga tudi oblubil, ſvit, pomúzh, inu odrèſhenîe uſéh naſhih nujah, inu uſém slègi: Taku pridemo my h' tebi, inu molimo is ſèrzá inu s' uſtmi: Ah Goſpúd bodi gnadliu nam ubogim grèſhnikom, ne hodi u' ſodbó s' tvojmi otruki inu hlapzi: sakai pred tabo nemore oben shiu zhlovik obſtati: uſmiliſe zhes nas, sa Iesuſovo Chriſtuſovo tvojga edinurojeniga lubiga Synu volo, s' kateriga S. Kryo ſi nas ti ſam pokrupil, inu od naſhih grèhou oprál. Ne puſti tu britku tèrplenîe, inu ſmèrt tvojga lubesniviga Synu, nad nami reunimi vbogimi zhlovèki sgublenu biti: odpuſti nam naſhe grehe, inu obèrni prozh od nas tvoj pravizhni ſèrd. Goſpúd ti ſi pravizhen: ampak my ſe moramo ſramovati. Vsémi prozh od nas to grosovito ſtraſhno ſhtrafingo te kuge, s' katero nas ti ſpodobnu leta zhas obyskavaſh; inu nerounai s' nami po naſhih grè-

hih,

hih, ſicer bi my uſi morali u' enim hipu mèrtvi biti : tèmuzh uſmiliſe zhes nas po tvoj veliki, ne isrezheni gnadi inu miloſti katero ſi ti nam u' tvojm Synovi, naſhim edinim odrèſheniku, inu isvelizharju Iesuſu Chriſtuſu mnogu tàr veliku iskasal, inu jo hozheſh uſak zhas gnadlivu iskasati. Shonai ſe nas ò lubesnivi Goſpúd, usèmi prozh to ſhrafingo, sa tvojga S. Imena volo. Kai je tebi, lubi Ozha inu Búg, pomaganu s' naſho ſmèrtjo, de nas lih po tvojm pravizhnim ſérdu, inu kakòr ſmó my dobru saſhlushili, na duſhi, inu na telleſſi ſhtrafaſh ? Spumni veliku vézh na tvojo miloſt inu nikar na naſhe grèhe, Pogledai na tvojga lubiga Synu, kateri na tvoji deſnizi ſedy, inu nas sagovarja. Bodi nam miloſtiu ó Goſpúd inu nam pomagai : dai nam tvojga S. Duhá, de ſe popravimo, inu uſelei po tvojm dopadenîu, inu k' tvoj zhaſti shivemo : taku hozhemo my tebe uſelei hvaliti, na

tebe

tebe klizati, tebe zhaſtiti ; inu u' tvojm ſtrahi shivèti tebi pokorni biti, tebi ſhlushiti, inu vekomai tvoji otroci biti, inu oſtati. Sakai tvoje je krailestvu, múzh inu zháſt vekoma, Amen.

She ena druga.

O Miloſtivi Búg, gnadlivi Ozha, my ſposnamo pred tabo, s' resbyenim, shaloſtnim ſèrzom, de ſmò my s' naſhimi velikimi ſmèrtnimi grèhi sdai videjozho bolesèn mei ludmy, inu ſhe vekſhe druge ſhtrafinge dobru saſhlushili. Te lubesnivu proſſimo, ne gledai na naſhe grèhe, inu krivu dianîc, ampak na tvojga lubiga Synu Iesuſa Chriſtuſa, inu bodi nam miloſtiu sa nîega volo, presheni inu usèmi prozh od nas to kugo inu vſé nesnane bolèsni, reive inu nadluge. O miloſtivi dobrutlivi G. Búg, ti kakòr naſh lubesnivi Ozha, osdravi uſé tè kateri ſo na leti, ali na drugih bolèsnah bolni, tè-

iſte

iſte resveſſeli, inu potroſhtai skusi tvojga S. Duhá, teiſte pèr dobri pameti, inu potèrpeshlivoſti obdershi, de bò nym k' isvelizhanîu, inu tebi k' zhaſti. Vſhliſhi o Lubesnivi Ozha Nebeſhki, leto naſho molitou, inu obèrni miloſtivu tvi ſèrd prozh od nas, sa volo Iesuſa Chriſtuſa tvojga lubiga Synu, naſhiga Isvelizharja: Maria Diviza, uſi lubesnivi Svetniki, inu Angelzi Nebeſhki proſſite sa nas. Amen.

Molitou ob zhaſſu te Lakote.

O Vèzhni, miloſtivi, dobrutlivi G. Búg ſtvarnik Nebes inu semlê, kir ti u' tvoji Poſtavi prityſh tvojmu folku, de ga hozheſh sa volo preſtopanîa tvoyh S. Sapuvidi, inu sa volo nyh velikih grèhou, sa volo nyh nesmaſnoſti u' jedi, inu pytju, inu kriviga nuzanîa tvoyh darou, s' raven drusih grosovitih ſhtrafing, tudi s' veliko lakoto inu draginîo uſêh rizhy, kar je k shivènîu potrèba, ſèrditu oby-

skati

skati inu ſhtrafat : Tiſi ushé sdai tudi takou tvoj priteſh nad nami ubosimi dopèrneſſel inu yskasal, kir ſi ti leto naſho deshelo, ushe dolg zhas s' lakoto inu draginîo ſhtrafal. My proſſimo tebe, obèrni ſpet k' nam tvoje pravu Ozhinu ſèrze, inu usèmi ſpet prozh od nas, leto dobru saſſlusheno ſhibo, te velike, térde lakote, inu draginîe. Inu kakòr ſi ti nekadai Israelitèrje u' puſhzhavi s' Mano od Nebés, inu te Purgarje u' Samarij, u' tem zhaſſu Preroka Elisea, u' eni nozhi, v' eni veliki lakoti, s' zhiſto pſhenizhno moko, s' lezhmenom, inu s' drugo potrèbo ohranil ; Ia, kakor ſi ti uſó Egiptousko Deshelo, shusi Ioshefa Iacopoviga ſynu, zhudhnu ſhpishal, inu pèr lebnu obdershal; taku ti tudi ò lubesnivi Ozha, skusi naſhiga praviga riſnizhniga Ioshefa, tvojga lubiga edinu rojeniga Synu Iesuſa Chriſtuſa, naſhiga Isvelizharja inu odrèſhenika ; naſhpishai, obdèrshi

inu

inu naſiti narpoprei naſho lakotno Duſho, s' tvojo ſveto gnado, inu miloſtjo, potle naſhe tellú s' potellèſnim kruhom, inu drugo telleſno potrèbo, u' leti velikî lakoti inu draginî: taku kozhmo my tebe sa leto, inu uſé tvoje dobrute, letukai na tèm ſveitu, inu tamkai vekoma, kakòr naſhiga svèſtiga, dobrutliviga Bogá inu pomozhnika, s' tvojm lubim Synom, inu S. Duhom, imèr inu vekoma, zhaſtiti, hvaliti, inu moliti s' uſó Nebeſhko drushbo. Amen.

Gnaîn sahvalenîe sa uſè dary, inu dobrute Boshje.

O Vſigamogozhi, vèzhni Búg inu Ozha, ti hozheſh obuje od nas jmèti, de my na tebe u' nujah klizhemo, inu kadar nas ti uſliſhiſh, de my tudi tebe satú zhaſtimo, inu sahvalimo. Prou my sdai pred tabo ſposnamo, de ſi ti naſho molitou gnadlivu uſliſhal, inu ſi nas do-

ſehmal pred tó grosovito kugo, inu drügimi teſhkimi bolesnami, pred voiskami pred draginîo inu lakoto, pred ognîom inu povudnîami, inu pred uſim drugim slègom, kakòr en lubesnivi Ozha miloſtivu obaroval, satú te tudi is ſèrza sahvalimo, sa tako tvojo nejsrezheno gnado inu dobruto: Inu te daile pohleunu proſſimo de hozheſh nas tudi ſhe naprei, pred témi, inu uſèmi drugimi nadlugami, inu ſhtrafingami miloſtivu obarovati, inu shusi tvojga S. Duhá vishati, inu voditi, de my tako tvojo dobruto uſak zhas s' hvaleſhnim ſèrzom ſposnamo, inu skusi grèhe h' takim, ali drugim ſhtrafingam urshoha nedamo, ampak de naſhe sdravje h' tvoji Boshji zhaſti, k' naſhiga blishnîga lubèsni, inu ſlushbi, inu k' naſhimu laſtnimu isvelizhanîu prou nuzamo: inu takú, u' pravi pokuri, pod tvojo brambo uſelei prebivamo, dokler my h' puſlednîmu, skusi Iesuſa tvojga Synu,

tam-

tamkai vekoma isvelizhani poſtanemo, Amen.

Prava visha tè S. Spuvidi.

IEſt ubogi grèſhni zhlovik, ſe ſpovèm, inu dolshan dam, G. Bogú Ozhetu Nebeſhkimu, Divizi Materi Marij, uſim Nebeſhkim Svetnikom, inu vam Spovidniku na Boshjim mèſti, uſèh tèh moyh grèhou, katere ſim jeſt ſturil ali diàl, od sazhetka mojga shivota, notèr do danaſhnîga dné, ſam ali ſamodrúg, veideozh ali neveideozh; ſpezh, zhujezh, leshezh, gredeozh, smiſeljo ali sdianêm, kakòrkoli ſim ſe pregrèſhil, ali posabil, tèga uſiga mi je shal, inu me grèva ispraviga. mojga ſèrzá.

Od tè puſlednîe ſpuvidi, katero ſim jeſt pred enim leitom, quatrami, mèſzom &c. *ſturil, ſe nàrpèrvizh dolshán dám.*

U' ti pèrvi Sapuvidi.

IEſt neiſim G. Bogá, mojga ſtvarnika, is praviga mojga ſèrza lubil, niemu savupal, ſhlushil, zhaſt inu hvalo dal, kakòr ſim bil dolshán: ſim veroval vèzh na zhlovèsku pomaganîe, dianîe, blagú, denarje &c. ſim na Boshji miloſti zagaval, ſim bil napotèrpeshliu umoyh rèvah inu nadlugah: inu ſim doſtikrat zhes Bogá mèrmral, inu zhes hudu Vremé &c. tudi mojga blishniga neiſim lubil kakòr ſam ſebe.

Ul' ti drugi Sapuvidi.

SE dolshán dám, de ſim velikukrát, tu Imè mojga Bogá, nepridnu u' uſta uſél, ſim ſhentaval, preklinal, ſe pèrduſhaval, krivú pèrſegal, tu ſe je pèrgodilu *dvakrat, trikrat &c.*

U' ti Tretji Sapuvidi.

SE dolshán dám de ſim tè sapovèdane pra-

prasnike s' dèlam prelomil jeſt ſam, s' mojo drushino, inu skusi moje podloshnike. To Boshjo ſlushbó, S. Maſho, Pridigo nèſim ſhliſhal. Sim ta prasnik nepridnu, nemarnu, s' jedjo, s' pitjem, s' jigró, s' hudim tovariſhtvam dopèrneſel, neiſim ta sapovèdan poſt dèrshal, *dvakrat*, *trikrat &c.*

U' ti zhetèrti Sapuvidî.

SPosnám, de neiſim moyh Stariſhih, moje Goſpoiske Duhouske inu Deshelske, inu moyh viſhiſhih ſpoſhtaval. Teiſte ſim reshalil, reſſèrdil, resnaſhal, saſhpotaval, opraulal, inu zhes nyh zhaſt doſtikrat govuril. Tudi neiſim sa nîe molil, inu nym neiſim bil pokoren.

U' Peti sapuvidi.

SIm ſe s' moym blishnîm, krègal, bojaval, inu ſovraſhtvu tuliku zhaſa dèrshal, ſim hudú od blishnîga govuril, ſim

ga klèl, preklinîal, inu smèrjal, inu uſe hudu zhes nîega miſlil. Mu neiſim hotèl odpuſtiti, inu ſe s' nym ſpravit: ſim mojga blishnîga s' beſedo inu s' djanêm ſapelal, pohuiſhanîe dal; u' nîegovih rèvah inu nadlugah neiſim perſtopil &c.

U' ti ſheſti Sapuvidi.

TYm nezhiſtim miſlam, dianîu ſim pèrvolih, *vel*, pregrèſhil, *kolikukrat*; neſramnu govuril, ſpohuiſhanîam mojga blishniga.

U' ti Sedmi Sapuvidi.

SIm ludsku blagú, uſél, satayl; hudo mero, vago dal, ſim uhral, galufal, ſhkodo blishnimu ſturil, shkodil: Dèlouzom, poſlam u' plazhi u' tèrgal. Tu karſim dolshán neiſim rad, inu popolnoma plazhal.

U' ti Oſmi Sapuvidi.

SIm s' krivimi, inu lasnîvimi beſſèdami oku-

okuli hodil. Luske skriune rizhy resglaſſil; pokrivizi ſe pèrsegal; mojga blishnîga dianîe na hudu ſodil, inu raital.

U' ti devèti inu deſſeti Sapuvidi.

IEſt ſim hudo miſl, inu volo jmel zhes mojga blishnîga, kakú bi mogel nîemu ſhkodit, na sheni, otrokáh, na hlapzu, dèkli, na nîegovim blagi, &c. Sim Poſle pregovarjal &c. Vèzh ſe dolshán dám, de ſim tudi grèſhyl u' tèh ſedmih Naglaunih grèhih, ſim veliku krat nepuhliu, preusetèn, nerodèn, ſamovolèn bil: ſim ſam ſebe hvalil, inu druge grajal, petlerje ſvaryl &c. ſim bil lakomen, zkes te potrèbne ſe neiſim uſmilil, luski shkodi ſe veſſelil, inu u' nîega ſrezhi nevoſhzhliu bil. Sim nesmaſnu inu poshrèſhnu shivil, druge h' tèmu ſvêtoval, inu permoral: u' Boshji ſlushbi inu u' dobrih deilah ſim bil lein, inu tragliu: mui zhas ſim neunuzhnu dopèrneſſil, slaſti o Prasni-

kih &c. Neiſim ſe poſliſſal, de bi prou snal molit ta Ozhanaſh, Zheſhzhenaſi Mario, to Vero tèh Deſſed sapuvidi &c. inu kar je k' mojmu isvelizhanîu potrèbnu. &c. Ieſt neiſim tèh pètih pozhutku mojga shivota, inu uſega kar je meni Búg dál h' Boshji zhaſti, ampak tèmu hudimu ſveitu obernil, ali perlushil &c.

V' letèh inu uſèh grèhih ſuper Bogá, blishnîga, inu ſam ſebe, u' katerih G. Búg miloſtivi, mene kriviga narbole vei: inu jeſt ubogi grèſhni zhlovik ſim moje shive dny dopèrneſſel, ſe dolshán dám, inu ſposnám, de ſo ony meni shal, inu me gràvajo s' praviga mojga ſèrzá. Sa tèga volo jeſt proſſim vas Spovidnika de mene vy na Boshym mèſti od uſih moyh grèhou odvèshete, ta odpuſtek rezhete, inu Pokuro daſte. Ieſt pak hozhem s' Boshjo pomozhjo poſihmál ſe grèhou varuvati, inu moje shivenîe pobulſhati. Amen.

Sa-

SAcroſanctæ, & individuæ Trinitati: Chrucifixi Domini noſtri Ieſu Chriſti humanitati: Beatiſſimæ, & Glorioſiſſimæ ſemperquè Virginis Mariæ fæcundæ integritati: & omnium Sanctorum univerſitati ſit ſempiterna laus, honor, virtus, & gloria ab omni creaturâ, nobiſquè remiſſio omnium peccatorum, per infinita ſæcula ſæculorum Amen.

Cœleſti nos famulos tuos Domine protectione defende, ut tibi fideliter ſervientes, in obitu noſtro, Ieſum, MARIAM, & Joseph, cum Sanctis Angelis, & omnibus Sanctis mereamur habere præſentes, atquè propitios; qui vivis, & regnas in ſæcula ſæculorum, Amen.

Te Deum laudamus, pokranski.

TEbe Bogá hvalimo, Sa Goſpuda uſi ſposnamo. Tebe Ozheta vèzhniga, Hvali uſé kar je shiviga.

Ty Angeli, Nebú, inu mozhy, Têbe ſamiga uſe Zhaſty. Tebi Kerubim, inu Serafim, Pojó s'glaſſum vedin.

Svèt, Svèt, Svét je Goſpúd, Búg naſh Sabaoth.

S'tvojo mozhjo, tèr glorio, Napolnish Nebú nu semló.

Tebe tvoji lubi Apostoli, Ter ty Sveti Preroki, Tudi Martèrniki glih, Tebe Zhastéis sèrz svojih.

Tebe svetu karszhanstvu, pó usém sveitu, Tebe Ozha usigamogozhiga, Synú praviga ediniga.

Tebe tudi zhastimo S. Dúh, S' Ozhetom, Synom enaki Búg. Ti JESU Christ krail te zhasty, Ozhetou Syn od vèzhnosti.

Ti neisi sasmagal Tellú Divizhnu, De bi odrèshil zhlovèstvu. Smèrti si usó muzh pobil, Vsé vèrne u' Nebu postavil.

Na desnizi Boshji sidysh, Te tvoje vidish tèr myrysh. Prides spèt ludy sodîti, Hude od dobrih lozhiti.

Pomagai nam reunim, Stvojo S. Kryo odrèshenim. Dai nam Nebeshki Rai, Stvojmi Svetniki vekomai.

O JESU Christe te prossimo, Shegnai nas, tvojo Erbszhino. Tvoi folk obarui vekoma, Do tèga vèzhniga doma.

Vsák dán te hvalimo, Imé tvoje sposhtujemo. Obarui nas danashnî dán, De u' grehi ne bò nash stan.

Bodi nam milostiu ó Bug, Reishi nas is usih nadlùg. Milost tvojo de dobimo, Kakòr vupanîe jmamo.

Na

Na te uſi vèrni klizhemo, Sèrzhnu proſſimo molimo, De u' ſramoto ne pridemo, Ampak tvoji oſtanemo. Amen.

Oratio Dominica, dicta cum attentione.

PAter noſter, qui es in cælis: ſanctificetur nomen tuum: adveniat regnum tuum: fiat voluntas tua, ſicut in cælo, & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie: & dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris: & ne nos inducas in tentationem: ſed libera nos à malo, Amen.

Eadem Oratio Dominica, ex ijsdem litteris, ſed ſine attentione.

PAter noſt iæqau dcſt fivgndm ſinho dun &n ſtuſtnea cſureto al mrat rmnin& eti au amu to b:v nnutm & :sols ano dmin o&nloſi nei uunur i:cao,bu dmdet ti-mimn t aomcni e,uiise ndmt aeoi innbuseei t Pctuirerr- ,b:itbs eai ,nui nscdt es ten nlâd soæ es ue nai r: roa. ,e nn tists ia tcl o-ai oo s qi : ati ird ufit it bſt Amen.

Quid eſt hoc? Nihil, Blictri.

Juxta illud:

Si cor non orat, in vanum lingua laborat.

AP-

APPROBATIO.

CUm ex ſpeciali Suæ Reverendiſſimæ Celſitudinis Domini Domini JOSEPHI Epiſcopi Labacenſis Sac. Rom. Imp. Principis, Comitis de Rabatta &c. Domini Ordinarij noſtri gratioſiſſimi &c. Commiſſione; Libellum cui titulus Bratouske Buquize S Roshenkranza, &c. *ab Admodum Reverendo Domino Matthia Caſtellez, Canonico Rudolphswertenſi Sacratiſſimi Roſarij ibidem Beneficiato compoſitum, Reverendus Pater Eraſmus Spizhikh, Soc. JESU Sacerdos, ac Theologiæ Moralis Profeſſor relegerit, nihilq; quod Catholicæ fidei, aut bonis moribus adverſetur, deprehenderit, quodvè in lucem dari poſſit probaverit: ideò vt memoratum opuſculum ad augendum apud Sclavonicam nationem Beatiſſimæ Virginis cultum, non modo confratribus Sacratiſſimi Roſarij vtile: verùm etiam ad commune agonizantium ſolatium promovendum curatis neceſſarium prodiat, & typis mandetur, Authoritate ordinaria hiſcè poteſtatem facimus, atque licentiam impertimur. Labaci ex Officio Epiſc. 2. Februarij.*

Anno 1682.

Franciſcus Joſeph. Garzarol à Garzarolshoffen SS. Theol. Doct. Vic. Gen. pro Celſiſſimo & Reverēd. Principe Ordinario Labacenſi. M. P.

L. S.

APPROBATIO.

EX *Commissione Speciali Admod. Rever. & Eximij Patris Sanctissimæ Theologiæ Magistri, Fratris Matthiæ Truckmiller, Fratrum Sacri Ordinis Prædicatorum Per Teutoniam Prioris Provincialis, Ego infrascriptus vidi & perlegi hunc Sclavonicæ genti nostræ perquàm necessarium libellum, per Admodum Reverendum Dominum Matthiam Castellez Canonicum Rudolphsbertensem, Sanctissimi Rosarij Beneficiatum ibidem, sub titulo* BRATOVSKE BUQUIZE S. ROSHENKRANZA, *&c. in Carniolico idiomate editum. Qui Libellus cum sit conformis legibus Confraternitatis Sanctissimi Rosarij : eundem dignum Censeo, ut Præli beneficio in lucem prodeat. Datum Neoclaustri die 30. Maij 1677.*

Ita est Fr. Domin. Moscon Præd. Gen. & Prior Conv. Neoclaurensis Fr. Sac. Ord. Prædic. M.P.

Matthias Castellez Canonicus ad Lectorem.

Editio præsens, vitijsi continet in se
Quid, remove id Lector, dexteritate tua.

Vale, ac pro me Deum exora : & hæc sint

O. A. M. D. T. O. M. G.

IN-

INDEX.

DE *Adjuvante morientem* cap. 1. f. 177.
De ijs quæ cum moriente tractantur. f. 185.
Kaku se jmajo Bolniki obyskati.
De ijs quæ ad conjunctos, & bona spectant. f. 220.
Kaku s blagom inu s' slhahto je sturiti. Ibidem
Quid cum nondum benè dispositò? Cap. 4. f. 227.
Stem Kir she nei dobru perpraulen. ibidem
Quid cum ægroto circa fidem? Cap. 5. fol. 231.
Kukú se jma potèrdit u' tè Vèri? ibidem.
Quomodo sit spes erigenda? Cap. 6. fol. 240.
Trosbt sa v' upanîe u' G. Bogá. ibidem.
Quomodo charitas sit exercenda? Cap. 7. f 353.
Troshbt u' lubèsni Boshji. ibidem.
Quid facto opus cum sit jam provisus? C. 8. f. 260.
Troshtat bolnika de sije pèrpraulen. ibidem.
Quid cum quis non libenter moritur? C. 9. f. 265.
Kir n' hozhe rad umrèti. ibidem.
Quid cum eo qui timet mortem? Cap. 10. f. 274.
Sa tèga kir se smèrti boji. ibidem.
Quid cum impatientibus agendum? C. 11. f. 285.
Kai je s' témi nepotèrpeshlivimi sturit? ibidem.
Quid agendum, cum in fide tentantur? C. 12. f. 290.

Sa

INDEX.

Sa tè kir na vèri zviblajo. *ibidem.*
Quid cum desperatis infirmis
Kai je sturit s' tèmi zaglivimi? *Cap. 13. fol. 299.*
Quid cum præsumptuosis? *Cap. 14. fol. 310.*
Kai je sturit s' tèmi preusetnimi. *ibidem.*
Quid cum non sibi benè præsentibus? *C. 15. f. 312.*
Kai s' tèmi kir neiso dobru pèr pameti? *ibidem.*
Quid cum ijs qui jam sunt in agone? *Cap. 16. f. 320.*
Kakú s' tèm kir ushe pojemle? *ibidem.*
Quid si non vellet ad mortẽ se disponere? *C. 17. f. 326.*
Kadar bi se n' hotel k' smerti pèr pravit? *ibidem.*
Quæ ægrotum juvant, & sine eo tractantur. *f. 339.*
H' pomuzhi bolniki priti, od strani. *ibidem*
Quæ juvant assistentibus morienti. *C. 19. fol. 342.*
Trosht tèh kir só pèr marlizhi. *ibidem.*
Quomodo juvandi Malefici. *Cap. 20. fol. 347.*
Troshtanîe Hudodelnikou. *ibidem.*
Varia, pro Consolatione diù ægrotantium. *fol. 378.*
H' troshtu tèm kir dolgu bolni leshé *ibidem.*
Hymnus S. Bernardi coram Crucifixo. *fol. 378.*
Improperium Passionis Christi. *fol. 387.*
Passion is usèh 4. Evangelistou. *fol. 390.*
Peissen od slatkiga Imena Iesus. *fol. 420.*
Oratio in maximis tribulationibus. *fol. 407.*
Suspiria S. Franc. Xaverij. *fol. 408.*
Diversi Psal: Carniolico Idiomate. *fol. 409.*

Actus

INDEX.

Actus Fidei. Dianîe Vère. *f.* 414.
Spomyn té ſmèrti. *f.* 419.
K' S. Troyzi sdihovanîe. *f.* 423.
Peiſſen u' rèvah inu nadlugah. *f.* 426.
Molitou s' eno ſrezhno ſmèrt. *f.* 427.
Troſhtliva peiſſen u rèvah inu nadlugah. *f.* 429.
Molitou s' eno dobro ſmêrt. *f.* 432.
Peiſſen od tèrplenîa Chriſtuſoviga. *f.* 433.
Molitou ob zhaſſu Turſhke Voiske. *f.* 438.
Molitou kadar kuga regiera. *f.* 443.
Molitou ob zhaſſu te Lakote. *f.* 447.
Gmain sahvalenîe sa Dary Boshje. *fol.* 449.
Prava Visha te S. Spuvidi. *fol.* 451.
Te Deum Laudamus po kranski. *fol.* 457.
Quid ſit oratio ſine attentione dicta apparet in Oratione Dominica? Nihil. *fol.* 459.
Molitou smamlena pres andohti. *fol.* 459.
Et ita eſt omnis Oratio dicta diſtractè, & absque attentione.

FINIS.